

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

19'uncu Toplantı

19 Kasım 2021 Cuma

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri

- a)Kültür ve Turizm Bakanlığı
- b)Radyo ve Televizyon Üst Kurulu
- c)Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü
- ç)Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü
- d)Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı
- e)Vakıflar Genel Müdürlüğü
- f)Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı
- g)Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
- ğ)Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
- h)Atatürk Araştırma Merkezi
- ı)Atatürk Kültür Merkezi
- i)Türk Dil Kurumu
- j)Türk Tarih Kurumu

k)Kapadokya Alan Başkanlığı

l)Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı

III.-OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.-Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'a tekrar Allah'tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

2.- Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer'in, Erzurum'da bir deprem meydana geldiğine ve Erzurum milletvekillerinin bununla ilgili taleplerini yerine getireceğine ilişkin açıklaması

3.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi üzerine yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.- AÇIKLAMALAR

1.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın'ın, Erzurum'da meydana gelen depreme ilişkin açıklaması

2.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Erzurum'da meydana gelen depreme ilişkin açıklaması

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

19'uncu Toplantı
19 Kasım 2021 Cuma

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.04'te açılarak üç oturum yaptı.

2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri;

Kültür ve Turizm Bakanlığının,
Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun,
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün,
Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün,
Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının,
Vakıflar Genel Müdürlüğünün,
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının,
Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının,
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun,
Atatürk Araştırma Merkezinin,
Atatürk Kültür Merkezinin,
Türk Dil Kurumunun,
Türk Tarih Kurumunun,
Kapadokya Alan Başkanlığının,
Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığının,
Görüşmeleri tamamlanarak,

Kültür ve Turizm Bakanlığının,
Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun,
Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün,
Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün,
Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının,
Vakıflar Genel Müdürlüğünün,
Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının,

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının,
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun,
Atatürk Araştırma Merkezinin,
Atatürk Kültür Merkezinin,
Türk Dil Kurumunun,
Türk Tarih Kurumunun,
Kapadokya Alan Başkanlığının,
2022 yılı bütçeleri ile 2020 kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz,
Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'a tekrar Allah'tan rahmet dilediğine,
Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi üzerine yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine,
Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer, Erzurum'da bir deprem meydana geldiğine ve Erzurum milletvekillerinin bununla ilgili taleplerini yerine getireceğine,
İlişkin açıklama yaptı.

Erzurum Milletvekili Kamil Aydın, Erzurum'da meydana gelen depreme,
Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, Erzurum'da meydana gelen depreme,
İlişkin açıklama yaptı.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından, bütçe görüşmelerine devam etmek üzere 22 Kasım 2021 Pazartesi günü saat 11.00'de açılmak üzere 21.33'te toplantıya son verildi.

19 Kasım 2021 Cuma

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.04

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 19’uncu Birleşimini açıyorum. (*)

Gündemimizde, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü, Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü, Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, Atatürk Araştırma Merkezi Başkanlığı, Atatürk Kültür Merkezi, Türk Dil Kurumu ve Türk Tarih Kurumunun bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları, Kapadokya Alan Başkanlığının bütçe ve kesin hesapları ile Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığının Sayıştay raporu bulunmaktadır.

Sunumlarını yapmak üzere Sayın Bakanımıza söz vereceğim ama geçmeden önce Bakan Yardımcılarımızı ve bürokratlarımızı tanımak istiyoruz.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, sunumlarını yapmak üzere Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy’a söz veriyorum.

Süreniz otuz dakikadır.

Buyurun Sayın Bakan.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

*1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri***

a)Kültür ve Turizm Bakanlığı

b)Radyo ve Televizyon Üst Kurulu

c)Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü

ç)Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü

d)Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı

e)Vakıflar Genel Müdürlüğü

*Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

** (1/283) ile (1/282) esas numaralı Kanun Teklifleri 20/10/2021 tarihli 4’üncü Toplantı tutanağına eklidir.

- f) *Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı*
g) *Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı*
ğ) *Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu*
h) *Atatürk Araştırma Merkezi*
ı) *Atatürk Kültür Merkezi*
i) *Türk Dil Kurumu*
j) *Türk Tarih Kurumu*
k) *Kapadokya Alan Başkanlığı*
l) *Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı*

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; sunuma geçmeden önce, vefatını derin bir üzüntüyle öğrendiğim AK PARTİ Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'a Allah'tan rahmet, yakınlarına ve milletimize baş sağlığı diliyorum. Ülkemiz ve Kahramanmaraş için harcadığı yoğun mesai ve hizmetleri milletimizin hafızasında daima hatırlanacak, sevgi ve saygıyla anılacaktır. Ruhu şad, mekânı cennet olsun.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Bakanlığımızın merkez, bağlı ve ilgili kuruluşlarının 2021 yılı bütçesi içerisinde gerçekleştirdiği ve 2022 bütçe yılında yapmayı planladığı faaliyetleri sizlerle paylaşmak üzere huzurlarınızda bulunuyorum. Heyetinizi şahsım ve Bakanlığım adına saygıyla selamlıyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, Cumhurbaşkanımız liderliğinde Türkiye'yi her alanda yükseltecek 2023 yılı vizyonuna bir adım daha yaklaşmış bulunuyoruz. Ekonomik ve bilimsel alanda atılım, dijital entegrasyon, güçlü sosyal devlet ve lider ülke anlayışını bir araya getiren bu vizyonun bizlere yüklediği sorumlulukların bilincinde hareket ediyoruz. Kültür ve turizm değerlerimiz ekonomik gücümüzün önemli parçalarından biri olmasının yanında, ülkemizin uluslararası alandaki önemli imaj ve marka değerlerindedir. Ülkemizin sahip olduğu eşsiz nitelikteki bu değerlerin korunması, yaşatılması, tanıtılması ve millî bir bilincin oluşturulması için Bakanlığımız çalışmalarına aralıksız devam etmektedir.

Tüm özverili çalışmalarımıza rağmen, iki yıldır dünyayı etkisi altına alan Covid-19 salgını maalesef hemen her sektörü olumsuz anlamda etkilemiştir. Bu dönemde yaşanan ve hepimizin malumu olan kısıtlamalar yüzünden tüm dünyada turizm sektörü en kötü yıllarını geçirdi. Bu dönemde biz, dünyaya örnek olan Güvenli Turizm Sertifikasyon Programını başlattık. Pandemi sürecinde başlattığımız program hem uluslararası kuruluşlar hem de diğer ülkeler tarafından yakından izlenmiş, programa ilişkin detaylı bilgi talepleri Bakanlığımıza ulaşmış ve birçok turizm ülkesinde örnek alınarak uygulanmaya başlanmıştır. Bu konuda özellikle Avrupa'da öncü ülke ve örnek alınan ülke Türkiye oldu.

Program kapsamında eylül ayı itibarıyla denetlenmiş ve sertifika almaya hak kazanmış toplam tesis ve araç sayısı 11.595'tir. 2021 yılında ayrıca, 30 oda ve üzeri tüm konaklama tesislerinin Güvenli Turizm Sertifikası alması zorunlu hâle getirilmiştir. Bakanlık olarak bu başarılı programın etkinliğini daha da arttırmak amacıyla, 22 Mayıs 2021 tarihinde Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile birlikte, öncelikli olarak 89 ülkenin büyükelçilerini ve misyon şeflerini Antalya'da ağırlayarak, sertifikasyon ve detaylar konusunda bilgilendirdik. Bu ağırlamayla, ülkemizde faaliyet gösteren başta

oteller olmak üzere havalimanları, yeme-içme tesisleri gibi bütün unsurların pandemi koşullarında alınan tedbirlere uyumunu yerinde tecrübe etmeleri sağlanmış; yapılan bu etkinlik ve aldığımız tedbirlere yönelik olumlu haberler uluslararası basın kuruluşlarında ciddi oranda yer bulmuştur.

Pandemi sonrası gerçekleşecek yoğun turizm hareketliliğinden hak ettiğimiz payı alabilmek ve ülkemizin kaynak pazar sayısını arttırmak amacıyla Almanya, Rusya, Hollanda, Ukrayna gibi ana pazarlarımızda, ayrıca Balkan ve Doğu Avrupa ülkeleri ile Türk Cumhuriyetlerinde yoğun tanıtım faaliyetlerini gerçekleştirdik. Bu tanıtım faaliyetlerimizdeki önemli enstrümanlarımızdan olan reklam çalışmalarımızı 2021 yılında da televizyon, dijital mecra ve yazılı basının yanına sektörle yaptığımız ortak faaliyetleri de ekleyerek pek çok koldan yürütmeye devam ettik.

2020’de 14 olan televizyon reklamlarımızın yayınlandığı ülke sayısını bu yıl 22’ye çıkardık. Dijital reklamlarımızı ise hedeflediğimiz 82 ülkede yayınladık. Ana pazarlarımızın en saygın ve en çok okunan yazılı basın mecralarında da yıl boyunca reklam çalışmaları gerçekleştirdik. Tanıtımda dijital platformları, geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi etkin olarak kullanmaya devam ettik. 2021 yılında dijital reklamlarımız, hedef kitlenin ilgisine göre seçilen farklı versiyonlarıyla yayınlanmış, kasım ayı itibarıyla 1,6 milyar izlenme ve tıklanma sayısına ulaşmıştır.

Bunun yanı sıra, 2021 yılının içerisinde düzenlediğimiz 134 etkinlikte toplam 55 ülkeden 2.305 kanaat önderi, gazeteci, basın yayın kuruluşu ve sektör temsilcisi ülkemizin 37 farklı kentinde ağırlandı. Ağırladığımız misafirler vasıtasıyla kasım ayı itibarıyla 934 milyon erişime ulaştık. 2020 yılında olduğu gibi 2021 yılında da Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı sayesinde, açık ara en yoğun ve en etkili tanıtım yapan ülke olduk.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; reklam ve tanıtım faaliyetlerimizde “Choose Your Memories”, “Turkaegean” ve “İstanbul is the New Cool” tanıtım filmlerimizi yayınladık. “Turkaegean” filmimizle kıyılarımızın mavi ile yeşili birleştiren farklılığını öne çıkartarak Ege’de daha fazla söz sahibi olmayı amaçladık ve “TürkEge”sini bundan böyle devam edecek stratejik bir markaya dönüştürdük. Aynı fikirden yola çıkarak hazırlamakta olduğumuz “Türk Rivierası – Doğu Akdeniz” filmimizle de Akdeniz’i Türkiye markasıyla birleştiriyoruz. Amacımız, 2022 yılında da aynı konsepti geliştirerek devam ettirmektir.

Global tanıtım kanalımız “goturkey.com” da yenilenmiş yapısı ve “goturkey” adıyla 2021 yılında aktif bir şekilde kullanılmaya başlandı. Ziyaretçiler, sunulan zengin içeriklerle ülkemizin 7 bölgesi ve 81 iline ait kültür ve turizm ürünlerine tek bir platform üzerinden ulaşabilmektedir.

Ülkemizin marka değerini güçlendirmek ve pazar payını arttırmak amacıyla alt tanıtım stratejileri geliştirmeye de devam ediyoruz. Bu amaçla Bakanlığımız ile Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı bünyesinde, ulusal ve uluslararası alanda illerimizin ve alt destinasyonlarımızın daha etkin tanıtımını sağlamak amacıyla İl Tanıtım ve Geliştirme Programı hayata geçirilmiştir. Program kapsamında, 81 ilimizde turizm potansiyelini arttırmak için çalışan paydaşların yer aldığı sürdürülebilir bir iş birliği modeli geliştirilmesi hedeflenmektedir. Program kapsamında, 53 ilde il tanıtım ve geliştirme kurulu kurulmuştur. Kalan illerdeki örgütlenme çalışmaları da en geç 2022 yılı Nisan ayında bitirilerek süreç tamamlanacaktır. Bu çok önemli bir gelişme, ilk kez, Türkiye, bu çalışmayı tamamladıktan sonra tüm dünyada tanıtımda tek sesliliğe kavuşmuş olacak ve bölgede gereksiz tanıtımlardan vazgeçilerek ülke hedefine uygun bir şekilde bölgeler de kendilerini adapte ederek tanıtım yapmaya başlayacaklar; Türkiye’nin en büyük eksikliklerinden biriydi.

Bakanlığımız çalışmalarının sonuçlarını ülkemizin turistik ve kültürel değerlerinin hak ettiği övgüye mazhar olmasıyla alıyoruz. Bakanlığımız koordinasyonunda yürütülen çalışmalar neticesinde 2018 yılında taraf olduğumuz Avrupa Konseyi Kültür Rotaları Genişletilmiş Kısmi Anlaşması kapsamında,

Aeneas Rotası, 2021 yılında Avrupa Konseyi Kültür Rotası Sertifikası almaya layık görülmüştür. Aeneas, Avrupa Konseyi Kültür Rotaları Programı'nın ilk arkeolojik rotası olması bakımından da önem taşımaktadır. Böylece ülkemizden geçen tescilli rota sayısı da 7 olmuştur.

2018 yılında Millî Eğitim Bakanlığıyla imzaladığımız protokolle turizm meslek liselerini otellerle eşleştirdik. İşletmelerin de desteğiyle öğrencilerin İngilizce ve Rusça zorunlu, Çince, Arapça, Almanca ve Fransızcadan birinin de seçmeli olmak üzere, en az 3 yabancı dil öğrenerek mezun olmalarını sağlıyoruz. Eğitimlerini yılın yarısında otellerde staj yaparak diğer yarısında ise okullarda teorik olarak tamamlayan öğrencilere işletmeler tarafından burs verilerek turizm sektörüne nitelikli personel yetiştirilmektedir. Aynı zamanda ciddi de maaş alıyorlar yani hem okuyorlar hem kariyerlerini tamamlıyorlar hem de ücret alıyorlar. Bu çalışmalarımızı üniversite eğitimi de kapsayacak şekilde genişleterek turizmde nitelikli yönetici sınıfı oluşturmayı amaçlıyoruz. Aynı şekilde akademisyenlerle ve rektörlerle de konuşuyoruz. Turizm üniversitelerinin müfredatını Anadolu turizm teknik liseleriyle uyumlu hâle getirip bunun bir devamı süreci hâline getirip geleceğin genel müdür ve genel müdür yardımcılarının Türkiye'de yetişmesini sağlayacağız ve bu süreç tamamlandığı zaman Türkiye dünyaya genel müdür ve genel müdür yardımcısı ihraç eden bir ülke konumuna gelecek. 2018 yılında 11 okulla başladığımız projede bugün 52 okula ulaştık. 2023 yılı itibarıyla projeye dâhil okul sayısını 200'e çıkartmayı hedefliyoruz.

Mesleki eğitim konusunda Millî Eğitim Bakanlığımızla sürdürdüğümüz iş birliği projelerine bir yenisini daha ekleyerek yaptığımız protokolle sektör çalışanlarının niteliklerinin artırılması ve kişisel gelişimlerine katkı sağlanması hedeflenmektedir. Millî Eğitim Bakanlığına bağlı mesleki eğitim merkezlerinde yürütülen programlara yaş sınırı olmaksızın otel çalışanlarını veya talep edenleri dâhil ederek dört yıllık bir program çerçevesinde yoğunlaştırılmış yabancı dil eğitimi almalarını ve temel dersler ile mesleki alan derslerini teorik olarak edinmelerini sağlayacağız. Sektörle sıkı bir iş birliği içerisinde yürüteceğimiz bu proje turizm endüstrisinde çalışanların eğitim düzeyinin yükseltilmesine önemli ölçüde katkı sunacaktır. Pilot il olarak İstanbul'da başlatacağımız bu projeyi hızla tüm Türkiye'ye yayarak insan kapasitemizi güçlendirmeyi ve turizmde hizmet kalitesini yükseltmeyi hedeflemekteyiz.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Covid-19 salgını nedeniyle aldığımız tüm tedbirlere, Bakanlığımızın özverili çalışmalarına ve hızlı bir şekilde başlayan aşlamaya rağmen ülkelerin sınırlarını kapatmaları ve seyahat dönüşü uygulanan sıkı karantina şartları nedeniyle turizm faaliyetlerimiz, tüm dünyada olduğu gibi, pandemi öncesi seviyelere henüz ulaşamamıştır. Ancak yapılan başarılı çalışmalar sonucunda, sezon başında belirlemiş olduğumuz 25 milyon turist ve 20 milyar dolar gelir hedefimizi 28 milyon turist ve 22 milyar dolar gelir olarak yukarı yönlü revize ettik. Burada sevindirici olan gelişme, 2018 yılında 630 dolara düşen kişi başına harcamanın 2021 yılının ilk dokuz ayı itibarıyla 830 dolar olarak gerçekleşmesidir. Yani sadece turizm gelirlerimizi geçen seneye göre artırmıyoruz, kişi başına elde ettiğimiz turizm gelirini de yükseltiyoruz yani nitelikli turiste geçiş başlamış oldu. Pandemi koşullarının olumsuz etkileri azaldıkça hedeflediğimiz ziyaretçi sayısı ve turizm gelirin hızla ulaşacağımıza inancımız tamdır. Bu noktada tesislerimizin ağırlama kapasitesinin de yeterli olması gerekmektedir. 2002 yılında 9.896 adet konaklama tesisinde toplam 804.153 adet yatak kapasitesi bulunurken, Bakanlığımızın bu alandaki çalışmalarıyla 2021 Ekim ayı itibarıyla 13.140 adet tesis sayısına ve 1 milyon 619 bin 447 adet yatak kapasitesine ulaşılmıştır.

Turizm gelişiminin ve hemen bütün turizm faaliyetlerinin çevreyle bire bir ilişkisi vardır. Her türlü doğal kaynağın kullanımında temel ilke koruma ve kullanma dengesinin sağlanmasıdır. Sürdürülebilir bir turizm politikasının uygulanmasında çevreye duyarlı konaklama tesislerinin yaygınlaşması büyük önem taşımaktadır. 2021 Eylül ayı itibarıyla Çevreye Duyarlı Tesis Belgesi'ne sahip tesis sayımız 451'e

yükselmiş ve bu alandaki yatak kapasitemiz 292.335'e ulaşmıştır. Çevrenin korunması ve turizme dinamizm kazandırılması noktasında Mavi Bayrak uygulaması da ön plana çıkmaktadır. 2020 yılında Mavi Bayraklı plaj sayımız 486 iken 2021 yılında 519 plajımız Mavi Bayrak almaya hak kazanmıştır. 2022 yılında da Mavi Bayraklı plaj sayımızı artırarak ülkemizi daha üst sıralara taşımak Bakanlığımızın hedefleri arasında yer almaktadır. Plajlarımızdan bahsetmişken, turizmin yoğun olduğu bölgelerde halkımızın taleplerini dikkate alarak hizmete açtığımız 4 halk plajımıza, 2021 yılında Çamyuva, Manavgat ve Marmaris İçmeler olmak üzere 3 yeni plajımızı daha eklediğimizi belirtmek isterim. Girişleri ücretsiz olan beş yıldızlı bu 7 halk plajımız, uygun fiyat ve yüksek hizmet standartlarıyla halkımızdan büyük ilgi görmektedir. 2022 yılında da hizmete sunulmak üzere Antalya ilinde Lara, Beldibi Bahçecik ve Beldibi Çifteçesmeler ücretsiz halk plajı yapımına ilişkin çalışmalar başlamıştır. İhtiyaç duyulan diğer turizm bölgelerinde de çalışmalarımız devam etmektedir. Çevreyi korurken turizm faaliyetlerinin kesintisiz yürütülmesi ve artan hareketliliği yöneterek turizmin sağlıklı bir şekilde geliştirilmesi için turizm bölgelerindeki altyapı çalışmalarına da önem vermekteyiz. Bakanlığımız, bu bilinçle, kültür ve turizm koruma ve gelişim bölgeleri, turizm merkezleri ile turizm potansiyeli arz eden yerlere de çevre düzenlemesi veya altyapı uygulamalarını yapan yerel yönetimlere kış turizmi ve termal turizm altyapı uygulamaları ile atık su tesisleri ve bağlantılı altyapı projeleri için maddi ve teknik destek vermekte, denetçilik sorumluluğunu üstlenmektedir. Altyapı projelerine verdiğimiz önemin bir göstergesi olarak, 2019 yılında 60 milyon lira ödenek ayrılan projelere desteğimizi her yıl artırarak 2020 yılında 107 milyona, 2021 yılında ise 125 milyona yükselttik. Altyapı çalışmalarımız kapsamında Antalya ili Serik ilçesinde yaklaşık 285 milyon artı KDV maliyet bedeli olan Serik 2 Atık Su Arıtma ve Bağlantı Altyapı Tesisleri Projesi son aşamaya getirilmiş olup aralık ayı içerisinde atık su alınmaya başlanarak tesis devreye alınacaktır. Ayrıca söz konusu proje kapsamında Boğazkent terfi merkezi ve terfi hattı çalışmaları devam etmekte olup bu çalışmalar da 2022 yılı turizm sezonu başlamadan önce tamamlanacak ve tüm bölgenin atık su sorunu çözülmüş olacaktır. Gelecek elli yıl boyunca çözülmüş oluyor, elli yıl boyunca ihtiyaç olmayacak şekilde kapasiteler belirleniyor.

Muğla, Bodrum, Torba, Kızılağaç, Yalı ve İçmeler'de atık su arıtma tesisi ve bağlantılı altyapı tesislerinin projelendirilmesi ve yapım işleri kapsamında Torba, Kızılağaç, Yalı, İçmeler kanalizasyon kolektör hattı ve bağlantılı altyapı tesisleri yapım işleri 2022 yılı turizm sezonu başlamadan önce, atık su arıtma tesisi yapımı ise 2022 yılı Aralık ayında tamamlanacaktır. Bu tarihte tüm tesisleri hizmete alarak bu bölgedeki altyapı sorununu da çözmüş olacağız.

Yatırımlar noktasında önem verdiğimiz bir diğer husus, milli kültürün tanıtılması ve toplumsal yaşamın gerektirdiği etkileşimlere ortam sağlaması açısından büyük öneme sahip olan kültür merkezlerimizdir. 2021 yılı içerisinde eklenen kültür merkezleriyle birlikte yıl sonuna kadar Bakanlığımızca faaliyete geçirilmiş olan kültür merkezi sayısı 122 olacaktır. Bunlardan 32 tanesi yerel yönetimlere tahsis edilmiştir. Bakanlığımızca faaliyete alınan kültür merkezi sayısı 2002 yılında 42 olduğu düşünüldüğünde, bu konu üzerinde Bakanlığımızın önemle durduğu ve çalışmalarına büyük bir gayretle devam ettiği açıkça görülmektedir. Bununla birlikte 2022 yılında da Giresun, Balıkesir-Bandırma ve Ordu-Ünye'de 3 kültür merkezini daha inşallah hizmete açacağız. Kültür merkezlerimizden bahsetmişken, Bakanlık olarak büyük önem verdiğimiz ve 2019 yılının Şubat ayında Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından temeli atılan yeni İstanbul Atatürk Kültür Merkezi binayı Taşköprü'dan Taksim Meydanı'na bağlayan Kültür Sokağı fonksiyonlarıyla beraber 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda hizmete açılmıştır. Açılış ve lansmanı yabancı basın da yoğun katılımıyla gerçekleşen Atatürk Kültür Merkezi, dünyadaki en önemli 10 kültür merkezinden 1'i olarak İstanbul'un dünya çapında öncü bir kültür-sanat şehri olmasının önemine katkı sunacaktır. AKM'yi temeli atıldıktan iki buçuk yıl sonra rekor bir sürede hizmete aldık. Pandemi koşullarına rağmen büyük bir hızla ilerledik.

Buna benzer bir yapıyı Avrupa'da yedi buçuk yılda tamamlayıp 866 milyon euroya mal ettiler ki bizle aynı teknik özelliklere sahip değil, özellikle sahne tekniği konusunda biz çok daha ileriyiz. Biz ise AKM'yi bu maliyetin dörtte 1'ine ve zaman olarak üçte 1'i kadar bir sürede tamamladık. Mimari açıdan da eski ve özgün tasarımları koruyarak modernize ettik. Bu eseri bu kadar hızlı tamamlamamızın en büyük sebebi de Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemimizdir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; dünyanın sayılı turizm ülkelerinden biri olmanın yanında, sahip olduğumuz zengin kültürel mirasımız da ülkemize dünyada ayrıcalıklı bir yer kazandırmaktadır. Üzerinde yaşadığımız toprakların barındırdığı bu eşsiz mirası gün yüzüne çıkarıp korumak ve yaşatmak sorumluluğuyla 2020 yılında 502 kazı ve araştırma çalışması gerçekleştirilmiş, verdiğimiz desteklerle bu sayı 2021 Ekim ayı itibarıyla 602'ye çıkarılmıştır.

Arkeolojik kazı çalışmalarının sürelerinin uzatılması ve on iki ay boyunca daha etkin ve verimli gerçekleştirilebilmesi amacıyla Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü ile Türk Tarih Kurumu arasında bir iş birliği protokolü imzalanmıştır. Yapılan protokol kapsamında, 2019 yılında 20, 2020 yılında 42, 2021 yılında ise 65 olmak üzere toplam 127 arkeolojik kazı çalışması on iki ay boyunca sürdürülerek ülkemizin arkeoloji alanındaki istihdamının artması da sağlanmıştır. Bu sayının 2022 yılında eklenecek arkeolojik kazı çalışmalarıyla birlikte daha da artırılması planlanmıştır.

Arkeolojik kazılardan bahsetmişken, Bakanlığımız ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi iş birliğinde yürütülen projeye ülkemizin ilk milli arkeoloji enstitüsü olan Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünün kurulmakta olduğu bilgisini de sizlerle paylaşmak istiyorum. Enstitüde yer alacak arkeometri laboratuvarıyla da ülkemizin ilk dijital arkeoloji arşivi oluşturulacaktır. Temmuz 2020 itibarıyla yüz yıllık arşivlerimiz taranmış ve 1 milyon 650 bin belgenin sisteme aktarılması çalışmalarında sona gelinmiştir. Amacımız, kültür varlıklarımızın sadece gün yüzüne çıkarılması değil, çevreleriyle birlikte korunması ve yaşatılarak gelecek nesillere aktarılmasıdır. Bu amaçla 2021 yılında 19 adet koruma amaçlı imar planı çalışmasını yürütmekteyiz. Bunlardan hâlihazırda 2 tanesi sene içerisinde onaylanarak tamamlanmıştır. 2021 yılının kalan aylarında ve 2022 yılında 17 adet koruma amaçlı imar planının tamamlanması için gerekli çalışmalar devam edecektir. 2022 yılında ihtiyaçlar nispetinde yeni koruma amaçlı imar planı işleri yatırım programımıza ilave edilerek yerel idarelerle eşgüdüm içinde hazırlanacaktır.

Kültür varlıklarımızla ilgili çalışmalarımız sadece bugünümüzle sınırlı değildir. Bu topraklara ait olan ancak vaktiyle yurt dışına çıkarıldığı tespit edilen kültür varlıklarımızın ülkemize iadesine yönelik çalışmalarımız da hızla devam etmektedir. Kültür varlığı kaçakçılığıyla mücadele çalışmalarındaki verimliliğin artırılması ve bu suçla mücadelede önleyici tedbirlere ağırlık verilebilmesi amacıyla, Bakanlığımız bünyesinde 2020 yılı Mart ayında Kaçakçılıkla Mücadele Daire Başkanlığı kurulmuştur. Daire Başkanlığımız tarafından kültür varlıklarımızın korunması ve kaçakçılığının önlenmesi konusunda ulusal ve uluslararası paydaşlarımızla yakın koordinasyon içerisinde çalışılmaktadır. Bu bağlamda yürütülen uluslararası çalışmalara aktif katılım sağlanmakta, ülkemizin bu konudaki duruşu ve yaklaşımı tüm dünyaya en üst düzeyde gösterilmekte, ülkeler arası ikili anlaşmalara da büyük önem verilmektedir. Kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi için İran, Romanya, Yunanistan, Bulgaristan, Çin, Peru, Türkmenistan, Özbekistan ve Amerika'yla olmak üzere 9 uluslararası anlaşma imzalanmıştır. Ayrıca, yeni anlaşmalar için İsviçre ve Sırbistan'la çalışmalar sürdürülmektedir. Bu anlaşmalar çok önemli, bu anlaşmalar sayesinde onlarca yılı bulan iade süreçleri birkaç ay içerisinde gerçekleşebilmekte ve özellikle tarihî eser kaçakçıları konusunda en caydırıcı konu budur. Eğer bu protokollerin sayısını yaygınlaştırabilirsek, özellikle alıcı olan ülkelerde tarihî eser kaçakçılığının da önüne geçmiş olacağız.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; yine, kültür varlığı kaçakçılığıyla mücadele kapsamında, 2021 yılında son on yılın en yüksek sayısına ulaşarak 525 eserimizi yurt dışından getirdik. Bu yıl son olarak çoğunlukla Urartu Dönemi'ne ait önemli bronz eserlerden oluşan, Roma Dönemi'ne ait 14 altın sikkenin de aralarında yer aldığı 101 adet kültür varlığının Macaristan'dan iadesi sağlanmıştır. Böylece, 2002 yılından itibaren yurt dışından getirilen toplam eser sayımız da 4.967'ye ulaşmıştır.

Üzerinde yaşadığımız toprakların tarihinin insanlığın uygarlık tarihiyle özdeş olmasının getirdiği zenginliğin bir göstergesi olarak UNESCO Dünya Mirası Listesi'ndeki eserlerimizin sayısı, Malatya Arslantepe Arkeolojik Alanı'nın eklenmesiyle 2021'de 19'a yükselmiştir. Aday listede yer alan varlıklarımızın sayısı ise 84 olmuştur. Diğer taraftan, Şanlıurfa'da keşfedilen ve 2018 yılında UNESCO Dünya Miras Alanı olarak tescillenen Göbeklitepe benzeri alanların da arkeolojik kazı, araştırma ve düzenleme çalışmalarıyla mevcut destinasyona eklenmesi amaçlanmaktadır.

Anadolu'nun ve özelde Güneydoğu Anadolu Bölgesi ve Şanlıurfa'nın Neolitik Çağ araştırmalarıyla dünya bilim çevreleri ve dünya kamuoyuna sunulması adına Neolitik Çağ Araştırma Projesi yapılmıştır. Bu çerçevede, Taş Tepeler Projesi'yle, başta Karahantepe olmak üzere, Göbeklitepe benzeri en az 12 alanda, öncelikle uluslararası ekipli arkeolojik kazı ve araştırmalar yapılması planlanmış; bu çalışmaların sonuçlarıyla da bölgenin ve ülkemizin kültür turizmine ivme verecek, güçlü bir destinasyon oluşturmaya başlanmıştır. Burada en önemli şey, bu, Türkiye'nin bugüne kadar hazırladığı en büyük uluslararası arkeoloji projesidir. Şu anda 5 ülkeden 8 üniversite ve akademi katılma kararı aldı, sayısı hızla 2'ye, hatta 3'e katlanacak; biz, gelen bütün başvuruları kabul ediyoruz bu bağlamda. Dünyanın en büyük uluslararası katımlı arkeoloji projesi olacak inşallah. Bu denli bir zenginliğin mirasçıları olarak değerlerimizi korumak amacıyla kültür envanteri oluşturma çalışmalarımıza da devam ediyoruz. Bu kapsamda, tescilli taşınmaz kültür varlıklarımızın sayısı 118.336'ya, sit alanlarımızın sayısı da 21.869'a yükselmiştir.

Bakanlığımız, tarihî değerlerimizin yaşatılması noktasında restorasyon faaliyetlerine önem ve öncelik vermektedir. 2021 yılında toplam 295 kültür varlığımızın ve vakıf eserimizin restorasyonu tamamlanmış, 200 tanesi için ise çalışmalar devam etmektedir. Bu topraklarda ve komşu coğrafyalarda hüküm sürmüş ecdadımızın bizlere miras olarak bıraktığı ata yadigarı eserlerin onarılması, yenilenmesi ve ihya edilmesi görevlerini de sürdürmekteyiz. 2015 yılından itibaren yurt içi ve yurt dışı olmak üzere 812 adet vakıf kültür varlığı restorasyona alınmış, 703 vakıf kültür varlığının restorasyonu tamamlanmış ve bu çalışmalar için 1,2 milyar lira harcama yapılmıştır. 2021 yılında, Osmanlı coğrafyasındaki çalışmalarımızın ise 23'ü bitmiş, 15 tanesi de devam etmektedir.

Müze hâline getirildiği 5 Ekim 2020 tarihinden bugüne kadar 764 bin ziyaretçiyi ağırlayan, cumhuriyetimizin ilanının 98'inci yılını kutladığımız 29 Ekim 2021 günü 3.754 ziyaretçiyle tüm zamanların günlük ziyaretçi rekorunu kıran Galata Kulesi'nin dış cephesinde video haritalama ve ışık gösterisi teknolojisiyle iki veya üç boyutlu nesnelerin yansıtılmasına yönelik sistem kurulumu da tamamlanmıştır. Ülkemiz için sembol değerinde olan Galata Kulesi'ni restore ederek ziyarete açılması sonrasında şimdi de Kız Kulesi'nin restorasyonunu başlatmış bulunmaktayız. Diğer taraftan, endüstri mirasımızın önemli değerlerinden biri olan İzmir Alsancak Tekel Fabrikası restore edilerek kentın kültür sanat yaşamına yön verecek nitelikte arkeoloji, etnografya, resim-heykel müzesi, kütüphane, ihtisas kütüphanesi, sanat atölyeleri ve rekreasyon alanlarıyla 7'den 70'e herkesin dâhil olduğu yeni bir kültür sanat kompleksine dönüştürülecektir. Ülkemizin ilk müzesi ve dünyanın sayılı müzeleri arasında yer alan İstanbul Arkeoloji Müzeleri klasik binasının güçlendirme, restorasyon ve teşhir-tanzim çalışmalarının ikinci etabı tamamlanmış ve açılışa hazır hâle getirilmiştir. Müze, modern müzecilik

anlayışı ve anlatımı doğrultusunda yeniden düzenlenmiş, yeni açılacak 16 salonda teşhir edilen eserlerle, sergilenen eser sayısı ve sergileme alanı yaklaşık 2 katına çıkarılmıştır; sözünü ettiğimiz bu çalışmalar için 64 milyon liralık yatırım gerçekleştirilmiştir.

Tarihî değerlerin yaşatılması ve tüm insanlığın ortak kültürel mirasının korunması amacıyla uluslararası kuruluşlarla da iş birliğini sürdürüyoruz. Avrupa Birliğiyle yürütülen Koruma ve Sivil Toplum Diyaloğu Projesi kapsamında Sinop Tarihî Cezaevinin restorasyonunu gerçekleştiriyoruz. Nisan 2020 itibarıyla başlayan restorasyon çalışmalarının 2022 yılının sonuna kadar tamamlanması planlanmaktadır.

Hızlı çözüm üretmeyi temel alan yeni yönetim anlayışı çerçevesinde, Bakanlığımızca, koruma bölge kurullarına yapılan başvurularda bürokrasinin azaltılarak süratle karara bağlanması amacıyla 2019 yılında oluşturduğumuz Performans Yönetim Sistemi Projemizi sürdürmekteyiz. Bu kapsamda, performans yönetimi sisteminin henüz uygulanmadığı 2018 yılında başvuruların yüzde 89'u ortalama altmış bir günde sonuçlandırılırken, geliştirilen sistemle birlikte 2019 yılında başvuruların yüzde 92'si otuz üç günde, 2020 yılında da yüzde 94'ü otuz günde sonuçlandırılmıştır. 2021 yılının ilk on ayında başvuruların yüzde 96'sı ortalama yirmi yedi günde sonuçlandırılmış ve bugün itibarıyla kurul gündeminde karara bağlanmayı bekleyen dosya kalmamıştır.

Bakanlığımız ulusal ve uluslararası düzeyde yürüttüğü etkin çalışmalarla özel bir önem attığımız somut olmayan kültürel mirasın korunmasına yönelik faaliyetlerini de sürdürmektedir. UNESCO nezdinde gerçekleştirdiğimiz çalışmalar neticesinde Türkiye, İnsanlığın Somut Olmayan Kültürel Mirası Temsili Listesi'ne kaydettirdiği 20 kültürel değeriyle ilk 5 ülke arasında yer almaktadır. 2020 yılına kadar Somut Olmayan Kültürel Miras Türkiye Ulusal Envanteri'ne kayıtlı 114 unsurumuz bulunurken 2020 ve 2021 yıllarındaki çalışmalarımızla 183 unsurumuzu daha ekleyerek bu sayıyı 297'ye çıkardık. 2008-2020 yılları arasında, Yaşayan İnsan Hazinele Türkiye Ulusal Envanteri'ne 45 miras taşıyıcı kayıtlıken 2021 yılında 22 yeni miras taşıyıcısı eklenerek, envantere kayıtlı yaşayan insan hazinesi sayısı da 67'ye yükselmiştir.

Değerli Komisyon üyeleri, tarih zenginliğimizi ziyaretçilerimize sunma noktasında ören yerleri ve müzelerimiz önemli bir potansiyele sahiptir. Bu bağlamda, ülkemizin kültür ve turizm alanındaki marka değerini artırmak için ören yerleri ve müzelerimizin fiziki altyapısını iyileştirme çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bakanlığımıza bağlı 208 müze ve 142 ören yeriyle ziyaretçilerimize hizmet vermekteyiz. 2021 yılında 6 müzemizin açılışı yapılmış olup 9 müzemizin yapımı ve 2 ören yerimizin çevre düzenleme çalışmaları devam etmektedir. Bu müzelerimiz içerisinde şehitlerimizin aziz hatrasına ithafen yapılan Ankara 15 Temmuz Demokrasi Müzesinin açılışı 15 Temmuz 2021 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla gerçekleşmiştir.

İstanbul'un tarihî ve kültürel dokusuyla en özgün yapılarından biri olan Atlas Binası'nı, iki yıl süren restorasyondan sonra, içerisinde kalıcı koleksiyon, etkileşimli dijital birimler, süreli sergi alanı ve ortak çalışma alanları bulunan İstanbul Sinema Müzesi olarak 26 Şubatta Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle hizmete açtık. Ayrıca tarihî Atlas Sineması'nı aslına uygun olarak yenileyerek gala, festival ve diğer etkinliklerin merkezi hâline de getirdik.

Uzun yıllar Mısır'da kalan İstiklal Şairimiz Mehmet Akif Ersoy'un yurda döndükten sonra ömrünün son demlerine şahitlik eden Mısır Apartmanı'ndaki dairesi "Hatıra Evi" olarak düzenlenmiş ve İstiklal Marşı'mızın 100'üncü yıl dönümü olan 12 Mart 2021 tarihinde ziyarete açılmıştır.

Ayrıca, 2020 yılında Bakanlığımız denetiminde faaliyet gösteren özel müze sayısı 291 iken 2021 yılı Kasım ayı itibarıyla 316'ya ulaşmıştır. Bu özel müzelerden Bayburt Kenan Yavuz Etnografya Müzesi, 2021 yılında Avrupa Müze Forumu tarafından verilen "Silletto" ödülünü almıştır. Odunpazarı

Modern Müze'si, Avrupa Müze Forumu'nca 2021 Avrupa'da Yılın Müzesi Ödüllerinde özel takdir ödülü kazanmıştır. Troya Müzemiz ise hem Avrupa Müze Forumu hem 2020 Avrupa'da Yılın Müzesi Ödüllerinde Özel Takdir Ödülü'nü hem de 2020-2021 Avrupa Müze Akademisi Özel Ödülü'nü kazanarak 2021 yılını çifte ödülle kapatmıştır. Yine, dünyanın en önemli dergilerinden TIME dergisi, Dünyada Görülmesi Gereken 100 Yer içine Troya Müzesi'ni dâhil etmiştir, bu da hem işletmecilik hem yatırım anlamında çok önemli bir başarıdır.

Müze ve ören yerlerine verdiğimiz önemin karşılığını geçtiğimiz yıllardaki ziyaretçi sayılarının ve memnuniyet oranlarının sürekli olarak artmasıyla görmüştük. 2021 yılında pandeminin etkileri devam etmesine rağmen, dokuz aylık dönemde 2020 yılının aynı dönemine kıyasla gişe gelirlerinde yüzde 72 oranında artış sağlanmıştır. Pandemi koşullarının getirdiği kısıtlamaların vatandaşlarımızın müzelerle erişiminin üzerindeki olumsuz etkisini azaltmak amacıyla "sanalmuze.gov.tr" üzerinden 45 adet müze ve ören yeri ile Cumhurbaşkanlığı Külliyesi Millet Kütüphanesi'nde 29 Ekim 2020-31 Mart 2021 tarihleri arasında gösterime sunulan "Millî Mücadele: Hakimiyet Milletindir Sergisi" sanal olarak ziyarete açılmış ve 22 milyon 708 bin 82 kez ziyaret edilmiştir.

Topraklarımız üzerinde yaşamış toplumların binlerce yıl öncesinden ürettikleri bilim ve sanat eserleri Bakanlığımızca ortaya çıkarılmakta, müze koleksiyonlarımız zenginleştirilmektedir. Arkeolojik kazılardan gelenler çoğunlukta olmak üzere müzelerimize geçen yıl pandemiye rağmen 25.641 yeni eser daha kazandırılmıştır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, otuz dakika süreniz dolmuştur. 38 sayfalık sunumunuzun 16'ncı sayfasındasınız. Saat 11'de de tören var vefat eden milletvekilimizle ilgili, bir ara vereceğim. On beş dakika ek süre veriyorum. Kitapçıklar dağıtıldı, bazı detayları geçerek tamamlama imkânınız olursa çok sevinirim.

Buyurun lütfen.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Müze ve ören yerlerimizi vatandaşlarımız için kolayca erişilebilir kılarak, kültürel varlıklarımız ve müzelerimiz konusunda farkındalık oluşturmak Bakanlığımızın sorumluluklarından biridir. 2019 yılında ücreti 70 liradan 60 liraya düşürülerek sabitlenen Müze Kart, vatandaşlarımıza bir yıl süreyle müze ve ören yerlerine sınırsız giriş imkânı sağlarken, Milli Saraylar İdaresi Başkanlığına bağlı 12 ziyaret alanında da geçiş olanağı sağlamaktadır. Öğrenciler ve akademisyenlerimiz içinse indirimli Müze Kart 30 liradan hizmete sunulmaktadır. Hayata geçirildiği dönemden bugüne kadar yaklaşık 12 milyon Müze Kart, müze ve ören yeri ziyaretçisiyle buluşmuştur. Ayrıca 18 yaş ve altındaki Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları gençler ve çocuklar, 65 yaş ve üstü Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları, gaziler ve refakatindeki anne, baba, eş ve çocukları ile şehit yakını kimlik kartı sahipleri, engelliler ile bir refakatçisi, zorunlu hizmete tabi er ve erbaşlar, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenler ile üniversitelerin sanat tarihi, arkeoloji ve müzecilik bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler, Bakanlığımıza bağlı bütün müze ve ören yerlerini ücretsiz olarak ziyaret edebilmekteler.

20'nci yüzyılın tüm uluslar katında dengeleri değiştiren ve ardından gelen yüzyıla da yön veren Çanakkale Muharebelerinin gerçekleştiği Gelibolu Tarihi Alanı'nın manevi, tarihî, kültürel ve doğal değerlerini koruyup geliştirmek, Çanakkale ruhunu gelecek nesillere aktarmak ve alanı açık hava müzesine dönüştürmek amacıyla çalışmalarımız devam etmektedir. 2019 yılında başladığımız, Çanakkale Savaşları Mobil Müze Projesi'yle, ziyaretçilerin 1915'in cansıparane mücadelesine tanıklık etmesi amaçlanmış olup proje kapsamında bugüne kadar 319 organizasyon yapılmış, 99 il/ilçe ziyaret edilmiş ve 152.577 ziyaretçi ağırlanmıştır.

Çanakkale Savaşlarının yaşandığı Tarihî Gelibolu Yarımadası'nda yüz altı yıl önce batan savaş gemileri "Gelibolu Tarihî Sualtı Parkı" temasıyla 2 Ekim 2021 tarihinde tanıtımı yapılarak turizme açılmış, birçok ulusal ve uluslararası basın kuruluşu tarafından açılış yoğun bir ilgiyle takip edilmiştir. Derinliklerinde pek çok hikâye saklayan Çanakkale savaş batıkları, Birinci Dünya Savaşı temalı ilk su altı parkı özelliğini taşıyacaktır. Parkta, yüz altı yıl önce Seddülbahir Kalesi açıklarında batırılan İngiliz Kraliyet Donanması'na ait HMS Majestic'in de aralarında bulunduğu 14 batık gemiye dalış yapmak mümkün hâle gelecek. Yine, bu savaştaki en önemli noktalardan biri olan Seddülbahir Kalesi'nin restorasyonu tamamlandı. 2022 yılında, kalenin surları içinde kalan alanının yaklaşık yüzde 70'lik kısmını ziyarete açacağız.

Kapadokya Alan Başkanlığımızın kurulmasıyla, tarihî, kültürel ve doğal değerlerin yoğun olarak yer aldığı, turizm potansiyeli yüksek bir bölge olan Kapadokya'nın korunması, denetlenmesi, geliştirilmesi, tanıtılması ile marka değerinin yükseltilmesine ve dünya turizmindeki gelir payının artırılmasına ilişkin çalışmalara hız verilmiştir. 2021 yılında St. Nicholas Kilisesi, St. Theogeles Kilisesi, St. Stefanos Kilisesi, St. Johannes Prodromos Kilisesi ile Keşlik Manastırı'nın restorasyonuna başlanılmış olup bu eserler 2023 yılında turizme kazandırılacaktır. Kasım 2019 tarihi itibarıyla teşkilatlanmaya başlayan Başkanlık bünyesinde, şu ana kadar 66 komisyon toplantısında 1.713 adet karar alınarak bölgenin altyapı yatırımları ihtiyacı ile birçok kamusal ihtiyaca çözüm getirilmiş, alanda bugüne kadar tespit edilemeyen doğal ve tarihî 43 adet taşınmaz da tescil edilerek koruma altına alınmıştır. Kapadokya'da tarihî ve kültürel dokuya zarar veren kaçak yapıların yıkım faaliyetleri de devam etmekte olup Alan Başkanlığının kurulmasından bugüne kadar -iki yıl gibi kısa bir süre içerisinde- 125 adet kaçak yapı yıkılmıştır.

Kütüphanelerimiz, artık yalnızca bilgi kaynaklarının korunduğu ve ödünç verildiği yerler olmaktan çıkarılarak bilginin üretildiği, deneyimlendiği ve toplumun sosyalleştiği alanlar hâline dönüştürülmektedir. Bu çerçevede, son altı yıl içerisinde, deprem testini geçemeyen ve can güvenliği riski taşıyan 11 kütüphane binası yıkılarak yeniden yapılmıştır. Hâlihazırda 11 yeni kütüphane binasının inşaatı da devam etmekte olup 15 yeni kütüphane binası yapımının ihale süreçleri de başlatılmıştır. Bu kütüphanelerimizin tamamını cumhuriyetimizin 100'üncü yılına özel olarak vatandaşlarımızın hizmetine sunacağız. Çocuk ve Halk Kütüphanelerinin İyileştirilmesi Projesi'yle de 161 mevcut kütüphanenin bakım onarım çalışmaları yapılarak vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur. Ayrıca 32 yerel yönetime kütüphane yapımı için destek veriyoruz.

Yenilikçi hizmet anlayışıyla her yaş grubuna hitap eden yeni halk kütüphaneleri inşa etmekte, tematik kütüphaneler açmaktayız. Bu yaklaşımla 9 AVM kütüphanesi, 7 bebek ve çocuk kütüphanesi, 9 edebiyat müze kütüphanesi, 2 gar kütüphanesi ve 2 havalimanı kütüphanesi hizmete açtık. 2022 yılı içerisinde de 11 bebek ve çocuk kütüphanesi açılmasına yönelik çalışmalarımızı sürdüreceğiz.

Yenilikçi hizmet anlayışı çerçevesinde, 2022 yılında halk kütüphanelerinde kitap kulübü çalışmalarının pilot uygulamalarını gerçekleştirmeyi ve böylece başta 81 il halk kütüphanesi olmak üzere bütün halk kütüphanelerinde kitap kulüplerinin yaygınlaştırılmasına devam ediyoruz.

Yazma eserler, hem bilimsel ve sanatsal değerleriyle hem de kültürel mirası geçmişten günümüze taşıma özelliğiyle bir milletin sahip olabileceği en değerli hazinelerdendir. Böylesine önemi haiz zenginliklerden azami derecede faydalanabilmenin yolu, şüphesiz onları doğru tespit ve tertiple hizmete sunmaktan geçmekte. Daha önceki yıllarda İslam Eserleri Müzesi ve Arkeoloji Müzesi'nde bulunan bütün eserlerin sayısallaştırılmasıyla, Topkapı Sarayı El Yazmaları Koleksiyonu'ndaki 2.140 yazma eserin sayısallaştırılması tamamlanmış olup geriye kalan eserlerin çekim çalışmalarına da devam edilmektedir.

Bakanlığımızca nadide Türk ve İslam el yazmalarının toplumun istifadesine sunulmasına da katkı verilmektedir. Bu amaçla başlattığımız Binbir (1001) Eser Projesi'yle 2012 yılından beri yürütülen çeviri ve yayım faaliyetleri neticesinde 200'e yakın Türk ve İslam klasiği yayın hayatına kazandırılmıştır. Aynı zamanda bu eserler de yine ülkemizin önde gelen kütüphanelerine ulaştırılmış, üniversitelere gönderilmiş, satışı yanında e-kitap olarak da vatandaşlarımızın hizmetine sunulmuştur.

Kültür ve Turizm Bakanlığı olarak salgın sebebiyle sanatsal etkinliklerden uzak kalan vatandaşlarımızı hem uygun koşullar çerçevesinde fiziksel ortamda hem de dijital ortamda sanatla buluşturmak amacıyla, haziran ile kasım ayları arasındaki dönemde "2021 Yaz Konserleri" adlı projeyi hayata geçirdik. Proje kapsamında yaklaşık 130 konser gerçekleştirilmiştir. Başta TRT olmak üzere bazı televizyon kanallarıyla yapılan iş birliği sayesinde Bakanlığımızca gerçekleştirilen konserlerin bir bölümü televizyonlar aracılığıyla da izleyicilerle buluşmuştur.

Ayrıca, salgın sürecinde mağdur olan ve gelir kaybına uğrayan müzisyen, eser sahibi ve müzik emekçilerine destek olmak amacıyla Bakanlığımızca yürütülen "Müzik Susmasın" destek programı kapsamında yaklaşık 40 bin müzisyen ve sektör emekçisine toplam 280 milyon lira destek sağlanmıştır.

Ayrıca 2021 yılında düzenlediğimiz Genç Sanat: 7. Güncel Sanat Proje Yarışması, 19. Şefik Bursalı Resim Yarışması ve 75. Devlet Resim ve Heykel Yarışması'yla sanat üretimini ve sanatçılarımızı destekledik.

Kamyon Tiyatrosu Projesi kapsamında 4 farklı çocuk oyunu, İç Anadolu, Marmara ve Karadeniz bölgelerinde 26 il ve 80 ilçede, 80 temsil gerçekleştirerek 47.934 çocuğumuzla buluştu.

Devlet tiyatrolarımız 1 Ekim itibarıyla yeni tiyatro sezonunu açmış, 10 yeni oyunla Ankara'da Porsaklar Sahnesi, İstanbul'da Atatürk Kültür Merkezi Sahnesi, Sancaktepe Recep Tayyip Erdoğan Kongre Merkezi Sahnesi ve Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi Sahnesi olmak üzere 4 yeni sahneyle tiyatro severlere merhaba demiştir.

Bakanlığımız tarafından, pandemi sürecinden en çok etkilenen sektörler arasında bulunan özel tiyatrolarla ilgili de çok sayıda destek mekanizması geliştirilmiştir. Bakanlığımızca özel tiyatrolara 2019 yılında toplam 6 milyon 102 bin lira destek sağlanmışken 2020 yılında özel tiyatroların projelerine yapılan yıllık yardımlara ek olarak Dijital Tiyatro Arşivi Projesi'yle toplam 21 milyon 500 bin lira destek sağlanmıştır. 2021 yılında ise özel tiyatroların projelerine yapılan yıllık yardımlarla birlikte Dijital Tiyatro, Tiyatrolarımız Devlet Tiyatroları Sahnelerinde ve Özel Tiyatrolar Yaz Turnesinde Projeleri kapsamında verilen ek desteklerle toplam destek miktarı 53 milyon 365 bine yükselmiştir. Böylelikle, son üç yılda özel tiyatrolarımıza toplam 80 milyon 967 bin lira destek sağlamıştır. Ayrıca, sahne açamayan özel tiyatroları desteklemek amacıyla 1 Ekim 2020-31 Aralık 2021 tarihleri arasında Devlet Tiyatroları bünyesindeki yerleşik ve turne sahneleri özel tiyatroların kullanımına açılmış, bu kapsamda 504 özel tiyatroya 19 ilde 24 sahne ücretsiz olarak tahsis edilmiştir.

İçinde bulunduğumuz sanat sezonunda da devam eden pandemi şartları içinde belirlenen kurallar çerçevesinde seyircisiz olarak gerçekleştirilen konserlerimiz, Bakanlığımız "YouTube" kanalının yanı sıra yerel ve ulusal kanallar aracılığıyla özellikle TRT-2'den sanatseverlere ulaştırılmıştır.

2021 yılında pandeminin etkilerine rağmen Uluslararası İstanbul Opera Festivali, Uluslararası Bodrum Bale Festivali, Bodrum Kaleiçi Etkinlikleri, Uluslararası Efes Opera ve Bale Festivali, Uluslararası Aspendos Opera ve Bale Festivali, Uluslararası Gaziantep Opera ve Bale Festivali ile Trabzon Opera ve Bale Günleri düzenlenmiştir.

İstanbul'un benzersiz tarihinin etkisiyle eşsiz bir dokuya sahip olan Beyoğlu'nun sahip olduğu kültürel ve mimari değerleri anlatan bir markalaşma ve iletişim projesi olan Beyoğlu Kültür Yolu Festivali'ni başlattık.

Bakanlığımızca yenilenen Atatürk Kültür Merkezi, restore ettirdiğimiz Galata Kulesi, Atlas Sineması, Galata Mevlevihanesi, Mehmet Akif Ersoy Hatıra Evi, Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi ile Taksim Cami Kültür ve Sanat Merkezi gibi çok sayıda tarihî, kültürel ve mimari değerle birlikte Galataport, Emek Sineması, Garibaldi Sahnesi gibi önemli kültür, turizm yatırımları Beyoğlu Kültür Yolu'yla vitrine çıkmaktadır.

Galataport'tan Atatürk Kültür Merkezi'ne kadar uzanan güzergâhta mimariden edebiyata, resimden müziğe, tasarımdan tiyatroya, Beyoğlu'nun büyüklü dokusunda geçmişten geleceğe bir kültür, sanat yolculuğu başlattık. Birçok farklı disiplini bir araya getiren; her dalda sanat, sanatçı, sanatsever birlikteliği sağlayan, ülkemizin kültürel ve sanatsal zenginliklerini bir çatı altında toplayan, 130 bin metrekare alanda ve 78 mekânda toplumun her kesimine ve bütün yaş gruplarına hitap eden 381 etkinlik gerçekleştirilmiştir. Bu kapsamda, 42 sergi, 87 konser, 98 film gösterimi, 27 tiyatro oyunu, 91 atölye çalışması, 24 söyleşi, 12 opera ve bale temsili, 15 belgesel ve 12 imza günü düzenlenmiştir. 1.400 festival çalışması ve 2.183 sanatçıyla hayata geçirdiğimiz Türkiye'nin en büyük kültür ve sanat projesinde 7 milyon 853 bin 248 ziyaretçiyi ağırlamış bulunmaktayız. Bu festivali ilkbahar ve sonbahar olmak üzere, yılda 2 defa düzenleyerek uluslararası boyuta da taşıyacağız. Festival kapsamında, ayrıca, Türk dünyası ülkeler arasındaki kültürel ve sanatsal iş birliği olanaklarının artırılmasıyla müşterek tarihî ve kültürel değerlerimizin güçlenmesine katkı sağlamak için Türk dünyasının sinemadaki varlığını 8-12 Kasım 2021 tarihleri arasında Korkut Ata Türk Dünyası Film Festivali'yle beyaz perdeye taşıdık.

13 ülkeden 42 filmin yer aldığı ve 100'ün üzerinde sektör temsilcisinin katılımıyla Türk Dünyası 1. Sinema Zirvesi'nde düzenlediğimiz festivali başarıyla gerçekleştirmiş olmanın gururunu taşıyoruz. Büyük ilgi gören festivalin 2'ncisini inşallah 2022 yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti Bursa ilimizde gerçekleştireceğiz.

Bakanlığımızca sinema kültürünün yaygınlaştırılması, zengin film mirasımızın korunması, nitelikli sinema eserlerinin üretilmesi, geçmişine ve değerlerine sahip çıkarken aynı zamanda yenilikçi ve yaratıcı bir film endüstrisinin oluşturulması için çalışmalarımıza kararlılıkla devam etmekteyiz. Hâlen etkileri devam eden pandemi sürecinde de bu desteklerimizi artırarak sürdürdük. Bu kapsamda, yerli film gösterimlerine, film projelerine, kültürel ve sanat etkinliklerine toplam 70,2 milyon lira destek sağladık. Ayrıca, sinema biletleri üzerinden alınan yüzde 10 oranındaki eğlence vergisini 31 Mayıs 2022'ye kadar sıfırladık.

Bakanlığımız destekli sinema filmleri 2021 yılında Cannes, Berlin, Toronto, Glasgow, Varşova, San Sebastian, Tokyo ve Saraybosna gibi dünyanın en önemli uluslararası film festivallerinde yer almış, Türk sinemasının ve ülkesinin tanıtımına önemli katkı sağlamıştır.

Ayrıca, bugüne kadar 152 ülkede yaklaşık 600 milyon kişiye ulaşan dizi filmlerimiz ülkemizin yurt dışındaki varlığını güçlendiren en etkili kültürel diplomasi araçlarından biri hâline gelmiştir.

Yine, çocuklar için Gezen Sinema Projemiz kapsamında hijyen ve sosyal mesafe kurallarına uygun olarak gösterimler gerçekleştirdik. Gezen sinema tırıyla, bugüne kadar, sinema salonu olmayan ilçelerdeki 350 bin çocuğumuzu sinemayla buluşturduk.

Fikrî mülkiyet hakları, teknolojik gelişmelerin de etkisiyle kültürel gelişim ve ekonominin ayrılmaz bir parçasıdır. Telif hakkı sahiplerine hak ettikleri korumanın sağlanması, eser üretiminin teşvik edilmesi ve kültür endüstrimizin güçlendirilmesi Bakanlığımızın öncelikli hedeflerindedir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, son bir dakika on saniyemiz var; direkt Sayıştay bölümüne geçebilirsiniz bence tamamlama imkânımız olur.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Geçeyim oraya.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kitapçıklar dağıtıldı, arkadaşlarımız oradan diğer faaliyetleri görebilirler.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Dağıtılmadı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dağıtılmadı mı kitapçıklar? Dağıtıldı, şu kitapçıktan bahsediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sonradan gelen üyelere dağıtılmadı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sonradan gelenlere verilmemiş olabilir, onu da arkadaşlarımız hızla dağıtsınlar.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Sayıştay Başkanlığımızın denetimleri hem hizmet kalitemizi artırmak hem de hizmetlerimizin mevzuata uygun şekilde yürütülmesinde bizlere yol gösterici olmaktadır. Sayıştay tarafından yüce Meclise sunulan ve hassasiyetle üzerinde durmakta olduğumuz Bakanlığımıza ait 2020 yılı denetim raporlarına ilişkin değerlendirmelerimi de bu noktada sizlerle paylaşmak istiyorum.

Malumları olduğu üzere, Bakanlığımız merkez teşkilatıyla beraber Bakanlığımıza bağlı olarak çalışmalara devam eden 10 adet bağlı ve ilgili kuruluş, 1 adet enstitü ve 1 adet işletme bulunmaktadır. Sayıştay tarafından merkez teşkilatımız ile bağlı ve ilgili kuruluşlarımıza yönelik hazırlanan denetim raporlarında yer alan bulgular ağırlıklı olarak usule ilişkin hatalardan kaynaklanmakta olup bu hataların giderilmesine yönelik tüm Bakanlık birimlerimiz talimatlandırılmış ve düzeltici işlemlerde son aşamaya gelinmiştir. Bu vesileyle, Bakanlığımızı denetleyen tüm denetçilere titiz ve özverili çalışmalarını için teşekkür ediyorum.

Bakanlığımızın 2022 yılı için öngörülen bütçe ödenekleriyle ilgili bilgi vererek konuşmama devam etmek istiyorum. Bütçemiz bağlı ve ilgili kuruluşlarımız dâhil olmak üzere 7 milyar 109 milyon 129 bin Türk lirası olarak öngörülmektedir. Bu bütçemizin 5 milyar 268 milyon 110 bin lirası cari bütçe, 1 milyar 841 milyon 19 bin lirası ise yatırım bütçesi olarak öngörülmüştür.

Bakanlık olarak kültürü, devamlılığı ve tanıtılması açısından turizmin ayrılmaz bir parçası olarak görüyoruz. Güçlü ve saygın kimliğiyle eşsiz kültür mirasımızın sürdürülebilir korunmasını sağlayan, turizm alanında da ülkemizi kararlılıkla üst sıralara taşıyan Bakanlığımız, 2022 yılı bütçesini hesap verebilirlik ve şeffaflık ilkelerine uygun olarak en etkin ve verimli şekilde kullanacak, ülkemiz ve milletimiz için en üst fayda ve kazanç dönüştürmek için her zamanki gibi azami gayreti sarf ederek ulaşacaktır.

Konuşmamı burada sonlandırırken görev ve sorumluluklarımız dâhilinde gerçekleştirdiğimiz çalışmalarımızda desteği, katkısı ve emeği bulunan değerli paydaşlarımıza ve kıymetli çalışma arkadaşlarıma şükranlarımı sunuyorum.

2022 yılı bütçemizin hem Bakanlığımıza hem de ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, bu detaylı sunumunuz için teşekkür ediyorum. Geriye kalan bilgiler zaten kitapçıklarda var.

RTÜK Başkanımızın sunumunu da aradan sonra rica edeceğiz.

Şimdi, bir cenaze merasimi var biliyorsunuz, hemen dışarda; ona iştirak etmek isteyenler için 11.20'de tekrar müzakerelere kaldığımız yerden devam etmek üzere birleşime ara veriyorum.

Kapanma Saati: 10.56

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.24

BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)**BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 19’uncu Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.-Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz’ın, Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç’a tekrar Allah’tan rahmet dilediğine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İmran Kılıç vekilimize tekrar Allah’tan rahmet diliyorum.

Bugüne kadar Gazi Meclisimize hizmet etmiş, vefat etmiş olan tüm milletvekillerimize bu vesileyle Allah’tan rahmet diliyorum. Hâlen görev yapmakta olanlara da sağlık, afiyet; hayatta olanlara da sağlık, afiyet, uzun ömürler diliyorum.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a)Kültür ve Turizm Bakanlığı (Devam)

b)Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (Devam)

c)Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü (Devam)

ç)Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü (Devam)

d)Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı (Devam)

e)Vakfılar Genel Müdürlüğü (Devam)

f)Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (Devam)

g)Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (Devam)

ğ)Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Devam)

h)Atatürk Araştırma Merkezi (Devam)

ı)Atatürk Kültür Merkezi (Devam)

i)Türk Dil Kurumu (Devam)

j)Türk Tarih Kurumu (Devam)

k)Kapadokya Alan Başkanlığı (Devam)

l)Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çalışmalarımıza kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Bakanımız sunumlarını tamamlamıştı, şimdi RTÜK Başkanımıza söz vereceğim. Yalnız, kısa bir söz, beş dakikalık bir söz verebileceğim Sayın Başkan Ebubekir Şahin'e; bu beş dakikalık süre içinde tamamlayabilirseniz çok memnun olurum.

Buyurun lütfen.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, sayın milletvekillerimiz; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Demokrasimizin vazgeçilmezi olan görsel ve işitsel medya, yazılı basımla birlikte dördüncü kuvvet olma vasfını güçlü bir şekilde muhafaza etmektedir. Teknolojik gelişmelerle yayıncılık alanı çok geniş kabiliyetlere erişmiş, ulaşılması her zamankinden daha kolay hâle gelmiştir. Yepyeni akıllı medya araçlarıyla etkileşimli bir niteliğe ulaşan yayınlar, kitlelere hiç olmadığı kadar çabuk tesir etmekte, bu durumda düzenleyici otoriteleri bambaşka bir çalışma alanına sürüklemektedir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulumuz dünyadaki yeni gelişmeleri yakından takip ederek bünyesine kattığı genç ve dinamik uzman kadrolarıyla radyo ve televizyon alanını etkin olarak düzenlemekte ve denetlemektedir. İnternet üzerinden isteğe bağlı yayıncılık alanının da Üst Kurulumuz kapsamına alınmasıyla birlikte artan ivme, başarılı lisanslama çalışmaları doğurmuş, kayıt dışı olan bu alan da sisteme hızla dâhil edilmiştir. Bu kapsamda 33 ulusal ve uluslararası seç-izle yayın platformunun lisanslama çalışmalarını başarıyla yerine getirmiş bulunmaktayız.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 1 Ocak 2021 ve 31 Ekim 2021 tarihleri arasında Üst Kurulumuzda toplam 36.420 adet vatandaş bildirimleri gelmiştir. Bildirimlerde bulunanların yüzde 65,8'i erkeklerden, yüzde 34,1'i de kadınlardan oluşmaktadır. En fazla bildirim konu olan program türü ise dizi filmlerdir; bu oran yüzde 31,1'dir. Bunu sırasıyla yüzde 16,7'yle "reality şov"lar, yüzde 7,3 oranıyla da yorum ve programlar izlemiştir.

Sayın Başkanım, Üst Kurulumuz 2021 yılında çok önemli iki farklı kamuoyu araştırması planlamıştır, birini yerine getirmiştir, diğeri de devam etmektedir; Dijital Platformların Kullanım Alışkanlıkları Araştırması, Z Kuşağının Medya Kullanımı ve Dijital Okuryazarlık Araştırması. Bu araştırmaları sizlerle detaylı bir şekilde -bittikten sonra- paylaşmayı düşünmekteyiz efendim.

Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yayınlarda kişisel verilerin kolayca ifşa edildiği tespit edilmiş, gelen vatandaş bildirimleri ışığında Kişisel Verileri Koruma Kurumuyla iş birliği protokolü imzalanmıştır. Ayrıca, gelişmiş toplumlarda halkın, medyanın kültür hayatının ve sporun bütünleşmesinde önemli etkiye sahip olan önemli olaylar listesi yeniden elden geçirilmiş, yenilenmiştir.

Sayın Cumhurbaşkanımızın ilan ettiği Yunus Emre ve Türkçe Yılı kapsamında Türkçe Ödülleri Projesi'ne çıkmış ve jüri hazırlıklarını sürdürmektedir.

Ülkemizi ve vatandaşlarımızı derinden yaralayan orman yangınları sürecinde kriz yayıncılığına ilişkin yapmış olduğumuz çalışmalar medyada yankı bulmuştur.

RTÜK İletişim Dergisi yeniden hayata geçirilmiş, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığımızla birlikte düzenlediğimiz geniş katılımlı Medya ve Aile Değerleri Çalıştayı yapılmış, Sayın Kültür ve Turizm Bakanımızın da desteği ve katılımıyla sona ermiştir.

Ayrıca, Sayın Cumhurbaşkanımızın da teşrifleriyle 1. Uluslararası Medya ve İslamofobi Sempozyumu gerçekleştirilmiş, İslam karşıtlığına dikkat çekilerek özellikle medyanın rolüne değinilmiştir.

Ezcümle, pandeminin de olumsuz koşullarına rağmen dolu dolu bir yıl geçirme fırsatımız olmuştur efendim.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekilleri; bizim, Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun bütçesi 63 milyonluk hazine yardımıyla birlikte 271 milyon 781 bin TL olmuştur. Bu bütçemizin hayırlara vesile olmasını diliyorum. Bizlere Üst Kurulumuzun çalışmalarını sunma fırsatı verdiğiniz için şahsım adına, Üst Kurulum adına, çalışanlarım adına sizlere çok teşekkür ediyorum, sabırla dinlediğiniz için de teşekkürlerimi iletiyorum.

Bütçemizin, Bakanlığımıza, Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna, milletimize ve devletimize hayırlara vesile olmasını, hayırlar getirmesini temenni ediyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Vakti tasarruflu kullanımınız için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, sunumlar tamamlanmıştır.

Müzakerelere başlıyoruz.

Önce her gruptan birer milletvekilimize, daha sonra da istemlerine göre sırasıyla Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimiz öncelikli olmak üzere milletvekillerimize söz vermeye devam edeceğim.

Daha önce belirlediğimiz usuller gereği gruplar adına konuşacak arkadaşlarımıza yirmi dakika söz veriyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonu üyesi olan arkadaşlarımızın konuşma süresi on dakikadır. Burada katkıda bulunmak için gelen, Komisyonumuzun üyesi olmayan değerli milletvekillerimize ise beşer dakika söz verme imkânımız olacak. Bu şekilde devam edeceğiz.

İsimleri de okuyayım müsaadenizle: Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Gamze Akkuş İlgezdi konuşacak, Halkların Demokratik Partisinden Sayın Garo Paylan konuşacak, İYİ Partiden Sayın İbrahim Halil Oral konuşacak, Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Mustafa Kalaycı konuşacak, AK PARTİ’den ise Sayın Bekir Kuvvet Erim konuşacaktır.

İlk sözü Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Gamze Akkuş İlgezdi’ye veriyorum.

Sayın İlgezdi, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, basın temsilcileri; Kültür ve Turizm Bakanlığının 2022 yılı bütçesini görüşmek üzere görüşlerimi paylaşmak isterim.

Öncelikle, Sayın Bakanın, turizm sektöründen geldiği için sanırım, kültür ve sanata bu bütçede üvey evlat muamelesi yaptığını görüyorum. Aslında, tuhaflık, Kültür ve Turizm Bakanlığının aynı Bakanlığın yetkisinde, aynı çatı altında olmasından başlıyor. Zira turizm, tüketime; kültür, üretime dönük bir alan, bunun altını çizmek gerekir diye düşünüyorum. Bu iki yapıyı aynı çatının altında toplamakla binlerce yıllık tarihî ve kültürel birikimi atıl bırakırsınız, ki bırakıyorsunuz da. Oysa kültür, başlı başına bir alan ve önceliğiniz olan turizm fonları altında eziliyor.

Bakanlığımızın bütçesine baktığımızda merkezî bütçe içindeki payının binde 3’lere kadar gerilediğini görüyoruz. Yetmemiş olacak ki kültüre ayırdığımız payı da her geçen yıl daha da azaltıyorsunuz. Bir yandan yerli ve millî kültür iddiası ortaya koyup öte yandan kültür bütçesinin her yıl erimesini seyrettiğinizi görüyoruz. Bu sebeple sağlıklı bir bütçe için Bakanlığın iki ayrı çatı altında yeniden örgütlenmesi gerekiyor. Zira inşallah bunu iktidarımızda biz gerçekleştireceğiz. Bakın, bu kapsamda İstanbul’da Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu’nun da katılımıyla Kültür Stratejisi Forumu’nu düzenledik, kültür ve sanat alanında birçok değerli ismi ağırladık ve Sayın Bakan, bu konuda hazırlayacağımız raporu size de iletteceğim, umarım faydalanırsınız.

Ana hatlara gelecek olursak, bu bütçe, kültür ve sanat emekçilerinin sosyal ve ekonomik haklarını güvence altına almaktan oldukça uzak, hâlâ statüleri ve meslek tanımları olmayan sanatçılara kapsamlı bir sosyal güvenlik hakkı tanımadığını görüyoruz. Bugün, geliri 2 bin liradan az ve neredeyse sıfır noktasında yaşayan emekçiler için hiçbir iyileştirici durum, kaynak yok. Soruyorum: Pandemi tablosu yeniden ağırlaşırsa kültür ve sanat endüstrisini nasıl ayakta tutacaksınız Sayın Bakan? Pandemiden ders çıkararak sanatçılara kapsamlı bir sosyal güvenlik hakkı tanıyacak mısınız? Belki bu soruma “Teşvik paketleri var.” diyeceksiniz. Evet, bazı alanlarda teşvik paketleriniz var, doğru ama yeterli değil bu teşvik paketleri. Ayrıca, biz, belirlediğiniz koşulların net olmadığını ve değerlendirmelerin de keyfi yapıldığını görüyoruz. Bu keyfilikten dolayı bağımsız faaliyet gösteren küçük ölçekli sanat üreticilerini mağdur ediyorsunuz. Unutmayın ki bu sektörden ekmeğini kazanan yüz binlerin vebali sizin boynunuzda.

Biliyoruz, öncelik, turizm; normal, rant pastası daha büyük ama turizmcinin de kan ağladığını görüyoruz. İki yıldır durgun olan sektör aşılamaıyla iyimser bir havaya girmişti, yönetilemeyen pandemiden dolayı sektörü yeniden kara bulutların kapladığı görülüyor. Yetmedi, ekonomik darboğaz sektörü tarumar etti, maliyetler arttı, turizm geliri yüzde 65 azaldı. Siz ne yaptınız? Çıkardığınız Turizmi Teşvik Yasasıyla ormanların, yaylakların, kışlakların yağmalanmasını yasallaştırdınız. Aslında bu yasaya gerek yoktu, zaten Cumhurbaşkanı kararnamesiyle koyların imara açılması olağanlaştı. Ekonomi çarkı dönsün diye varyantlara rağmen sınırları açtınız, sektöre aşı önceliği vermediniz; ölümler artarken sesinizi duymadık Sayın Bakan. Hedeflediğiniz turizmcisi sayısına da ulaşamadınız. Şimdi buradan soruyorum: Bu vurdumduymazlık nedeniyle kaç turizmcisi kaybetti? Evet, siz turizmcisiniz, turizme ağırlık verdiğiniz kesin. Ben de “Türkiye Cumhuriyeti’nin temeli kültürdür.” diyen bir milletvekili olarak kültürü biraz daha fazla size hatırlatacağım bugün.

2022 bütçesinde 5 müteahhide peşkeş çekilen otoyol ve köprüler için tam 20 milyar lira garanti ücreti ayrılmış. Peki, Kültür ve Turizm Bakanlığına ayrılan bütçe ne? 7 milyar lira. Şimdi sormak istiyorum ve bu sorulara cevap bekliyorum. Bakanlığın onca sorunu varken yatırım yapılması gereken yüzlerce kültür sanat kurumu, kütüphaneler, müzeler, ören yerleri ve daha niceleri öylece dururken, yine yüz binlerce kültür sanat emekçisi kaderine terk edilip aç kalmış, açlığa mahkûm edilmişken, turizm can çekişiyorken, on bir aydan fazla çalışıp bu güzel ülkenin herhangi bir beldesinde üç gün bile tatil yapamayan milyonlar varken siz bütçenizden 3 misli büyük bir kaynağın kullanılmayan yol ve köprülere aktarılmasını içinize sindirebiliyor musunuz? Bakın, 20 milyar lira nerede 7 milyar lira nerede? Buna cevap bekliyorum Sayın Bakan.

Bunun dışında, bence bu kul hakkı yemek değilse nedir bunu da merak ediyorum. “Hayır, biz yatırımlarımızla halkımızı kucaklayacağız.” diyorsanız da bu bütçede ayrılan yatırım bütçesi 1 milyar 800 milyon civarında baktığımızda. Bu rakam ilk kez duyanlar için yüksek görünebilir, “Bravo!” diyenler olabilir hatta A Haber’e bırakırsak “Başkanımız var olsun, kültürü ihya etmek için milyarlar ayırmış.” da diyebilir eminim ama bunun doğru olmadığını siz de biliyorsunuz, biz de biliyoruz. Bakın Yavuz Sultan Selim Köprüsü için 2022’de 2 taksitte en az 4 milyar lira garanti ücreti ödeneceğini biliyoruz. Ne acı ki kültür sanata reva gördüğünüz yatırım bütçesi bu ücretin ilk taksitini bile ödemiyor.

Sonra bu haksız, hukuksuz ve adaletsiz bütçeyi kabul etmemizi bekliyorsunuz, mümkün değil tabii ki. Pandemiden tüm meslek grupları etkilendi. Kültür sanat endüstrisi de en yoğun yara alanlardan oldu. 50 binden fazla müzisyen işsiz kaldı, evlerine ekmek götüremediler, kademeli normalleşmeyle ümitlendiler. Öyle ya, bir yıldan fazladır AVM’leri açmıştınız, uçakları havalandırıyorunuz, marketler dolup taşıyordu, partiniz lebalep toplantıları spor salonlarında bir miting alanı gibi yapıyordu. Burada bir sıkıntı yoktu, ne hikmetse sıra sahnelerin açılmasına gelince aniden bir sıkıntı söz konusu oldu. Bir

genelgeyle açık hava dâhil bütün konser ve gösterileri yasakladınız; maske, mesafe ve temizlik kuralını gerekçe gösterdiniz buna da. Sonuçta ne oldu? Geçimini sahne sanatlarından sağlayan on binlerce emekçi faturasını dahi ödeyemediği için elini yıkayacak su bulamadı Sayın Bakan. Sosyal devlet halkı kucaklayan, kolaylaştıran, mağdur etmeyen devlet demektir. “Önlem” adı altında bir mesleğin icrasını kısıtlıyorsunuz; o meslekten geçinenlerin hayatlarını ekonomik olarak garanti altına almanızı gerektirir kısıtlıyorsunuz. Ki bu temel göreviniz zaten, bu sorumluluğu bile yerine getirmediniz.

Yine, gelen tepkiler üzerine “Müzik susmasın.” dediniz, iyi dediniz, biz de susmasın diyoruz. Destek programına başvuran 40 bin müzisyen vardı, yararlandılar, bu 40 bin müzisyen faydalandı bundan. Üçer bin liradan 280 milyon lira ödediniz; Sayın Bakan, bu yeterli mi? Bunu da merak ediyorum çünkü pandemi boyunca asgari hayat şartlarını sunmadınız. Sunamadınız demiyorum çünkü bilinçli olarak, tercih olarak sunmadınız. Yaklaşık 1 milyon kişiyi istihdam eden müzik sektörü, iktidarın ideolojik dünyasına ters düştüğünden olsa gerek üvey evlat muamelesi gördü, görüyor da. Sıklıkla “Biz hayat tarzlarına karışmıyoruz.” deseniz de aslında kültür sanat emekçilerinin hayatlarını altüst ettiniz, mahvettiniz. Zira parasızlıktan, açlıktan, umutsuzluktan hayatına son veren birçok sanatçı oldu bu dönemde. Hâl bu iken 40 bin kişinin destek paketinden yararlanmasının övünülecek bir yanı olmadığını düşünüyorum. “Geçinemiyoruz.” diyenlere soruşturma açılırken vicdanınız rahat mıydı Sayın Bakan? Anımsarsanız “Kamuoyunda ‘özel kopyalama harcı’ olarak bilinen fonu derhâl devreye sokun.” dedik. Kulağınızı tıkadınız buna. Fonda biriken parayı en son 2017’de 320 milyon olarak açıkladınız kamuya ve bugüne kadar da orada kaldı bu hesap. Bugüne kadar da bu paranın akıbetini defalarca sormamıza rağmen ben şahsıma bir cevap alamadım. Şimdi, Türkiye Cumhuriyeti’nin bir vekili olarak bir kere de buradan sormak istiyorum. Bugün itibarıyla özel kopyalama harcında biriken para ne kadardır? Bu Fon devlet sırrı mıdır Allah aşkına, biriken parayı açıklamıyorsunuz 2017’den beri? Bugüne kadar ana para faiziyle birlikte bir yere harcandı mı? Harcandıysa nerelere aktarıldı? Sanatçılara ait parayı pandemi gibi zor günde neden kullanmadınız? Bir çocuk bile kendi kumbarası üzerinde yetki sahibiyken sanatçılara kendi paraları üzerinde neden söz hakkı vermiyorsunuz? Bu parayı kimlere verdiniz derken şunu da atlamayayım, yoksa bu parayı da yandaş 5 müteahhide hibe mi ettiniz?

Buradan hatırlatayım: Biz, kültür sanata bir nebze can suyu olsun diye 320 milyon lira için çırpırırken aynı dönemde bizi kıskanan Almanya var ya, o ne yaptı bir bakalım diyorum buradan. Kültür yardımlarını 2 milyar avroya yükseltti yani 22 milyar Türk lirası ek bütçe ayırdı. Almanya’nın sadece böyle bir dönemde ayırdığı ek bütçe neredeyse bizim ayırdığımız, bizim Bakanlıktan 2022’ye ayırdığımız bütçenin 3 katı. Bunda da ne düşündüğünüzü çok merak ediyorum.

Gelelim tiyatrolarımıza. Özel tiyatro desteklerinden yararlananların sesini 2022 yılında da duymayacak mısınız, bunu soruyorum. Evet, yararlananlar diyorum, yararlananlar demiyorum çünkü öyle bir sistem getirdiniz ki birçok tiyatro, destek programınıza başvuruyu bile denemedi. Geçen yıl, yine, burada Türkiye’nin hayalî ihracattan sonra hayalî tiyatrolarına tanık olduğumuzu gündeme getirmiştik. Yardım listeleri açıklandığında sürecin devamı beni yanıltmadı. Adı bilinmeyen, oyunu bilinmeyen, aslında bir gecede kurulan tiyatrolar ihya edilip gerçek tiyatro emekçileri burada da yolda bırakıldı. Anlaşılan o ki 2021’de olduğu gibi 2022 bütçesine baktığımızda tiyatro emekçilerine de aynı kaderin reva görüldüğünü görüyoruz. Allah aşkına, bu ekonomik şartlarda vergi ve SGK borcu olmayan kaç tiyatro var gerçekten Sayın Bakan? Bunu da merak ediyorum, bunu da sormak istiyorum.

Oysa sunacaklarınız çok basit. 2022’de vergileri öteleyebilir, kira, elektrik, su gibi giderlere destek verebilirsiniz. Sayın Bakan, bunu neden yapmadığınızı merak ediyorum. Hakkınızı yemeyelim, hiçbir şey yapmadıysanız, bir şey yaptınız aslında; sanatı yok etmeye, sanatçıyı da kul etmeye çalıştınız.

Ömrünü halkına ve sanatına adanmış Müjdat Gezen, Metin Akpınar, Genco Erkal gibi daha nicelerini mahkeme mahkeme dolaştırdınız. Hapis cezalarıyla sindirmeye, yıldırıma çalıştınız. Ama unutmayın, demokrasiyi, cumhuriyeti, insan haklarını savunanlar asla susmaz ve asla vazgeçmeyecekler.

Kültür sanat deyince mağduriyet artıyor, çevre genişliyor. Yine, kayıtsız çalışan sokak müzisyenlerimiz ve düğün sanatçılarımız da var. Evet, bakın, bu sanatçılarımızla ilgili tabloya baktığımızda da aslında yirmi yıldır iktidarınızda onlar için de hiçbir şey yapmadığımızı -güvenceleri yok- sıfırı tükettiğinizi görüyoruz. En azından asgari ücret tutarında sürekli yardım yapılması talepleri vardı, bunu da tekrardan size hatırlatmak istiyorum.

2022 bütçesinin 2021'e rahmet okutur olduğunu görüyoruz. Elde avuçta ne varsa götüren bir bütçe hazırlanmış. Elbette bu bir ideolojik tercih, bunun da altını çizelim. Neden mi? Pandemi boyunca hiçbir yaraya merhem olmadan sözde "destek" dense de özde köstek olan kurtarma paketlerini getirdiniz. Bunun da dolayısıyla başka bir anlamı yok.

Özerk olması gereken kültür sanat alanına yapısal müdahalelerde bulunularak kurumları yozlaştırdığımızı gördük. Özellikle OHAL sürecinde inşa ettiğiniz KHK düzeni kültür ve sanat alanına ağır darbe vurdu Sayın Bakan. Devlet Opera ve Balesi ve Devlet Tiyatroları gibi köklü kurumların içini boşalttınız. 703 sayılı KHK'yle devlet tiyatrolarının mali özerkliğini ortadan kaldırdınız. Cumhurbaşkanına bağlı Kültür ve Sanat Politikaları Kurulunu oluşturduunuz, idari özerkliği de böylece yok ettiniz Sayın Bakan. Onun da belgesi buradadır, gösteriyorum.

Evet, baktığımızda, Sayın Bakan, bunların dışında aktarabileceğim... "Ankara'da kalmak isteyen kadrolu ve 4/B'li topluluk üyelerini mağdur etmeyeceğiz." dediniz ancak onları da gene mağdur ettiniz. İstanbul'a gitmek istemeyenleri sözleşmeleriyle tehdit ettiniz ve İstanbul'a gitmek istemeyen 25'i dansçı 33 4/B'liye sarı zarf yollayarak aslında açık açık söylemek istediğinizi söylediniz, yolladığınız yazının belgesi de buradadır. Siz, sanatçılarımızı böyle mi koruyacaksınız, gerçekten merak ediyorum. Şurası bir gerçek ki kültür endüstrisini çok kötü yönetiyorsunuz.

Bakın, müzelerle ilgili bir sürü ihbar geliyor. Kaybolduğunu tespit etmediğiniz ve çalınmasına engel olmadığınız bir kayıplar müzesi yarattınız. Antalya Arkeoloji Müzesinden, Zeugma'dan, Ankara Resim Heykelden kaybolan eserler nerede? Sayıları nedir? Bunlar halkın malı. Tüm yurttaşlarımız adına soruyorum, siz biliyor musunuz? Ben bilmiyorum. Kayıp eserlerle ilgili bilgi edinme talebinde bulundum, aylar sonra gönderilen cevapta "Kayıp eserler ekli listede." dediniz; ekine baktım, liste yoktu, onun belgesi de budur, onu da buradan gösteriyorum. "Böyle bir liste yok, sehven yazılmıştır." denildi, bürokratlarınızı aradığımızda bu cevabı aldık. Sayın Bakan, müzeleri bu ciddiyetle mi koruyorsunuz gerçekten? Eğer böyleyse vay hâlimize.

Batman Müzesiyle ilgili iddialara gelince, 2017'de ele geçirilen paha biçilmez Roma ve İslam dönemine ait altın sikkelere ne oldu, bunu da merak ediyoruz. Paha biçilmez diyorum çünkü değer tespiti bile yapılmamış, hiçbir çalışana zimmetlenmemiş bu sikkelerin buhar olup uçtuğu iddia ediliyor, doğru mu bu? Buna da bir cevap bekliyorum. Böyle binlerce eser var. Anımsayın, geçen yıl Zeugma Müzesinde de benzer iddialar gündeme geldi. Gencecik bir arkeolog Merve Kaçmış, arkasında bıraktığı "Ben masumum." notuyla hayatına son vermişti. O soruşturma ne oldu? Merve Kaçmış'ın acılı ailesiyle nasıl helalleşeceksiniz, bunu da buradan sormak isterim.

Yine, diğer bir sorumsa: Kültür Bakanlığının görevi, sahip olduğu müzeleri Cumhurbaşkanlığı için makam odasına mı çevirmek Değerli Bakan? Atıl bıraktığımız Atatürk Havalimanı'na bu paha biçilmez eserleri hangi gerekçeyle taşıdınız? Bu, talan değilse nedir? Topkapı Sarayı'na değinmeden de olmaz gene. Her fırsatta Osmanlıyı övdünüz ama sarayın asırlık ağaçlarını kestiniz. Yol yapmak için tarihî eserlere zarar verdiniz. "Medeniyet yoldur." sözünü son derece yanlış anladığınızı düşünüyorum

bundan dolayı. Bu arada, Kabinenizin yeşille ve ormanla da arası iyi değil pek. Beton ve maden için zarar vermedik orman bırakmadınız. Anlaşılan, sırada kültürel miraslarımız var. Kütahya'daki İstiklal Savaşı siperlerine göz diken maden işletmeleri için neden komisyon kurdunuz Sayın Bakan? Burada kimin hangi çıkarı var? Ama şunun da altını çizmek isterim ki kültürel miraslarımızı maden ocağına çevirmenize de izin vermeyeceğiz.

Yine, Bakanlık bünyesinde liyakat anlayışını felce uğrattınız. Açtığınız sınavların hepsinden kötü kokular geliyor. Kütüphane müdürlüğü sınavında kütüphaneci olmayanları, şube müdürlüğü sınavında düşük puan alanları atamaya kalktınız. Bir yerden talimat mı geldi? Kimden torpilli bu kişiler, bilmek istiyoruz.

Göz bebeğimiz Devlet Opera ve Balesine gelince Genel Müdürün sekreteri ve şoförü dâhil 11 kişi için hülle yapıldı. Sınavı kazanamayanları önce müdür yardımcısı kadrosuna getirdiniz, sonra da şube müdürü yaptınız. Ne diyeyim, liyakat ölmüş cenaze ortada duruyor. Sayın Bakan, kaldırmayı düşünüyor musunuz bu cenazeyi, bunu sormak istiyorum. Devlet Tiyatroları eleman alımı için sınav açtınız ancak aylar geçtiği hâlde sonuçlar neden açıklanmadı? Öğrendiğimiz kadarıyla, Devlet Tiyatroları için GBT sonuçlarını bekliyormuşsunuz, bu bilgiyi aldık. Sayın Bakan, MİT'e ajan mı seçiyorsunuz Allah aşkına, yoksa tiyatroya sanatçı mı seçiyorsunuz? Bunun da bir cevabı vardır sanırım gene.

Gelelim DÖSİMM personeline. DÖSİMM personeliyle ilgiliye birçok virtüöz ve koristin kadro unvanı “veri kontrol hazırlama işletmeni” olarak geçiyor. Bir Sayıştay denetimi olsa “Bu personel nerede?” diye sorsalar ne cevap vereceksiniz? Buradaki sanatçıların haksız yere soruşturma geçirip bu şekilde rencide edilmesine neden müsaade ediyorsunuz? Bunun cevabını da merak ediyorum.

Sayın Bakan, kültür kurumlarının kurumsal hafızasını kadrolu personel oluşturur. Torpilli kişiler için kadrolu sanatçı sayısını sürekli düşürüyorsunuz, bunu görüyoruz. Devlet eliyle yaratılan bu güvencesiz çalışma koşullarına neden izin veriyorsunuz?

Yine, asgari ücrete yakın maaşlarla sanatçı çalıştırıyorsunuz; bakın, elimdeki belgede görebilirsiniz, burada. 3600 ek göstergesi olan bir teknik kadronun maaşı 3.570 lira olabilir mi? Siz bunu sanata ve sanatçıya yakıştırıyor musunuz? Bunu soruyorum. Diyeceksiniz ki: “İkramiye veriyoruz.” Onlar paralarını zaten alın teriyle kazanıyor Sayın Bakan ama siz bu ikramiyeleri maaşa yansıtmadınız ve bu nedenle de emekli maaşlarına ve geleceklerine ipotek koyuyorsunuz.

Süre kısa, kültür sanata ait kalan sorularımı atlamak istemiyorum. Yine, sanatçıları ticari kurumlar gibi vergilendiriyorsunuz. Yeni düzenleme yapmamakta neden ısrar ediyorsunuz?

Yine, 5225 sayılı Kültür Yatırımları ve Girişimlerini Teşvik Kanunu günün ihtiyaçlarına göre neden düzenlenmiyor? Uzun süredir bekleyen bir telif hakları yasa taslağı var; on yılı aşkın süredir konuşuluyor, bir icraat yok, çalışmalar ne durumda, bunu merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın İlgezdi, süreniz tamamlanmıştır. İki dakika ek süre veriyorum, uzatma imkânım yoktur. Lütfen toparlayınız.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Teşekkürler.

İhlal ve korsanla mücadele için hangi yasal, idari ve ekonomik tedbirleri aldınız? Pandemiyle uluslararası dijital platformların tekeline giren sinema sektörünü korumak için ne gibi teşvik ve destekler geliştirmeyi, tedbirler almayı düşünüyorsunuz? Sorun neden kaynaklanıyor onu da bilmiyoruz ama hangi rant odakları bu başkanlıklara müdahale ediyor? Varsa bunu da bilmek istiyoruz.

Yine, merak ettiğim diğer bir önemli konu, RTÜK'ü bir sansür aracı olarak kullanmaya devam edecek misiniz? Sayın Bakan 21'inci yüzyılda RTÜK eliyle dijital utanç duvarlarını inşa ediyorsunuz. Bu konuda ne düşünüyorsunuz gerçekten? Hani, Nazım usta diyor ya “Bugün yarına çıkar, yarın bugünü yıkar. O duvar, o duvarlarınız vız gelir bize.” Elbet gün gelir bu dijital duvarlar da yıkılır diyorum.

Yine, sürem yettiğince turizmle ilgili sorularım var birkaç tane. Sayın Bakan, turizmde tekelleşmeyi nasıl önleyeceksiniz? Küçük işletmeleri nasıl yaşatacağız? Bunun dışında, ben bu çalışmaya, bu Komisyona gelmeden önce bildiğiniz bir tur şirketinden bir fiyat almak istedim 4 kişilik aile için. Üç yıldızlı bir otelde konaklama masrafları dâhil, ulaşım hariç olan aldığım fiyat 3.700 liraydı. Asgari ücretin 2.825 lira 90 kuruş olduğunu düşünürsek milyonlarca ailenin tatil yapma şansı yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Kendi yurttaşımıza bunu mu reva görüyoruz, bunu sormak istiyorum.

Ve istihdamın büyük darbe aldığını hatırlatarak kayıt dışı çalışanlarla birlikte 500 bin kişi işsiz kaldı, bu kişiler için ne yaptınız, bunu merak ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın İlgezdî, süreniz doldu.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Ve son olarak, turizm sektöründe mevsimlik ve sigortasız çalışanlara, kısa çalışma ödeneğinden yararlanması için ne yaptınız, bunu sormak istiyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – HDP Grubu adına Sayın Garo Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, sayın bürokratlar, basınım değerli emekçileri ve bu salonda bize hizmet eden değerli emekçiler; Sayın Bakan, özellikle bu salonda bize hizmet eden değerli emekçiler dedim çünkü siz yaklaşık 3 milyon insanın ekme yediği turizmle ilgili, kültürle ilgili emekçilerden bahsetmediniz. Sözlerime bununla başlamak istedim. Yani siz bir turizm patronusunuz, evet, o işten de para kazanıyorsunuz, güzel ama emekçilerin emekleriyle bunu yapıyorsunuz. Emekçilerden bahsetmediniz ve emekçilerin sorunlarından da bahsetmediniz. Ben onlardan bahsetmek isterim sizlere konuşmamın ilerleyen aşamalarında.

Sayın Bakan, sunumunuz bir faaliyet raporu gibiydi, bir gelecek vizyonu içermiyordu yani “Şunu yaptık, bunu yaptık.” Oysa bizim burada beklentimiz bir gelecek vizyonuydu yani kültür ve turizm politikaları açısından bir gelecek vizyonu ortaya koymanızı bekledik çünkü Türkiye'miz çok büyük bir potansiyel. Dünyanın en derin tarihine sahibiz Sayın Bakan. On iki bin yıllık bir tarihe sahibiz, medeniyetin doğduğu topraklardayız ve Sayın Bakan, dünyanın en güzel ülkesine sahibiz. Siz de dünyanın, eminim, tamamına yakınına görmüşsünüzdür; ben de gördüm, genç bir gezgin olarak sırt çantamla dünyanın neredeyse tamamını gezdim. Ben Türkiye'm kadar güzel bir ülke görmedim ve Türkiye'm kadar derin bir tarihi olan bir ülke de görmedim Sayın Bakan ama maalesef yanlış kültür ve yanlış turizm politikaları yüzünden hak ettiğimiz potansiyeli ortaya koyamıyoruz.

Bakın, kültüre hak ettiği değeri verseniz Sayın Bakan, bu sunumunuzda da olabilirdi, emin olun, sonuç olarak -hani, siz de sonuç olarak bir turizm patronusunuz, bir işletmeniz var, şu anda başında değilsiniz ama o işletme para kazanmaya devam ediyor- turizm çok daha fazla büyük bir potansiyele kavuşur. Ya, çünkü turizm bir sonuçtur. Yani bir güzelliğiniz vardır, bir hikâyeniz vardır o hikâyenizi en güzel şekilde anlatırsanız insanlar o hikâyeye giderler ve giderken de Türkiye'mizde olduğu gibi böyle 300-500 dolar harcamazlar, 1.500 dolar harcarlar, 2.000 dolar harcarlar.

Bu yıl mesela, turist başı gelirden bahsedemediniz, pek bahsetmediniz, bilmiyorum kitapçığınızda var mıydı, oraya gelmedik ama ona bakarım bir daha. Turist başı gelirden nal topluyoruz Sayın Bakan, gerçekten nal topluyoruz. Gittikçe de düşüyor. Hani, siz bin dolarlardan filan bahsetmişsiniz, ben açıkça söyleyeyim, Türkiye’de eğer ki doğru kültür politikaları ve doğru turizm politikaları olsa Türkiye’de turist başı gelir 1.500 doların altına düşmez Sayın Bakan, emin olun.

Sayın Bakan, on iki bin yıllık bir tarihin mirasçılarınız, torunlarınız ama siz bunun farkında değilsiniz. Yani şöyle oluyor aslında, Türkiye toplumu da farkında değil. Öyle bir kültür, tarih anlatıyoruz ki insanlara, efendim, sanki Romalılar uzaydan gelmişti, bir medeniyet kurmuşlardı burada, sanki Urartular başka bir yerden gelmişti, o medeniyeti kurmuştu; efendim, sanki Frig Uygarlığı bizim değildi, ilk parayı basan Lidyalılar bizim değildi; ilk Parlamento’yu kuran Likya Antalya’da bizim değildi, sanki Noel Baba bizden değil -hani Antalyalı vekillerimiz var burada- biz onların torunları değilmişiz gibi davrandığımız için, kültür politikaları bu yönde olduğu için maalesef turizmde de nal topluyorsunuz çünkü hikâyenin sahibi gibi davranmıyorsunuz. Yani “Roma da bizim, Bizans da bizim, Osmanlı da bizim, Selçuklu da bizim, Urartu da bizim.” diyemiyorsunuz Sayın Bakan, “Biz onların torunlarıyız.” diyemiyorsunuz çünkü tekçi bir anlayışa hapsolmuş durumdayız, tekçi bir parantezin içine hapsolmuş durumdayız; her şey tek kimlik, tek din, tek dil ve tek tarih üzerine kurulu, resmî tarih üzerine kurulu; resmî tarih parantezinin dışına çıkamıyorsunuz. Bak, bağlı kuruluşlarda Türk Tarih Kurumunun belgelerini okumanızı tavsiye ederim, tarihi nasıl anlatıyor, Anadolu’nun tarihini nasıl anlatıyor. Türk Dil Kurumu dediğimiz zaman, hani, “Türk hepimizi kapsıyor.” diyorsunuz ama yalnızca Türk diliyle ilgili çalışmalar yapıyor Sayın Bakan, tekçilik var çünkü. Oysa bakın, Sayın Bakan, sizin Bakanlığınız toplumsal barış için de bölgesel barış için de gerçekten ilaç olabilecek bir Bakanlık. Şimdi, içeride çok dilliyiz, çok kültürlüyüz diyoruz. Türk’üz, Kürt’üz, Ermeni’yiz, efendim, Hristiyan’ız, Müslüman’ız, Alevi’yiz; pek çok inanç var, pek çok kimlik var ama bu inançların ve kimliklerin tamamına yakını yok sayıyorsunuz, tek bir kimlik üzerine yürüyorsunuz. Bu yüzden de toplumsal barışımızı sağlayamıyoruz ve hikâyemizi de doğru düzgün anlatamıyoruz.

Yani düşünün, Van’a gittiğimizde, orada -ben size üç yıldır söylüyorum- ya, beş bin yıllık Urartu tarihinin üzerine tuvalet yapılmış diyorum, oradan insan kemikleri çıktı diyorum, siz bana diyorsunuz ki “Efendim, sondaj yapıldı, orada insan kemikleri yok.” Bak, Sayın Bakan, benim elimde insan kemiği, götürdüm bir doktora gösterdim: “Bu, insan kemiği.” dedi. Bak, benim elimde -sevgili Bedia Özgökçe Ertan da Van Büyükşehir Belediye Eş Başkanımız- elimizde insan kemikleri var eşelediğin yerden insan kemiği çıkıyor. Arkamda, bir tuvalet ve bir kafe yapılmış beş bin yıllık Urartu tarihinin üzerine ve orada Ermeni halkı son dönem kemikleri var ve bu hikâyenin üzerine tuvalet yapıyor. Dört yıldır yıktıramadım, 3 bakan eskidi, beş yıl oldu neredeyse, olmadı, Sayın Bakan. Siz sondajı nereden aldırıyorsunuz bilmiyorum. Gelin, beraber gidelim, elimizle eşeleyip insan kemiklerini ortaya koyabiliriz. Maalesef, işte, böyle bir bakışınız var.

Göbeklitepe diyoruz, dünyanın en önemli mirası. Ya, Göbeklitepe’yi kazan işçilerin DNA’sı ile Göbeklitepe’de ölen insanların kemiklerinin DNA’sı aynı, bunu biliyor musunuz Sayın Bakan? Truva kazılarını yapan insanların DNA’sı ile Truva’da kemikleri çıkan insanların DNA’sı aynı yani biz Truvalıların torunlarıyız, Göbeklitepelilerin torunlarıyız, Urartu’nun torunuyuz; Roma’nın, Bizans’ın torunlarıyız; Osmanlı’nın, Selçuklu’nun torunlarıyız ama Bakanlığımızın politikası bu yönde değil. Ya, Pontus diyoruz, millet ayağa kalkıyor. Ya, Pontus bir bölgenin adıdır. Sümela da bizim, oradaki camiler de bizim, Ayasofya Kilisesi de bizim; hepsi bizim diyebileceğimiz bir anlayışın içinde olmalıyız. Ama ne oluyor biliyor musunuz Sayın Bakan? Bakın, politikalarınızın sonucu: Bursa’da satılık kilise, 6 milyon 300 bin lira, kelepir, siz alabilirsiniz Sayın Bakan “Turistik tesis yapılmaya uygundur.” diyor, Bursa’da satılık kilise. Yetti mi? Yetmedi. Mardin’de satılık kilise, 7 milyon 250 bin lira, Mardin Artuklu’da

satılık kilise. Bunlar sizin canınızı sıkıyor mu Sayın Bakan? Ya, dünyanın herhangi bir yerinde satılık cami reklamı görseniz herhâlde ayağa fırlar Türkiye, ben de ayağa fırlarım çünkü bir inanç kurumudur. Dünyanın herhangi bir yerinde böyle olsa eminim ki hepiniz ayağa fırlarsınız ama Türkiye’imizde “sahibinden.com”a girin, pek çok satılık kilise ilanı görüyorsunuz. Mesela, bunları gördüğünüzde siz ne hissediyorsunuz? Niye müdahale etmiyorsunuz Sayın Bakanım? Bakın, bütün bunlara baktığımızda bu tekçi anlayıştan, tek kimlik, tek inanç, tek dil anlayışından sıyrılmadığımız sürece bir hikâye de yaratamayacağız, bu derin hikâyemizi ortaya çıkaramayacağız, “bizim” diyemeyeceğiz. İnsanlar da sahiplenmeyecek ve kiliseyi satılacak bir ganimet gibi görecekler Sayın Bakan. Hâlbuki o kilise restore edilse, içinde inanç yapılabilse, etrafı, ona uygun doku korunabilse o kişi belki etraftaki turizmle Bursa’da, Artuklu’da bu 6 milyon lirayı bir yılda kazanacak ama onu bir ganimet gibi görüyor ve satılacak bir mal gibi görebiliyor.

Sayın Bakan, Malatya’daki kilisemizi restore ettiniz, sağ olun, bak, teşekkür ediyorum; babaannem orada vaftiz olmuştu, 1915’ten önce babaannem orada vaftiz olmuştu, sonra bu kilise kapatıldı. Oradaki başka bir kilise, biliyor musunuz, cumhuriyet tarihi döneminde genelev olarak kullanıldı. Bu kilise değil ama bu kilise ahır olarak kullanıldı, daha sonra depo olarak kullanıldı, silah deposu olarak kullanıldı. Bunun yakınındaki başka bir kilise, o da başka bir akrabamın vaftiz olduğu kilise genelev olarak kullanıldı. Böyle dönemlerden geçtik. Yüz yıl boyunca yıkıma terk edildi, dedelerim, büyüklerim cenazelerini yıkayamadılar, ibadetlerini yapamadılar; yüz yıl sonra restore edildi, sağ olun. Peki, size soruyorum: Bu kilisenin tepesinde niye haç yok? Koyamadınız. Peki, benim kiliseme niye “kilise” diyemediniz Sayın Bakan? Size sormuştum. Bu, kilise; babaannem vaftiz olmuş, orada hâlâ akrabalarım var, ibadet etmek istiyorlar. Kiliseye niye “kültür merkezi” diyorsunuz? Malatya’da hâlâ Ermeniler var, az da olsa var. Niye “kilise” diyemediniz Sayın Bakan kiliseye? Niye restore ediyorsunuz da benim kilisemi kültür merkezi yapıyorsunuz, rıza aldınız mı Sayın Bakan? Varsın kilise olsun ya, Malatya’da yüzlerce cami var, bir tane de kilise olsun, tepesinde de haç olsun, çan kulesi de olsun, çan çalsın, ne olacak? Yüz yıl önce Malatya’da 100 tane kilise vardı, çan ile ezan bir arada olurdu ve Malatyalı Müslümanlar buna açıklar. Türkiye’nin her yerinde böyle, çan sesi ile ezan sesi bir aradaydı bin yıl bu topraklarda. Şimdi çan sesi ile ezan sesi Malatya’da bir araya gelmiyor. Niye gelmiyor Sayın Bakan?

Bak, nisan ayında Urfa’da ne oldu Sayın Bakan? Kilisede mangal partisi. Bunu gördünüz mü? Vicdanınız sızladı mı, çok merak ediyorum. Eminim sızlamıştır. Ne yaptınız Sayın Bakan? Kilisede mangal partisi yapıyor, bakın, kilisenin içinde mangal partisi yapıyor ya! Ya, gerçekten bakın, bir camiye böyle bir saygısızlık yapılırsa ilk ben koşarım, emin olun ama bir kilisede mangal partisi yapıldığında siz ne yaptınız Sayın Bakanım? Mangal partisini duyuruyorlar Facebook’ta, bilmem nerede, şurada burada, mangal partisi yapılıyor. İşte bu bilinçsizliğin bir eseri Sayın Bakan. Bu açıdan, bu tip ayrımcı, yok sayan uygulamalar yani sizin politikanız, kültür politikanız sonucu yok sayıldığında insanlar ne yapıyorlar? “Ya, kiliseye ne olacak ki canım, saygı göstermeye ne gerek var ki?” diyorlar. Tarihi herhangi bir konuda yağma olarak görüyor. Bakın, dünyada en çok definecinin olduğu ülke hangi ülke? Türkiye’imiz öyle değil mi? En çok definecinin olduğu ülke. Ya, ben esnaftım, Türkiye’nin her yerinden de müşterim var, herkes geliyor, bana harita getiriyor, biliyor musunuz Sayın Bakan? Esnafken on beş yıl önce. “Ya, burada define varmış. Burada Ermenice bilmem ne yazıyor. Sen buna bak. Gel papaz duası yap. Orada bir taş var onu açamıyoruz. Dinamitle patlatacağız.” diye Türkiye’de binlerce defineci var, biliyor musunuz? Evet, Hristiyanlar Museviler bu topraklardan gönderildi ve kültürel miras da bıraktılar, bazı defineleri de kalmış olabilir. Ama o define, orada üç kuruşluk altın bulacak diye o kültürel mirası dinamitle yok edebilecek bir bilinç var ortada Sayın Bakan. Niye? Hem onun yok edilmesine yol veriliyor hem de o altındaki üç kuruşluk altını üstündeki kiliseden veya kültürel varlıktan daha değerli

görüyor. Oysa esas değer o kilise olduğu, o kültürel varlık olduğu bilincine kavuşsa yurttaşlarımız... Pek çok Müslümanlaşmış Ermeni var, pek çok Müslümanlaşmış Rum var. O yurttaşlarımız da bir bakıyorsunuz geçmişte aslında Müslümanlaşmış bir Ermeni, Müslümanlaşmış bir Rum veya Karadeniz Bölgesi'ne bakıyorsunuz, geçmişte başka bir kimlikte ama bu bilinç ortada yok, herkesi tek kimliğe taşıyorsunuz? Peki, değer yaratıyor mu bu? Yaratmıyor. Çok kimlikli olmak, çok kültürlü olmak, çok renkli olmak, Sayın Bakan, bu anlamda önemli. Bakın, demokrasi endekslerinde son sıralardayız. Bunun sebebi sizin politikalarınız biliyor musunuz Sayın Bakan? Çünkü tekçiliği dayatıyorsunuz. İnsanlar da bu tekçiliğe göre politikaları esas alıyorlar. Bakın, bölgesel barış meselesinde sizin çok önemli bir fonksiyonunuz var, biliyor musunuz Sayın Bakan? Umarım beni dinliyorsunuzdur. Bölgesel barış meselesinde... Yunanistan'la sorunlarımız var, değil mi? Ama Yunanistan'a giden yurttaşlarımız bilir ki Yunan halkı Türkiye insanıyla aynı kültüre sahip, aynı yemekleri seviyor, aynı müziği dinliyor. Karadeniz'den Yunanistan'a gidenler -"Ponti" derler onlara- gelseler buraya aynı horonu tepiyorlar, aynı yemeği yiyorlar, aynı şekilde şaka yapıyorlar. Hatta Pontusluların, biliyor musunuz, Laz fıkraları vardır ya, Karadeniz'de de onlarla ilgili aynı şekilde Ponti fıkraları vardır, aynı fıkralar, onlarla ilgili espriler yapılırdı yani Laz fıkrası gibi. Ya bu kadar eş bir kültüre sahip olan iki halk niye birbiriyle kavgaya hâlinde Sayın Bakan? Çünkü siz böyle bir politika ortaya koymuyorsunuz. Karadeniz'deki, Ege'deki Rumlar ile Ege'deki Müslümanların aynı kimliğe, aynı kültüre sahip olduğuna dair bir politika ortaya koymuyorsunuz. Van'da, Kars'ta bakıyorsunuz yemeğine, horonuna, bar oyununa, Ermenistan'a gidin aynı yemekler, aynı müzik, aynı folklor, aynı halay var. Ama bakıyorsunuz sanki iki ayrı halkmış gibi, birbirinden uzak iki halkmış gibi davranılıyor. Ya, bunların kardeş olduğuna, ortak bir kültüre sahip olduğuna dair bir vizyonunuz var mı? Yok. Ya, Arap coğrafyasıyla ilgili... Sanki Araplar başka bir coğrafya gibi. Biz Osmanlı bakiyesiyiz ya. Araplarla, bakıyorsunuz, kebab kimin? Onun mu, bunun mu? Ya, ortak kültürümüz. Baklava Arap'ın mı, bizim mi? Ortak kültürümüz. Bunları diyemiyoruz Sayın Bakan. O yüzden Suriye sınırına duvar çekiyorsunuz şu anda. Kürt halkının değerleri, dili, kültürü bunlarla ilgili bir vizyonunuz var mı? Yok. Türk Dil Kurumu çünkü. "Türkçeyle yalnızca ilgili bütçe harcayacağız." Niye? Seksen dört milyon yurttaş vergi veriyoruz. Ermeni de vergi veriyor, Kürt de vergi veriyor. Niye Kürtçeyle ilgili, Kürtçeyi korumakla ilgili, yaşatmakla ilgili de bir bütçe bu bütçede yok? Ermenice dili, bak, UNESCO'nun yok olmakta olan diller ailesinde. Niye Ermeniceyle ilgili herhangi bir vizyon yok. Yok. Çünkü "Yok olsun." diye bakılıyor. Bu dillerin yaşaması için, var olması için çalışmalar yapsak ne olur? Ne eksilir?

Sayın Bakan, turizm meselesine geleceğim. Siz bir turizm şirketinin patronusunuz ve bugünlerde çok iyi kazanıyor olmanız lazım. Niye? Çünkü Hans, George, ortalama maaşı 3 bin euro, bugünkü kurla baksanız 40 bin lira maaş alıyor Hans, George Avrupa'da; o da emekçi yani en düşük maaştan bahsediyorum. Geliyor, burada, sizin otelinizde kalıyor, sizin işçiniz 2.825 lira asgari ücret alıyor. Kaç para? 240 euro. Hans'ın, George'un gelirinin on ikide, on üçte 1'i. Hans'a, George'a Ayşe, Mehmet, Ahmet hizmet ediyor. E, güzel, siz para kazanıyorsunuz. E, peki, işçi ne olacak Sayın Bakan? Turizm emekçilerinin dertleriyle ilgili ne yapıyorsunuz? Bak, sektörünüzde 3 milyon emekçi çalışıyor, 1 milyonu kayıtlı. Hadi deyin ki "1,5 milyon", bilmiyorum son dönemde ama yarısı kayıtsız, güvencesiz, mevsimlik çalışıyor. Onların güvence altında olması için, iyi gelir elde etmesi için ne yapıyorsunuz Sayın Bakan? Efendim, "Türkiye ucuz." Evet, bir arkadaşım geldi, bir yemek yedik, gayet de güzel bir yemek yedik; hesap bir geldi, adam inanamadı, "Ya, bu yediğim yemek gerçekten 10 euro mu?" dedi. Gittik bir esnaf lokantasına, 10 euroya dört başı mamur yemek yedik. "Ben bu yemeği Almanya'da yesem 60-70 eurodan aşağı yiyemezdim." dedi. Bak bedava. Türkiye'mizi bedavaya, bu anlamda, Hans'a, George'a... Buyursunlar efendim, beleş beleş, yesinler işçinler. Kim hizmet edecek? Ahmet, Mehmet, Ayşe, Fatma. Sayın Bakan, ucuzluk dışında bir hikâyeniz var mı Allah'ınızı severseniz?

Bakın, tanıtım bütçesi harcıyorsunuz, değil mi Sayın Bakanım? Ve geçenlerde açıkladınız, en çok tanıtım yapan ülkelerden biriyiz, değil mi? Görüyorum, CNN’de reklamlarınız dönüyor, başka yerlerde reklamlarınız dönüyor. Geçen gün Sayın Süleyman Soylu sizin için çok güzel bir reklam yaptı, şahane bir reklamdı vallahi. Bütün reklam bütçenizin çarpı 10’unu verebilirim. İsraili 2 turist, İstanbul’daki kuleye çıkmışlar, fotoğraf çekiyorlarmış, tamam mı? Oradan da birisi görmüş “Cumhurbaşkanımızın evini çekiyorlar. E, bu ajandır herhâlde.” demiş, Süleyman Soylu’ya ihbarda bulunmuş. Süleyman Soylu da polislerini göndermiş, bu 2 turisti almışlar, paketlemişler. Ee? Mahkemeye gitmiş, mahkeme de onları tutuklamış. İsrail ayağa kalktı, Türkiye’ye en çok turist gönderen ülkelerden bir tanesi ayağa kalktı, Sayın Bakan. İsrail ayağa kalktı. Çok güzel bir tanıtım yapmış oldunuz, bütün dünya medyasına çıktınız. “2 turist İstanbul kulesinden Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın evini çekiyormuş, bunlar ajanmış.” diye tutuklayan ülke durumuna geçtik. Siz reklama 1 milyar dolar harcasanız ne olur? O çarpı 5, eksi reklam olarak yazdı bile Sayın Bakan.

Bak, kültür sanata kaynak ayırmıyorsunuz Sayın Bakan. Bak bütçeniz nerelerde? Göstereyim size Sayın Bakan. Bak, güvenliğe 246 milyar harcıyor ülke, niye? Güvenlikçi politikalar. Faize -hani faiz karşıtı ya Sayın Cumhurbaşkanı- 240 milyar lira harcıyor. “Faiz, efendim, söylemiş, böyleymiş.” diyen Cumhurbaşkanı 240 milyarı faize harcıyor. İsrafa, yandaşa dünya paralar gidiyor, sizin Bakanlığınız nerede? En sonda. Kültür ve Turizme 7 milyar. Sayın Bakan, sanata, kültüre bu kadar az bütçe ayıran bir ülkenin iflah olma şansı var mı Allah’mızı severseniz? Bak, pandemi döneminde sanatçıları aç ıktıkta bıraktınız, desteklemediniz Sayın Bakan. Ya, koskoca Türkiye’nin Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesi, euro olarak söyleyeyim, 550 milyon euro. Olacak şey mi Sayın Bakan? Her gün de eriyor zaten. Dolar yükseliyor, belki turizm patronlarının kârı artacak ama sizin bütçeniz euro bazında her gün düşüyor, her güne eriyor. Ya, sanata, kültüre bu kadar değer vermeyen bir ülkenin iflah olma şansı var mı Sayın Bakan?

Bakın, kültür ve turizmle ilgili size bir örnek daha vereceğim Sayın Bakan: Burası neresi Sayın Bakan? Neye benziyor mesela burası? F tipi cezaevi, Diyarbakır F Tipi Cezaevi. Size söyleyeyim, çok güzel bir cezaevi yaptınız Diyarbakır’a. Burası Sur Sayın Bakan, Diyarbakır Sur. Hani, Sayın Ahmet Davutoğlu “Toledo yapacağım.” demişti ya, işte Diyarbakır Toledo, Sur Cezaevi burası Sayın Bakan. Yani, bununla mı, Sayın Bakan Diyarbakır’a turist getireceksiniz, bununla mı hikâye anlatacaksınız? Bak UNESCO ne dedi? “Diyarbakır’ın kent dokusu yok olmuştur.” dedi. Ankara’da oturuyor Çevre Bakanı -gidin, konuşun- Ankara’daki bir müteahhide ihaleyi veriyor, “Git, Sur’u Toledo yap.” diyor. İşte, Sur’u böyle Toledo yaptılar Sayın Bakan. Buna, bu görüntüye bir turist getirebilir misiniz? O canım Diyarbakır’ın daracık sokaklarının Toledo gibi beş bin yıllık tarihi vardı. Aha size Toledo Sayın Bakan, Toledo. Gidin, görün. En son ne zaman gittiniz, gördünüz, bilmiyorum. Daracık sokaklardan bulvarlar açtınız ya, bulvarlar. Buralara buldozerler girip dümdüz etti, altyapısını kazdı. Şuraya bakın, şu çirkinliğe bakın. Ya bu çirkinliğe mi siz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, normal süreniz tamamlanmıştır, iki dakika ek süre veriyorum

Toparlayın lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, o zaman şöyle toparlayayım: Vakıflar gerçekten medeniyetimizin çok önemli bir parçası ve Burhan Bey de sağ olsun, bu yönde önemli çabalar gösteriyor. Ama vakıf mantığı Türkiye’imizde mahvolmuştur Sayın Bakan, ticarethaneye dönüşmüştür vakıflar.

Yeni kurulan vakıflar özellikle ticarethane mantığıyla çalışmaktadır. Bu konuda ne yapıyorsunuz bilmiyorum ama vakıf geleneğimiz böyle bir şey değil Sayın Bakan. Bu konuda behemehâl adımlar atmanız gerekir.

Ben de azınlık okulları vakıflarında tam on beş yıl yöneticilik yaptım. Sayın Bakan, biz de bu ülkenin yurttaşlarıyız ve sekiz yıldır 5 bakan eskittim, siz de üç yıldır söz veriyorsunuz bana, bu azınlık vakıfları seçim yapamıyor Sayın Bakan ya, seçim yapamıyor Sayın Bakan ya, seçim yapamıyorlar; yönetemiyorlar vakıflarını. Sekiz yıldır ya, şurada hepimizi toplasanız bir stadyumu dolduramayacak azınlıklara niye bu seçim hakkını vermiyorsunuz ya? Neden vermiyorsunuz? Neden engelliyorsunuz? Bak, azınlık okullarına bütçe istedim Sayın Bakan, azınlık vakıfları zor durumda. Sayın Başkan dedi ki: “Anayasa’ya aykırı bütçe isteyemezsin.” Niye? Ermeniler, Süryaniler, Rumlar, Yahudiler bu ülkenin yurttaşı değil mi? Biz vergi vermiyor muyuz? Biz askerlik yapmıyor muyuz? Diğer dillerde eğitim yapan okullara bu kadar bütçe ayrılıyor da bu vakıflara, bu azınlık okullarına niye bütçe ayrılmıyor? Bu, adaletinize sığıyor mu değerli arkadaşlar? Biz de vergi veriyoruz, biz de hizmet bekliyoruz. Azınlık vakıflarının hem seçimlerini engelleyeceksin hem de destek vermeyeceksin. E, ne istiyorsun? Yok olmasını istiyorsun. Bunları yaşatmak için adımlar atmak lazım Sayın Bakan. Bu açıdan, sizi derhâl bu konuda tedbirler almaya çağırıyorum. Vakıf mantığı, vakıf kültürü genel anlamda ama özelde tabii ki azınlık vakıflarıyla ilgili de adımlar atmanızı bekliyorum Sayın Bakan ve kültüre, sanata önem vermenizi bekliyorum. Turizm bir sonuçtur. Kültüre, sanata önem verirsiniz Türkiye’nin 100 milyar dolar turizm geliri olur on yıl içinde. Ama kültüre, sanata önem vermezseniz Ahmet’i, Mehmet’i Hans’a, George’a ucuz işçi yaparsınız. Bak, Ahmet, Mehmet Avrupa’ya gidip tatil yapma hayalleri kurabiliyor mu? Kuramaz çünkü maaşı uçak biletine etmiyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, toparlarsanız, süreniz tamamlandı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hans, George geliyor buraya, Ahmet’i, Mehmet’i maalesef ucuz işçi olarak kullanıyor Sayın Bakan. Bunları değiştirmek için Türkiye’mizin hikâyesine önem vermemiz lazım, kültürüne önem vermemiz lazım, sanatına önem vermemiz lazım, derin tarihini parlatmamız lazım ama böyle bir vizyonunuz maalesef yok. Umarım ki kapanışta bununla ilgili bir şeyler söyleyebilirsiniz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi vakit açısından bir arkadaşımıza daha söz vermek çok doğru olmayacak gibi görünüyor. Öğleden sonra devam edelim.

Şimdi, birleşime saat 13.30’a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 12.17

ÜÇÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 13.35****BAŞKAN: Cevdet YILMAZ (Bingöl)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, 19’uncu Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Müzakerelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

İYİ Parti Grubundan Sayın İbrahim Halil Oral’daydı sıra.

Sayın Oral, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

İBRAHİM HALİL ORAL (Ankara) – Sayın Bakanım, Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri ve değerli bürokrat arkadaşlar; Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi üzerine söz almış bulunuyorum. Komisyona ve hazıruna saygılarımı sunuyorum.

Öncelikle, Bakanlık faaliyetlerinde geçtiğimiz yıl emek veren, çalışmalar yapan üst düzey bürokratlardan memurlara kadar bütün personele teşekkür etmek istiyorum.

Sayın Bakan, kıymetli milletvekilleri; Kültür ve Turizm Bakanlığının iş yükü Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi sonrasında maalesef, çok artmıştır. Başbakanlığa bağlı TİKA, Yurtdışı Türkler ve Akriba Topluluklar Başkanlığı, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu gibi kurumların kendisine bağlanması ciddi bir iş yükü ve sorumluluktur. Aynı zamanda, Türkiye’nin en önemli gelir kaynaklarından olan turizm de bu Bakanlık eliyle yürütülmektedir. Özellikle iki yıldır her bütçe görüşmesinde vurguladığım bir hususu buradan da vurgulamak istiyorum: Bu Bakanlık kesinlikle bölünmelidir ve “Turizm Bakanlığı” kurulmalıdır. Sayın Bakan iyi niyetlidir, gayretlidir ve işin mutfağından gelmektedir ancak bu kadar yükü onun omuzlarına vermek de doğru değildir. Mesela, sık sık komisyonda beraber çalıştığımız Sayın Bakan Yardımcısı Nadir Alpaslan Bey, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumuyla mı uğraşsın, yoksa hafta başında olduğu gibi gelip bize Turizm Geliştirme Ajansını mı savunsun? Biz sizleri ve milletimizi sevdiğimiz için bu kadar yük altında kalmanızı istemiyoruz. Aynı zamanda ülkemizi de seviyoruz. Bu kadar stratejik ve ülkemizin geleceğini, kimliğini şekillendirecek konuların tek elden yönetilmesini de istemiyoruz. Biz “tek adam” ve “tek adamlar” değil, ortak aklın, istişarenin ve güçlü iş bölümünün olduğu bir sistemi arzuluyoruz. Sayın Bakandan ricamız, eğer erken seçim olmazsa bir dahaki bütçeye kadar bu Bakanlığın bölünmesi noktasında çalışma yapması ve Sayın Cumhurbaşkanıyla görüşmesidir.

Değerli milletvekilleri, bu hafta Turizm Komisyonunda Turizm Ajansının Sayıştay raporunu görüştüğümüz için oradan başlamak istiyorum. Komisyonda belli başlı başlıklar üzerinde çeşitli sorular sordum. Sayın Nadir Alpaslan Bey pek az bir kısmına orada yanıt verdi, geri kalanını yazılı olarak yanıtlayacağını ifade ettiler. Bu vesileyle sözünü kendisine hatırlatmak isterim.

Sayın Bakanımıza da Komisyonda bu hususta bazı şeyler aktarmak istiyorum. 27’nci Dönemde yani bizim bu dönemimizde Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının kuruluşunu bizler gerçekleştirdik; çeşitli hususlarda şerhler düştük, özellikle Ajansın Sayıştay denetimine tabi olmasını

eleştirdik. Baker Tilly Güreli Şirketinin hazırladığı bir bağımsız denetim raporu tarafımıza ulaştı. Bu şirket daha önce Varlık Fonunda da denetim yapan şirkettir. Ben buradan sormak istiyorum: Sayıştayın yapamayıp da Sayın Hüsnü Güreli'nin şirketinin yapabildiği denetim nedir? Ben, orada sorduğum kritik bazı soruları Sayın Bakana da sormak ve aktarmak istiyorum. 2020 yılında gerçekleşen 717 milyon liralık bütçenin 408 milyonu genel bütçeden aktarılmıştır yani yarından fazlası genel bütçeden aktarılmıştır. Genel bütçeden aktarılan bu kısım neden Sayıştay denetimine tabi değildir; yoksa gözden mi kaçtı, farkında mı olunmadı? Sayıştay raporuna baktığımızda, bununla alakalı tek bir bulgu ya da denetim ibaresi yoktur. Devletin verdiği parayı neden İngiltere merkezli bir şirketin Türkiye temsilciliğine denetletmekteyiz? Sayın Hüsnü Güreli, işinin ehli bir insandır ancak tüyü bitmemiş yetimin hakkının olduğu, turizm emekçilerinin alın terinin bulunduğu bir paranın salt muhasebe mantığıyla denetlenmesi yetersizdir ve yersizdir. Denetim için şirkete ne kadar ödeme yapılmıştır? Öğrendiğimiz kadarıyla davet usulü yapılan ihaleye başka hangi şirketler davet edilmiştir, kamuoyuna açıklanmalıdır. Faaliyet raporları da aynı şekilde yetersiz kalmıştır. Ajans, TV reklamlarına 242 milyon Türk lirası para harcamıştır. Biz, bu paranın hangi kanallara harcadığını bilmek istiyoruz ya da Türkiye merkezli kanalların yurt dışı yayın yapan kanallarına para harcanmış mıdır, öğrenmek istiyoruz. Bu Ajansın bütçesi çok büyük ve yarın çok daha büyüyecek. O zaman bu sorduklarımızın kıymeti çok daha artacaktır. Aynı şekilde, dijital pazarlamaya ve sosyal medyaya 118 milyon Türk lirası harcanmıştır. Bu paralar hangi mecralara yatırılmıştır, bunu da bilmek istiyoruz; Twitter'a mı, Facebook'a mı, yoksa bunlara karşı kurmaya çalıştığınız yerli ve millî şirketlerin uygulamalarına mı harcanmıştır, görmek istiyoruz.

“GoTürkiye” diye bir proje başlatılmıştır, internet sitesi kurulmuş, mobil uygulama hazırlanmıştır. Bunu Ajansın kendi istihdam ettiği personel mi yapmıştır, yoksa dışarıdan mı temin edilmiştir? Eğer dışarıdansa bunu Tanıtma Genel Müdürlüğü yapamaz mıydı? Neden böyle bir Ajansa ihtiyaç duyulmuştur. En acısı da Ajans daha kurulduğu ilk yılda “Biz aşılyız, siz eğlenin.” baskılı maskeleri içeren sözde tanıtım filmiyle milletimizi rezil etmiş durumdadır. Nihayet Bakanlığımız farkına varmış ve apar topar bunu yayından kaldırmıştır.

Geçtiğimiz günlerde, sanat camiasının duayen isimlerinden, aynı zamanda Cumhurbaşkanlığı Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu üyesi Sayın Orhan Gencebay bu tanıtım meselesinde birkaç söz söylemişti, mealen dedi ki: “Ülkemiz yeterince tanıtılmamakta, dışarıda kültürel ve tarihî güzelliklerimiz yeterince öğrenilememektedir.” Demek ki tanıtım işlerini de hâlen iyi yapamamaktayız, Turizm Ajansı da görevini iyi ifa edememektedir. Sayın Gencebay'ın uyarılarına da bizim uyarılarımıza da kulak vermenizi... Ve bu işi, para harcama değil, doğru tanıtımı en iyi maliyetle yapma sanatı olarak görmelisiniz. Turizm payında her bir emekçinin, her bir şirketin, her bir işletmecinin alın teri ve emeği vardır. İşletmecinin kârına bakılmadan alınan bu payın bir kuruşu dahi boşa giderse turizmcinin elleri iki yakanızda olacaktır.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; turizm açısından önemli olduğu kadar tarihe ve geçmişe saygı noktasında da hayati değeri olan kültürel varlıklarımızın korunması noktasında da hayati değeri olan kültürel varlıklarımızın korunması noktasında da bazı sıkıntılar mevcuttur. Elâzığ'ın Maden ilçesinde bulunan envanter kayıtlarına göre Selçuklu Dönemi'ne ait olduğu bilinen ve birinci derece korunması gereken kültür varlığı olarak tescilli olan tarihî Maden Köprüsü maalesef kısmen yıkılmıştır. Sorumsuz madencilik faaliyetlerinin sonucu hafriyat dökülmesi sonucu yaşanan heyelanla 2019'da yıkılan köprü hakkında Diyarbakır Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu tarafından tadilat ve güvenliğinin sağlanması kararı verilmişti ancak hâlen ortada hiçbir faaliyet olmadığı öğrenilmiştir. Selçuklulardan bugüne ulaşmış böyle bir tarihî eserin nasıl olur da hafriyat tarafından yıkılmasına göz yumulabilir?

Madencilik faaliyetleri önemlidir ancak denetimsiz madencilik kadim tarihimizin altını oymaktadır. Bakanlığın Elazığ Maden'deki bu köprüyle alakalı bilgilendirme yapmasını ve hemen çözüm üretmesini bekliyoruz.

Madencilik faaliyetlerinden devam edersek benzer bir sorun da Ankara'da mevcuttur. Ankara'nın Mamak ilçesinde Kıbrıs köyü ve Kutludüğün Mahallesi'nin çevresinde yoğun taş ocağı tesisleri vardır. Bu taş ocaklarının hem halk sağlığını hem de bölgedeki doğal varlıkları tehdit ettiğini daha önce vurgulamıştım. "İkizdere'nin ikizi Ankara Mamak'ta" mottosuyla daha önce gündeme getirdiğim bu husus, Kıbrıs Köyü Kanyonu gibi Ankara turizmine büyük katkı sağlayabilecek bir doğal varlığı tehdit etmektedir. Aynı zamanda Kutludüğün ve çevresindeki mahallelerdeki endemik bitkileri, doğal güzellikleri tehdit etmektedir. Kanyon çevresinde yer altı su kaynakları taş ocağı patlamaları sebebiyle yön değiştirmekte ya da kesilmektedir. Hafriyat ve parçalanmış kayalar hem kanyona hem de Bayındır Barajı'nı besleyen suların yatağına maalesef dökülmektedir. Bölgede Bakanlığınızca ilan edilmiş arkeolojik sit alanı da mevcuttur. Bu sit alanının hemen dibinde ise taş ocakları sahası başlamaktadır. Ben konuyla alakalı bir soru önergesi verdim ancak sekiz ay geçmiş olmasına rağmen hâlâ cevap alamadım. Sayın Bakanımızın bu vesileyle sorularımıza cevap vermesini rica ediyorum. Bu bağlamda, Ankara'da Mamak'ta yer alan taş ocaklarının durumuyla alakalı Kültür Bakanlığımız bir inisiyatif almalı, Tarım ve Orman Bakanlığı ile Sağlık Bakanlığıyla da koordinasyon hâlinde bu bölgedeki sorunların çözümünü sağlamalıdır. Kıbrıs Köyü Kanyonu Ankara turizmini şahlandıracak bir güzelliktir. Bakanlığın, buranın turizme güçlü bir şekilde açılması ve tanıtımının yapılması için enerji harcamasını Ankaralılar adına talep ediyorum.

Yine Ankara'da bulunan Yumurtatepe, Şenyuva Tümülüsü, Roma Hamamı gibi arkeolojik değerlerimizin de yeniden değerlendirilmesi şarttır; gerekiyorsa yeniden kazılar yapılmalıdır. Bu noktada bir çalışmanın olup olmadığını da merak ediyorum, Bakanlığımız cevaplarsa sevinirim.

Sayıştay raporlarına da yansıyan bir bulgu da Anadolu Medeniyetleri Müzesinde envanter kayıtlarının sorunlu olduğu görülmüştür. Bu kayıtlardaki sorun teknik midir yoksa bazı eserlerin kaybolması, çalınması gibi bir durum yaşanmış mıdır, öğrenmek isteriz. Sayın Bakandan özel ricam, bu konuyu araştırıp bilgi vermesidir.

Ankara'nın turizmde geliştirilmesi için lütfen daha çok emek harcayın. Ankara, hem cumhuriyetin başkenti hem de antik dönemlere giden tarihiyle çok önemli bir hazinedir. Her kenarından bir tarihî eser çıkmaktadır. Hani, Necip Fazıl Kısakürek'in dediği "El âlem uğraşıyor fethetmeye Merih'i/Sen cebinde kaybettin güneş dolu tarihi" âdeta Ankara için söylenmiştir.

Ankara'yı "GoTürkiye" başta olmak üzere Bakanlık tanıtım programlarında Anıtkabir'iyle, Hacı Bayram Veli Türbesi'yle, Beypazarı'yla, Kıbrıs Köyü Kanyonu'yla ve Mogan Gölü'yle çok daha fazla görmek istiyoruz. Başkentimizin çok daha güçlü tanıtılması şarttır.

Değerli hazırun, Göbeklitepe'nin tanıtımı için ciddi emek sarf ediliyor. Bu konuda Bakanlığa tebrik ediyorum ancak buranın düzenlenmesi ve ziyarete açılmasıyla alakalı bazı sıkıntılar mevcuttur. Anadolu'nun kadim tarihiyle alakalı bu hususları dile getirmeyi tarihî bir borç biliyorum. Göbeklitepe'de yeryüzüne çıkarılan eserlerin geçtiğimiz kış kar yağışı sebebiyle kabartmalarının hasar aldığını bilmekteyiz. Kış yaklaşmaktadır, bu sene de benzer bir hadiseyle karşılaşacak mıyız yoksa yeterli bir çatı kaplaması yapıldı mı, öğrenmek isterim. Böyle önemli bir tarihî alanı korumak hem bizim için millî hem de evrensel bir sorumluluğumuzdur. Ayrıca, çok öncesinde, Göbeklitepe kazıları sırasında bulunan ve insan başı figürlü tek heykel maalesef çalınmıştır. O dönemde Alman heyete 150 bin lira ceza kesilmiştir. Bu heykele ulaşılmış mıdır, hakkında bir bilgiye erişilmiş midir, açıklamanızı rica ediyorum. İsviçre bağlantılı bir hırsızlık organizasyonu olduğu, heykel alınmayınca İsviçre'den

Herakles Lahdi'nin pazarlıkla istendiği de iddia edilmiştir, bu da doğru mudur? Eğer böyle bir durumun yaşandığı kesirse açıkça tarihi ve kültürel bir ihanettir, bu hususta Bakanlığın görüşlerini dinlemek isterim.

Saygıdeğer milletvekilleri, Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı TİKA, Yurtdışı Türkler ve Yunus Emre Enstitüsü ülkemiz adına çok stratejik öneme sahiptir. Soğuk savaş yıllarında ve öncesinde âdetâ Kafdağı'nın ardındaki ülke gibi nitelenen Türk dünyası artık hem kültürel hem de dış politik bir gerçek hâline gelmiştir. Bunun sonucu olarak önce Türk Keneşi kurulmuş ve bir süre önce de bu organizasyon Türk Devletleri Teşkilatı adını almıştır. Bu tarihî gelişmede emeği geçen bütün devlet adamlarımızı da tebrik ediyoruz ancak Türk dünyası sadece devletlerden ibaret değildir. Büyük Türkçü ve Türk milliyetçisi sosyolog Ziya Gökalp'ın "hars" diye nitelediği kültür dairesi Türk dünyasının asıl unsurudur. Türk devletleri olsa da olmasa da Türk vardır ve ebediyen de var olacaktır. Bu bağlamda Kültür Bakanlığımıza büyük görevler düşmektedir. TİKA başta olmak üzere kurumlarıyla Türk dünyasına çok daha fazla hizmet yapmalıdır. Venezuela'ya, Kolombiya'ya, Afrika'nın ilgisiz coğrafyalarına kültür alanında yatırımlar yapmak yerine Türk dünyasına çok daha fazla hizmet verilmelidir. Ben TİKA'dan, Yunus Emre Enstitüsünden ve Yurtdışı Türkler Başkanlığından açıkça şunu bekliyorum: Irak Türkmenlerinde, Doğu Türkistan'da, Güney Azerbaycan'da, Batı Trakya'da çok daha aktif olmalıyız. Bu coğrafyaların siyasi durumu sebebiyle giremiyor olabilirsiniz ancak bu coğrafyalardan ülkemize gelen ya da başka ülkelere giden pek çok insan vardır, bunlar için de çalışmalar üretmelisiniz. Bugün Kerkük yeniden peşmerge işgaliyle karşı karşıyadır. Kerkük kadim bir Türk şehridir; Osmanlı'dan, Selçuklu'dan pek çok izler taşımaktadır. Burada canımız, kanımız, soydaşlarımız yaşamaktadır ancak yaşanacak peşmerge işgalinde Kayseri Çarşısı ne olacaktır? Daha önce Türk yurdunun tapu senedi olan tapu kayıtlarımız talan edildiği gibi yeni bir yağmalama mı gerçekleşecektir, yaşanacaktır? Kerkük Kalesi'ne ne yapılacaktır? Kültür Bakanlığımız ile Hükümetimizin diğer konularla hem güvenlik hem de dış politika bağlamında iş birliği hâlinde hareket etmesi gerekmektedir. Bu noktada Kerkük'te ölüm kalım mücadelesi veren, Türkmen varlığı için, Türk milliyetçiliği için ailecek bedel ödemiş, bir ağabeyini Saddam'ın idam mangalarına kurban vermiş Kerkük Milletvekili Sayın Erşat Salih'i'ye gıyabında ve sizlerin huzurunda teşekkür etmek istiyorum. Onun gibi mücadele insanları gönül coğrafyamızda Türk varlığını dimdik ayakta tutuyor. Böyle mücadele insanlarına sosyal medyadan ayar vermeye çalışmak da bizim Bakan Yardımcılarımıza kesinlikle yakışmamaktadır. Orada varlık mücadelesi veren insanlar eksik ya da yanlış olabilirler, Türkiye'ye yakışan onları kucaklamaktır. Venezuela'ya yardım yapacağımıza Kerkük'e daha fazla destek verebilirsiniz. Bu hususu dile getirmeyi bir vatani, millî borç biliyorum.

Son olarak, bahsettiğim kurumlarımızın neden Doğu Türkistan'ı görmezden geldiğini de sormak istiyorum. Uygur kültürünün, Doğu Türkistan'daki diğer Türk topluluklarının kültürünün gelişmesi için, soykırımı varan Çin Komünist Partisi politikalarına karşı Uygur kültürünü güçlü tutmak için neden dünyanın dört bir yanında faaliyet yapmıyorsunuz? Anlıyoruz, Hükümetiniz Çin'den ekonomik nedenlerle korkuyor, çekiniyor; Müslüman Türk'e yapılan zulme karşı ses çıkaramıyor ama en azından Kaşgar'da, Urumçi'de yok edilen kültürü Ankara'da, Üsküp'te, Aşkabat'ta, Bakü'de yaşatın. Bu konuda Bakanlığı hassasiyetle davranmaya davet ediyorum.

Son olarak da memleketim Ahlat'la ilgili birkaç söz söylemek istiyorum. Ahlat'ta bir Cumhurbaşkanlığı sarayı yapılmıştır. Ben de şahsen bu işi gönülden desteklemiştim ancak bir şart koşmuştum: "Bu saray devletin gözünün, gönlünün Ahlat'a dönmesine vesile olsun." dedim ama görünen o ki bu coğrafya senede iki gün dışında hatırlanmıyor. Ben Ahlat'ın tarihindeki kıymeti sebebiyle çok daha fazla destek görmesi gerektiğini düşünenlerdenim. Ahlat'a Kültür Bakanlığı öncülüğünde alan başkanlıkları benzeri bir statü verilmelidir; Ahlat, bir kültür şehri olmalıdır. Türk

Devletleri Teşkilatının ve pek çok uluslararası örgütün toplantılarından bazıları burada yapılabilirdir ve mutlaka yapılmalıdır. Selçuklu Meydan Mezarlığı sadece önünde fotoğraf çekilmek için değil, kadim bir tarihi dünyaya tanıtmak için bir simge olmalıdır. Turizm Ajansı da bu hususu gündemine alırsa iyi olur diye düşünüyorum.

Bu düşüncelerle yeni dönemde Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum. Şimdiden emek veren ve verecek bürokratlara, personele ve Bakanlık görevlilerine başarılar diliyor, teşekkür ediyorum, Komisyonumuza başarılar ve saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Hocam, vakti kullanimımıza da teşekkür ediyorum.

Şimdi de Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Mustafa Kalaycı Bey’e söz vereceğim.

Sayın Kalaycı, süreniz yirmi dakikadır.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, Değerli Bakan Yardımcıları, kıymetli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanımıza yaptığı kapsamlı sunum için teşekkür ediyorum.

Kültür ve turizm faaliyetleri bakımından son iki yıldır bir taraftan küresel pandemi nedeniyle zorlu bir süreç yaşanırken, diğer taraftan Türk tarihi, Türkiye Cumhuriyeti devleti ve Türk milleti için büyük önem arz eden, milletimizin her ferdini gururlandıran ve her biri ayrı bir mana yüklü tarihî adımlar atılmış, muhteşem şaheserler hizmete açılmıştır. Ayasofya Camisi’nin seksen altı yıl sonra yeniden ibadete açılması, Yassıada’nın “Demokrasi ve Özgürlükler Adası” olarak açılması, 15 Temmuz Demokrasi Müzesi’nin açılması, Ahlat’ta Cumhurbaşkanlığı Köşkü yapılması ve çevresinde kültür merkezi kurulması, İstanbul Atatürk Kültür Merkezi’nin hizmete açılması, Taksim Camisi’nin ibadete açılması, New York’un kalbinde Türk mimarisinin motiflerini taşıyan ve lale şeklinde gökyüzüne yükselen Türkevi’nin hizmete açılması ve Türk Devletleri Teşkilatının kurulması yakın tarihimizin en önemli gelişmeleri arasında yer almıştır. Bu gelişmeler Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin de önemini ve başarısını açıkça ortaya koymakta olup bu sistemle birlikte Türkiye vesayet odaklarından arındırılmış, ayak bağlarından kurtulmuş ve özgüvene kavuşmuştur. Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ilk Kültür ve Turizm Bakanı olan Sayın Bakanımızın bu hizmetlerde emeği çoktur. Elbette bu eserlerin ve kararların asıl sahibi Sayın Cumhurbaşkanımızdır. Türk milletine büyük gurur yaşatan bu hizmetler için başta Sayın Cumhurbaşkanımıza, Kültür ve Turizm Bakanımıza ve katkısı bulunan herkese şükranlarımı sunuyorum, Allah razı olsun diyorum. Bu süreçte millet olarak gördük, dışarıdan ve içeriden “Ayasofya’yı açamazlar.” dediler. Hamdolsun, Ayasofya Camisi seksen altı yıl sonra 24 Temmuz 2020 günü cuma namazıyla birlikte ibadete açılmıştır. “Taksim’e cami değil, AVM yapacaklar.” diye kara propaganda yaptılar. Hamdolsun, büyük bir hasret daha sona ermiş; temeli 2017 yılında atılan Taksim Camisi 28 Mayıs 2021 günü ibadete açılmıştır. Gezi eylemleri sırasında Taksim Atatürk Kültür Merkezi’nin yıkılıp yerine AVM yapılacağı iddia edilmiş, hatta AVM projesini gördüğünü söyleyenler dahi olmuştur. Gezi eylemcilerinin Hükûmete iletmiş 7 talebin 2’ncisi AKM’nin yıkılmamasıydı. AKM binasını bölücü pankartlarla, terörist paçavralarıyla kaplayarak bu binayı koruma altına aldıklarını iddia ediyorlardı. AVM yapılacağı iddiaları ve sonu gelmeyen yargı süreçlerine rağmen teknolojinin son imkânlarıyla yenilenen Atatürk Kültür Merkezi, cumhuriyetimizin kuruluşunun 98’inci yıl dönümünde 29 Ekim 2021 günü görkemli bir törenle açılmış, Sinan Operası’nın dünya prömiyeriyle sanatseverlerle

yeniden buluşmuştur. “AKM binası AVM olacak.” diye eylem yapanlar, köşe yazısı yazarlar, manşet atanlar ve bildiri yayınlayanlar sessizliğe bürünmüş olup bunlardan tek bir öz eleştiri dahi duyulmamıştır. Esasen, bu anlayıştan bir özür, bir takdir, bir öz eleştiri beklemek de zaten hayal olur.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; pandemi nedeniyle 2020 yılında uluslararası turist sayısı yüzde 72,6 azalarak 402 milyon kişi, küresel turizm gelirleri ise yüzde 63,6 azalarak 533 milyar dolar gerçekleşmiştir. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Organizasyonu’nun yayınladığı Dünya Turizm Barometresi’ne göre 2021 yılı Ocak-Temmuz döneminde uluslararası turist sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 40,3, 2019 yılının aynı dönemine göre ise yüzde 80,5 düzeyinde azalma göstermiştir.

2019 yılında turist sayısı ve turizm geliri bakımından tarihi rekorlar kıran ve dünyanın en çok turist ağırlayan 6’ncı ülkesi olan ülkemizde ise 2020 yılında gelen turist sayısı bir önceki yıla göre yüzde 69 azalarak 15,9 milyona, turizm gelirimiz ise yüzde 65,1 azalarak 12,1 milyar dolara gerilemiştir. 2021 yılında gerek gelişmiş ülkelerde gerekse gelişmekte olan ülkelerde uluslararası turist sayısında düşüş devam ederken Türkiye, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin de katkısıyla aldığı etkin önlemler sayesinde yabancı ziyaretçi sayısında ve turizm gelirinde geçen yıla göre önemli düzeyde artış sağlamayı başarmıştır. Türkiye’nin küresel turizmden aldığı pay artmıştır. Kültür ve Turizm Bakanlığı istatistiklerine göre, 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 85,9 artışla 17,6 milyon kişi olarak gerçekleşmiştir. Buna rağmen, hâlen 2019 yılını yakalayamadık, 2019 yılının aynı dönemine göre yüzde 51,7 düşüş görülüyor.

Ülkemizin turizm gelirleri ise 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 106,9 artışla 16,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Turizm faaliyetlerinin güvenli bir şekilde gerçekleştirilebilmesi amacıyla Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından 2020 yılında başlatılan güvenli turizm sertifikasıyla ulaşımdan konaklamaya, tesis çalışanlarından yolcuların sağlık durumuna kadar uzanan geniş bir yelpazede yeni tedbirler tanımlanmıştır.

Ülkemize gelen yabancı ziyaretçilerin güvenli bir şekilde seyahatlerini gerçekleştirebilmeleri için alınan diğer bir önlem Covid-19 turisti koruma sağlık sigortası ve ekstra konaklama maliyet garantisinin de tek bir pakette hizmete sunulmasıdır. Salgının turizm sektöründeki olumsuz etkilerini azaltmak üzere çeşitli destekler uygulamaya konulmuştur. Bu kapsamda, turizm sektörünün de yoğun yararlandığı kısa çalışma ödeneği uygulaması, konaklama tesislerindeki geceleme hizmetlerine yönelik KDV indirim desteği, turizm tesislerinden tahsil edilmesi gereken ecrimisil ve kullanım bedeli ödeme sürelerinin başvuru şartı aranmaksızın faiz uygulanmadan ertelenmesi, aidatların alınmaması, kredi desteği verilmesi ve konaklama vergisinin alınmaması gibi tedbirlerle sektör için önemli destekler sağlanmıştır. Turizm ekosistemindeki işletmelerin ayakta kalması için etkin önlemler alınmakla birlikte toparlanma zamanı olacaktır. Geleceğe yönelik daha güçlü, daha sürdürülebilir bir turizm ekonomisi inşa etmek için koordineli bir şekilde çalışmalar yapılmaya, gerekli tedbirler alınmaya devam edilmelidir.

Turizm sektörü yenilikçi hizmetler ve ürünler geliştirmek üzere yeni nesil teknolojilerin süreç ve verilerinden faydalanarak akıllı turizme dönüşmektedir. Ülkemizdeki önemli turistik destinasyonların tanınırlığını artırmak amacıyla dijital medyanın gücünden yararlanılması önem arz etmektedir. Bu çerçevede, ülkemizde de turizm sektörü için yeni bir dijital takip altyapısı oluşturulmuş, ziyaretçilerin davranışlarını büyük veri ve yapay zekâya dayanarak analiz etme ve hedef ülke bazlı destinasyon tanıtım stratejisi oluşturma imkânı sağlanmıştır. Türkiye’nin ilk ve tek dijital global tanıtım platformu “Gotürkiye.com” yenilenmiş yapısıyla ülkemizin turizm potansiyelini, destinasyon ve deneyim odaklı bir bakış açısıyla hedef pazarlarda kullanıcılara sunmaktadır.

2019 yılında Milliyetçi Hareket Partisinin de desteğiyle kurulan ve özel sektörün karar süreçlerinde yer aldığı Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının sektörün geleceği açısından önemli bir görev yürüttüğünü ve turizm hedeflerine ulaşılması bakımından önemli katkısının olacağını değerlendiriyoruz. Nitekim, ülkemizdeki turizm destinasyonlarının çeşitlendirilmesi, marka bütünlüğünün sağlanması ve etkin tanıtımın yapılması amacıyla Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı tarafından il bazlı markalaşma ve tanıtım çalışmaları başlatılmıştır.

Turizm aktivitelerinin yoğunlaştığı kıyı alanları, insan kaynaklı kullanımlar ve küresel iklim değişikliğinin yarattığı olumsuz koşullar nedeniyle baskı altındadır; yeni bir bütünlük kıyı alanları yönetim modeli oluşturulması gerekmektedir. Bu yıl Türkiye Büyük Millet Meclisinde kabul edilen Turizmi Teşvik Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la turizmde hizmet kalitesinin artırılması için tüm konaklama tesislerine Bakanlıktan turizm işletme belgesi alma zorunluluğu getirilmiş, belgelendirme niteliklerini taşımayan konaklama tesislerine ise bir yıl içinde basit konaklama turizm işletmesi belgesi verilmesi öngörülmüştür. Plaj işletmeleri belgelendirme kapsamına alınmış ve lüks kampçılık turizm türünün yasal altyapısı oluşturulmuştur. Bakanlığın kontrolü ve denetimi dışında turizm amaçlı kullanımların önlenmesi, turizm sektörünün tek elden ve kapsayıcı stratejiyle geliştirilmesi hedefi doğrultusunda konaklama içeren tesislerin yapılması amacıyla yatırımcılara taşınmaz tahsis etme konusunda ilgili bakanlıkların yetkisi sınırlandırılmış ve jeotermal kaynakların turizm amaçlı kullanımına yönelik düzenlemeler yapılmıştır.

Turizm sektörünün çevresel, sosyokültürel ve ekonomik sürdürülebilirliğine katkıda bulunmak üzere çevreye duyarlı konaklama tesisleri belgelendirme faaliyetleri devam etmekte olup bu çerçevede 2021 Eylül ayı itibarıyla 451 tesise Yeşil Yıldız Belgesi düzenlenmiştir. Ayrıca, Mavi Bayrak uygulamasına dâhil olan ülkeler arasından ülkemiz 2021 yılında 519 ödüllü plajla 3'üncü sırada, 22 ödüllü marinayla 7'nci sırada yer almıştır.

Ziyaretçi başına düşen ortalama harcama artış eğiliminde olup 2019 yılında 666 dolar iken 2020 yılında 762 dolara, 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde ise 830 dolara yükselmiştir. Turizm sektörünün sağlıklı gelişimi ve toplam turizm gelirinin artması için harcama eğilimi yüksek turist kitlesi hedefine ulaşmak üzere atılan alternatif adımlar devam ettirilmelidir. Geleneksel pazarların yanı sıra yeni pazarlara açılmayı ve yeni bir Türkiye imajı oluşturmayı amaçlayan özel sektör ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliği ve eş güdümü öngören uzun vadeli turizm politikaları uygulanmalıdır. Turizmin on iki aya ve tüm ülkeye yaygınlaştırılması amacıyla yeni destinasyonlar belirlenmeli; gastronomi, golf, festival, kültür, ekoturizm, inanç, eğitim, spor ve bisiklet turizmi gibi alternatif turizm ürünleri daha da zenginleştirilmelidir.

İllerdeki otel kapasitelerinin maksimum oranda kullanılmasını ve geceleme sürelerinin artırılmasını sağlamak üzere birden fazla turizm faaliyetlerini aynı anda içeren, ürün çeşitliliği sunan, bütüncül olarak planlanmış turizm destinasyonları oluşturulmalıdır. Turizmde hizmet kalitesinin artırılması için iş gücü piyasası ile turizm eğitim sistemi arasındaki bağın güçlendirilmesi, sektörde nitelikli personel sayısının artırılması gerekmektedir. Hizmet kalitesinin artırılması için turizmde nitelikli personel ihtiyacını karşılamak amacıyla Millî Eğitim Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında mesleki ve teknik eğitim alanında imzalanan protokollerle, üç yıldır devam eden ve öğrencilerin konaklama tesislerinde staj yapabilmelerine imkân sağlayan uygulama sürdürülmektedir. Sağlık turizminin payı artırılmalı, Covid-19 salgını sonrası dönemde birçok ülkede açığa çıkan sağlık sektöründeki zafiyetleri fırsata çevirmek amacıyla ülkemizdeki sağlık turizmi potansiyeline yönelik projeler hayata geçirilmeli ve bu kapsamda özellikle ileri yaş turizmi ile termal turizme yönelik tanıtım stratejileri geliştirilmelidir.

Ülkemizi diğer ülkelerden ayıran en önemli özellik olan tarihî ve kültürel varlıklarla ilgili farkındalığın artırılması amacıyla tanıtıma daha fazla ağırlık verilip kültür turizminin geliştirilmesi gerekli görülmektedir.

Ülkemizin doğal, tarihî, kültürel ve diğer zenginlikleri; çevreye duyarlı, tarihe saygılı, özgünlüğünü muhafaza eden ve sürdürülebilirliğini sağlayacak bir anlayışla, yüksek katma değer yaratacak şekilde değerlendirilmeli, zengin turizm potansiyelimizi gereğince değerlendirmek için tanıtım ve pazarlama konularına etkinlik kazandırılarak potansiyelin dört mevsim kullanılması temin edilmelidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; küresel pandemi nedeniyle tüm sektörlerde meydana gelen sorunlar kültür sektöründe de fazlasıyla hissedilmiş ve birçok kültürel faaliyet, etkinlik ve proje aksamıştır. Devlet Tiyatrolarının bir önceki sezona göre temsil sayısında yüzde 77, seyirci sayısında yüzde 87 oranında azalma yaşanmıştır. 2021-2022 sezonunda 42 sahnede koltuk kapasitesi yüzde 50 düşürülerek oyunlar sahnelendiğinden temsil ve seyirci gerçekleştirmelerinin potansiyelin oldukça altında olması beklenmektedir. Bununla birlikte, pozitif bir önlem olarak kamyon tiyatrosu, açık hava yaz oyunları gibi projeler hayata geçirilmiş olup sanatseverlere erişim kanalları açık tutulmuştur. 2020 yılında özel tiyatroların projelerine yapılan yardımlara ilişkin ödenek 2 katına çıkarılmış, bütçenin yanı sıra özel hesaptan yapılan desteklerle pandeminin meydana getirdiği olumsuzluk telafi edilmeye çalışılmıştır.

Sinema sektöründe sağlanan desteklerde de artış yaşanmıştır. Sinema salonlarının altı ay kapalı kalması, film üretiminin yavaşlaması ve vizyon tarihlerinin ertelenmesine bağlı olarak vizyona giren yerli film izleyici sayısı ve hasılatla pandemi öncesi yıllara kıyasla önemli düzeyde düşüş meydana gelmiştir. Buna rağmen ülkemiz sineması yüzde 80'lik yerli film izleme oranıyla önceki yıllarda elde ettiği Avrupa'daki 1'incilik konumunu 2020 yılında da sürdürmüştür.

Türk sinemasının bir marka olması yolunda önemli adımlar atılmaktadır. 2021 yılında dünyanın önemli uluslararası film festivallerinde ödüller kazanılmış, Türk sinemasının ve ülkemizin tanıtımına önemli katkı sağlanmıştır.

2021 yılında hizmet veren kültür merkezi sayısının 122'ye ulaşması beklenmektedir. Bu alandaki en önemli gelişmeler; İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'nin 29 Ekim Cumhuriyet Bayramı'nda, 15 Temmuz Demokrasi Müzesinin 15 Temmuz 2021 tarihinde hizmete açılmış olmasıdır.

Son yıllarda yayıncılık sektöründe yüksek bir ivmeyle büyüme görülmektedir. Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü ve Uluslararası Yayıncılar Birliği tarafından hazırlanan rapora göre, Türk yayıncılık sektörü, perakende pazar büyüklüğü bakımından dünyada 9'uncu, üretilen başlık sayısı bakımından ise 6'ncı sırada yer almaktadır.

Yurt içinde ve yurt dışında somut ve somut olmayan kültürel mirasımızın korunmasına yönelik restorasyon, sayısallaştırma ve envanter çalışmalarına devam edilmelidir. Kültür ekonomisinin ülkemiz kalkınması için stratejik alanlardan biri olarak kabul edilip gelişimi için tedbirler alınmasına ve desteklerin geliştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Türk kültürü ve sanatının yaşatılması, geliştirilmesi, tanıtılması ve yaygınlaştırılması amacıyla güçlü bir millî kültür endüstrisi oluşturulmalıdır. Ülkemiz önemli bir film çekim merkezi ve film ihracatçısı hâline getirilmelidir. Farklı kültürler karşısında özellikle yeni nesillerin kültür şokuna uğramasına ve kimlik bunalımına düşmesine mâni olacak kaliteli ve ihtiyaca cevap veren eserler ortaya konulmasına yönelik millî kültür değerlerinin millete tanıtılması ve benimsetilmesini sağlayacak çalışmalar yapılmalıdır.

Son dönemde, Türk tarihiyle ilgili yerli ve millî içerikli dizi filmlerin

-başta TRT olmak üzere- televizyon kanallarında yayınlanması memnuniyet vericidir. Çocukların kişiliklerinin oluşumu ve kültürel değerlerinin özümsemesi açısından millî çizgi film endüstrisi geliştirilmeli, üretilecek filmlerin ihracı yoluyla kültürümüzün tanıtımı sağlanmalıdır. Kültür alanında kamu ve özel sektör arasında iş birliğinin geliştirilmesi önem arz etmekte olup devletin kültür ve sanat alanındaki destekleyici rolünün artırılması önemli görülmektedir. Görsel, işitsel tüm sanat dallarının geliştirilmesi, faaliyet alanlarının daha da yaygınlaştırılması temin edilmeli, bu amaçla sanat ve sanatçılar daha fazla desteklenmelidir.

Milleti millet yapan temel unsurlardan biri dildir. Millî kimliğimizin vazgeçilmez bir ögesi olarak gördüğümüz Türkçenin doğru ve güzel kullanımı esas olmalıdır. Türkçenin uluslararası düzeyde bilim, sanat, ticaret ve tele iletişim dili olarak kullanılabilmesi için çalışmalar yapılmalıdır. Yurt dışında Türkiye aleyhine yapılan lobi faaliyetlerine karşı tanıtımın artırılması, bu tanıtımın sadece turizm kaynaklı değil, siyasi ve sosyal alanlar itibarıyla da yapılması gerekmektedir.

Türkiye dışında yaşayan vatandaşlarımızın yanı sıra, soydaşlarımızın yaşadığı Kıbrıs, Kafkasya, Balkanlar, Orta Doğu ve Orta Asya ülkeleriyle ilişkiler başta ekonomik, siyasi, sosyal ve kültürel olmak üzere her alanda geliştirilmeli ve derinleştirilmelidir. Bugün Türk coğrafyası uyanmaktadır, Türkistan ruhu dirilmektedir. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın bu konudaki samimi gayret ve mücadelesi her türlü takdir ve tebrikin üstündedir.

Bakanlık ve kurumlarımızın 2022 bütçelerinin hayırlı ve bereketli olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kalaycı, çok teşekkür ediyorum.

Gruplar adına son konuşmacı, AK PARTİ Grubundan Aydın Milletvekili Sayın Bekir Kuvvet Erim.

Süreniz yirmi dakikadır Sayın Erim.

Buyurun lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, kıymetli Plan ve Bütçe Komisyonu üyeleri, Sayın Bakanım, Bakan Yardımcılarım, Bakanlığımızın değerli bürokratları ve yöneticileri, kıymetli basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Tarih boyunca medeniyetlerin kavşağında yer almış bir ülkede yaşıyoruz. Tek başına bir değer olan İstanbul'un yanında, Hatay'dan Kayseri'ye, Ürgüp'ten Hasankeyf'e, Efes'ten Hattuşaş'a kadar ülkemizin dört bir tarafında, özellikle Anadolu'da medeniyetlere beşiklik yapmış yerlerimiz var. Binlerce yıla sâri kadim mirası sürekli zenginleştiren milletimiz, mimariden müzik ve musikiye, hüsnühattan edebiyata kadar kültürün farklı alanlarında nadide eserler üretmiştir. Bugün sadece Anadolu'da değil, gönül coğrafyamızın dört bir köşesinde de bu eserlerle karşılaşılıyor. Afrika'nın en ucundaki Cape Town şehrinde Kahire'ye, Açe'den Saraybosna'ya kadar, gittiğiniz her yerde ecdadın geride bıraktığı bir ize, o topraklarda vurduğu bir mührü rastlıyorsunuz. Bu nedenle, dünyanın hangi noktasında olursa olsun, doğuda ve batıda ne varsa hepsini kucaklayan, bağrına basan büyük bir medeniyet mirasının bugünkü varisi olarak değerlerimizin kıymetini de gayet iyi biliyor, çalışmalarımızı bu yönde gerçekleştiriyoruz.

Geçtiğimiz on dokuz yılda özellikle kültür ve turizm alanında da önemli adımlar, önemli atılımlar gerçekleştirdik. Sahip çıktığımız medeniyetimiz, koruduğumuz kültürel değerlerimiz, imkân oluşturduğumuz turizm yatırımlarıyla da vizyoner bir bakış açısı ortaya koyduk. Bu alandaki projeleri

himaye ederken de kültür ve sanat insanlarımızla sürekli ilişişare hâlinde olmaya, onların birikimlerinden istifade etmeye önem verdik. Hükümetimizin çalışmalarıyla birlikte yerel yönetimleri de bu doğrultuda teşvik ederek medeniyet değerlerimize sahip çıkılmasını sağlamaya çalıştık.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; UNESCO Dünya Mirası Listesi'nde 9 olan varlık sayısını Edirne Selimiye Camisi, Çatalhöyük Neolitik Kenti, Bergama Çok Katmanlı Kültürel Peyzaj Alanı, Ani Arkeolojik Alanı, Diyarbakır Kalesi ve Hevsel Bahçeleri Kültürel Peyzajı, Efes, Bursa ve Cumalıkızık, Afrodisias, Göbeklitepe ve Arslantepe Höyüğü'nü ekleyerek 19'a çıkardık. Ayrıca, 2002'de Dünya Mirası Geçici Listesi'nde 18 olan varlık sayısını 84'e çıkardık. Bunlardan, Tuz Gölü Özel Doğa Koruma Alanı, Kızılırmak Deltası Kuş Cenneti, Ballica Mağarası Tabiat Parkı doğal alan olarak geçici listede yer almakta olup doğal alanlara ilişkin çalışmalar ilgili diğer bakanlıklar tarafından yürütülmektedir. 2021 yılında, Mardin Midyat Çevresi (Tur Abdin) Geç Antik ve Ortaçağ Kilise ve Manastırları ile Erzincan Kemaliye Tarihi Kenti Dünya Mirası Geçici Listesi'ne dâhil edilmiştir. 2002-2021 yılları arasında 161 müzenin teşhiri yenilenmiş; aralarında uluslararası ölçekte ses getiren Gaziantep Zeugma Mozaik Müzesi, Hatay Arkeoloji Müzesi, Şanlıurfa Arkeoloji ve Haleplibahçe Mozaik Müzesi, Kars Kafkas Cephesi Harp Tarihi Müzesi, Çanakkale Troya Müzesi, Ankara Kahramankazan 15 Temmuz Şehitleri ve Demokrasi Müzesi ve İstanbul Havalimanı Müzesinin de bulunduğu 51 müze ilk kez ziyarete açılmış; var olan 17 müze ise yeni inşa edilen binasında hizmet vermeye başlamıştır. Sadece bu yıl müstakil bir müdürlük olarak Hafıza 15 Temmuz Müzesi Müdürlüğü, Muş Müzesi Müdürlüğü, Mevlâna Müzesi Müdürlüğü, 15 Temmuz Demokrasi Müzesi Müdürlüğü ve Iğdır Müzesi Müdürlüğü kurulmuştur.

Böylelikle, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı müze müdürlüğü sayısı 96 iken 2021 yılı 31 Ekim itibarıyla 113'e, müze sayısı ise 183 iken 208'e yükselmiştir. Özel müze sayısı da 92 iken 316'ya yükselmiştir. Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı müzelerde bulunan toplam eser sayısı 2005 yılında 2 milyon 827 bin 167 iken 2020 yılı sonu itibarıyla bu sayı 3 milyon 278 bin 114'e yükselmiştir.

İstanbul Restorasyon ve Konservasyon Merkez ve Bölge Laboratuvarı Müdürlüğüne ilave olarak Bakanlar Kurulunun kararıyla Genel Müdürlüğe bağlı kurulan Ankara, Antalya, Bursa, Diyarbakır, Erzurum, Gaziantep, İzmir, Nevşehir ve Trabzon Restorasyon ve Konservasyon Bölge Laboratuvar Müdürlüklerince yürütülmekte olup 2014 yılından itibaren 2021 yılı ilk dokuz aylık dönem sonuna kadar toplamda 120.177 adet eserin restorasyon ve konservasyon uygulamaları tamamlanmıştır.

Ören yerlerimizde; karşılama merkezi, satış üniteleri, yürüyüş yolları yapımı çalışmaları kapsamında 61 adet çevre düzenleme uygulaması tamamlanmıştır; 3 adet proje ve 3 adet uygulama çalışması sürmektedir. Antalya Patara Ören Yeri çevre düzenlemesi, Çanakkale Assos Ören Yeri çevre düzenlemesi, Muğla Yatağan Stratonikeia Antik Kenti çevre düzenlemesi çalışmaları tamamlanarak ziyarete açılmıştır. Nevşehir'de bulunan St. Theodore Kilisesi, St. Simon Kilisesi ve Tokalı Kilise ile Trabzon Sümela Manastırı duvar resimlerinin restorasyon ve konservasyon çalışmaları sürdürülmektedir.

2002 yılından günümüze kadar 2 bine yakın kültür varlığının proje, restorasyon, teşhir, tanzim ve çevre düzenleme çalışmaları gerçekleştirildi. Bu işler için Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğü bütçesinden toplam 3,4 milyar Türk lirası ödenek aktarılmıştır. Böylece kültür mirasımızın gelecek nesillere aktarılması sağlanmıştır.

Bakanlığımızın yeni koruma modelinde özel mülkiyeteki kültür varlıklarının korunmasında vatandaşımız ortak ve yararlanıcı konuma getirilmiştir. 2005-2020 yılları arasında 81 ilde bulunan 3.805 adet tescilli taşınmaza 49 milyon 482 bin 805 lira proje yardımı, 2.582 adet tescilli taşınmaza 114 milyon 23 bin 621 lira uygulama yardımı olmak üzere, toplam 6.387 adet tescilli taşınmaza 163 milyon

506 bin 426 lira nakdî yardım yapılmıştır. Sadece 2020 yılı başında 264 adet taşınmaza 8 milyon 91 bin 897 lira proje yardımı, 152 adet taşınmaza 12 milyon 440 bin lira uygulama yardımı olmak üzere, toplam 416 adet tescilli taşınmaza 20 milyon 531 bin 897 lira nakdî yardım yapılmıştır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; ülkemiz doğusundan batısına bir kültür sergisidir. Sahip olduğumuz bu mirasın izlerine coğrafyamızın her yerinde rastlamak mümkündür. Bizlere emanet edilen bu medeniyetler mirasına sahip çıkmak, bir görev olmanın ötesinde bir sorumluluktur. Bu bilinçle, Bakanlığımızın izinleriyle yürütülen kazı çalışmaları sonucunda yılda ortalama 5.500 dolayında kültür varlığını müzelerimize kazandırdık.

2002 yılında Kültür ve Turizm Bakanlığınca arkeolojik kazı ve araştırmalara aktarılan toplam ödenek miktarı 1,9 milyon iken 5 Kasım 2021 tarihi itibarıyla 602 olan arkeolojik kazı ve araştırma sayısı için aktarılan ödenek miktarı 49,1 milyon Türk lirasıdır. 2021 yılında 146 adet yerli, 29 adet yabancı; 47 adet müze kazısı, 160 adet kurtarma kazısı, 6 adet su altı kazısıyla birlikte, 112 adet kendi hocalarımızın yaptığı yüzey araştırması, 11 adet yabancı hocayla yüzey araştırması ve 4 adet su altı araştırması yürütülmüştür. Öte yandan, 12 adet kamu yatırım alanı kurtarma kazısı, 55 adet birinci ve ikinci derece arkeolojik sit alanı sondaj kazısı, 20 adet temizlik çalışması gibi faaliyetler yürütülmekte olup 5 Kasım 2021 tarihi itibarıyla yapılan çalışma sayısı 602'yi bulmuştur. Bununla birlikte, yerli arkeolojik kazılarımıza da önem veriyoruz. Bakanlar Kurulu kararı ve Cumhurbaşkanı kararıyla millî kazılarımız 2002 yılında 57 iken 2021 yılında 146'ya yükselmiştir.

Kültür mirasımızın korunmasında yeni kaynaklar oluşturduk. 2005 yılından itibaren emlak vergilerinin yüzde 10'u oranındaki paylar taşınmaz kültür varlıklarının korunması amacıyla her ilde katkı payı hesaplarında tutulmaya başlanmıştır. Her ilin sınırları içinde kültür varlıklarına kendi kaynağını oluşturup kullanması ilkesine dayalı bu modelle 2005 yılından 2021 yılı sonuna kadar Türkiye genelinde yaklaşık 5,5 milyar lira gelir elde edilmiştir. Bu gelirlerle günümüze kadar 8 binin üzerinde proje, uygulama ve kamulaştırma işi gerçekleştirilmiş olup kültür varlıklarının ihyasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Son on dokuz yılda yenilediğimiz veya sayısını artırdığımız müze ve ören yerlerimizin ziyaretçi sayısında da katbekat artış sağlanmıştır. 7,4 milyon olan müze ve ören yerleri ziyaretçi sayısı 2019 yılında 35 milyon kişiye ulaşmasına karşılık dünya genelinde yaşanan Covid-19 pandemisi nedeniyle 2020 yılında 9 milyona kadar gerilemiştir. 2021 yılı ilk dokuz aylık dönemde ise müze ve ören yeri ziyaretçi sayısı geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 30 artarak eylül ayı itibarıyla 10 milyona ulaşmıştır. Bununla birlikte, pandeminin etkilerinin devam ettiği 2021 yılının dokuz aylık döneminde 2020 yılının aynı dönemine kıyasla gişe gelirlerimizde yüzde 72 oranında artış gerçekleşmiştir.

Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü tarafından müze ve ören yerlerinde ziyaret kalitesini artırmak, müze, ören yeri geçişlerini daha güvenli hâle getirmek amacıyla 2008 yılından bu yana Müze Kart uygulamasına geçilmiş ve bugüne kadar yaklaşık 12 milyon Müze Kart kullanıcısıyla buluşturulmuştur. Vatandaşlarımızın kültürel mirasına erişimini kolaylaştırmak ve desteklemek için Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı 300'den fazla müze ve ören yerine bir yıl boyunca sınırsız giriş hakkı sağlayan Müze Kart'ın fiyatı 1 Mart 2020 tarihinde 70 liradan 60 liraya indirilmiştir. Bakanlığımız ile Millî Eğitim Bakanlığı arasında imzalanan protokol uyarınca Millî Eğitim Bakanlığına bağlı resmî ve özel ilk ve ortaöğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin 24 Kasım 2018 tarihinden itibaren Bakanlığımıza bağlı müze ve ören yerlerine ücretsiz giriş yapmalarına olanak sağlanmıştır. Aynı şekilde, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığıyla 10/9/2019 tarihinde imzalanan iş birliği protokolü

uyarınca yükseköğretim kurumları bünyesindeki akademisyen ve öğrencilere yüzde 50 indirimli olarak Müze Kart Akademi kartı oluşturulmuş ve Bakanlığımıza bağlı tüm müze ve ören yerlerini bir yıl boyunca ikişer defa ziyaret edebilmelerine olanak sağlanmıştır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün çalışmaları hakkında da sizlere kısaca bilgi vermek istiyorum. 2002 yılından önceki on yıllık dönemde sadece 46 adet, 2003-2021 yılları arasında ise 5.600'e yakın vakıf kültür varlığının restorasyon veya onarımı yapılmıştır. Böylece, son on dokuz yılda restorasyon veya onarımı yapılan vakıf kültür varlığı sayısı yaklaşık 122 kat artırılmış, Vakıflar Genel Müdürlüğü bütçesinden ise toplam 5,6 milyar lira harcama yapılmıştır.

Selçuklu'dan, Beylikler Dönemi'nden ve Osmanlı'dan günümüze intikal eden 52 bin adet vakfa ait yurt içindeki taşınmaz ve kültür varlığının tespit ve tescil edilmesi, envanterinin çıkarılması, belgelerinin arşivlenmesi ve projelerinin hazırlanarak restorasyon veya onarımlarının yapılması sağlanmıştır. Ülkemizdeki tarihi zenginliklerin en önemli bölümünü teşkil eden ve dünden bugüne kuşaklar arasında canlı bir köprü olan her ölçekteki vakıf kültür varlığının onarım ve restorasyonları büyük bir itinayla yürütülmektedir.

Bu kapsamda, Anadolu'nun en ücra köşesinde kalmış, adı dahi bilinmeyen küçük bir türbenin kapı kilidinin onarımından Galata Kulesi'nin çağdaş koruma anlayışıyla renovasyonuna, mütevazı bir mescidin damının aktarılmasından Süleymaniye, Fatih, Yeni Cami gibi selatin camilerinin kapsamlı restorasyonuna kadar her ölçekte müdahaleyi aynı titizlikte, tüm değerleriyle birlikte korumayı ilke edinerek ve uzman kadrolarımızın kontrolünde gerçekleştirmekteyiz.

Vakıflar Genel Müdürlüğümüz, Dışişleri Bakanlığı, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı, Diyanet İşleri Başkanlığı, Türk Tarih Kurumu ve Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığıyla birlikte yurt dışındaki kültürel mirasın korunması konusundaki çalışmalarımıza da devam etmekteyiz. Bu kapsamda, yurt dışında Osmanlı coğrafyası içerisinde Kırım, Macaristan, Yemen ve Gürcistan, Ahıska bölgesi olmak üzere toplam 4 ülkede vakıf kültür varlıklarının envanter çalışması yurt içindeki paydaş kurumların iş birliğiyle yapılmış olup Mısır, Suriye, Irak, Lübnan, Karadağ, Arnavutluk, Sırbistan ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde bulunan vakıf kültür varlıkları için envanter ön çalışmaları devam etmektedir. Yurt dışında bulunan vakıf kültür varlıklarının ihyasına ve yeni yapım işlerine yönelik olarak 2010 yılından bugüne kadar Bosna Hersek, Kuzey Makedonya, Kosova, Sırbistan, Arnavutluk ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'yle 52 restorasyon, 6 yeni yapım işi için toplam 45 adet protokol imzalanmıştır. Arnavutluk İşkodra'da bulunan Kurşunlu Camisi'nin restorasyonu için 2021 yılı içinde protokol imzalanmış ve ihalesi gerçekleştirilmiştir.

Suriye'de terör örgütü DEAŞ tarafından kullanılamaz hâle getirilen El Bab Ulu Camisi, Afrin Zeytin Dalı Ömer Bin Hattab Camisi, Afrin Zeytin Dalı Nebi Huri Makamı Türbesi restorasyonu tamamlanarak ibadete açılmıştır.

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ndeki vakıf kültür varlıklarının ihyası için de çalışmalar yürütülmektedir. Bu kapsamda Lefkoşa'da Selimiye Camisi'nin restorasyonu devam etmektedir.

Vakıflarımız bahsettiğimiz bu çalışmaları yürütürken ihtiyaç sahibi vatandaşlarımıza sosyal hayatta katkıda bulunmaya devam etmektedir. Annesi ya da babası olmayan muhtaç çocuklar ile yüzde 40 ve üzeri engelli olan ihtiyaç sahiplerine sosyal güvencesi olmaması, herhangi bir gelir veya aylığı bulunmaması, mahkeme kararı veya kanunla bakım altına alınmamış olması, gelir getirici taşınmaz ve taşınmaz malı mevcut olmaması veya olup da bunlardan elde edeceği aylık ortalama gelirinin belirlenen miktarı geçmemesi hâlinde muhtaç aylığı bağlanmıştır. 2002 yılında muhtaç aylığı kadrosu 1.200 kişi, aylık alanların sayısı da 1.054 kişi, aylık miktarı 115,32 lirayken 2021 yılında muhtaç aylığı

kadrosunu 5 bin kişiye, aylık alanların sayısını 4.484 kişiye, aylık miktarını ise 1.125 liraya çıkardık. Böylece, 2002 yılına göre 2021 yılında muhtaç aylığı kadrosu 4,1 katına, yaklaşık aylık alan kişi sayısı 4,3 katına, aylık miktarı ise 9,8 katına çıkmıştır.

Bakanlığımız çalışmalarına devam edecek olursak, ülkemizde bulunan kültür merkezi sayımız 42 iken 2021'de 2,9 kat artarak 122'ye yükselmiştir. Özellikle, son dönemde İzmir Bornova, Sivas ve Tekirdağ Kültür Merkezleriyle birlikte Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası yeni konser salonu da tamamlanarak halkımızın hizmetine sunulmuştur. 2021 yılında Burdur, Silifke, Ezine Kültür Merkezleriyle birlikte İstanbul Atatürk Kültür Merkezi de tamamlanmıştır. Ünye ve Bandırma Kültür Merkezlerinin yapımına ilişkin çalışmalar devam etmektedir. Ankara Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası binası tamamlanarak 3 Aralık 2021 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızın teşrifleriyle açılmıştır. 2019 yılının Şubat ayında temeli atılan yeni İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'ni ve Taşkılla'yı Taksim Meydanı'na bağlayan Kültür Sokağı'nı fonksiyonlarıyla beraber 29 Ekim 2021 tarihinde Sayın Cumhurbaşkanımızın katılımıyla hizmete açtık. Toplam proje maliyeti yaklaşık 2 milyar lira olan İstanbul Atatürk Kültür Merkezi'nin hizmete girmesiyle birlikte İstanbul'da bulunan sanat birimlerimizin etkinlikleri daha geniş bir salonda sanatsever kitlesine ulaşması sağlanacaktır ve kültürel hayatı zenginleştirme adına çok önemli adım atılmıştır.

2009 yılında başlatılan Kamu Eliyle Yapılan Kültür Yatırımlarına Destek Projesi kapsamında kamu kurum ve kuruluşlarınca yaptırılan 203 kültürevi ve kültür merkezi inşaatına 163,7 milyon lira destek sağlanmış olup ülke genelinde kültürel ve sanatsal faaliyetlere ev sahipliği yapacak projelere ilişkin yerel yönetimlere de ödenek desteği sağlanmaya devam edilmektedir.

Turizm ülkemiz açısından gerçekten en önemli sektörlerden biri ve bir anlamda lokomotif bir sektör. Ülke ekonomimiz için büyük bir gelir kaynağı olan turizmin gelişebilmesi için Bakanlığımız gerçek anlamda çalışmalar gerçekleştirmektedir. 13 milyon 256 bin 28 yabancı ziyaretçi gelirken 2002 yılında, 2019 yılında bu sayı 3,4 katına çıkarak 45 milyon 58 bin 286'ya yükseldi. 2019 yılında ülkemizi ziyaret eden 6 milyon 688 bin 913 yurt dışı ikametli vatandaş ziyaretçiyle birlikte, toplam ziyaretçi sayısı 51 milyon 747 bin 199'a ulaştı. 2021 yılı Eylül sonu itibarıyla, ülkemizi bu yıl içinde ziyaret eden 3 milyon 923 bin 434 yurt dışı ikametli vatandaş ziyaretçiyle birlikte toplam ziyaretçi sayısı 21 milyon 507 bin 658'e ulaşmıştır. 2002 yılında 12,4 milyar dolar turizm geliri, 2019 yılında 2,8 katına çıkarak 34,5 milyar dolara yükselmiştir. 2020 yılında pandemi nedeniyle turizm gelirimiz 12,1 milyar dolar olmuş. 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde turizm geliri 2020 yılı aynı dönemine göre yüzde 106,9 artarak 16,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

Değerli hazırım, konuşmamı bitirmeden son olarak Aydın'la ilgili birkaç hususa değinmek istiyorum.

Son on dokuz yılda Aydın'da kültür, sanat ve turizme yaklaşık 146 milyon 658 bin lira yatırım yapılmıştır.

2002-2021 yılları arasında ilimizdeki kültür varlıklarının proje, bakım, onarımlarıyla birlikte müze teşhir, tanzim ve yapım işlerinin yanı sıra, ören yeri çevre düzenleme işleri için 20 milyon lira ödenek ayrılmıştır.

Bakanlığımız Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü (DÖSİMM) tarafından yine Aydın'ımıza kazı, kültürel etkinlik, işletme giderleri, temizlik, güvenlik ve benzeri giderler için 2004-2021 yılları arasında yaklaşık 39,9 milyon lira ödenek aktarılmıştır.

Bakanlığımız dışındaki kamu kurum ve kuruluşları tarafından yürütülen kültür yatırımlarına destek olmak amacıyla 2009 yılında başlatılan Kamu Eliyle Yapılan Kültür Yatırımlarına Destek Projesi çerçevesinde ilimizde 3 adet projeye 1 milyon 890 bin lira destek sağlanmıştır.

Kamulaştırma çalışmaları için 2002-2020 yılları arasında 1,5 milyon lira ödenek aktarılmıştır.

Gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde bulunan taşınmaz kültür varlıklarının korunması, bakım ve onarımı için 2005-2021 yılları arasında 936 bin lira maddi destek verilmiştir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmak üzeredir.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Sayın Başkanım, iki dakika daha verirsiniz bitireceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki, iki dakika ek süre veriyorum.

Buyurun lütfen.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Aydın ilimiz sınırlarında bulunan Afrodiasis Antik Kenti 2017 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne dâhil edilmiştir.

Ayrıca, ilimizde 5 Kasım 2021 tarihi itibarıyla 6 adet millî, 3 adet yabancı ve 1 adet müze kazısı olmak üzere toplam 10 kazı çalışması yürütülmektedir. 2002-2021 yılları arasında yapılan bu kazı çalışmalarımıza toplam 14,3 milyon lira ödenek aktarılmıştır.

Farklı yıllarda yapımı tamamlanan Aydın Kültür Merkezi ve Nazilli Kültür Merkezi hizmet binası yatırımlarımızın bedeli 108 milyon liradır.

Ayrıca, ilimizde 21 halk kütüphanemiz hizmet vermekte olup kütüphane hizmet binalarının ve donatılarının iyileştirilmesine yönelik 2002-2021 yılları arasında 14 milyon 886 bin 994 lira yatırım ödeneği gönderilmiştir.

Kuşadası ve Didim ilçelerimiz de turizmde başı çekmektedir. Bu ilçelerimizde bulunan 11 olan Mavi Bayraklı plaj sayısını 2021 yılında 39'a yükselttik. Bununla birlikte, 2 marinamızda da Mavi Bayrak dalgalanmaktadır.

Ege Bölgemizde turizm altyapısının geliştirilerek nitelikli turizm hareketinin tüm yıla yayılmasını sağlamak amacıyla oluşturulan ve ülkemizin en büyük turizm projelerinden olan Ege Turizm Merkezi Projesi'nin Didim aşamasının hayata geçirilmesi öngörülmekte olup çalışmalar son hızla devam etmektedir.

Ayrıca, Bakanlığımız yerel yönetimlerimizin turizm altyapı yatırım projelerine 2002-2021 yılları arasında 14,9 milyon lira destek sağlamıştır. Bu sayede Aydın'daki işletme belgeli tesislerin yatak kapasitesi ve tesislerde konaklayan kişi sayısı her geçen gün artmaktadır.

Sayın Bakanım, bitirmeden, Sarıkamış için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bekir Bey, artık son cümlelerinizi alalım.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Bitiriyorum. Önemli bir şey söylüyorum.

Katerina Köşkü, Sarıkamış'ı bir Sarıkamış daha yapacak.

Ayrıca, Harran evlerinin korunması ve restorasyonu konusunda da titiz davrandığınız için teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ek süreniz de bitmiştir.

Teşekkür ediyorum.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Son paragrafım bu.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen ama o zaman herkese öyle gitmem gerekir.

BEKİR KUVVET ERİM (Aydın) – Peki.

Bütçemiz hayırlı olsun Sayın Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bu vesileyle bir hatırlatmada bulunmak istiyorum. Genel itibarıyla gözlemimi söylüyorum, takdir sizlerin tabii: En önemli hususlar konuşmanın en sonuna bırakılıyor, orada da zaman kısıtı nedeniyle belki yeterince iyi ifade edilemiyor. Bir tavsiye olarak söylüyorum: En önemli gördüğünüz hususları en başta söylerseniz ondan sonra konuşma çok daha rahat ilerler diye ifade etmek istiyorum. Takdir tabii ki konuşmacıların.

Şimdi, değerli arkadaşlar, gruplarla ilgili konuşmalar tamamlanmıştır.

Partileri dolaşarak söz vereceğim. Öncelik tabii ki üyelerimizin ama üyelerden talep eden yoksa veya “Şimdilik konuşmak istemiyorum, hazır değilim.” deniliyorsa Komisyonumuz dışından gelmiş olanlara da söz vererek gideceğim.

4 kişilik bir isim listesi okumak istiyorum hazırlık bakımından: Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın İsmet Tokdemir’e söz vereceğim, HDP’den Nuran İmir Hanım’a söz vereceğim, İYİ Partiden Sayın Orhan Çakırlar’a söz vereceğim, Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Tamer Osmanağaoğlu’na...

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Bir sonrakinde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir sonraki şeyde, tamam. Şu anda bir söz talebi yok o yüzden atlıyorum. AK PARTİ’de de yok. Sonra CHP’ye geleceğim ve Sayın Mehmet Bekaroğlu’na söz vereceğim. Bu sırayla söz vereceğim arkadaşlar.

İsmet Tokdemir Bey’i görüyorum; buyurun lütfen, süreniz beş dakikadır.

İSMET TOKDEMİR (Hatay) – Sayın Bakan, Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri ve değerli milletvekilleri, değerli bürokrat arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

İktidarın 2022 Yılı Programı’nda Türkiye’ye gelen yabancı ziyaretçi sayısının bu yıl sonu itibarıyla bir önceki yıla göre yüzde 82,2 artarak 23 milyon 200 bin kişiye ulaşacağı öngörülmüş. Buna paralel olarak da turizm gelirinde de ciddi bir yükselme olacağı öngörülmüş; öngörünüz çok güzel. Döviz kurları bu kadar yükselmişken, paramız yabancı para birimleri karşısında pul olmuşken, turizmde en ucuz ülke olmuşken turist sayımız artabilir, turist sayısında rekor da kırılabilir. Ancak elin asgari ücretle çalışanı, emeklisi ülkemizde tatil yapabilirken neden bizim asgari ücretli çalışmamız, emeklimiz tatil yapamıyor? Bu konuda 2022 öngörünüz nedir?

Diğer taraftan, turizm sektöründe çalışan, sekiz ay çalışıp sekiz aylık maaş alıyor, dört ay maaşsız olarak evinde beklemek zorunda kalıyor. Sektörde çalışanların büyük bir kısmı asgari ücretli. Günümüzde asgari ücret, açlık sınırının çok altında. Sektörde de çalışanlar kazandığı parayla ay sonunu getiremiyor. 1 kişi sekiz aylık maaşla on iki ay nasıl yaşayacak? Sekiz ay çalışan turizm emekçisinin sekiz aylık bir sigorta hesabı oluyor, dört ay sigortasız kalıyor yani daha geç emekli oluyor.

Turizm sektöründe çalışanların çoğunun gelecek hayali kalmadı çünkü geleceği oluşturabilecek bir geliri olmuyor. Turizm personeli artık aile kurmak bile istemiyor çünkü geçim çok zor, ailesi olanlar da artık anne babayla kalmak zorunda kalıyor çünkü ancak o zaman geçinebiliyor. Turizm çalışanı perişan durumdayken Sayıştay raporuna göre kasıt, kusur ve ihmallerden kaynaklanan mevzuata aykırı karar, işlem ve eylemleri sonucu kamu kaynağını en fazla zarara uğrattığı uygulama sonu kesinleşenler arasında ilk sırada Kültür ve Turizm Bakanlığı bulunuyor. Bunun yanı sıra, zarar olarak belirlenen

tutarların sorumlularından tahsil edilemediği de resmi raporlara yansıyor. Bir tarafta sekiz ay asgari ücretle çalışarak ayakta kalmaya çalışan turizm çalışanları, diğer tarafta kurumu zarara uğratan hem de herhangi bir yaptırım yerine getirmeyen Bakanlık sorumluları. Bu mudur adaletiniz?

Değerli arkadaşlar, “turizm” denilince hep Antalya, Muğla ilk akla geliyor. Oysaki dünyanın 2’nci büyük Mozaik Müzesi, dünyanın ilk kilisesi Saint Pierre, Anadolu’nun ilk camisi Habibi Neccar Camisi, tarihte ilk ışıklandırılan cadde olan Kurtuluş Caddesi, dünyanın en büyük sahil şeridi Samandağ Sahili, Türkiye’nin tek Ermeni köyü Vakıflı Köyü Hatay’dadır. Yaklaşık 460 yemek çeşidiyle dünyanın en zengin mutfaklarından birine sahiptir. Tüm bu zenginlikler Hatay’ı deniz turizmi, inanç turizmi, gastronomi turizmi, ekolojik turizm gibi turizmin pek çok çeşidi açısından dünyada ciddi bir konuma oturtmaktadır.

Hatay, Suriye iç savaşının etkisiyle on bir yıldır savaşın gölgesinde kalmasıyla, gelen yerli ve yabancı turist sayısında ve dolayısıyla turizm gelirlerinde büyük bir kayba uğramıştır. İktidarın yanlış Suriye politikası Hatay turizmini on yıldır baltalamaktadır.

Bölge ekonomisine ve tanıtımına büyük katkı sağlayacak olan Hatay EXPO 2021, pandemi tedbirleri nedeniyle alınan uluslararası seyahat ve yasakları ve vaka sayılarındaki artışlar nedeniyle gecikmeyle 1 Nisan 2022’de açılacak. Hatay Büyükşehir Belediyemiz tarafından düzenlenen binlerce iş insanını ve onlarca büyük yatırımcı şirketi ağırlayacak olan Hatay EXPO için Bakanlık olarak hiçbir destek sunmadınız. Oysa 2016 yılında EXPO Antalya genel bütçeden yapılmıştır diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum İsmet Bey. Hatay’a da selam söylüyoruz, gidiyorsunuz Hatay’a.

Sayın Nuran İmir, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

NURAN İMİR (Şırnak) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Şimdi, Sayın Bakan, sunumunuzu dinledim, sunumunuzda geleceğe yönelik tek bir ibare, bir hedef, bir amaç, bir program ne yazık ki görmedik; daha çok bir faaliyet raporuna benzedi. Oysaki toplama amacımız yeni dönemin bütçesini oluşturmaktır. Önemli ikinci bir detay ise şu kitapçıklardır, Bakanlığınız tarafından hazırlanan kitapçıklar; 20 adet kitap. İçerisinde ne yazık ki farklı kültürlerden hiçbir şey göremedik. Bir “Nevroz” geçiyor, “Kawaye Hesinkar” diye işte Demirci Kawa’nın sembolü var, kendisi yok. Âşık Veysel üzerinden baktığımızda çok değerli bir emek aslında. “Aslında burada Melaye Ciziri olabilirdi, Ahmedî Hani olabilirdi, Ayşe Şan olabilirdi; neden bunlardan birisi yok?” diye özellikle sormak isterim. Geleneksel sohbet ve şeyler üzerinden de sormak istiyorum: Mesela “dengbejlîk” Kürtlerin en yaygın yazılmayan bir tarihi. Bu anlamda niye tek bir cümle geçmiyor? Bunu sormak istiyorum.

Ayrıca, genel anlamda da önemli ikinci detay, halklara yönelik, emekçilere, kadınlara, gençlere yönelik; onları gözetken bir Kültür Bakanlığı bütçesini ne yazık ki göremedik karşımızda. Şu bir gerçek: On dokuz yıldır tekçi bir anlayışla diğer halkları, dilleri, kültürleri yok sayan; aslında iktidarımızın ortaya çıkarmış olduğu bir AKP kültürü yaratınız. Bunun için kadrolaştınız, her yere yerleştiniz ancak bu anlayışın kurumsallaşmasına halklar izin vermeyecektir. Bunu bütün halklar adına da ifade edebilirim. Tarihi bellekleri sembolize eden yerleri, yaşam alanlarını, doğayı, ormanları ya rant uğruna ya da güvenlik gerekçesiyle yok ettiniz. Örneğin, Şırnak Cizre’de onlarca tarihi, kültürel yapı kaderine terk edilmiş durumda. Bu tarihi, kültürel yapıların turizme katkı sağlaması için Bakanlığınızın bir çalışması olacak mıdır? Kürt dilinin merkezi olan Cizre’de 1400’lü yıllarda “Medresa Sor” olarak

bilinen Kırmızı Medrese’de Melaye Ciziri, Feqiye Teyran gibi edebiyatçıların ve El Cezeri gibi bilim insanların yetiştiği bir ilçede bir ilim okulu bugüne kadar neden açılmadı? Açılması konusunda bir çabanız olacak mı? Cizre’de millet kıraathanesi açacağınıza Medresa Sor’u tarihine yaraşır bir kültür ve ilim üniversitesine dönüştürebilirsiniz.

Şunu unutmayın: Diller bölünmez, bütünleştirir; kültürler parçalamaz, zenginleştirir. Coğrafyaların mekânsal, görsel, sanatsal tarihleri halklara insanlığın mirasıdır. Bu tarih yok sayılamaz, inkâr edilemez, değersiz görülemez. Bu, insanlığa karşı yapılabilecek en büyük haksızlık olur, aynı zamanda bir suçtur ama siz dillere, kültürlere de “böl-parçala-yönet” mantığıyla yaklaşıyorsunuz, tanımıyorsunuz, reddediyorsunuz. Sormak istiyorum: Bakanlık olarak Kürtlerin kültür kurumlarında yaptıkları çalışmalara nasıl bir katkınız olmuştur şimdiye kadar? Kürtçeyi ve Kürt kültürünü yaygınlaştırmak için çalışan kurumlara herhangi bir bütçe ayırdınız mı? Ne söylediğimizin, hangi dilde söylediğimizin suç sayıldığı zamanlar yaşıyoruz Sayın Bakan. İnsanlar sokak ortasında, okulda, cezaevlerinde, iş yerinde, yanındaki arkadaşıyla Kürtçe konuştuğu için, Kürtçe şarkı söylediği için, hatta Kürtçe halay çektiği için saldırılara ve lince maruz kalıyor, haklarında soruşturmalar açılıyor, yaşamlarını yitirenler oluyor. Bu sebepleri araştırdınız mı bugüne kadar? Bu vahim durumun üzerinde ciddiyetle durulması gerektiğini ifade ediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

NURAN İMİR (Şırnak) – Tamam Sayın Başkan.

AKP iktidarı, kültür ve turizm denince sürekli belli bir alana yani rant alanına yoğunlaşmakta, ormanlardan sahillere, alanlardan sit alanlarına, doğal güzelliklerden göllere rant uğruna bu turizm değerlerinin hepsini yok ettiniz. Böyle bir ortamda kültürden, turizmden söz edemeyiz. Oysaki bu ülkenin her karış toprağında farklı kültürleri barındıran bir medeniyetler kültürü var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur.

NURAN İMİR (Şırnak) – Teşekkür ediyorum. Lütfen, sözümü tamamlamak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

NURAN İMİR (Şırnak) – Ama siz rant dışında kalan her şeyi yok sayıyorsunuz çünkü bütün alanlarda ülkeyi bir ticarethaneye dönüştürdünüz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

NURAN İMİR (Şırnak) – Doğa turizminden kültür ve inanç turizmine kadar birçok turizm alanı olmasına rağmen...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz doldu, rica ediyorum.

NURAN İMİR (Şırnak) – Lütfen...

...iktidarın dört yıldır özellikle Şırnak’ta turizm adına yaptığı tek şey, Hazreti Nuh gemisi Şırnak’ta mı Ağrı’da mı; bu tartışmadır. Bu tartışmaya da bir nokta konulmasını istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şimdi, İYİ Parti Grubundan Sayın Orhan Çakırlar’a söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

NURAN İMİR (Şırnak) – Toplumsal...

(Mikrofon Başkan tarafından kapatıldı)

ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

NURAN İMİR (Şırnak) – Lütfen tamamlamak istiyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, grup sözcülerine esneklik tanıyorum ama diğer arkadaşlara... Çok sayıda konuşmacı var, defalarca uyardım.

NURAN İMİR (Şırnak) – Ama Sayın Başkanım, dünden beri buradayım birçok üyeye gerçekten ek süreler verdiniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, yok. Size de verdim. Yarım dakika ilave konuştunuz farkında değilsiniz belki.

NURAN İMİR (Şırnak) – Hayır, farkındayım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama defalarca uyardım. Lütfen, rica ediyorum.

NURAN İMİR (Şırnak) – Tamam, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İYİ Partiden Sayın Orhan Çakırlar.

Buyurun.

ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, kıymetli bürokratlar; hepimize saygılar sunuyorum.

Bu konuşmamda sadece Edirne'yi konuşacağım. Önce teşekkür etmem gerektiğini biliyorum ama yapamadıklarınızı da sert bir şekilde eleştireceğimi bir kenara yazmanızı rica edeceğim.

Hıdır Tabya'yı ihya ettiniz; çok teşekkür ederim. Yalnız Hıdır Tabya'yı ihya ederken Hıdır Baba Türbesi'ni bunun dışında bıraktınız. Bunun, o tepeye adını veren muhteremi ne kadar incittiğini tahmin edebilirsiniz. Dolayısıyla Hıdır Baba Türbesi Edirne'de yerli insanların kabul ettiği, duaların kabul edildiği 4 yerden 1'idir. Çünkü Edirne'nin yerlisinde "Mekke'de, Medine'de, Kudüs'te edilen dualar makbuldür; Edirne'de Hıdır Baba'da, Eski Cami'de, Dar'ül Hadis Camisi'nde ve Muradiye'de edilen dualar makbuldür." diye bilinir ve öyle kabul edilir. Bunun yanında, Hıdır Tabya'nın yanında Karagöz Tabya, Aynalı Tabya, Abdurrahman Tabya, Kemer Tabya, Başhöyük Tabya veya diğerlerinde bu kapsam içerisinde ileriye dönük çalışmalar olup olmadığı konusunda bilgilendirirseniz sevinirim.

İkinci sitemim de Şükrü Paşa Anıtı'yla ilgili olacaktır. Uzun yıllar önce turizme açılmış olan bu tabyamız bir hayli zamandır kapalı. Bunun çalışmaları, çevre düzenlemeleri ne zaman olacaktır? Bunun bir an önce hayata geçirilmesi ki çok iyi bilinen Balkan Savaşı sırasında gerek Hıdır Baba gerek Şükrü Paşa Anıtı veya Kıyık Tabya çok önemli savunma hatlarından olmuştur. İkinci Balkan Savaşı sırasında Şükrü Paşa'nın Edirne'yi yüz seksen küsur gün savunduğu, Hıdır Baba'nın da Bulgarlar tarafından esir alındığı bilinmektedir.

Bundan sonra ikinci teşekkürüm de Saatli Medrese'nin Fatih Sultan Mehmet Han adına müze olarak yapılması çok sevindirici. İkinci sevindirici hadise de Evliya Kasım Paşa Camisi'nin tekrar yükseltilerek nehir seviyesinden yükseltilmesi de Edirne için makbul olan girişimlerden biridir.

Üçüncü sitemim de Karaağaç'taki askerî garnizon içerisinde bulunan askerî hastanenin Kültür Bakanlığına devredilmesiyle hastanenin ihya edilmesinin şu günlerde söz konusu olmadığı kanaatini taşıyorum. Bu, Edirne için büyük bir kayıptır. Çünkü Balkanlardan gelen bütün göçmenler burada belli bir süre iskân edilmişler, sağlıkları tedavi edilmiş, 1950'li yıllarda özellikle Bulgaristan'dan gelen göçmenlerin sağlık merkezi hâline gelmiş bir yerdir. Bir an önce ihya edilmesi Edirnelileri ve Balkanlarda olan soykırımın özellikle İkinci Balkan Savaşı'ndaki soykırımın anıt yerlerinden biri olacağı kanaatini taşıyorum.

Dördüncü sitemim demeyeceğim buna da sevinebilirim. Selimiye'nin çevresi her ne kadar Kültür Bakanlığında değil ve Şehircilik Bakanlığında ise de etrafındaki Mezit Bey Hamamı ve Ekmekçizade Ahmet Paşa Sebili bu kapsam dışında. Balkapanı Hanı ve Havlucular Hanı da bunun

dışında kalmaktadır. Eğer, bu çevre düzenlemesi içerisine bu 2 han, sebil ve hamam alınmazsa -yani benzetmemi mazur görün- entariden bozma mintana dönecektir. O kadar güzel bir çevre düzenlemesi düşünülüyorsa, planlanmışsa bunun da bu kapsam içerisine girmesinde fayda olduğunu düşünüyorum.

Zindanalıtı kazıları keşke yapılmışaydı diye düşünen bir insanım. Toprağın altında kalsaydı tahrip olmazdı, kazıldı ve orman gibi özellikle bir ağaç türü var ki çok çabuk büyüyor. Ümit ederim, bunun da bir an önce gerekli çalışmalar yapılarak bir düzeye getirilmesi Edirneliler tarafından arzu edilmektedir. Makedonya Kulesi zaten malumunuz kapsam içerisinde ve devam ediyor. “Selimiye restorasyonuna devam edilecek.” dedi, Selimiye dört yılda bitmiş bir camidir, restorasyonunun üç buçuk senede yürütülmesi günümüz teknolojisıyla biraz düşündürücüdür.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

ORHAN ÇAKIRLAR (Edirne) – Heyetinize çok teşekkür ediyorum. Çalışmalarınızda başarılar diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Orhan Bey.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan Sayın Mehmet Bekaroğlu’na söz veriyorum.

Süreniz on dakikadır.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, “kültürel iktidar” diye bir tartışma var, Sayın Cumhurbaşkanı da zaman zaman buna değiniyor. Kültürel iktidar olamamaktan yakınıyor Adalet ve Kalkınma Partisi yirmi sene sonra. Olamazlar, olamayacaklar çünkü bu arkadaşlarımızın kurum ve değerlerle, mevcut olanla ilişkileri...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanımızın hatibi dinlemesi gerekiyor, rica ediyorum, daha sonra iletebilirseniz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...bu ilişkiler, iktidar ilişkisi şeklinde oluyor. O nedenle ele geçirme, karşıtlık üzerinden kurulan ilişkilerden yeni bir şey ortaya çıkması mümkün değil.

Değerli arkadaşlarım, bazıları -ki bir çokları- Adalet ve Kalkınma Partisi sanki İslami kültürü yerleştirmek için bir şeyler yapıyor; işte “İslam”ı getirecek, şeriatı getirecek.” filan, böyle eleştiriler var, ta baştan beri filan geliyor. Yani tabii, böyle İslami ne getirecek bilemiyorum ama yani böyle bir ideolojik ele geçirme, yani “Biz burayı ele geçirirsek, mevcut olanı ortadan kaldırırsak yeni bir şey kurarız.” anlayışı var, mevcut ama bundan ibaret değil. Sizin kültür iktidarıyla ilişkinizin başka önemli problemleri de var, o nedenle kültürel iktidar olmanız mümkün değil. Bunlardan bir tanesi her şeyi araçsallaştırdığımız gibi kültürü de araçsallaştırmışsınız. Siyasetin, kavganın, kutuplaşmanın aracı olarak kullanıyorsunuz. Kimlikleri sabitlemişsiniz ve daha da sabitlemeye çalışıyorsunuz. Filmlerle, dizilerle, işte bir sürü çalışmalarla bunları yapmaya çalışıyorsunuz ve bunun üzerine de siyaseti kuruyorsunuz. Dolayısıyla böyle bir kültür kullanımından, israfından hiçbir şekilde kültürel iktidar çıkarmanız mümkün değil, iyi ki çıkaramıyorsunuz.

Bakın, siz her şeyi ama her şeyi araç olarak... Ya, kültür insanları vardı ya, onlara neler yaptırınız. Ya, gittiniz bu insanları reklam filminde oynattınız, müteahhit yaptınız bu insanları, imar affını tanıtmak için bunları kullandınız. Türkiye’nin en büyük kültür insanlarının, sanat insanlarının adını tünellere verdiniz ya, Maraş’ta Edebiyat Yolu yaptınız ve Maraşlı şairlerin adlarını tünellere verdiniz ya, bir kitabevine verseydiniz. Bu anlayıştan kültür çıkarmak filan mümkün... Ya, hepsini ele geçirdiniz sanatçıların. Bir tane Sezai Karakoç, bir tane Cahit Zarifoğlu, bir tane Erdem Bayazıt sizin döneminizde, yirmi senede mümkün değil. Bakın, size Sezai Karakoç ile eski Diyanet İşleri Başkanı

Mehmet Görmez diyalogunu bir anlatayım; nasıl kültür yapmaya çalışıyorsunuz ve nasıl insanları bunun için araçsallaştırdınız, bakın. Diyanet İşleri eski Başkanı Mehmet Görmez ile Sezai Karakoç arasındaki konuşma sosyal medyada da gezdi. Karakoç'un konuşması sırasında Mehmet Görmez diyor ki: "Sizi hacca götürelim üstadım, hacca götürelim." Karakoç cevap veriyor "Bana hac henüz farz olmadı, farz olduğu zaman giderim inşallah." diyor. Şimdi, devam ediyor "Üstadım, Diyanet olarak sizi hacca davet ediyoruz." diyor. Sezai Bey "Bana hac henüz farz olmadı, farz olduğu zaman giderim inşallah." diye tekrar cevap veriyor. Bunun üzerine Sayın Görmez de şöyle diyor "Üstadım, bu ümmeti bir Arafat manifestosundan niçin mahrum ediyorsunuz?" Karakoç şu cevabı veriyor arkadaşlar: "Hoca, Arafat'a manifesto yazılmaya gidilmez, vakfe, durmaya gidilir."

Değerli arkadaşlar, bitmiştir. Yani siz "kültür iktidarını" falan diye böyle bir şey beklemeyin. Siz manifesto yazmaya gidersiniz, siz araç olarak kullanırsınız. "Vakfeye gidilir." diyor Sezai Karakoç.

Bakın, sadece bu değil değerli arkadaşlarım. Bir de rant... Turistik bakıyorsunuz olaylara "Ne getirir?" diye. Bu turizmle ilgili de birkaç cümle söyleyeceğim: "Ne getirir?" böyle bakıyorsunuz, bundan da kültür, kültürel iktidar filan çıkmaz. Meclisten size örnek vereceğim değerli arkadaşlarım: Bakın, Rahmetli Özal zamanında halkla ilişkiler binaları yapıldı; bir kısmını kullanıyoruz, yollarını kullanıyoruz, binaları yıktık. Onun yerine yaptığımız Anadolu Medeniyetler Yolu'na bakın ya. Arkadaşlar, böyle bir şey var mı ya? Ya, Allah için bir düşünün, Anadolu Medeniyetler Yolu'na bakın; bir o binaların resimlerine bakın, bir şimdi diktığınız AVM halkla ilişkilere bakın ya! Kültür böyle bir şey olur mu?

Dün üzülerek sizi seyrettim burada. İşte "eserler" diye şey yaptınız. Kule... Ya aha sizin eseriniz kardeşim. Denizlililer var mı, Denizlililer? 35 metre horoz... Arkadaşlar, yani bunlardan kültürel iktidar nereden çıkaracaksınız? Havuç, bilmem kaç metre... Arkadaşlar, bunlardan ne çıkaracaksınız ya, böyle bir şey var mı? Bir şey daha var: Kule. Bilmem Avrupa'nın en yüksek kulesi. Ya, müthiş bir şey var: "Büyüklik takıntısı" diyeceğim ben buna. Yani arkadaşlar, "Büyük güzeldir." diye bir şey yok ya. Büyük sanatçılar "Küçük güzeldir." diye eserler yazmışlar ve iki yüz seneden beri okunuyor. Yapmayın, etmeyin; betondan kültür çıkmaz, kültürel iktidar çıkmaz değerli arkadaşlarım, öyle bir şey yok.

Turizmi konuşacağız. Karadeniz yaylarına "Yeşil Yol" diye geldiniz, yüz elli sene evvel döşenmiş taşların üzerine -taş döşenmiş, taş- yollara beton ve asfalt döktünüz. Buradan ne turizm çıkar Sayın Bakanım ne kültür çıkar ne kültürel iktidar çıkar; çıkmaz mümkün değil. Öyle bir şey olur mu? "Sezai Karakoç Tüneli" diyerek kültür üretebilir misiniz? Sanat vakıfları falan kurduunuz, bir müteahhidi başına getirdiniz, hem de köy müteahhidi Kalyoncu'yu getirdiniz. "Buradan kültür çıkaracağız." diyorsanız gerçekten size gülerler arkadaşlar, nitekim gülüyorlar da.

Bakın, kültürle ilgili bir şey daha anlatayım, geçeyim. Bir de kibir var sizde. Peygamber zamanında Medine'ye Şam'dan bir rahip gelir. "Ya, bu devlet kuran Peygamber kim?" diye gider, arar. Sorar "Nerede Peygamber, nerede Muhammed?" Gösterirler "Orada işte, birkaç kişiyle ağacın altında oturuyor." "Hangisi?" Hangisi olduğu da belli değil. "Bu nasıl bir şey? Peygamber, imparator olmuş, şehirleri fethediyor, daha diğer insanlardan ayrılmıyor." Arkadaşlar, büyülenme yok, saray yok, bir şey yok; sizde büyülenme var, büyüğü yüceltme var, kibir var. Buradan kültür çıkmaz, çıksa da bu kültürün İslam'la bir ilgisi olamaz, yoktur arkadaşlar.

Bakın, bir şey daha söyleyeyim: Siz, İbni Haldun'un teorisini bile çürüttünüz ya. İbni Haldun -bilirsiniz değil mi- bedevi-hadari ikilemiyle meşhur bir teori geliştirir. Yani şehir bozulur, merkez hadari bozulur; bedeviler de taşradan gelirler, onlar bir asabiyet getirir, ruh getirir ve yeni bir medeniyet, yeni şeyler ortaya çıkar. Ya, bu yok; siz yıkıyorsunuz, yok ediyorsunuz kurulu değerleri, yerine hiçbir şey kurmuyorsunuz. Geriye doğru bakın, Allah için yani, geriye doğru bakın, hiçbir şey kurmuyorsunuz,

yok. İbni Haldun'un bile -evet, ismine üniversite kurdunuz ama- teorisini ortadan kaldırdınız değerli arkadaşlarım. O nedenle "Kültürel iktidar kuracağız..." Kültürel iktidar yoktur, öyle emir komutayla kültürel iktidar, öyle bir şey olmaz değerli arkadaşlarım. Bir şey yaşanır, oradan çıkar.

Dün ben şaştım size arkadaşlar ya. "Köprüleri seyrediyor." diyor, arkadaşımız Aydemir anlatıyor. Köprü seyretmek... Nedir köprü? "Yol seyreder." diyor "Yol seyreder." Beton, beton... Nereden, ne kültürü ya! Kültürle bir ilgisi yok ya.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Yüzerek mi geçsinler?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, neyse, ben bunu uyarı olarak söylüyorum, buradan kültür mültür çıkmaz. Zaten zamanınız da kalmadı, gidiyorsunuz.

Turizmle ilgili de birkaç şey söyleyeyim: Sayın Bakanım, Doğu Karadeniz Bölgesi'nin geleceği gerçekten -ben de inanıyorum- turizmdir fakat Doğu Karadeniz Bölgesi'nde kitle turizmi olmaz. Şu "turizm" kavramı üzerinde biraz düşünün değerli arkadaşlarım. Doğu Karadeniz'de kitle turizmi... Deniz yok, yani yaylalarda da bu kadar insan bu şekilde gezemezler. Bu yaptığımız yollar "Yeşil Yol" dediğiniz yol... Karadeniz'de, yani, turistin geleceği, kafa dinleyeceği, gezeceği yer doğa; o doğayı yok ederek... Ya, Ayder'de insanlar kendi kendilerine "Ayder yok oldu." diyorlar, aynen gecekondu gibi değerli arkadaşlarım. Keşke Ayder gecekondu olarak kalsaydı, insanlar kendileri icat etmişti. Geldiniz, acele kamulaştırmayla insanların elinden aldınız, 2 bin araçlık otopark yapıyorsunuz, büyük oteller yapacaksınız. Niye? Dışarıdan turist gelecek -Arap marap, küçümsemiyorum- havuza girecek, yatacak, ondan sonra gelecek şeyde de yiyecek, gidecek yatacak, yiyecek ve bu, turizm olacak, kültür olacak, bu, para bırakacak; böyle olmaz. Doğu Karadeniz'i on sene sonra yirmi sene sonra herkes arayacak ve sizi lanetleyecekler değerli arkadaşlar. "Sizi" derken yani bu anlayışı, yapılan bu HES'leri, taş ocaklarını, maden ocaklarını. Ya, kardeşim, tabii, maden çıkarın, tabii, taş ocağı yapın ama bunların kuralları var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bekaroğlu, son cümlelerinizi alalım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum, son cümlelerim.

Türkiye'nin en güzel Çevre Kanunu var kardeşim, emeği geçenlerin hepsine teşekkür ediyorum. Niye bu kanunları uygulamıyorsunuz ya? Niye çevresinden, arkasından dolanıyorsunuz? Niye bu üç beş müteahhide bu kadar kolaylıklar... Tamam, çevre kanunları uygulansın, maden de çıkarılsın ama buralar bizim, bizim Sayın Bakanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, süreniz dolmuştur.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum, birkaç cümle daha.

Yapmayın, etmeyin, Doğu Karadeniz'le ilgili yapılan çalışmalarını, yayla yapılaşmalarını durdurun ve bir şüra düzenleyin, bir toplantı düzenleyin ve bunları konuşalım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, bir dakika daha ver, ne olur yani?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Veremiyorum maalesef, öyle bir şeyim yok.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye? Çok mu pahalı ya?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Peki, Sayın Bakanım, teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başka konuşmalarınızda belirtirsiniz.

Değerli arkadaşlar, şimdi 4 isim daha okuyacağım, sırasıyla söz vereceğim. Önce Milliyetçi Hareket Partisi Grubundan Sayın Tamer Osmanağaoğlu'na söz vereceğim, 2'nci sırada Halkların Demokratik Partisinden Sayın Kemal Bülbül'e söz vereceğim, 3'üncü sırada, yine Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna dönüp Faruk Sarıaslan Bey'e söz vereceğim, 4'üncü sırada İYİ Partiden Sayın İmam Hüseyin Filiz Bey'e söz vereceğim. Bu şekilde devam edeceğiz.

Tamer Bey'e üye arkadaşımız dört dakikasını da devretti. Dolayısıyla, dokuz dakika söz hakkı var Tamer Bey'in.

Buyurun lütfen.

TAMER OSMANAĞAOĞLU (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Kıymetli Bakan Yardımcılarım, değerli Komisyon üyeleri, Bakanlığımızın bürokratları, saygıdeğer basın mensupları; hepinizi muhabbetlerimle selamlıyorum.

Hayatın her alanına sirayet etmiş olan kültür, birbirinden çok farklı kavramı ifade etmektedir. Büyük Türk milliyetçisi ve mütefekkir Ziya Gökalp bunu izah ederken “‘Kültür’ kelimesinin iki ayrı manası vardır: Bu manalardan birini ‘hars’ değerini ‘tehzib’ tabiriyle tercüme ederiz.” demiştir. Bunların haricinde hem kitle tarafından tüketilen popüler ürünleri hem de yüksek sanatın oluşturduğu atmosferi bu kavram aynı anda karşılayabilmektedir. “Kültür” ibaresinin altında yer alan manaların hepsi esasında bir bütünü, bir milletin hafızasındaki ortak kodların tamamını oluşturmaktadır.

Etimolojik olarak incelendiğinde kültür Latince “tarım” sözcüğünden türemiştir, hatta Azerbaycanlı kardeşlerimiz hâlen “ekin” kelimesini kullanır. 1875 yılında Azerbaycan Türkçesinde çıkan ilk gazetenin ismi “Ekinci”dir. Kavramlar arasında bir akrabalık elbette basit bir tesadüf değildir. Hakikaten de bir milletin istikbal için tohumlar serpmenin, fidanlar dikmenin en etkili yolu kültürden geçmektedir. Büyük Atatürk de bu gerçeğe işaret ederek “Türkiye Cumhuriyeti'nin temeli kültürdür.” demiştir.

Turizm ise bir milletin iktisadi hayatını besleyen ana damarlardan biridir. Kimi zaman ayrı ayrı bakanlıklar olarak hizmet vermiş olsalar da kültürel ve turistik çalışmaların tek elden yürütülmesi millî ekonomi açısından çok daha isabetlidir çünkü bir ülke turizminin en önemli unsurlarından biri doğal güzellikleri, bir diğeri ise sanatsal ve kültürel faaliyetleridir. Yeri geldiğinde “Broadway” gibi, tiyatro geleneği olan bir bölge yahut Paris'teki “Louvre” gibi, kapsamlı bir müze koca bir şehir kadar turist çekebilmektedir.

Sayın Bakanım, Bakanlığınızın taşıdığı engin birikim, milletimizin potansiyel gücüyle birleşince turizm konusunda başarılı neticelerin alınacak olması tartışmasız bir gerçektir. Atlattığımız zorlu süreçte, bütün zorluklara rağmen ülkemiz turistik bir cazibe merkezi olmayı sürdürebilmiştir; elbette bunda Bakanlığınızın sürdürdüğü çalışmaların etkisi büyüktür. Etkileri küresel çapta hissedilen salgınla mücadelede elde edilen sonuç, doğru tanıtım çalışmalarıyla dünyaya duyurulmuş, Türkiye, insanların gözünde de sağlıklı bir turizm için güvenli bölge hâline gelmiştir. Salgının yıkıcı etkisi bu sayede kırılabilmiş, bu toprakların keşfedilmeyi bekleyen güzellikleri dünyanın dört bir yanından gelen misafirlerimizle kucaklaştırılmıştır.

Diğer yandan, kültürel alanda da ciddi ve önemli adımların atıldığı ortadadır. Sadece Türkiye'de değil, uluslararası çapta takdire mazhar olan işlere imza atılmıştır. Üzerine pek fazla spekülasyon oluşturulan Atatürk Kültür Merkezi'nin yeni adıyla faaliyete geçmesi bunun en net örneklerinden biridir. Bakanlık, ciddi bir çalışmayı hatırı sayılır kısa bir sürede yapmış, dünyadaki muadillerinden geri kalmayacak, hatta bazı özellikleriyle onlardan bir adım önde olan bu merkezi, Atatürk Kültür Merkezi'ni Türkiye'ye kazandırmıştır. AKM artık provokasyonların değil, sanatın merkezi hâline

gelmiştir. Türk milletini geleceğe taşıyan en önemli motivasyon kaynaklarından biri olan “Kızıl Elma” mefhumunu -Kızıl Elma- İstanbul’u fetheden Fatih’in şehrinde dünyaya örnek olacak bir mimariyle yeniden inşa edilen Atatürk Kültür Merkezi’nde simgeleştirdiğiniz için ayrıca teşekkür ediyorum.

Diğer yandan, küresel salgın nedeniyle ağır darbe alan Türk sanatına Bakanlığınızın verdiği destek de nefes aldırmıştır. Sinemadan müziğe pek çok dalda faaliyet gösteren sanatçılarımız destek programları sayesinde can suyu bulmuştur.

Ayrıca, bizim için çok önemli, Korkut Ata Film Festivali’ni de burada bilhassa zikretmek isterim. Ortak kültürel havzamız için çok önemli olan bu etkinlik, umarım uzun yıllar boyunca aynı coşkuyla devam edecek ve bir gelenek hâline gelecektir. İsmail Gaspıralı Bey Türk birliğinin formülünü izah ederken “Dilde, fikirde, işte birlik.” demiştir. İşte, Korkut Ata Film Festivali hem dilde hem fikirde hem de işte birlik inşa etmemize büyük katkılar sunmuştur. Türk dünyasının dört bir yanından gelen sinemacıların buluşmasında emeği geçen her bir değerimize Sayın Bakan nezdinde teşekkürlerimi sunuyorum.

Sayın Bakanım, şairlere ilham kaynağı olan güzel şehrimiz İzmir’in kalbinde modern yüzüyle geçmişini kucaklayacak Atatürk İl Halk Kütüphanesi Projesi’nin onaylanması, ihale aşamasına gelmesi hepimizi heyecanlandırmıştır. Yaklaşık 3 bütçedir il halk kütüphanesini gündeme getiriyorum. Atatürk İl Halk Kütüphanesi Projesi’nin unutulup gittiğini iddia edenlerin, Atatürk’ün isminin silinmeye çalışıldığını söyleyerek yaygara koparanların da bu gelişmelerden haberdar olmasını umut ediyorum. Proje burada, tüm kamuoyuna sunuyorum, İzmir’e kazandırılan muhteşem bir eser. İzmir’in Kızıl Elması da bu olacaktır inşallah. Bu sebeple, şahsım ve İzmirililer adına bir kez daha teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca, eski “Böcek Müzesi” olarak bilinen yaklaşık 550 metrekairelik alana sahip Tristramp Köşkü de 8 Eylül 2021 tarihinde hizmete açılan İzmir Edebiyat Müze Kütüphanesi de İzmir’imiz için büyük bir kazanım olmuştur. İzmir’in çok önemli kültürel ve endüstriyel miraslarından biri olan İzmir Alsancak Tekel Fabrikasının restore edilerek arkeoloji, etnografya, resim, heykel müzesi, kütüphane, ihtisas kütüphanesi, sanat atölyeleri ve rekreasyon alanlarının İzmirililerin hizmetine sunulacak olması, bu süreçte ihale çalışmaları aşamasına gelmesi de sevindiricidir. Sadece İzmir’i değil, Ege Bölgesi’ni dünyanın en önemli turizm merkezlerinden biri hâline getirmeyi hedefleyen Ege Turizm Merkezi Projesi’nin ilk etabı olan Çeşme Turizm Gelişim Projesi’nde planlama, projelendirme çalışmalarında son aşamaya gelmesini de çok önemli bulduğumuzu ifade etmek isterim.

Sayın Bakanım, bir diğer talebim İzmir’le ilgili. İzmir’de meslek fabrikaları olarak şu anda hayatını idame ettiren ve ne olduğu belli olmayan vakıflara devredilmek istenen bu tarihî mirasımızın Kültür Bakanlığımız tarafından kamulaştırılarak bunun İzmir’e Çaka Bey Deniz Müzesi olarak sunulması da en büyük arzumuzdur.

Bu duygu ve düşüncelerimizle bütün heyeti saygıyla selamlıyorum. 2022 yılı bütçesinin vatanımız, milletimiz ve devletimiz için hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Osmanağaoğlu.

Sayın Kemal Bülbül’e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, aslında, turizmin genel sorunları, Bakanlığınızla ilgili genel durumlar hakkında görüş belirtmek istiyordum ancak bu basılı kitapçıklar nedeniyle biraz bunun üzerinde konuşmak durumundayım ama bir Antalya Milletvekili olarak özellikle turizmin içinde bulunduğu sorunların, turizm emekçilerinin ve turizm alanında görevli, emek sarf eden, iş ve istihdam üreten kişi ve kurumların durumu zaten bilginiz dâhilinde, zira alanla çok yakından ilgilisiniz. İşveren pozisyonunda olsanız da bu işveren pozisyonundan işçi ve emekçilere, iş ve emek üretenlere dair biraz daha yakınlaşmanızın yararlı olacağı kanısındayım.

“Güzelliğin on para etmez/ Bu bendeki aşk olmasa/ Eğlenecek yer bulaman/ Gönlümdeki köşk olmasa/ Kim okurdu kim yazardı/ Bu düğümü kim çözerdi/ Koyun kurt ile gezerdi/ Fikir başka başka olmasa/ Senden aldım bu feryadı/ Bu imiş dünyanın tadı/ Anılmazdı Veysel adı/ O sana âşık olmasa.” demiş ya Koca Veysel, Koca Veysel’i ve âşıklık geleneğini böyle küçük bir kitapta anmak cesaret ister, böyle küçük bir kitapta anlatmaya çalışmak. Ta Kars’tan Âşık Şenlik’ten başlayarak Trakya’ya Derviş Kemal’e kadar gidebilmek gerçekten zor bir iştir. Kavramsal olarak izah etmişsiniz ama içerik olarak maalesef çok yetersiz. Bu konuda katkı almanız gereken birey ve kurumlar var, katkı almanız gerekenlerden biri de -haşa, benlik olmasın- biziz, biz de bu anlamda katkı sunabiliriz. Âşık Veysel’in âşık olmadan önce bulunduğu dergâhlar, geçtiği noktalar, eğitimler ve âşıklığın aslında Yavuz’un da bir dizesinde ifade ettiği gibi “Dehre Sultan olmak boş bir heyula imiş/ Bir mürşide bent olmak her şeyden evla imiş.” Bir mürşide bent olmadan âşık olunmuyor Sevgili Kültür Bakanı. Bu nedenle bu mürşitlik nedir, bunu da burada işlemek gerekirdi.

“Mevlevi sema töreni” demişsiniz, tabii, siz dememişsiniz mutlaka, hazırlayanlar demiş. Bu, tören değil; bu, bir ibadettir. Tören kavramı farklıdır. “Alevi, Bektaşî semah ritüelleri” demişsiniz. Bu, bir ritüel değil; bu, bir erkândır, Hakk’a hakikate giden erkândır. Semaha dair, doğrusu, beni şaşırtan, objektif tanımlamalar ve izahatlar var burada Sayın Bakan. Bu anlamda hazırlayanları kutluyorum ama oryantalist bir bakış açısıyla olması hasebiyle de buna katılmadığımı ifade etmek istiyorum.

Mesela, bu orta sayfada gördüğünüz sıraçlardır; bu, Hubyar semahıdır, Hubyar Sultan taliplerinin döndüğü bir semahtır ve semahla ilgili burada ifade edilen şeyler kavramsal olarak yerinde olsa da içerik olarak az ve maalesef, buradan hareketle Alevi Bektaşî inanç ve kültürü, koskocaman külliyatı, edebiyatı, sosyolojisi, felsefesi olan inancımız sadece kültürel olarak ele alınmakla inancımıza çok büyük bir ötekileştirme, çok büyük bir rencide yapıldığının farkında mısınız Sayın Bakan?

Nevruz’la -Nevruz’dan söz ederken- ilgili kitabınız var. Âşıkların nevruziyeleri vardır, Pir Sultan Abdal’ın nevruziyesi vardır ve âşıkların nevruziyeleri Nevruz’larda söylenir ve o akşam Alevi Bektaşîler Nevruz cemi yaparlar. Aslında Şah-ı Merdan, Şir-i Yezdan’ın doğum günü olarak da telakki edilir ama o gün kâinatın da doğum günüdür. Kâinatın Hakk’ın varlığından sudur ettiği gündür o gün. O nedenle Nevruz kutlamasına da ayrı bir önem atfedilir.

Yine bir hata Hıdırellez için “bahar kutlaması” denmiş Sayın Bakan. Hıdırellez “bahar kutlaması” değil, Hıdırellez de bir ibadettir. Ne kadar ki toplumsal, kültürel dejenerasyonla farklı algılanıyor ve sokaktaki ibadetlerine farklı şeyler katılıyorsa da Roman halkında, Alevi toplumunda, farklı farklı toplumsal kesimlerde, Mezopotamya’dan Trakya’ya ve Balkanlara kadar halkların çeşitli ritüellerle kutladığı, çeşitli ritüellerle ibadetini yaptığı, çeşitli erkânlarla ibadetini yürüttüğü bir aslında dua ve ibadettir Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Bunun son cümlesi olmuyor ki Sevgili Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz usul erkân bilen birisiniz. Usule uymamız lazım.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Eyvallah, sağ olun.

Yani bir bağlayayım, izin verin şöyle.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Bu anlamda Sevgili Bakan, bütün bunları yaparken elbette -ben okudum- doğrusu bilenlerden, örneğin Alevi toplumunu bilenlerden görüş alındığı belli ama biraz dediğim gibi oryantalist sadece kültürel bağlamda yaklaşılmış, inançsal yönü biraz eksik bırakılmış. O nedenle bunun tamamlanması gerekir. “Aşkın aldı benden beni/ Bana seni gerek seni/ Ben yanarım dünü günü/ Bana seni gerek seni.” diye inleyen Yunus’un kültürel çoğulculuğu bağlamında Türkiye’nin etnik ve inançsal anlamda çok kültürlü, çok inançlı bir yer olduğunu unutmamak ve tüm kültürlerin ve inançların yaşaması için çaba sarf etmek insanlığa, Hakk’a, hakikate ve adalete hizmettir.

Kolay gelsin.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Cumhuriyet Halk Partisi Grubundan Sayın Faruk Sariaslan’a söz vereceğim.

Buyurun lütfen.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, bildiğiniz üzere Kapadokya Alanı Hakkında 7174 numaralı Kanun, 23/5/2019 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisinde bizim de oylarımızla kabul edilip 1/6/2019 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kapadokya turizmi adına çok büyük önem arz eden bu kanunla dünyada eş benzeri olmayan bölgemiz daha iyi korunacak ve çok daha iyi tanıtılacaktı. Büyük beklentilerle kurulan Kapadokya Alan Başkanlığı 2020 ve 2021 bütçelerinde yeterli payı alamadığından ötürü bugüne kadar beklentileri karşılayamadı. Beklentileri karşılayamamış olmasının en büyük sebebi de kısıtlı bütçesidir. Bu durumu bir örnekle karşılaştıracak olursak benzer kanunla kurulan Çanakkale Alan Başkanlığı ile Kapadokya Alan Başkanlığı arasında uçurum bulunmaktadır ve Kapadokya Alan Başkanlığı üvey evlat muamelesi görmektedir. Onaylanan 2021 yılı Çanakkale Alan Başkanlığı bütçesi 183 milyon TL iken Kapadokya Alan Başkanlığı bütçesi bu rakamın yüzde 10’u, 15,5 milyon TL’dir. Oysaki Kapadokya’nın yetki alanında olan kısmın yüz ölçümü 83 bin hektar, Çanakkale’nin yetki alanında olan kısmın yüz ölçümü ise 33.500 hektardır. Çanakkale Alan Başkanlığındaki kadrolu personel sayısı 317 kişiyken Kapadokya Alan Başkanlığında sadece 31 kişi çalışmaktadır. Kapadokya Alan Başkanlığının daha etkin ve yetkin olabilmesi için mutlak surette 2022 yılı bütçesinde Çanakkale Alan Başkanlığıyla en azından aynı bütçeye ve aynı personel sayısına sahip olması gerekir.

Yeni getirdiğiniz 2022 yılı bütçesinde Çanakkale Alan Başkanlığına 209 milyon 991 TL bütçe ayırdığınız hâlde Kapadokya Alan Başkanlığına ayırdığınız bütçe 33 milyon 403 bin TL’dir. Bu bütçeyle, bu Alan Başkanlığının kendisinden beklenen hizmeti yapması mümkün değildir. Konusunda uzman ve yeteri kadar çalışanın olmaması nedeniyle bölge tipolojisinin tam analiz edilememesi yapılar için garip kararlar üretilmesine neden olmaktadır. Hem kemer ya da kaya mekânının tescillenmesi fikri bu durumu mimarlar için projenin yeniden başlanıp ekstra belgelerinin yapılması, proje zamanının uzatılması, bununla beraber yatırımcının ve devamında çalışan ekibin ciddi zaman kaybına yol açmaktadır. Proje onaylarında belirgin bir karar üretilmemesi benzer yapıların projelerinde de aynı kararların çıkmasına neden olmaktadır.

Kapadokya için diğer bir konu ise, Nevşehir Kapadokya Havaalanının, Kapadokya’ya gelen turistin “Kapadokya” ibaresiyle ilk tanıştığı noktadır. Havalimanının fiziki durumu çok kötü durumdadır. Her yıl söylenen ve tekrarlandığı hâlde yerine getirilmeyen terminal binasının yenilenmesi yapılmadığı için turistin Kapadokya hakkındaki ilk intibası hem Türkiye açısından hem de Kapadokya açısından

olumsuzdur. Yıllardır söz verildiği hâlde 1998 yılından bu yana terminal binasında hiçbir iyileştirme çabası olmamıştır. Havalimanımıza bölgenin kalitesiyle eş değer bir terminal binası ve kapasite artışı yapılması zorunludur.

Sayın Bakanım, Göreme Vadisi yapılan altyapı çalışmalarıyla molozlar tarafından kirletilmiş... Sayın Bakanım, buraya bakarsanız görürsünüz. Sayın Bakanım... Sayın Bakanım, Göreme Vadisi molozlarla doludur şu an. Bu, uçan balonlardan çekilmiş resimdir. Dikkatinize sunuyorum.

Sayın Bakanım, Alevi Bektaşî toplumunun manevi başkenti konumundaki Hacıbektaş'ta, maalesef, şu an, toplumumuzun ibadet ihtiyaçlarını karşılayacağı, cenaze erkânı yürüteceği, taziye kabul edeceği, sosyal faaliyetler gerçekleştireceği Hacıbektaş Belediyemize ait bir cemevi bulunmamaktadır. Bu durum, ilçemiz adına üzüntü verici bir durum olup Alevi Bektaşî toplumu tarafından da hoş karşılanmamaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Az kaldı.

Ancak belediyemizin böyle bir yapıyı inşa edecek ekonomik gücü bulunmamaktadır. Hacıbektaş'ta olmazsa olmazlar arasında yer alan konsept bir cemevi ihtiyacımızın karşılanması konusunda kayıtsız kalmayacağımızı düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Çok az, çok az... Hacıbektaşla ilgili.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Doldu süreniz. Son bir cümle.

Buyurun.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Ayrıca, yılda 1 milyonu aşkın ziyaretçi ağırlayan Hacıbektaş ilçemizde çok yataklı ve yıldızlı bir otelimiz bulunmamaktadır. İlçemize gelen ziyaretçiler başka ilçelerimizde konaklamak zorunda kalmaktadır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

FARUK SARIASLAN (Nevşehir) – Bu durum, hem ziyaretçileri hem de Hacıbektaş halkını üzmektedir. Bu konuya da kısa bir zamanda çözüm getireceğinize inanıyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İYİ Parti Grubundan Sayın İmam Hüseyin Filiz.

Buyurun Sayın Filiz.

Süreniz beş dakikadır.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Komisyon üyeleri, Sayın Bakan, Bakanlık mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Konuşmama 2022 yılı bütçesinin hayırlı olması dilekleriyle başlıyorum.

Sayın Bakanım, seçim bölgem Gaziantep'te kültür turizmi potansiyeli olarak görülen Yesemek Heykel Atölyesi ve Taş Ocağı'yla ilgili olarak arkeolojik kazılar devam etmektedir. Profesör Doktor Atilla Engin'in verdiği bilgilere göre, son kazılarla dünyanın en eski, en büyük ve en organize heykel atölyesi olduğu ve Hitit İmparatorluk dönemine ait yani milattan önce 13'üncü asırda oluşturulduğu anlaşılmıştır. Yesemek bölgesinde bulunan Yesemek Göleti için yapılan çalışmalarda, 23 heykelin iş makineleriyle çıkarıldığı ve heykellerin zarar gördüğü tespit edilmiştir. İş makinelerinin bu alanlarda çalışması kabul edilemez. Yesemek Göleti, Tahtaköprü Barajı'nı besleyecek olsa da devam edilmesi hâlinde tarih, kültür hazinemiz zarar görecektir. Yesemek Heykel Atölyesi ve Taş Ocağı için

UNESCO'nun Dünya Kültür Mirası Listesi'ne dâhil edilmek üzere yapılan başvurunun gölet nedeniyle işleme alınmadığı belirtilmektedir. Bu sıkıntının aşılması ve Göbeklitepe gibi çok fazla turist çekecek olan Yesemek Heykel Atölyesi ve Taş Ocağı kazılarına devam için Bakanlığınızdan destek bekliyoruz.

Sayın Bakanım, tarihî ve kültürel taşınmaz varlıklarımız sadece geçmişten bize kalan miras değil, gelecek nesillerimize ulaştırmamız gereken emanetlerdir. Bu emanetlerin korunması, ayakta tutulması, gelecek kuşaklara doğru şekilde aktarılması çok önemlidir. Binlerce yıl ayakta kalmış ancak yıpranmış eserlerimizin kendi dönemine uygun şekilde restore edilmesi, tarih bilincinde olmanın gereğidir. Ancak görülen o ki restorasyon çalışmaları acemi ellerde, tarihî mirasın değerinin farkında olmayıp sadece para kazanmak derdinde olan birtakım firmalar tarafından resmen katledilmektedir. Örnek olarak Gaziantep'in Araban ilçesinde Roma dönemine ait Septimius Severus Köprüsü'nde 2015 yılında restorasyona başlanarak toplamda 6 milyon TL harcanmış ama maalesef restorasyon sonunda şekil orijinalinden tamamen farklı hâle gelmiştir. Restorasyon özen, beceri, emek, bilgi ve uzmanlık gerektiren bir alandır ve disiplinler arası bir çalışmayı gerektirir.

Sayın Bakan, Kültür ve Turizm Bakanlığı, kültürü turizm için bir basamak olarak görmemeli, turistik yerlerde yerel unsurların ön plana çıkarılması için çaba harcanırken "Turizme katkı sağlamayan kültür, kültür değildir." bakış açısı değiştirilmelidir. Yerelde somut ve somut olmayan kültürel mirasla ilgili çalışmalarda kültür müdürlükleri yetersiz kalmaktadır. Folklor araştırmacı kadroları hem yetersiz olup hem de asli görevleri yerine sekreteryaya işleriyle meşgul edilmektedir.

Sayın Bakanım, gençlerimizin okuma alışkanlıklarının arttırılması ve düşünme kabiliyetlerinin geliştirilmesi açısından kütüphaneler oldukça önemlidir. TÜİK 2020 yılına ilişkin kütüphane istatistiklerine göre ülke genelinde geçen yıl itibarıyla 1.230 halk, 606'sı üniversite ve 32.158'i örgün ve yaygın eğitim kurumu kütüphanesi olmak üzere toplam 33.978 kütüphane faaliyet gösteriyor. Halk kütüphanelerindeki toplam kitap sayısı 21 milyon 125 bin 16. Buna karşılık mesela New York Halk Kütüphanesinde basılı kitap sayısı 50 milyondan fazla, Londra'daki kütüphanede ise 25 milyondan fazla kitap bulunmaktadır. Üniversitelere gelince 129'u devlet, 78'i vakıf üniversitesinde toplam 606 kütüphanede, toplam kitap sayısı 18 milyon 553 bindir. İngiltere'de Cambridge Üniversitesinde 12 milyon, Oxford Üniversitesinde yaklaşık 9 milyon kitap bulunmaktadır. Görüldüğü gibi bizim üniversitelerimizdeki toplam kitap sayısı Cambridge artı Oxford kadar değildir. Bu rakamlar Türkiye'deki üniversite kütüphanelerinin dünya standartlarına ulaşmak için daha çok çalışmaları gerektiğini ortaya koymaktadır. İşin ilginç de kitaptaki bu durum üniversitelerimizin dünya sıralamasındaki yeriyle uyumsuzdur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

Durmuş Bey, beş dakikasını aktarıyor.

Buyurun, devam edin lütfen.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Kullanabildiğim kadarını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, peki, kullanabildiğiniz kadarı... Durmuş Bey'in süresinden düşeceğiz.

Buyurun.

İMAM HÜSEYİN FİLİZ (Gaziantep) – Sayın Bakanım, bebek ve çocuk kütüphanelerine gelecek olursak Bakanlığın başlattığı çalışmaları desteklediğimizi belirtmek istiyorum ancak sayıları yeterli değildir. Bazı şehirlerimizde hiç olmadığı gibi 3 büyük şehrimizde de yeterli sayıda çocuk kütüphanesi

yoktur. Çocuk kütüphaneleri için daha verimli çalışmalar yapılmalı, istihdam edilenlerin kütüphanecilik konusunda uzmanlaşmış olmalarına dikkat edilmelidir. Kültür ve Turizm Bakanlığımızdan beklentimiz ve talebimiz bu yöndedir.

Ayrıca, sayıları 1.714'e ulaşan Z-Kütüphaneleriyle ilgili sorunlar var. Z-Kütüphanelerinde kütüphaneci veya kütüphane görevlisinin olmadığına dair şikâyetler var. Bir oda, kitaplar, raf, masa, sandalyelerle kütüphanecilik olmuyor. Bu konunun Millî Eğitim Bakanlığımızla birlikte koordineli bir şekilde çözülmesi gerekmektedir diyor, 2022 bütçesinin ülkemize ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bir liste okuyacağım şimdi, arkadaşlarımızın hazırlanmaları bakımından: İlk sözü AK PARTİ Grubundan Sayın Metin Gündoğdu'ya vereceğim, daha sonra CHP Grubundan Sayın Hüseyin Yıldız'a söz vereceğim, sonra İYİ Partiden Sayın Feridun Bahşi'ye söz vereceğim, daha sonra CHP Grubundan üyemiz Sayın Süleyman Girgin'e söz vereceğim, sonra Türkiye İşçi Partisinden Sayın Sera Kadıgil'e söz vereceğim ve daha sonra HDP Grubundan Sayın Celadet Gaydalı'ya söz vereceğim. Bu listeyi bu şekilde takip edeceğiz.

Sayın Metin Gündoğdu, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) - Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli milletvekilleri; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığımız bütçesiyle ilgili çok önemli gördüğüm bazı hususlar var. Hem onu değerlendirmek, konuşmak istiyorum hem de bazı hususlarla ilgili bilgi vermek istiyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığımız son dönemde çok güzel hizmetleriyle son yılların en güzel yapıtlarını ortaya koymaya başladı ve bunun başında İstanbul'daki AKM'den dolayı Kültür ve Turizm Bakanımız başta olmak üzere bütün ekibine çok çok teşekkür ediyorum. Tabii Kültür ve Turizm Bakanlığımızın aynı zamanda Kütüphaneler ve Yayınlar Genel Müdürlüğünün kütüphanelerle ilgili yapmış olduğu çalışmaları da yakinen takip ediyorum ve bu çalışmalardan dolayı da kütüphanelere ve Sayın Bakanımıza bundan dolayı teşekkür ediyorum.

Tabii, son dönemde kültürün taşıyıcıları var. Turizm alanında yapılmış olan hizmetleri zaten burada söylememizin bir anlamı yok çünkü gerçekten son dönemde turizmde güzel atılımlar yapıldı. Tabii, bir de kültür alanında yapılan atılımlar var, yatırımlar var; onları da dile getirmek istiyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığımızın "kültür" dediğiniz zaman kültürün taşıyıcısı vardır. Bu da şu an sinema yoluyla tüm dünyaya, kültürün, kendi ülkemizde yapılan ve kendi kültürümüze dönük çalışmaların tamamı sinema yoluyla dünyanın her tarafına aktarılabilir. Son dönemde Korkut Ata Film Festivali'yle gerçekleştirilen ve Türk dünyası ile Türkiye'yi daha da yakınlaştıran, bütünleştiren çalışmalar gerçekleştirildi. Bu çalışmalar içerisinde Türk dünyasından, Kazakistan'dan, Kırgızistan'dan, Özbekistan'dan, Azerbaycan'dan ve diğer Türk Cumhuriyetlerinden, bağımsız cumhuriyetlerden Türkiye'ye gelen yapımcı, yönetmen ve aktörlerle birlikte gerçekleştirilen organizasyonun Türkiye'nin çok tanıtılmasına, aynı zamanda da kültürel etkinlik olarak yapılan işlerin çok büyük bir faydası olduğunu gördük. Tabii, yapılan sinema filmlerinin o bölgelere gitmesi hem turizme destek vermekte hem de bizim kendi kültürümüzü oralara taşımamızda büyük etki sağlamaktadır. Ben bu organizasyonda emeği geçen, başta Turizm Bakanımız ve Bakan Yardımcımız Ahmet Misbah Demircan'a, Sinema Genel Müdürümüz ve bütün arkadaşlara, çalışma arkadaşlarımıza teşekkür ediyorum çünkü biliyorsunuz, sinema çok çok önemli, dünya şu anda sinemayla bir tarafa yönlendiriliyor. Bu yönlendirmede bizim de

söz sahibi olmamız gerekiyor. O nedenle de sinema konusunda biraz daha hem burada bulunan bütün milletvekili arkadaşların daha duyarlı olması gerektiğini düşünüyorum. Sinemanın bütçesinin bundan sonraki dönemde biraz daha artırılmasını ve bu tür faaliyetlerin daha fazla yapılmasını kültürel alanda da boşluğun doldurulduğunu ve doldurulacağını görüyorum. Ben bu maksatla söz aldım.

Kültür ve Turizm Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum. Sayın Bakanımıza bugüne kadar yapılan hizmetlerden dolayı teşekkür ediyorum. İnşallah, önümüzdeki dönemde de çok güzel hizmetler yapacağını şimdiden görüyoruz. Bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Gündoğdu.

Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisinden Sayın Hüseyin Yıldız'da.

Sayın Yıldız buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, Sayın Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar ve sayın basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün Sayın Turizm Bakanımızın sunumunu sonuna kadar dinledim. Tabii ki bazı şeyleri söylerken hep muhalefet yapmıyoruz, doğrulara “doğrular” yanlışlara da “yanlışlar” demek zorundayız. Turizm Bakanının ve Turizm Bakan Yardımcısı Nadir Alpaslan'ın turizmle ilgili iki yıldan beri nelerle uğraştığını takip ediyoruz. Turizm Komisyonu üyesiyim aynı zamanda. Ama bir tarafta da bir şeyler yaparken diğer tarafta da aynı iktidar, yani başka Bakanlık da turizmi engellemek için her şeyi yapıyor; sorun burada başlıyor değerli arkadaşlar. Özellikle ben birkaç tane... 2014'te başlayıp... Demin Bakan şunu demişti: “Biz millî geliri yükseltiyoruz.” 2014'te 34,5 milyar dolar biz ciro yapmışız, kişi başı 828 dolar; 2015'te 31'e 756, 705... Böyle düşerek ve sizin zamanınızda da 2019'da en yüksek cironuz 34,5 milyar, kişi başı 666 dolar. Sizin verileriniz Sayın Bakanım bunlar, 2019'daki 666. Yani sizin iki yıldan beri bahsettiğiniz “Nitelikli müşteri getirelim.” dediğiniz soru 2019'da 666 dolara düşüyor yani 828 dolardı 2014'te. Sayın Bakanım, burada amacım sizi suçlamak değil, buradaki doğru olan şey nitelikli yani “nitelikli” dediğiniz müşteri ekonomik durumu iyi olan müşteriyi Türkiye'ye getirmek. Yani 75 milyon insanı getirip 30 milyar ciro yapmaktansa 35 milyon insanı getirip 35 milyar, 50 milyar ciro yapmak anlamına geliyor. Şimdi, bunu yaparken de her şeyden önce; evet, bir tanıtma ajansı kurduunuz. Büyük reklamlar veriyorsunuz yurt dışında. Onları da destekledik Cumhuriyet Halk Partisi olarak ama burada en büyük sorunumuz şu: Gelen müşterimiz... Özellikle sahil kesimdeki ilçe belediyelerinden bahsedelim arkadaşlar, ilçe belediyeleri büyükşehre geçtikten sonra ilçe belediyelerinin gelirinin yüzde 40'ı büyükşehirlerimize geçti. Ve ben Aydın Milletvekili olarak Didim ve Kuşadası'nı örnek vereyim: Bizim normalinde -kışlık yani- nüfusa kayıtlı 80 bin-100 bin civarında biz yazın 1 milyon insanı ağırlıyoruz. Yani, altı ay boyunca 1 milyon insana hizmet ediyor o belediye; altyapısıyla, üstyapısıyla, çevre yoluyla, yollarıyla. Şimdi, burada, değerli arkadaşlar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımıza da söyledim Sayın Bakanım, siz nitelikli, evet... Yani Türkiye'nin geleceğinin turizme bağlı olduğunu ben de biliyorum, siz de biliyorsunuz, hepimiz bunun bilincindeyiz çünkü Türkiye'de şu an üreten tarımı öldürdünüz zaten, fabrikalar yok; tek umudunuz turizm, onun çabasını veriyorsunuz ama bazı konularda da ben sizden şunu istiyorum, o Bakanlar Kurulunda şunu demelisiniz: “Kardeşim, Millî Emlak Genel Müdürlüğü alıp bir yer sattığında yüzde 37 o ilçe belediyelerine pay vermeniz gerekiyor.” ama bunu özelleştirip devrediyorsunuz sonra satış yapıyorsunuz, o belediyelere katkı vermiyorsunuz. Örnek vereyim; Didim'de 1 milyarlık satış olmuş, 370 milyon lira belediyeye gelmesi gerekirken

belediyeye gelmiyor, direkt hazineye gidiyor. Peki o belediye altyapısını, yolunu nasıl yapacak? Çevre düzenlemesini nasıl yapacak? Personel parasını nasıl ödeyecek? Bunları hepsiyle beraber birleştirerek bu işleri konuşmamız lazım.

İşte yine, dünyada en büyük parayı getiren kongreler arkadaşlar. Türkiye ilk 10'un içinde değil Sayın Bakanım, siz de biliyorsunuz ben de biliyorum. Kuşadası'nda 350 milyon lira para verip yaptığımız kongre merkezi altı yıldan beri kapalı. Yani, burada bir sıkıntı var daha önce de sizinle konuşmuştuk. Bu kongre merkezine yeni yönetim seçildi. Şunu diyoruz bakın, orada bir toplantı gerçekleşti; bunun içinde AK PARTİ ilçe başkanı da vardı, Cumhuriyet Halk Partisi de vardı, diğer arkadaşlarımız da vardı. Şunu dedik: Şu borçları üstlenin, belediye ve oradaki otelciler derneğine teslim edin bu kongre merkezini, biz işletelim. Yani çünkü orada 350 milyon lira on yıl önce yatırılmış bir para var ve orası çürüyüp gidiyor ve kimse faydalanmıyor. Şimdi biz bunları beraber oturup konuşursak, beraber hareket edersek o zaman nitelikli...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Yıldız, lütfen tamamlar mısınız?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Benim beş dakikam da şeyde var... Gülizar Hanım yok mu?

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Bizim Divana bildirilen herhangi bir şey olmadı.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Tamam, teşekkür ederim.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Üç dakika...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Üç dakika Süleyman Bey'in sözünden ilave ediyorum.

Buyurun.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Şimdi buradaki sorunu, beraber, hep beraber doğruları tespit edip beraber yürütmemiz lazım. Şimdi, bir İçişleri Bakanımız var yani bizim mal ve can güvenliğimiz kendisine ait. Öyle değil mi? Gelen turist de mal ve can güvenliği ona ait. Çıkıyor bir açıklama yapıyor, demin söylediniz, ya turist her yerde fotoğraf çekebilir. Neymiş? Cumhurbaşkanının evini takip ediyor. Ya, bir İçişleri Bakanı çıkıp da gerçekten bizim mal ve can güvenliğimizi koruyan bir İçişleri Bakanı vatandaşını tehdit ediyor, turisti tehdit ediyor, hatta hatta milletvekilini tehdit ediyor. Yani, siz milyar dolarlık reklam verseniz ne olacak, en kötü reklam bu. Milyar dolarlık yatırım yapsa ne olacak iş adamı, sorun burada. En büyük reklam, gelip de Türkiye'de tatil yapan turist memnun döndüğünde en büyük reklamı o yapar arkadaşlar. Yıllardan beri hepimiz turizmin içinde büyüdük, o bölgenin çocuğuyuz ama baktığımızda bu olaylar eksik.

Sayın Bakan, Bodrum'da da güzel bir şey yaptınız, Torba'da. Altyapıyı yapıyorsunuz, arıtmayı yapıyorsunuz, tebrik ediyorum ama bunu yaygınlaştırmamız gerekiyor, diğer ilçelere de yapmamız gerekiyor. Bunu yaparsak, bunun altyapısını düzenlersek bu sorunu çözeriz.

İki, hem Çeşme'de değil... Didim'de de bir çalışmamız var ve orada da -sivil toplum örgütleri, belediyeler olarak hemen hepsi tekrar arkadaşlar, bana not gönderdiler- 70 bin hektar bir alan var. Bir çalışma yaptınız "Turizm kenti ilan edeceğiz..." Çok güzel, memnun olduk oradaki yerel yönetimlerle, Büyükşehir Belediye Başkanı, ilçe belediye başkanlarımızla...

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Yıldız, ek süreniz de bitti. Tamamlar mısınız lütfen?

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Ama bir taraftan da Özelleştirme İdaresi oraya 5 kat yükseklik ve yüzde 50 imar artışını yapıyorlar, işte bu olmuyor. Yani bakanlıkların -gerçekten anlamış değilim- biri yapıyor biri bozuyor, hiçbir şey de olmuyor.

Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını dilerim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ederim Sayın Yıldız.

İYİ Partiden Sayın Feridun Bahşi...

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

FERİDUN BAHŞİ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Türk ve dünya turizminin başkenti Antalya Milletvekili olarak turizm sektörünün genel sorunlarından söz edeceğim. Turizm sektörü bu dönemde bile büyüyen ve istihdam yaratan, tarihî ve kültür değerleri bakımından köklü bir geçmişe sahip, her ülkenin kıskanacağı zenginliktedir. Yabancı ülkelerde fazla tanınmayan doğal, tarihî, kültürel zenginliklerimiz ön plana çıkarılarak bu güzelliklerin tadına yılın her mevsiminde varılabileceği özellikle vurgulanan ülke tanıtımı mutlaka yapılmalıdır. Sektörde yaşanan sıkıntılar AK PARTİ iktidarı döneminde de büyümeye devam etmiş, turizmi ülkemize gelen bu kadar turiste ve sağlanan bu kadar gelire rağmen kâr elde edememektedir. Bu bağlamda, yayla, sağlık, golf, kaplıca ve yaşlı turizmi desteklenmelidir. Bunun yanında her şey dâhil sistemi yeniden gözden geçirilmelidir.

Şehir içi oteller butik otel hâline getirilmek suretiyle Bakanlık tarafından desteklenerek uzun vadeli kredilerle yenilenmelidir. Esas olan, turizmde kalitenin yükseltilmesi gerekliliğidir. Bunlarla birlikte kış aylarında kapanan otellerde çalışan yaklaşık 250 bin personelin durumu mutlaka ele alınmalı, bu, çalışmalarla düzenlenmelidir. Turizm işletmecileri kalifiye eleman bulmakta zorlanmaktadır. Kaçak işçi sorunuysa ayrı bir durumdur. Turizm meslek yasaları sektörün istediği düzenlemelerle bir an önce çıkarılmalıdır.

Altyapı, arıtma tesisi, çöp imha, elektrik ve ulaşım gibi sorunlara yerel yönetimlerle iş birliği yapmak suretiyle çözüm bulmaya gayret gösterilmelidir. Turizm meslek liseleri mutlaka çoğaltılmalıdır. Turizm meslek yasaları sektörün istediği düzenlemelerle bir an önce yürürlüğe konulmalıdır. Sektör şu anda mevcut kredilerine yapılandırma, acil sicil affı, kayıt dışı faaliyetler gibi sorunlarla uğraşmaktadır. Temmuz ayında yasalaşan Turizmi Teşvik Kanunu'nun sorunların çözümüne bir katkısı olması beklenirken ne yazık ki durum aynen devam etmektedir. Bu çıkan kanun Turizmi Teşvik Kanunu mu, turizmi engelleme kanunu mu, ceza mı, belli değil.

Değerli milletvekilleri, turizmi salgın döneminde devletten beklediği desteği yeteri kadar görememiştir, ekonomik kriz ve salgınla birlikte iflasın eşliğindedir. Türkiye'nin dört bir yanından çok sayıda turizm işletmesinin kapısına kilit vuruldu, 5 yıldızlı otellerin satışa çıkarıldığı herkes tarafından bilinmektedir. Türk ekonomisinin can damarı olan turizm sektörüne hak ettiği değeri ve desteği vermek gerekmektedir. Evet, turizmcilerin borçları da diğer bazı sektörlerdeki gibi ertelendi ancak bunun yeterli bir faydası olmamıştır. Zira ertelemeler hiç kimseyi borç yükünden kurtarmamıştır, aksine, sektör daha zor durumda kalmıştır. Borçlarını ödeyebilmek, sezona hazırlanmak ve salgın sürecinde ayakta kalabilmek için bankalardan kredi alan esnafımız kredilerini ödeyememiş, kredi notları düşmüş, sicilleri bozulmuştur. SGK muhtasar ödemeleri, elektrik, su ödemeleri ve çalışanların ücretleri konusunda işletmelere destek olmak konusunda hiçbir şey yapılmamıştır.

Değerli Komisyon üyeleri, salgın koşullarında kendi kaderine terk edilen kültür ve sanat dünyası ise uzun bir süredir var olma, ayakta kalma mücadelesi vermektedir. Bu süreçte devlet, özellikle kültür ve sanatı desteklemek gibi bir amacının ve bir politikasının olmadığını göstermiştir. Ekonomik zorluklar nedeniyle tek tek perdelerini kapatan özel tiyatroların kirasını ödeyemeyen, çoğu güvencesiz çalışan ve intiharlarıyla gündeme gelen müzik ve sahne çalışanlarının sayısı günden güne artmaktadır. Salgın süreci de dâhil olmak üzere olağanüstü koşullar karşısında ilk gözden çıkarılan alanlardan biri olarak görülen kültür ve sanatın sorunlarını ülkeyi yönetenlerin eşitlik ilkesi ve sosyal devlet ilkesi gereği çözüme kavuşturmasını bekliyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKAN ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ederim Sayın Bahşi.

Söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi’nden Süleyman Girgin’in.

Sayın Girgin, az önce Sayın Yıldız’ın kullandığı süreyi Sayın Emecan’ın kalan süresinden kullandırdık.

Sizin on dakika süreniz başlıyor.

Buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakan, sunumunuzu dinledim sabahleyin ancak turizm işçilerine dair dişe dokunur hiçbir şey duyamadım. Sadece bu sektör çalışanlarının niteliğini ve eğitim düzeyini artıracak, bu konuda, Millî Eğitimle bir protokol imzalandığı, pilot il olarak da İstanbul’un seçildiği noktasında konuşmanız var. Bu doğru ancak turizm emekçilerinin çekmiş olduğu sıkıntılardan hiç bahsetmediniz.

Basına yansıyan bir haberden bahsetmek istiyorum, burada Sayın Dışişleri Bakanı diyor ki: “Turist gelecek; herkesi aşılacağız.” Yani şunu da öğrenmiş olduk bu açıklamayla: İnsan olarak değerimizin turist görebilme ihtimalimiz kadar olduğunu öğrendik. İkincisi, Bakanlığınızın yayınladığı bir videodan görüntü, o da şu: Bu videoda turizm çalışanı “Tadını çıkar, aşılandım” maskesi takmış. Kendi milletini aşağılayan bir Bakanlığımız da oldu derken nihayet sonunda hata fark edildi ve bu video kaldırıldı. Bu anlayışın ürettiği sonuç şu: Ucuzlayan emek, ucuzlatılan yaşamlar. Bulgaristan’dan ülkemize alışverişe gelerek “Paranız çok değersiz.” diyen turistler. Ucuzlayan ülkemizde turistler yazın beş yıldızlı otellerde kelepir fiyatlarla tatilin tadını çıkartırken kendi vatandaşlarımızın tatil yapmayı bırakın yaşamak, hayatta kalmak için, asgari geçim ihtiyaçlarını sağlamak için ekmek kavgası veriyor olması; tablo bu, halka reva görülen bu. Bütün bunlar, eminim, sizin de ağırınıza gidiyordur Sayın Bakan. Tamam, turizm istihdamını nitelikli hâle getirmemiz gerekiyor, turizmi canlandırmamız gerekiyor ancak en başta, turizm emekçilerine ve insanımıza turist görme ihtimali için değil, sadece insan olduğu için değer verip ona uygun politikalar geliştirmemiz gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, Covid-19 küresel salgınından en fazla etkilenen sektör turizm olmasına rağmen turizm emekçileri sahipsiz kaldı. Turizm sektöründe istihdama yönelik uzun ve kısa vadeli planların olmaması, sektörde çalışanları olumsuz etkiledi. Çalışma sürelerinin yasal sınırların üzerinde olması, yüksek işçi sirkülasyonu, mevsimlik dalgalanmalar, günlük çalışma süresinin on altı saate kadar uzaması, ağır iş yükü sektörde çalışma hayatını cehenneme çevirmekte ve çalışanların aile düzenlerini de olumsuz olarak etkilemektedir. Yaygın olarak kullanılan belirli süreli sözleşmeler, çağrı üzerine çalışma, ekstra personel, taşeron işçisi gibi uygulamalar çalışanlar üzerinde ciddi olumsuzluklar ortaya çıkarmaktadır. Sektördeki sendikal örgütlenmelerin önündeki fiilî ve yasal engeller sonucu örgütsüz çalışma hayatı da bu olumsuzlukları ağırlaştırmaktadır. Bazı turistik işletmelerde gençlerin tatil

karşılığında âdeta ücretsiz çalıştırılması, stajyer personelin işçi gibi çalıştırılması bu iş yerlerindeki hizmet kalitesini düşürdüğü gibi geçimini bu sektörden sağlamak zorunda kalan işçilerin pazarlık güçlerini de kırmakta, daimi olmayan işçilerin sezon açıldığında çağrılmaları gecikmekte, bazı iş yerlerinde hiç çağrılmamaktadırlar; bunların önüne geçebilmek için sektörde mutlaka güvenceli bir çalışma hayatı tesis edilmelidir.

Sayın Bakan, Muğla, ülkemize en çok turizm geliri sağlayan illerin 3'üncüsü olmakla birlikte yatak kapasitesi olarak da turizmde ülkemizin 3'üncüsüdür. Muğla'nın turizmdeki yerini daha da sağlamlaştırmak ve turizmi on iki aya yaymak için önemli çalışmalar yapılmalıdır. Muğla için bir turizm master planı acilen hayata geçirilmeli. Bütün dünyada kıyı turizminin yanında kırsal ve kültür turizmi büyük önem kazanıyor. Kıyı turizminin yanına kırsal turizmi de ekleyerek yerli ve yabancı misafirlerimizin on iki ay Muğla'yı ziyaret etmesini sağlayacak çalışmalara ihtiyaç vardır. Bu amaçla çiftlik (agro) turizmi yaygınlaştırılmalı, ekoturizme destek verilerek kış sezonu içinde etkinlikler düzenlenerek turizmin bölgede uzatılması sağlanmalıdır.

Değerli milletvekilleri, dünyada turizm bir başkalaşım geçiriyor; artık Çinli ve Hindistanlı turistlerin turizmde belirleyici olacağı bir döneme giriyoruz. Önümüzdeki yıllarda turizmin güneş, denizden ziyade kültür turizmine evrileceği, özellikle de Çinli, Hintli turistlerin kültür gezisiyle ülkeleri ziyaret edecekleri öngörülüyor. TÜİK verilerine göre Türkiye'yi ziyaret eden Çinli turist sayısı son yirmi yılda 20'ye katlandı. Birleşmiş Milletler Dünya Turizm Örgütüne göre dünyada dış turizme en fazla para harcayan ülke açık ara Çin; Çin, 277 milyar Amerikan dolarıyla açık ara dünyanın en çok dış turizm harcaması yapan ülkesi. Çinli ve Hintli turistlere yönelik ne gibi hazırlıklar ve öngörüler var; sunumunuzda bunları göremedik Sayın Bakan.

Sayın Bakan, Dalaman ve Bodrum havalimanlarında farklı tur operatörleriyle bağlantı kurularak yurt dışı uçak sayısı artırılmalı, yurt içi uçuşlar için ise direkt Adana, Ankara, Trabzon ya da Erzurum uçuşları yaz ve kış sezonunda da yapılmalıdır.

2023 başında yürürlüğe girecek olan konaklama vergisi hem işletme hem de konaklayanlar için bir yük olduğu için kaldırılmalıdır.

Sayın Bakan, ülkemizin fahri tanıtım elçileri olan turist rehberlerine pandemi süresinde hiçbir desteğin verilmediğini biliyoruz. Ülkemizde on bini aşkın rehber var, her yıl bini aşkın rehber buna ekleniyor, rehberlerimiz pandemi de işsiz kaldı, bir kuruş destek alamadılar. Rehberlerimizin pandemi dönemine yönelik zararlarını karşılayacak bir hibe desteği mutlaka yapılmalıdır. Rehberlerimiz Barolar Birliği bünyesinde olduğu gibi TUREB bünyesinde sosyal yardımlaşma ve dayanışma fonu kurulmasını talep ediyorlar, bu konuda yasal düzenleme mutlaka yapılmalıdır. Bu vesileyle rehberler için rehberlerin sosyal güvenceli çalışmasını sağlayacak yasal düzenlemenin acilen hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Sayın Bakan, pandemide sektörde en fazla zarar görenlerden biri de seyahat acenteleri. Şubeleriyle birlikte 14 binden fazla seyahat acentesi mevcut ve pandemi boyunca çoğu acente iş yapamadı, kredisini ödeyemedi, kirasını ödeyemedi, çoğu kepenk kapattı, battı ya da batma noktasına geldi. Özellikle pandemide iş yapamayan acenteler tespit edilip bu acentelerin pandemi dönemindeki zararlarını karşılayacak maddi desteklemeler yapılmalıdır.

Sayın Bakan, Muğla tarihinin en büyük orman yangınlarını 29 Temmuz-12 Ağustos arasında yaşadık. Ortaca ve Ula hariç 11 ilçemizde 67 bin hektar alanı kaybettik; bu da orman varlığımızın yüzde 8'i demek. Yangınlarda ilimize gelen ve gelmeyi planlayan yerli turistlerin birçoğu rezervasyonlarını iptal ettiler hatta yangın sırasında Muğla'da olan turistlerin tatillerini yarıda kesip memleketlerine döndüğüne tanık olduk. Yangınlar sebebiyle yerli turistlerde görülen rezervasyon iptali yüzde 20'lere ulaştı, sektördeki yangın yaralarının sarılması için ne gibi çalışmalar yapmaktasınız?

Şunu da açıklıkla vurgulayalım. Muğla kamuoyu yangında kül olan alanlara oteller yapılacağı konusunda tedirgin; iktidarımızın sicili bu konuda bu tedirginliği haklı kılıyor. Daha önce “Yanan yerlere fidan dikilecek.” denildi ama dikilen o fidanların büyüyüp otel olduğunu gördük! Yanan alanlara otel yapılmayacağını sözünü verebiliyor musunuz Sayın Bakan?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bir saniye... Güvercinlik'teki otel değil.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Bakan, Güvercinlik, Güvercinlik; 2007’li yıllarda Güvercinlik Sayın Bakan...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Güvercinlik’te, yanan yerde otel yok.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Dönemin Sayın Başbakanı da o konuda “Asla buraya otel dikilmeyecek.” demişti, Kültür Bakanı da demişti ama daha sonra otel yapıldı. Eksik varsa düzeltirsiniz.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Güvercinlik’in statüsü farklı, defalarca anlattık. 97 yılından beri...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Evet, tekrar açıklarsınız Bakan ama kamuoyu bu şekilde bunu biliyor yani.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Yanan yerde inşaat yok.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Evet, Sayın Bakan, 2019’da kurulan Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının mali tablosu açıklandı. Ajansın bağımsız bir denetim şirketine hazırlattığı denetim raporuna göre İstanbul Astoria Kuleleri’nde Ajans için kiralanan 1.200 metrekaarelik ek bölüme her ay 62.400 TL kira ödendi. Ajansın Genel Müdürüne 38 bin TL. maaş ödediği de öğrenilirken Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının 2020 yılı televizyon gideri 242 milyon TL oldu. Bu rakamlar turizmin tanıtımı ve yatırımların artırılması için özel sektörün finansman temininde ve karar süreçlerinde yer aldığı Ajansın gerek kamudan gerekse özel sektörden sağladığı kaynakları amacına uygun ve etkin bir şekilde kullanıp kullanmadığı konusunda ciddi soru işaretleri doğurmuştur. Ajansın sıkı bir şekilde denetlenmesi ve bu rakamların izah edilmesi için bir çalışmanız var mıdır?

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Girgin, teşekkür ediyorum.

Söz sırası Türkiye İşçi Partisinden Sayın Sera Kadıgil’de.

Sayın Kadıgil, buyurun lütfen, süreniz beş dakika.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, kıymetli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz.

Sözlerime başlamadan evvel, dün hayatını kaybeden Sayın İmran Kılıç’a rahmet, başta ailesi ve AKP Grubu olmak üzere, tüm yakınlarına da sabır diliyorum.

Evet, Sayın Bakan, bu sene birlikte dördüncü yılımız. Geçen seneden kalma bir sözüm var, önce onu tutayım izininle. AKM nihayet tamamlanarak faaliyete geçti. Henüz görme fırsatım olmadı ama bunun için teşekkür ediyorum. Bir de tiyatrocularla düzenli şekilde toplandığınızı duyuyoruz; bunu da kıymetli buluyorum, lütfen devam edin.

Siz de geçen sene bana bir söz verdiniz Sayın Bakan. İzmir DT’de hayatını kaybeden Ali Cem Hoca’nın Covid’e yakalanmasıyla ilgili soruşturma açılacağını söylediniz; bunun için gerekli izni de bahar ayında verdiniz. Henüz bir sonuç alamadık ama dikkatle süreci takip ettiğimizi bir kez daha bilginize sunmak isterim.

Evet, dört yıldır görevdesiniz. Bir milletvekilinin işi zaten göreviniz olan hususlarda yaptıklarınızı övmek değil, yapamadıklarınızı ve ihmal ettiklerinizi size hatırlatmaktır malum. Sizin ihmal ettiğiniz alanların başında da sanat ve sanatçılar geliyor Sayın Bakan. Anayasa madde 64’ü uygulamakta düştüğünüz acziniz geliyor ne yazık ki.

Bakın, sunumunuz neredeyse 40 sayfa, satır satır okudum yine ama sadece sanattan bahsettiğiniz yalnızca 6 sayfa var bunun içerisinde. Daha önce tartışmıştık ama sanat ve turizmin neden ayrı bakanlıklarda temsil edilmesi gerektiğinin en açık kanıtı bence bu sizin bizzat hazırladığınız sunum dosyasıdır. Bu nedenle ben kalan kısıtlı zamanımızda izninizle o koltukta sanat adına neler yapmadığımızı ve aslında, neler yapabileceğinizi anlatmak istiyorum.

Mesela, ben bakan olsaydım, pandemi sürecinde onca tiyatro ve sinema salonunun kapanmasına, yüz binlerce sanatçı ve kültür sanat emekçisinin açlıkla boğuşmasına, onca müzisyenin intiharına seyirci kalmaz, kalamazdım Sayın Bakan. Misal, en basiti ne yapardım biliyor musunuz? Vergi borçlarından başladım. Kolin, Limak, Cengiz gibi 5’li çetelere toplam 128 kez vergi indirimi sağlanırken, tiyatro ve sanatçılara bir kez olsun bu kolaylığın sağlanmamasını kabul etmez, edemezdim bir bakan olarak. Her yıl dağıtılan devlet yardımlarında en azından bu zor zamanlarda KDV ve vergi borcu şartını aramazdım, bilakis, borç altında ezilen sanat kurumlarını özellikle desteklemeye çalışırdım. Pandeminin etkileri tam gaz devam ederken çıkıp 450 tiyatroya 24 milyon TL dağıtmış olmakla övünemezdim ben mesela çünkü tiyatro başı taş çatlasın 22 bin TL’ye tekabül eden bu tutarın aylardır kapalı olan bir sahnenin iki aylık masrafi etmeyeceğini bilirdim.

Bakın, Sayın Bakan, tiyatro kooperatifinin raporları gösteriyor ki salgın sürecinde özel tiyatroların yüzde 65’inin geliri 500 TL’nin altına inmiş durumda. Ne yapacaklar bu insanlar bu paralarla, neye çare bulacaklar? Tam da bu yüzden mesela, ben bakan olsaydım, ya bu ülkenin tüm tiyatrolarına bir sene için reva gördüğümüz toplam bütçe sarayın iki günlük masrafi etmiyor, böyle saçmalık olur mu diye isyan ederdim. Tiyatroları tacir değil, kültürel işletme olarak tanımlardım mesela; vergi adı altında 50 türlü haraç keseceğime mevzuatını yeniler, bağış alabilmelerinin önünü açardım.

Misal, ben bakan olsam, 40 bin müzisyen ve sektör emekçisine tüm pandemi boyunca sadece 280 milyon TL yani Osmangazi Köprüsü’nden geçmeyen araçlar için ödenen sadece bir aylık parayı reva gördüğümü sunumuma yazmazdım. Kişi başı 7 bin liraya gelen bu yardımla iki yıldır işsiz olan hangi müzisyenin hangi ihtiyacını, nasıl karşılayacaksınız diye çıkıp bir soran olur diye gerilirdim birazcık. Yüzlerce müzisyen intihar etmişken ben galiba koltukta oturmaya devam edemezdim Sayın Bakan.

Ben bakan olsam, ya bu sanatçılardan toplayıp kimseye koklatmadığımız ve 400 milyona ulaşmış bir rakam var, en azından bu zor günlerde bu “copyright levy”leri, özel kopyalama harçlarını, gerçek sahiplerine dağıtalım diye bir derdim olabilirdi mesela.

Ben bakan olsam, her sene öve öve bitiremediğiniz o dizilerdeki emek sömürsüne bir parça olsun ilgi gösterir, on altı ila yirmi saat çocuklar dâhil güvensiz çalıştırılmalarına göz yummazdım mesela.

Mesela, her sene gelip buraya “Telif hakkı bizim için önemlidir.” deyip sonra bu ülkenin sanatçıları 5 kuruş telif hakkı alamazken makamıma dönüp çay içmeye ben devam edemezdim Sayın Bakan.

Mesela, her sene gelip “Sansür yok.” diyorsunuz ya, döner bir yan Bakanlığımıza bakardım, “muzır neşriyat” adı altında takır takır kitap sansürleyen yan Bakanlığımıza ya da –siz sansürlemiyorsunuz ama– takır takır tiyatro oyunlarını yasaklayan o hadsiz kaymakam ve valilere iki çift laf ederdim Sayın Bakan.

Ben bakan olsam, biliyor musunuz hiç kimse bu ülkenin Genco Erkal gibi, Metin Akpınar gibi sanatçılarını 80 yaşında adliye koridorlarında süründürmeye asla cesaret edemezdi.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Sayın Kadıgıl, lütfen tamamlar mısınız?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Tamamlıyorum.

Söyleyecek çok şey var aslında Sayın Bakan ama sürem kısıtlı gördüğünüz gibi.

Son olarak şunu ifade etmem lazım: Ben olsam, saat 24.00’ten sonra müzik yapmanın tek bir kişinin keyfiyle yasaklandığı bir ülkede Kültür Bakanlığını falan kabul etmez, bu karanlık rejime su taşımaz, ayaklarıma kapansalar gelip bakanları olmaz, gerekirse simit satar ama vicdanım rahat yaşardım diyorum, teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, söz sırası Halkların Demokratik Partisinden Celadet Gaydalı’da.

Sayın Gaydalı, buyurun lütfen, süreniz beş dakika.

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Sayın Başkan, hepimizi saygıyla selamlarım.

Turizm aslında iki unsurun sağlanmasıyla olumlu yönde ilerler; bunlardan birincisi tanınırlık ve tanıtım, bir diğeri ise kaliteli hizmet. Ben, Türkiye’de bu iki hususta da bir sorun olduğunu düşünmüyorum. Peki, madem hâl böyle, neden turizm verileri istenilen seviyeye gelmiyor? Bunu belki pandemiyle açıklayabilirsiniz, belki başka bir şeyle fakat nedeni açık; o da, Türkiye’de demokrasi ve güven ortamının olmamasıdır. Turizm öyle bir sektördür ki ülkenin tanınırlığı kadar, demokratlığı ve özgürlük anlayışıyla da bağlantılıdır. Şimdi, bugün iktidarın uyguladığı baskıcı ve otoriter yönetim anlayışı ülkenin turizmine en büyük darbedir. Yani Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin kararını tanımamak, uluslararası arenada Türkiye’ye yapılan en büyük kötülüktür. Bu sorunu da “Maskeliyim, aşılıyım.” sloganıyla çözemeyiz.

Sayın Bakan, Türkiye’de uygulanan turizm politikaları, maalesef, betonlaşma ve doğal yaşam alanlarını yok etme üzerine kurulu. Birkaç örnek sayayım: 3621 sayılı Kıyı Kanunu’nun 4’üncü ve 5’inci maddelerinde “Denize 50 metreden yakın yerler herkesin kullanımına açıktır.” deniliyor fakat bakıyorsunuz, oteller, bırakın kıyıları, denizi de içine almış. 4342 sayılı Mera Kanunu’nun 4’üncü maddesinde “Mera, yaylak ve kışlaklar; özel mülkiyete geçirilemez, amacı dışında kullanılamaz, zaman aşımı uygulanamaz, sınırları daraltılamaz. Ancak kullanım hakkı kiralanabilir. Kiralama ilkeleri yönetmelikle belirlenir.” denilmektedir fakat bir yasa getiriyorsunuz ve “Bu alanları turizm amaçlı işe kullanalım.” diyorsunuz; amacı dışında kullanmanın daha bariz bir örneği olamaz. Yine, Anayasa’nın 169’uncu maddesinde “Devlet, ormanların korunması ve sahalarının genişletilmesi için gerekli kanunları koyar ve tedbirler alır. Yanan ormanların yerine yeni orman yetiştirilir, bu yerlerde başka çeşit tarım ve hayvancılık yapılamaz. Bütün ormanların gözetimi Devlete aittir.” deniliyor. Bu kanunların çiğnenmediği bir turizm anlayışı keşke benimsense ama yayla ve meralar, ormanlık alanlar, kıyı, kenar çizgileri ve daha nice yasa, Bakanlığınız tarafından, sermaye şirketlerinin talep ve arzuları adına çiğnenmiştir.

Çevre talanı bitmek bilmiyor. Keçi Adası’nın tam karşısındaki yarımadanın, Kızılkum Koyu’nda, 31 bin metrekaRELİK zeytinlik için proje çalışması başlatılmış durumda. Proje sahibi bir AKP milletvekili; 23 Şubat 2021’de satın alıyor, AKP milletvekilinin sahip olduğu gayrimenkul yatırım ortaklığı, bu alanı satın alıyor.

2012 yılında -Millî Parklar için de- Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik çıkarıldı, ancak 16 Mart 2020’de yönetmeliğin, sürdürülebilir ve kontrollü koruma bölgesini düzenleyen 9’uncu maddesinde bir değişiklik yapılarak bu bölgelere turizm tesisi kurulması iyice kolaylaştırıldı.

Şimdi, AKP Hükümetleri hep hedeflerden bahsediyor. Ben bunu, acemi bir okçunun rastgele bir yere oku salladıktan sonra okun yakınına hedef tahtasını yanaştırarak “Bakın, ne güzel, çok yakına isabet ettirdim.” demesine benzetiyorum. Sayın Bakan, hedefiniz, turist başına ortalama bin dolar harcama değil miydi? 2023’te hedeflenen, fert başına düşen millî gelir 25 bin dolar olacak değil miydi? Bunların hiçbiri maalesef gerçekleşmedi. Önümüzde koskocaman bir Yassıda örneği var, doğal yapıyı bozup gerisini olduğu gibi betondan griye çevirdiniz. Zamanında ölüm adasıydı, bunu ölmüş ada hâline getirdiniz. Sadece tesisleşme turizm popülasyonu artırmaz Sayın Bakan. Doğa ve çevre dostu, ekolojisiyle birlik ve uyum içinde bir turizm anlayışı sergilenmeli. İnsanlar bina görmek isterse başka ülkelerde bina görebilir. Bırakalım bu köhneleşmiş turizm anlayışını ve artık kültür turizmi, doğa turizmi dediğimiz alanlara yoğunlaşalım.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, teşekkür ediyorum. Lütfen tamamlar mısınız.

Bitti mi Sayın Gaydalı?

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Bitti.

Teşekkür ederim.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tamamladınız.

Peki, teşekkür ederim.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALAR (Devam)

2.- Oturum Başkanı Abdullah Nejat Koçer’in, Erzurum’da bir deprem meydana geldiğine ve Erzurum milletvekillerinin bununla ilgili taleplerini yerine getireceğine ilişkin açıklaması

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Değerli arkadaşlar, az önce gelen bir habere göre Erzurum’da bir deprem meydana gelmiş. Henüz daha net bilgiler yok ama inşallah can kaybı olmaz ve büyük bir hasar olmaz.

Bu noktada Erzurum milletvekillerimizin birer talebini yerine getireceğim. Sayın Kamil Aydın depremle ilgili bir dilekte bulunacak.

Buyurun Sayın Aydın.

IV.-AÇIKLAMALAR

1.- Erzurum Milletvekili Kamil Aydın’ın, Erzurum’da meydana gelen depreme ilişkin açıklaması

KAMİL AYDIN (Erzurum) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tabii, bugünlerde Türkiye’nin çeşitli illerinde zaman zaman vuku bulan deprem, 15.40 itibariyle Erzurum Köprüköy merkezli, 5,1 şiddetinde olmuş. Çok şükür bize gelen bilgiler ışığında can kaybımız yok ama yıkım haberleri var. Ben buradan bütün hemşehrilerime ve -çevre illerde de hissedilmiş-hissedilen her ilde yaşayan vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi ifade etmek istiyorum ve kendi deyimimizle Kafdağı’nın ardına dileklerimi, temennilerimi belirtmek istiyorum.

Söz verdiniz için teşekkür ederim, sağ olun.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Teşekkür ediyorum. Geçmiş olsun.

Sayın İbrahim Aydemir, Erzurum milletvekili olarak...

2.- Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'in, Erzurum'da meydana gelen depreme ilişkin açıklaması

İBRAHİMAYDEMİR (Erzurum) – Evet, arkadaşlar, ben de hepimize geçmiş olsun diyorum. Burası -bilmeyenler vardır diye özellikle not düşmek istiyorum ki- 1983 yılında, 1.150 civarında insanımızı kaybettiğimiz bir merkez yani fay hattının geçtiği bir yer. Az önce Kamil Hocamın da söylediği gibi aldığımız habere göre, Köprüköy merkez Topçu Mahallesi var, Topçu köyü, orda birtakım toprak evler falan yıkılmış ama şükür can kaybı yok, inşallah olmaz da. Hepimize geçmiş olsun diyorum ben de.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Tekrar geçmiş olsun dilekelerimizi iletiyoruz Erzurum'a.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a)Kültür ve Turizm Bakanlığı (Devam)

b)Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (Devam)

c)Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü (Devam)

ç)Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü (Devam)

d)Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı (Devam)

e)Vakıflar Genel Müdürlüğü (Devam)

f)Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (Devam)

g)Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (Devam)

ğ)Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Devam)

h)Atatürk Araştırma Merkezi (Devam)

ı)Atatürk Kültür Merkezi (Devam)

i)Türk Dil Kurumu (Devam)

j)Türk Tarih Kurumu (Devam)

k)Kapadokya Alan Başkanlığı (Devam)

l)Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı (Devam)

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Söz sırası Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın Nevin Taşlıçay'da.

Sayın Taşlıçay, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakika.

NEVİN TAŞLIÇAY (Ankara) - Ben de eş durumundan bir Erzurumlu olarak Erzurum'umuza geçmiş olsun diyerek başlamak istiyorum.

Sayın Bakanım, Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri, değerli bürokratlarımız, basınımızın kıymetli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Küreselleşme kavramı içerisinde değerlendireceğimiz kültürün dünya üzerinde tek tip hâline gelmesini bir güvenlik meselesi olarak görmek ve kültür güvenliğimizi sağlamak adına adımlar atmamız gerekmektedir. Kültürümüzü korumak yani içinde büyüdüğümüz kimliğimizi oluşturan

Türk dilini ve kültürünü global dünyada daha fazla sahiplenmek ve bu anlamda, özellikle genç nesle benimsetmek ülkemizin geleceği ve güvenliği adına önem arz etmektedir. Çağımızın sunduğu fırsatları değerlendirerek bu güvenliği sağlamamız mümkündür. Kaynağını tarihimizden ve kültürümüzden alan film ve dizi senaryolarının hazırlanması, bu konuda ciddi bir bütçe ayrılması önemli bir adım olacaktır. Cep telefonu ve tabletlerin hayatımızın bir parçası olduğu gerçeğinden yola çıkarak destanlarımızı, efsanelerimizi, mitolojimizi ihtiva edecek mobil oyunların ve uygulamaların özellikle çocuklarımızla buluşturulması etkili bir yol olacaktır. Unutmayalım ki kültür giderse her şey biter. Bizi biz yapan, bizi bir arada tutan, bizi farklı kılan kültürümüzdür. Sovyet Rusya dağılmadan önce yani bugünkü bağımsız Türk cumhuriyetleri henüz hürriyetlerine kavuşmamışken, bu milletin özünü oluşturan, değerlerini hatırlatan, birbiriyle olan bağımlı sağlamaştıran Dede Korkut hikâyelerinin Sovyet Rusya tarafından yasaklandığını hatırlatmak isterim. Yakın zamanda Özbekistan'ın resmî dil olarak Türkçeyi kabul etmesi, Kazakistan'ın Latin alfabesine geçmesi, kültürel anlamda Türk birliğinin sağlanması adına memnuniyet verici gelişmelerdir. Bildiğiniz üzere, geçtiğimiz günlerde de Türk Keneşi, Türk Devletleri Teşkilatı adını aldı. Bu heyecan verici gelişme hiç şüphesiz geleceğe dair umutlarımızı katbekat arttırdı. Bu muhteşem adımımız siyasi olduğu kadar kültürel de. Türk dünyasıyla olan münasebetimizin artacağı yeni dönemde müktesebatımızın da artacağı muhakkaktır. Bu anlamda, Kültür ve Turizm Bakanlığımızın sorumluluğu biraz daha fazladır.

Türk milleti olarak bizim ortak değerlerimizden birisi Nevruz Bayramı'dır. Önümüzdeki yıl ve sonraki yıllarda 21 Mart Nevruz Bayramı'nı muhteşem bir şölene çevirelim, kültürel mirasımızı çok yönlü yaşatalım. Bakanlığımız bünyesinde organize edilecek bir dizi etkinlikle daha bilinçli, daha etkili bir kültür toyu kuralım. Ortak Türk kültürünü tanıtmak ve bu anlamda Türk dünyasıyla olan bağımızı kuvvetlendirmek adına tanıtım filmleri hazırlayalım, paneller, sempozyumlar düzenleyelim.

Bakanlığımız, Dede Korkut, Köroğlu, Nasrettin Hoca gibi Türk dünyasında varyantları bulunan pek çok ortak değerimiz adına Türk dünyası ödül törenleri düzenlemeli, bu vesileyle aramızdaki bağı güçlendirmelidir. Sinema, edebiyat, sanat gibi konularda seçilecek eser ya da eser sahiplerinin tanıtımı yapılmalı ve bu anlamda süreklilik arz edecek organizasyonlarla dünyanın dikkati Türk kültürüne çekilmelidir. Bu anlamda Kültür Bakanlığımızın Sinema Genel Müdürlüğü tarafından düzenlenen Korkut Ata Film Festivali ve bunun 2022 yılı Türk Dünyası Kültür Başkenti Bursa'da da devam edecek olması da umut vericidir. Ahmet Yesevi'den Yunus Emre'ye uzanan Türkçenin kalbini ve daha pek çok Türk klasiğimizi çeviri projeleriyle dünyaya tanıtalım. Özellikle bu hususta Bakanlığımız bünyesinde kurulacak tercüme bürosu çok anlamlı olacaktır.

Bütün bu öneri ve temennilerimizin gerçekleşmesi adına teorik olarak eğitimini almış halk bilim uzmanlarımızın, folklor araştırmacılarımızın, sosyologlarımızın Bakanlıktaki istihdam sayısının artırılması gerektiğini de ayrıca ifade etmek isterim. Dileğimiz ve temennimiz, Bakanlığımız öncülüğünde öylesine kenetlenelim ki gönlümüz Hacı Bektaş'tan Ahmet Yesevi'ye uzansın, Hazar'ın üstünde rüzgâr esse Karadeniz dalgalansın, Erciyes Ural'a yaslansın, İdil Dicle'ye aksın, Türkistan'da kopuz çalsa Anadolu'da bağlama el alsın, Bakü'de at binen Köroğlu Bolu'da şaha kalksın, Dede Korkut bağdaş kursun, soy soylasın, boy boylasın; kısacası Türk kültürü payidar kalsın.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Teşekkür ediyorum.

Sayın Gökân Zeybek, beş dakikayı Emine Hanım devrettiği için süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçemizin hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Bakanım, İstanbul Milletvekili olarak Atatürk Kültür Merkezi'ni ziyaret ettim, Taksim'den Taşkıışla'ya uzanan kültür yolunu gezdim. Bir Taşkıışla mezunu bir mimar olarak da Taksim'e bu yoldan ulaşmanın da güzel olduğunu söylemek istiyorum.

Ana konuma geçmeden önce alanda gördüğüm bazı eksikliklerin hızla giderilmesi gerektiğini düşünüyorum; bunlardan bir tanesi, UNESCO Kültür Mirası Divriği Ulu Camii'deki faaliyetlerin durmuş olması. Bütçe ödeneklerinin bulunmaması sebebiyle oradaki yatırımların durmasının hızlı bir biçimiyle düzeltilmesi gerekir. Yine, Divriği bölgesindeki konaklarla ilgili Bakanlığımızın sivil mimari örneği yapılar için de bir bütçe ayırmasının önemli olduğunu düşünüyorum. Göreme'de altyapı yatırımları yapılıyor. Bu manada Türkiye'nin 4'üncü destinasyonu Göreme'de çok ciddi biçimiyle, toz ve başka problemler var. Bakanlığımızın Göreme'yle ilgili yakından ilgilenmesinin önemli olduğunu düşünüyorum. Yine, Avrupa Müze Ödülü alan Bayburt'taki Baksı Müzesi'ne ulaşmak için otobüslerin gideceği bir yol bulunmuyor; bunu farklı defalarda dile getirdim. Baksı Müzesi'ne büyük otobüslerin gidebilmesi için yolunun mutlaka tamamlanması lazım. Yine, Kop Şehitleri Anıtı, Erzurum'la Bayburt arasındaki Kop Şehitleri Anıtı'nın da son hâlini uzmanlarınıza ya da müdürlerinize izlettirseniz oradaki yıkık dökük enkazlar bizim yüreğimizi yaralıyor. Mutlaka en kısa sürede çare bulunacağına inanıyorum.

Sayın Bakanım, arkadaşlarımız değişik konulara değiniyor ama turizm sadece turizm sektöründeki yatırımcı, işletmeci, operatörler açısından değil, turizm sektörünün içinde bir de emekçiler var. Emekçiler açısından yaşananları ben Komisyonda bütün Bakanlık bürokrasisinin dikkatine sunmak istiyorum. Cumhuriyet Halk Partisinin Antalya'da yaptığı turizm sektöründeki çalışanlarla ilgili çalıştayan sonucunda çıkan ortak değerlendirmeleri sizlere iletmek istiyorum: Bir, turizm sektöründe nitelikli personel eksikliği had safhadadır. Niteliklilik kazandıracak eğitim sisteminde kurumların olmamasından büyük şikâyet var. Sektörde personel sirkülasyonunun yüksek olması yani sektördeki personelin değişkenliği, girifliği, istikrar sağlanamaması hizmette, özellikle gastronomide çok ciddi biçimiyle sıkıntı yaratmaktadır. Gastronominin turizmin önemli bir parçası olarak kabul edilmemiş olması ve bu manada Bakanlığınızın gastronomiyle ilgili yapılan tanıtımlarının eksik olduğunu ve bunun mutlaka değiştirilmesi gerektiğini söylüyorum.

Sayın Bakanım, burada turizm sektöründe mutlak suretle ücretlerin diğer sektörlerdeki ücretler seviyesine getirilmesinin şart olduğu ortaya çıkıyor. Bunu siz yapabilir misiniz çok bilmiyorum ama önümüzdeki süreç içinde turizm sektöründen elde edilen gelirlerin... Ki turizm, cari açığın ve dış ticaret açığının kapatılmasında neredeyse birinci sektör olmasına rağmen burada emekçilerin aldığı pay diğer paydaşlarla hesaplanmayacak derecede düşüktür.

İş görenlerin eğitim seviyeleri son derece düşüktür, staj meselesinde çok ciddi biçimde sorunlar vardır. Turizm liselerinden konaklama tesislerine staj için giden öğrencilerin sektördeki çalışma oranı yüzde 17'ler seviyesindedir. Araştırmalarını yaptık arkadaşlar, bulduğumuz sonuç şu: Stajyerlere son derece kötü davranılıyor. Stajyerler öyle bir staj dönemi geçiriyor ki... Bir, çalışma süreleri uygun değil; iki, aldıkları ücret almaları gereken ücretin çok altında. Otellerde kendileri için ayrılmış olan alanlar son derece insan onuruna yakışmayacak şekilde, artı, her türlü fiziki ve sözlü şiddete uğruyorlar. Bir müddet sonra da staj yaptırdığımız öğrencilerin sektörde çalışmadığını görüyoruz.

Turizm sektöründeki mevsimlik çalışan işçi meselesini Türkiye çözmek zorunda; bunu mutlaka çözeceğiz, siz çözerseniz çözümlenir, çözemezseniz... Turizm sektöründe yedi ay maaş alıp beş ay boşta gezen insan anlayışı Türkiye'nin en önemli gelir kalemlerinden birinde çalışanlar açısından uygun değildir. Bu meselenin mutlak suretle herkesin gündeminin birinci sırasına gelmesi lazım.

Sendikal faaliyetlere girmeye ilgili engellerin mutlaka kaldırılması lazım. Turizm sektöründe sendikal faaliyete girenlerin önüne çıkan ilk şey işten atılmak. Bu manada devlet ve devleti yönetenler maalesef işverenlerle birlikte taraf oluyor, emekçilerin sendikal hareketlerinin karşısındaki bütün hak ve hukuklarının yerine getirilmesini engelliyor. Bunun için hukuki düzenlemelere de ihtiyaç olduğu çok açık. Sigortasız çalıştırılma, düşük ücretle çalıştırılma turizm sektöründeki en önemli sorunlardan bir tanesi.

Değerli arkadaşlar, turizm sektöründe çalışma süresi haftada kırk saat değil, günde sekiz saat değil; işçiler on altı saate kadar insafsız, vahşi ve köle düzeniyle çalıştırılmakta. Bu çalışan işçilerin özellikle barınma, yatma ve uyuma ihtiyaçlarıyla ilgili otellerde kesinlikle bir düzenlemeye ihtiyaç var. Belki İmar Yönetmeliği'nde birtakım düzenlemeler yapılarak... Otellerdeki oda sayısına bağlı olarak ortak alanlar ayrılıyor, fitness alanları ayrılıyor, yüzme havuzları için belli metrekaresel getiriliyor ama çalışanların dinlenme yerleriyle ilgili yönetmelikte herhangi bir şey yok. Bu insanlar hâlâ Afrika'dan Amerika'ya götürülen kölelerin o gemilerdeki istiflendiği biçimiyle, ya otellerin dışındaki yerlerde, 10 kişi, 15 kişi, 20 kişi bir dairede ya da barakalarda iskân ediliyorlar; bunun şiddetle değiştirilmesi gerekir.

Yine, bakın, Z kuşağı turizm sektöründe çalışmaya ilgi göstermiyor. Z kuşağının turizm sektöründe sadece turizm hizmetlerinden yararlanmanın dışında bu sektörün paydaşı olmasıyla ilgili de mutlaka yeni bir tanıma ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Yabancı turistlerin konaklama gün sayısı az. Niye az? Çünkü biz sadece yabancı turistlerle ilgili paket turlar üzerinden, en önemli destinasyonumuz olan Antalya'yı paket turlardan yönetiyoruz. Buradaki gastronomi, şehir içi ve şehirdeki ören yerlerinin gezilmesi, ziyaret edilmesi konusunda çok ciddi eksiklikler var.

Yine, başka bir şey söylemek istiyorum: Sektörde çok ciddi biçimiyle kadın-erkek eşitsizliği vardır. Turizm sektöründeki kadınlar en ağır işi yapmakta ama ücret açısından bakıldığı zaman da kadınlar erkeklerin aldığı ücretin çok daha altında almakta, çok daha zor koşullarda çalışmak zorunda bırakılmaktadır.

Şimdi, başka bir nokta, ILO madde 172 ne zaman kabul edilecek? Türkiye'nin bunu kabul etmesi gerekiyor, ILO 172'yi kabul etmesi lazım. Ettiniz ettiniz, eğer etmezseniz zaten bunu yapacak olan, bunu kabul edecek olan bir yönetim anlayışının mutlaka geleceğini belirtmek istiyorum.

İşsizlik Sigortası turizm sektöründe çalışanları kapsamıyor. Turizm sektöründe çalışanların ağır iş kolunda çalıştıkları öngörülüyor. Bu nedenle, turizm sektöründe çalışanlar, doğrudan turizm yatırımlarında ya da dolaylı turizm sektöründe çalışanlar bu manada, meslek hastalıklarında bu haklardan yararlanamıyor.

Yine, bir başka olay da şu: Siyasi otoriteniz, Bakanlığınız -sizden önce ve sizin döneminizde- turizm meselesinin hep turizm şirketleri, oteller ve onların kurduğu birlikler eliyle çözüleceğine inanıyorsunuz. Hâlâ turizm sektöründeki çalışanların kurmuş olduğu birliklikleri, işçilerin ve emekçilerin kurmuş olduğu dernekleri, hiçbir biçimiyle taraf kabul ederek onlarla görüşmeyi çözemezsiniz.

Yine, turizm sektöründeki istikrarsızlığın, çalışanların iş yerine olan aidiyet ve bağlılıkları ile iş verenlerin işçisine olan sadakat ve bağlılıklarının mutlaka yasal bir düzenlemeye kavuşması gerekiyor. Yani, bu mevsimsel çalışmayla ilgili bunun toplumsal bir soruna dönüştüğünü, özellikle bekâr ve genç turizm işçilerinin evlenmeleriyle birlikte sektörden hızlı bir biçimde gittiğini görüyoruz.

Yine, yabancı ve kaçak işçi, turizm sektöründe Türk insanının emeğini, alın terini ve onun çalışma alanlarını daraltıyor; bu konuyla ilgili de çok ciddi bir haksızlık olduğunu söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Bütün bunların mutlaka çözülmesi gerekir. Sizin ömrünüz bunları çözmeye yeter mi bilmiyorum ama emekçiden, işçiden yana çözümlerin çok yakın zamanda Türkiye gündemine geleceğini ve bunu çözenlerin de toplumda kabul göreceğini belirtiyorum.

Bütçenin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi de İYİ Partiden Sayın Ayhan Erel'e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

AYHAN EREL (Aksaray) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli bürokratlar; 2022 bütçesinin hayırlı uğurlu olmasını Cenab-ı Hakk'tan niyaz ediyorum.

Bir turizmci den gelen notları sizlerle paylaşmak istiyorum: Sektörün en önemli beklentisi konaklama vergisinin tümden kaldırılması. Konaklama vergisi alınacak ise birçok Batı ülkesinde olduğu gibi maktu olması yani turist başına birkaç dolar gibi. Oysa, bizdeki uygulama ciro üzerinden yüzde 1 ve hatta yüzde 2'ye çıkabileceği öngörülüyor; bunun komisyonlarda erteleneceği söyleniyor ama bir turizmci olarak bizlere korku veren bir düzenleme.

Yine, turizmdeki beldelerin altyapı hizmetlerinin tamamlanması... Sektör, hâlâ cari açığın kapanmasında en öncelikli sektör sayılıyor. Sektör kendisini toparlamaya başlamışken yeni bir yükün yüklenmesi ciddi atılım yapma noktasında olan turizmci endişelendiriyor. "Yaralarını sarmaya başlayan sektör birkaç yıl daha desteklenmeli." diyorlar.

Yine, halkın kullanabileceği ve elimizde sınırlı kalan koy, sahil ve ormanlık alanlarının plansız biçimde tahsislerinin sakıncalı olduğunu, öncelikle halkın kullanımına açılacak alanlarda turizme ayrılacak alanların "master" planlaması yapılarak kullanıma açılmasının daha uygun olacağını söylüyorlar.

Yine, Sayın Bakanım, yaklaşık 3'üncü bütçede, ta 2013 yılından beri Aksaray'a verilen bir sözünüz, daha doğrusu, Kültür ve Turizm Bakanlığının bir sözü var. Bu, bizim İhlara Vadisi, 394 merdiven. Buraya gelen insanların çoğu kültür amaçlı geliyor, çoğu da zengin ama yaşlı, buradaki 394 merdiveni inmekte, çıkmakta gerçekten çok büyük zorluklar yaşıyorlar. Yani, mevcut siyasi irade, Erzurum ile Rize'nin arasındaki dağlarda tüneller açarak Ferhat ile Şirin'i kavuşturduğu hâlde, maalesef, 400 merdivenli bir yere bir iniş çıkış sistemi yapmadı. Aksaraylılar diyor ki: "Bizim kabahatimiz AK PARTİ'ye çuval çuval oy vermek mi?" Onu, bir sorgulayın lütfen. Yine, bir seyir terası sözü var Hükûmetin, o da bugüne kadar yerine gelmedi. Yine, Aksaray, kervansaraylar şehri ama kervansarayların tadilatında, onarımında ve tanıtımında maalesef eksiklikler var. Gerçi kısmen tadilatlar yapılıyor aslına uygun ama bir kısmının, Ağzıkarahan'ın, Sultanhan'ına buna benzer yerlerin bir kez daha gözden geçirilmesi gerekiyor.

Kapadokya bölgemize baktığımız zaman, buraya gelen turist sayısı, turistler için konaklama yeri çok ama turistlerin kaldığı gün sayısı çok az. Turistlerin buraya geldiğinde daha çok kalabilmelerini sağlamak adına kongre turizmi, sağlık turizmi gibi faaliyetlerin burada yapılması yönünde Bakanlığın bir çalışması olursa çok daha iyi olacak.

Yine, bölgedeki gezi haritaları çok eski, hiç güncellenmemiş. Dolayısıyla bu eski haritalara göre yapılan gezi planları yoğun zamanlarda trafiğin tıkanmasına sebep oluyor. Alternatif yollarla birlikte gezi haritaları güncellenirse bu sıkıntılar ortadan kalkacak diye düşünüyoruz.

Yine, özellikle yaz aylarında, iç turizmin de yoğunlaştığı dönemlerde buraya gelen ziyaretçilerin en çok sıkıntısını çektiği, açık alanlarda tuvalet eksikliği var. Bu eksikliklerin de en azından yoğun olan bölgelerde çeşitli şekilde giderilmesi gerekiyor.

Yine, bölgemizde özellikle katı atık ve kanalizasyon eksikliği hem kokusal hem de görsel kirliliği beraberinde getiriyor. Bu konuya da eğilinmesi gerekiyor.

ATV ve motosiklet araçlarının doğal ortama zarar verdiği hepimizce biliniyor, buna da bir önlem alınması gerektiği yönünde turizmcilerin talebi var.

Yine “Yaz aylarında bu bölgede golf turizminin canlandırılması adına Turizm Bakanlığımız bir çalışma yapar mı?” diye soruyor hemşehrilerim. Ve turizm hizmeti verenlerin eğitimlerinin tamamlanması; özellikle hitabet ve diksiyon kurslarının verilmesinin faydalı olacağı kanaatindeyiz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

AYHAN EREL (Aksaray) – Çok teşekkür ediyorum. Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederim Ayhan Bey.

Şimdi, HDP Grubundan üyemiz Sayın Erol Katırcıoğlu'na söz veriyorum; süreniz on dakikadır.

Buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlarım.

Şimdiye kadar yapılan konuşmalarda RTÜK konusu hiç konu olmadı oysa Kültür ve Turizm Bakanlığının en ciddi sıkıntılarının biri RTÜK bize göre. Dolayısıyla da RTÜK'le ilgili olarak düşüncelerimi ifade etmeye çalışacağım. RTÜK Başkanı burada mı? Görmüyorum, tamam, peki.

Değerli hazırım, önce şunu ifade edeyim: Konuştuğumuz yani RTÜK'ün kapsama alanında olan konu medya ve dolayısıyla çok özel öneme sahip olan bir alan. Yani zaten RTÜK Başkanının Kültür ve Turizm Bakanının arkasında oturması, doğrusunu isterseniz, benim anladığım kadarıyla, bir uygunsuzluk diye düşünüyorum çünkü RTÜK'ün başka bir fonksiyonu var ve bunun konuşulması lazım.

Şimdi, değerli arkadaşlar, niçin bu RTÜK gibi kurumlar gündeme geldi dünyada? Çünkü daha önce işte, daha çok kamunun altında olan medya sektörü dijital devrimden sonra bir tür özelleştirmeyi mümkün kıldığından dolayı, birçok televizyon ağının ortaya çıkmasından dolayı kamu tekelinden özel tekele dönüşmüş olmaması için veya tersten söyleyecek olursam; özel tekel olduğu zaman tüketicilere zarar vermemesi için regüle edilmesi gerekliliği ortaya çıktı. Bu kabaca, daha ayrıntısına girmeyeceğim ama böyle.

Bir başka biçimde söyleyecek olursam şöyle ifade edebilirim belki: Medya sektöründeki tekelleşme değerli arkadaşlar, beyaz eşya sektöründeki gibi olamaz, onun çok daha ötesinde bir anlamı vardır. “Nedir bu anlamı?” diye soracak olursanız, anlamı şudur: Eğer az sayıda televizyon şirketi özellikle izlenme oranları itibarıyla baktığımızda toplumun yüzde 25'inden fazla kişiye ulaşıyorsa dünyanın her

yerinde bir regülasyon ihtiyacı ortaya çıkartır çünkü özellikle televizyon, insanların ne düşüneceğini büyük ölçüde belirleme gücüne sahip olmasından ötürü toplumun demokrasiden uzaklaşmasına sebep olabilir. Yani beyaz eşya sektöründe bir tekelleşme olduğu zaman olacak olan şey beyaz eşya ürünlerinin fiyatlarının yükselmesi olacaktır ama burada öyle değil değerli arkadaşlar. Burada yani medya sektöründe tekelleşme kaçınılmaz olarak toplumun demokrasiden uzaklaşmasına sebep olacak etkiler üretir.

Şimdi, bu çerçeveden baktığımız zaman, RTÜK esas itibarıyla ne yapması gereken bir kuruluş? Biliyorsunuz, bizde de bu gerçekleşti; 1980 sonrasındaki gelişmeler, bizim de dünyayla entegre olma çabamız bir anlamda bu sektörün kamu tekelinden yani TRT'nin tekelinden çıkarılıp birçok başka televizyon şirketlerinin de yayın yapmasına doğru bir gelişmeye sebep oldu. Şimdi, bunun sonucunda ortaya çıkan tabloda yani şirketler dünyası, medya şirketleri dünyasının bir şekilde regüle edilmesi gerekiyordu çünkü demin de söylediğim gibi toplumun demokrasiden uzaklaşmasına etki edebilecek bir imkânın özel birtakım ellere verilmesi anlamına geleceğinden dolayı bunun bir şekilde regüle edilmesi lazımdı ve RTÜK bunun için kuruldu esas itibarıyla.

Şimdi, değerli arkadaşlar, RTÜK böyle kuruldu ama RTÜK'ün bu bağımsız kurullardan bir tanesi olarak iki şeye mesafeli olması gerekir: Biri, siyasete; diğeri, özel çıkarlara. Bütün bağımsız kurulların özellikleri budur yani hem siyasete mesafeli olacaksınız, siyasi çıkarların sizi kullanmasını engellemeye çalışacaksınız hem de özel çıkarların sizi etkilemesine izin vermeyeceksiniz. Dünyanın her yerinde böyle ama anladığım kadarıyla, bizim ülkemiz bir zamandan beri bir Osmanlı dünyası yaşıyor; bir tek adam yönetimiyle, bir "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" denilen bir sistemle esasında, bugünün dünyasından kendini soyutlamış olan bir biçimde yönetiliyor. Ve dolayısıyla da RTÜK Başkanı da kendisini esas itibarıyla, bu Hükümetin bir uzantısı olarak görüyor; tıpkı diğer bütün bağımsız kurullarda olduğu gibi.

Şimdi, "Bunun kanıtları var mı?" dersiniz, bir iki tanesini okuyayım size -yani Sayın Başkanın açıklamaları bunlar- bir tanesi şu: Sayın Başkan 8 Kasım 2020'de Berat Albayrak'la ilgili bir "tweet" attı, şöyle diyor: "Bizim davamız kardeşlik davasıdır. Ülkemizi muasır medeniyetlerin üzerine çıkarmak için ailesinden fedakârlık ederek gece gündüz demeden de ter döken Berat Albayrak, kutlu davamızın vazgeçilmezidir." Kusura bakmayın ama sizi niye ilgilendiriyor ki bu? Niye ilgilendiriyor sizi bu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Şahsı adına söyledi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Olur mu ya!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Olur mu öyle şey canım "Şahsı adına..."

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şahsı adına olur mu?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sizi ilgilendirmemesi lazım gelen bir şey. Kaldı ki daha da ileri gidiyorsunuz -bir tartışma, ki birazdan değineceğim ona da- yine aynı yıl diyorsunuz ki: "Sayın Cumhurbaşkanımız tarafından bir telkin ve talimat olmadı ama olursa, devletimizin başıdır; onun talimat ve telkinleri devletimizin bütün organlarını ilgilendirir, emir telakki ederiz."

(Uğultular)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar, bir dakika...

Cumhurbaşkanımız aynı zamanda bir partinin lideri yani zaten siz bunu anlayamadınız, kusura bakmayın ama "Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi" denilen sistemin garabeti burada zaten.

(Uğultular)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bir dakika, müsaade edin.

Dolayısıyla da... Sayın Başkan, özellikle size de söylüyorum, Sayın Bakan ilgilenmiyor zaten bu konuyla ilgili olarak, belki haklı bilemiyorum ama bunu da deme hakkınız yok. Yani Cumhurbaşkanı dahi olsa ki bizim sistemimizin bu garabetinden dolayı siz, esasında, bir partinin, bir siyasi partinin tarafını tutuyorsunuz. Oysa, sizin ilkelerinizden bir tanesi şu, diyorsunuz ki, daha doğrusu yasa diyor: “Herhangi bir yayın siyasi partiler ve demokratik gruplarla ilgili tek yönlü veya taraf tutar nitelikte olamaz.” diyorsunuz. Güzel, böyle olması lazım.

Değerli arkadaşlar, özetle şunu söyleyeyim size: Bu kurum herkese eşit mesafede olması gereken ya da başka bir şekilde söyleyecek olursam siyasete ve özel çıkarlara mesafeli olması gereken bağımsız ve özerk bir kurum olması gerekirken -kanun öyle diyor çünkü- öyle davranmıyor Sayın Başkan, Sayın Başkanım, öyle davranmıyor. Nasıl davranıyor? İşte söylediğim gibi, Hükümetin bir parçası olarak davranıyor. Ha, ben bunu yadırgamıyorum doğrusunu isterseniz. Ben üç yıldır burada görev yapan bir arkadaşınızm, gördüğüm kadarıyla Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde ki zaten geçmişte, bütün hepsinin yasalarında özerk ve bağımsız olduğu söylenen bütün kurumları siz 2011’de bütün bakanlıklara bağladınız. Dolayısıyla da zaten vizyonunuz itibarıyla, bugünün dünyasının çok kutuplu, çok kimlikli, çok inançlı dünyasına aykırı bir biçimde ne yapıyorsunuz? Bir merkezileşme yaratıyorsunuz. Bütün yaptığınız bu. Ve bu merkezileşme esasında Türkiye’yi ekonomik olarak da bu kadar dibe doğru itti.

Şimdi, değerli arkadaşlar, öyle konular var ki mesela diyebilirsiniz ki “Ya, nereden çıkarıyorsunuz tarafsız olmadığını vesaire?” Söyleyeyim size: Bir tarihte saptanmış, 1 Ocak-30 Haziran 2020 arasında cezalar vermiş RTÜK. Cezaları okuyorum: 254 bin lira tutarında 9 tane cezayı Halk TV’ye vermiş; 169 bin TL’lik 6 tane cezayı Tele1’e vermiş; 4 cezayı KRT’ye vermiş, 3 cezayı -ki benim gördüğüm son ceza 4,5 milyonluk bir ceza- reklam gelirleri yüksek diye Fox TV’ye vermiş. Fakat o arada ATV, A Haber, Ülke TV, Kanal 7, TVNET, TGRT gibi kuruluşlara tek bir kuruş ceza kesmemiş.

SALİH CORA (Trabzon) – Daha önce...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ha, diyebilirsiniz, ona inanırsanız inanın tabii, ben bir şey diyemem yani ama bunun bir tesadüf olmadığı çok açık; değerli arkadaşlar, çok açık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hocam, Necdet Bey size üç dakikasını devretti.

Buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, başka bir konu bu taraflılıkla ilgili olarak: Biliyorsunuz, televizyonların birinde bir hanım çıktı, 15 Temmuzla ilgili olarak öyle şeyler söyledi ki “Biz aile olarak hazırız yani götürüleceğimiz çok insan vardı zaten.” falan diye... Yani bir tür, bazı insanlar en azından, tehdit ifade eden bir biçimde... Ki televizyonlarda söylenmemesi gereken cümleleri söyleyen bu hanıma bir ceza verilemedi, verilmedi. Sayın Başkan çünkü o toplantıda yoktu, basından benim izlediğim kadarıyla o toplantıda yoktu.

Şimdi, bütün bunlar olurken değerli arkadaşlar -bir iki hadiseden de örnek vereyim- Başak Demirtaş, bizim Eş Başkanımız Selahattin Demirtaş’ın eşi Fox TV’de bir programa çıktı ve bu programda bir şeyler söyledi ve bu sebepten dolayı yani Hükümeti... Yeni Şafak diyor, Hükümeti eleştirdiğinden dolayı ceza verilmesi öngörülüyor Fox TV’ye. Arkadaşlar, bu nasıl bir şey ya? Bu nasıl bir şey ya? Bunu anlamamız gerçekten son derece zor. Kaldı ki hepiniz biliyorsunuz ya, seçim sürecinde -TRT hepimizin vergileriyle çalışan bir kurum- bir saniye dahi HDP’den söz etmedi. Ya, siz bunu normal mi görüyorsunuz Allah aşkına?

Yani Sayın Bakan, sizin etki alanınızda olan bir kurumdan söz ediyorum. Anlıyorum sizi, siz daha çok turizmle ilgilisiniz, doğrudur. Demin bir arkadaş önerdi, ben de öneriyorum; aslında Bakanlığınız ikiye bölünmelidir. Siz Turizm Bakanı olarak iyi işler yapıyorsunuz, eyvallah ama kültür alanında -özellikle diğer kurumları konuşacak değilim ama- RTÜK'ün varlığı gerçekten ve gerçekten demokrasimize vurulmuş bir darbedir.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Kültür Bakanlığı...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ama işte onu söylüyorum Sayın Bakan. Bakın, söyleyeyim: 2011’de kanunla bu kurumları bakanlıklara bağladılar. Siz esasında Bakan olarak disiplin amirisiniz Sayın Başkanım.

(Gürültüler)

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır hayır, değil, kanunda... Biliyorum ben de.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Bağlı” değil de “ilişkili” diyoruz bizim yönetim sistemimde.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Neyse siz cevap verirsiniz.

Ama özetle yani, lafımı bitireyim lütfen.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Son cümlemi söylemeye çalışıyorum Sayın Başkan.

RTÜK, gerçekten Türkiye’de demokrasimize vurulmuş bir hançerdir ve hemen, derhâl Bakanlığın dışına çıkarılması lazım ve bir kanun değişikliğiyle de gerçekten bağımsız bir kurum hâline getirilmesi lazımdır. Bu yapılamazsa eğer, -ben size söyleyeyim- gerçekten bu dünyanın eğer insanlarıysak, bugünün dünyasının insanlarıysak, eğer biz hayalî bir dünyada, bir padişah yönetiminde bir dünyada yaşamıyorsak bugünün dünyasında regülasyon ihtiyacı vardır ama regülasyon ihtiyacı böyle Hükûmete bağlı bir Kurum Başkanıyla gerçekleştirilemez diye düşünüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bu, gerçekten Türkiye’de siyasi ahlakı da adaletsizliğe teşvik ediyor diye düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sadece hani teknik bir bilgi söylüyorum, bir kamu yönetimi mezunu olarak bir şey söyleyeyim: Bizim idari yapımız içinde bakanlığın içinde bir birimse ona “ana hizmet birimi” diyoruz. Bağımsızlık derecesine göre de “bağlı” “ilgili” ve “ilişkili” şeklinde 3 kategori var. “Bağlı kuruluşlar” var, “ilgili kuruluşlar” var, “ilişkili kuruluşlar” var.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet, 3 kategori, doğru.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir teknik bilgi olarak...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, niye Bakanın arkasında oturuyorlar?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İşte, ilişkili...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, ama bakın... Müsaade eder misiniz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İdarenin bütünlüğü ilkesi gereği her kurum bir şekilde ilişkilendiriliyor.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, 2011’de bir yasa çıkarıldı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Neyse bunu çay içerken ayrıca konuşalım Hocam, şimdi ben Başkan olarak girmeyeyim fazla.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bu yasayla birlikte bütün bu kurumların özerkliği doğrudan doğruya ilgili veya ilişkili bakanlıklara verildi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, orada oturtmayın bağlı değilse.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok yok, öyle bir şey yok, oturması gerekiyor, idarenin bütünlüğü ilkesi gereği oturması gerekiyor. O bağımsızlık böyle “tam bağımsızlık” demek değil, fonksiyonel bir bağımsızlık. Avrupa Birliğinde de “fonksiyonel bağımsızlık” denir buna, kavram öyledir, “fonksiyonel bağımsızlık”tır. Kendi alanı itibarıyla bağımsızlıktır ama idarenin bütünlüğü ilkesi gereği genel devlet yapılanması içinde bir yeri vardır, o yeri de tespit etmemiz gerekir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tam bağımlı, tam bağımlı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, şimdi, 3 isim okuyacağım, o isimlere sırasıyla söz vereceğim, listemdeki sıraya göre gidiyorum: CHP Grubundan Sayın Yıldırım Kaya, sonra Sayın Nurhayat Kayışoğlu; daha sonra HDP Grubundan Sayın Dersim Dağ.

Önce Sayın Yıldırım Kaya’ya söz veriyorum.

Buyurun Sayın Kaya.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkanım.

Sayın Bakan, değerli bürokratlar; hepiniz hoş geldiniz.

Umarım hem kültürümüze hem turizmimize bu bütçe yeterli olur.

Öncelikle şunu belirtmek isterim ki Kültür ve Turizm Bakanlığının ikisinin bir arada olması hem Bakanlık yetkililerini hem Bakanı hem de bizleri çok zora sokuyor. Şimdi, ben Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda Cumhuriyet Halk Partisinin sözcüsüyüm ama yanı başımızda da bir başka arkadaşımız da Turizm Komisyonunun sözcüsü. Şimdi, komisyonlarda bile her iki bakanlığı bir arada değerlendirme şansımız yok, ayrı ayrı olması... Tabii ki siyasi iradenin bir kararı bu, Bakanımızın vereceği bir karar değil ama bu problem gerçekten bizi sıkıntıya sokan bir problem, bunun altını çizmek istedim.

Ayrıca, daha önce Bakanlıkla da bu konuyu defaatle görüşmüştük, Fakir Baykurt Türkiye’nin önemli yazarlarından ve öğretmen dünyasının önemli isimlerinden biri. Burdur Akçaköy’de bir kütüphane var, Bakanlığımızın bu konuda orada bir görevli memuru da var ancak kütüphane, bina olarak çok eskidiği için yıkılmakla yüz yüze. Akçaköy’e yeni bir kütüphanenin yapılması ve o kitapların korunarak geleceğe taşınması oldukça önemlidir diyorum; bunu Bakanlığın değerlendirmesini isterim.

Ayrıca, Ankara’da, Anıtkabir’de gerçekten yüreklerimizi sızlatan bir uygulama var, ticarethaneye dönüştürüldü. Orada kantinin açılması, otomatların kurulması, daha sonra otomatların kaldırılması atılan adımları ne yazık ki düzeltilmiş bir noktada değil. Bu konuda Bakanlığın daha duyarlı, daha dikkatli davranmasını isterim.

Son olarak da şunu söylemek isterim: Millî Eğitim Bakanımız Mustafa Necati’nin adını taşıyan Kültür Evi’nin adı silinerek ya da eklenerek diyelim, cumhuriyetin ilk yıllarında 35 yaşında hayatını kaybetmiş Bakanın kendi ailesinin devrettiği evin şu anda iki isimle adlandırılıyor olması gerçekten doğru değil. Daha önce de söyledim, eğer Kültür ve Turizm Bakanlığının “Nuri Pakdemirli Edebiyat Müzesi” diye bir müzeye ihtiyacı varsa başka bir mekânda bunu pekâlâ yapabilir ama “Mustafa Necati Evi” olarak bilinen mekânın kendi adıyla yaşaması önemlidir diye düşünüyorum.

Son olarak da şunu söylemek isterim: RTÜK burada bütçe sundu. Bence RTÜK'e biz bütçe vermeyelim, o havuz medyasından, o havuzdan bütçesini alsın çünkü RTÜK sadece havuz medyasının çıkarlarını koruyor. Özellikle ilanlar konusunda da, cezalar konusunda havuz medyasının karşısında olan özellikle Cumhuriyet gazetesi, Yeniçağ, Karar gazetesi, BirGün, Evrensel gibi gazetelerin hiçbirine en ufak bir katkı sunmadığı gibi ceza üzerine ceza yağıdırıyor. Televizyonlara baktığımızda da FOX TV, Halk TV, KRT, Tele1, bu tür televizyonlara da Demokles'in kılıcı gibi sürekli üzerinde sallanan bir uygulama yapıyor. RTÜK karar verecek, Adalet ve Kalkınma Partisinin bir organı mı yoksa gerçekten bağımsız bir organ mı? Eğer bağımsız bir organsa havuz medyasının peşinde koşmaktan vazgeçsin. Basının özgürlüğünü, basın mensuplarının ve kurumların özgürlüğünü sağlayacak olan bir yapı hâline dönmesinde yarar var. Eğer bütçesini kendisine helal ettirmek istiyorsa, bütçesini hakkaniyetle kullanmak istiyorsa, Türkiye Cumhuriyeti devletinden elde ettiği vergilerle ayakta kalan bu kurum tarafsız ve adil davranmak zorundadır. Tarafsızlığını yitirmiş olan bir kurumun buradan bütçe alması da hak değildir, havuz medyasının ortaklaşa kullandığı havuzdan yararlanabilir diye düşünüyorum.

Sayın Bakanım, bir basın mensubu arkadaşımızın bir önerisi oldu, diyor ki: "Fiyat politikası turizm belgelerinde yani erkeklere, baylara 3 katı uygulanıyor, eşle birlikte gidenlere daha düşük uygulanıyor."

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Kaya, son cümlelerinizi alalım.

YILDIRIM KAYA (Ankara) – Bitiriyorum.

Bu uygulamada turizmde özellikle seyahat etmek isteyen ve tatil yapmak isteyenlere bir hakkaniyet istiyorlar. En azından ayrımı 3 kat değil de aradaki fark, eşle giden ile tek başına giden arasındaki farkın daha da küçük hâle gelmesini istiyorlar. Bunu da belirtmiş olayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Kaya.

Nurhayat Hanım, buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, ben de amatör olarak tiyatro da yapmış birisi olarak tabii, tiyatrolardan bahsetmek istiyorum daha çok. Özel tiyatrolarla ilgili sunumunuzda verdiğiniz destekleri açıkladınız, ben de sordum arkadaşlarıma. Gerçekten hani bu desteklerin önceki dönemlere göre verildiğini, bu anlamda yapılmış işlerle ilgili tabii ki biz takdir etmesini, teşekkür etmesini biliriz, onu söyleyeyim ama yeterli olmadığını, kapanan özel tiyatrolar olduğunu ve bazen tabii ki gerek ayrımcılık konusunda eleştiriler olduğunu gerekse de kriterlerin bu anlamda ölçsüz olduğunu söylüyorlar. Örneğin, Kadıköy Theatron kapanıyor bu süreçte, pandemi sürecinde destek alamadığı için. Yine, yıllarca bir birikimi olan, sekiz yıllık bir geçmişi olan Moda Sahnesi destek alamadığı için kapatılıyor, yönetmelikteki 8'inci madde gerekçe gösteriliyor, destek alamamasının gerekçesi olarak gösteriliyor. Bu kriterlerden biri de tabii vergi borcu. Zaten pandemi döneminde gelir elde edemeyen, çalışamayan, oyun sahneleyemeyen bu tiyatroların yani vergi borcunun olmaması gibi bir kriter konulması hakikaten absürt bir durum. Bu nedenle bunlar yapılırken siyasi olarak veya başka kriterlerle ayrımcılık yapılmaması gerektiğini buradan bir kez daha vurguluyorum.

Yine söylendi, benim de notlarım arasındaydı yani sanatçıların yüzyıllardır dünyanın her yerinde iktidarları eleştirdiğini, bunu sanat diliyle dile getirdiğini ama hiçbir zaman da sırf bu sebeplerle tutuklanmadığını, yargılanmadığını biliyoruz yani bunun birçok örneği var, ben daha önce de bahsettim, yani Shakespeare'in tiradından tutun geçmişteki Fransız oyunlarına kadar ama bizim

ülkemizde maalesef sanatçılar Cumhurbaşkanına hakaret nedeniyle hiç hoş olmayan görüntülerle adliye koridorlarında sürdürülüyor. Ya, Kültür Bakanı olarak, bu sanatçılara en azından bir açıklama yapın, sahip çıkın.

Bakın, Nazım Hikmet'ten bir örnek anlatacağım. Nazım Hikmet Bursa Cezaevindeyken Adalet Bakanlığında bir yetkili gelir ziyarete ve oturur, kaba bir şekilde Nazım Hikmet'i karşısında bekletir. Nazım Hikmet çıkarken "Sizin isminiz nedir?" diye sorar ve der ki: "Beni bütün dünya tanıyor ve tanıyacak, tarihte bileceğim ama sizin adınızı hiç kimse hatırlamayacak." Evet, sanatçılar her zaman yaşayacaklar, yaptıklarıyla tarihe mal olacaklar ama siyasiler olumsuz örnekleriyle bazen kötü bir şekilde geçecekler tarihe, bazen hiçbir zaman anımsanmayacaklar.

Yine, tiyatrolarla ilgili olarak, evet, şubat ayında bir ilan yapılıyor, nisan ayında sınav yapılıyor, 81 sanatçı ve toplamda 119 teknik personelle birlikte istihdam için yapılan sınav neticesinde nisandan beri açıklama yapılmıyor. Bu da insanlarda "Torpil mi?" "Yine mi liyakatsiz atamalar yapılacak?" kuşkuları uyandırıyor, bununla ilgili bir açıklama bekliyorum. Liyakatsizlikle ilgili çok eleştiriler var ve şunu da söylüyorlar: Yani -üzgünüm ama burada söyleyeceğim- genel müdürün fiilen yetkisiz bırakıldığı ve siyasilerin tiyatrolarla ilgili kararlarda etkili olduğu özellikle belirtiliyor ve 4/B, 4/C'yle ilgili statü bakımından eşitsizlikler de aşılamayan bir sorun olarak hâlâ devam ediyor. 450-500 civarı 4/B'li olduğu belirtiliyor ve eşit işe eşit ücret sizin kurumunuzda, Bakanlığınızda da uygulanmıyor.

Yine, sanatçı olarak -kamu kurumunda- bir TRT bir de Bakanlığınızda istihdam edilen personel var. Bu iki personel arasında da işte 5200 ek gösterge, birinde 3600 ek gösterge şeklinde bu ek göstergelerde eşitsizlik olduğu, tayini gelen bölge tiyatrolarındaki kişilere bu anlamda herhangi bir yanıt verilmediği, bunun karşılanmadığı söylenen eleştiriler arasında.

Ben, yine, RTÜK'ten de bahsetmek istiyorum. Yani...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümleleriniz olsun lütfen.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Başkanım, o kadar çok şey var ki...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ne yapalım, konuşurken çok hızlı akıyor ama dinlerken o kadar hızlı akmıyor inanın.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Evet, öyle oluyor.

Bir kısmını o zaman Bursa ile İznik, İznik'teki arkeoloji müzesiyle ilgili, Uludağ'la ilgili soru olarak sonra yönlendireyim ama RTÜK'ün de ayrımcı uygulamasını eleştiriyoruz. Özellikle, bir türküz söylendi diye Halk TV'deki "Görkemli Hatıralar"a verilen cezayı da buradan bir kez daha kınıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim, sağ olun Nurhayat Hanım.

HDP Grubundan Sayın Dersim Dağ, hazırsanız size söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

Süreniz beş dakikadır.

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Şüphesiz, kültür, her milletin varlığının en büyük göstergesidir ve her millet için de en önemli varlık göstergesidir. Bizim ülkemiz aslında sadece Türk kültürü değil, onlarca kültürü içinde barındıran bir ülke ve yine, belki bu kültürler arasında en çok baskıya maruz kalan Kürt kültürünü de içinde barındıran bir ülke. Bugün baktığımızda, Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığının ülkenin içinde barındırdığı tüm kültürlerle, tüm kültür ve dile dönük çalışmalar yapması gerekirken aslında tekçiliği, tek dilliliği, tek kültürlülüğü çalışmalarında, programlarında yürüttüğünü görüyoruz.

Sadece basılan kitapçıklara bile baktığımızda aslında tek bir dilin, tek bir kültürün yansıtıldığı, çok dilli bir kitapçık hazırlamak yerine sadece Türkçe bir kitapçık hazırlamak... Bugün, Türkiye’de en çok konuşulan ikinci dil, yaklaşık 25 milyon insanın konuştuğu Kürtçe, kitapçıklarda yer almıyor. Yine, bununla beraber, Kürt’e ait, Arap’a ait, Süryani’ye ait tek bir kültür kitapçıkta yer almıyor ve gösterilmiyor. Bununla beraber, aslında, sadece bu Bakanlığın değil, bir bütün Hükümetin yürüttüğü politikalar sonucu Kürtçe, ülkenin dört bir yanında illegalize ediliyor ve insanlar Kürtçe konuştuğu için katlediliyor, sokak ortasında, Kürtçe konuştuğu için katlediliyor.

(AK PARTİ sıralarından “Yalana bak.” sesleri)

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) - Daha birkaç yıl önce Ankara’da 19 yaşında bir Kürt genci Kürtçe konuştuğu için katledildi ve yine Konya katliamını hiçbirimiz unutmadık, Kürt bir aile irkçı bir saldırı sonucu katledildi. Daha birkaç gün önce Keçiören Belediyesi Kürtçe konser verileceği gerekçesiyle, Kürtçe şarkılar söyleneceği gerekçesiyle konseri iptal etti.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Böyle bir şey olur mu ya!

(AK PARTİ ve HDP sıralarından gürlütüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Söz talep edin, vereyim; cevap verin. Şimdi karşılıklı konuşmayalım.

DERSİMDAĞ (Diyarbakır) – Ve yine aynı şekilde, Kürt halkının, Kürt milletinin iradesini gasbeden kayyumlar, Kürt kültürünü üreten bütün merkezleri kapattı. Sadece birkaç tanesini örnek vereceğim: Diyarbakır’da üniversite düzeyinde eğitim veren Cegerxwin Kültür Merkezi kapatıldı. Van’da yine aynı şekilde Nuda Kültür Merkezi kapatıldı. Ağrı’da Ahmedi Hani büstü yıkıldı. Tabelalardan Kürtçe kaldırıldı ve birçok kütüphaneden Kürtçe kitaplar kaldırıldı.

Elbette ki kültür sadece dilden oluşmuyor, bununla birlikte Kürt kentleri de, Kürt’ün turizmi de, Kürt’ün tarihi de yıkılıyor. 5 bin yıllık Sur talan edildi ve 3.500’e yakın yapı yıkıldı. Bunun yerine bir cezaevi sistemini andıran, cezaevi görünümüne sokaklar inşa edildi.

Yine, on iki bin yıllık Hasankeyf elli yıllık baraj için yok sayıldı, talan edildi ve sular altında kalan Hasankeyf’in aslında ne kadar büyük bir tarih olduğunu, aynı şekilde bir turizm yeri olduğunu da hepimiz çok iyi biliyoruz. Bunun ötesinde, yine, Hasankeyf’te sular altında kalmayan bölgeler de keççelerle yıkıldı, yok sayıldı, talan edildi.

Yine, aynı şekilde, Kürtçe üzerinde baskılar olduğu gibi -bugün kültürden bahsediyoruz, kültür aynı zamanda hafızadır da; mezarlıklar da tüm milletler için, tüm halklar için önemli hafıza yerlerindendir- bugün Van’da Ermeni mezarlıkları talan edildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

Kemikler etrafa saçıldı. Yine, birçok Kürt ilinde Kürtlere ait mezarlıklar talan edildi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Talan eden kim, kim?

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Kırıldı mezarlıklar ve aslında bir halkın, bir milletin hafızası yok sayılmak istendi, hafızası unutulmak istendi. Ben de bunları söylüyorum ve...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, süreniz dolmuştur.

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Bitiriyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Dolmuştur süreniz.

DERSİM DAĞ (Diyarbakır) – Umuyorum ki önümüzdeki....

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARINI (Devam)

3.- Komisyon Başkanı Cevdet Yılmaz'ın, Diyarbakır Milletvekili Dersim Dağ'ın Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesi üzerine yaptığı konuşmasında geçen bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bu konuda ben bir açıklama yapmak durumundayım. Daha önce de benzer ifadelerde Komisyon Başkanı olarak açıklamalar yaptım, şimdi de tutanaklara bu açıklamaları geçirmek durumundayım.

Ülkemizde 81 il var, 84 milyon insanımızın ilidir bu 81 il. Hiçbir ilimizi etnik bir zeminde tanımlamak doğru değildir. Türkiye Cumhuriyeti eşit vatandaşlığa dayalı bir hukuk devletidir, demokratik bir devlettir.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Öyle değildir Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Ve Kürt'üyle Türk'üyle Laz'ıyla Çerkez'üyle Alevi'siyle Sünni'siyle Müslüman'ıyla gayrimüslimiyle bütün insanlarımız bütün illerin sahibidir. Hiçbir ilimizi tek bir etnik kimlikle, bir mezheple, bir dinle tarif edemezsiniz, bu yanlış yaklaşımdır, hukuka ve demokrasiye de uygun değildir, bunun altını çizmek isterim.

NURAN İMİR (Şırnak) – Siz kabul etmeyebilirsiniz ama vardır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ - Diğer taraftan, Kürtçeye, Kürt vatandaşlarımızın konuştuğu dile, ana dillerine son yirmi yıl içinde yapılan reformlarla çok önemli aşamalar kaydedilmiştir. (HDP sıralarından gürültüler) Batman'da daha geçtiğimiz gün Cumhurbaşkanımızın önünde Kürtçe müzikler icra edilmiştir, Kürtçe konuşulmuştur. Bunu da tüm Türkiye televizyonlardan izlemiştir. Böyle bir şey söz konusu değil.

Zaza etnik kimliğine sahip bir insan olarak da şunu söylemek isterim: Hiç kimse bir etnik grubun tamamını temsil etme hakkına sahip değildir, bir etnik grubun tamamıyla ilgili konuşma hakkına da sahip değildir. Her etnik grubun kendi içinde bir çoğulculuğu vardır, farklı siyasi tercihleri vardır, farklı ideolojik tercihleri vardır. Siz kimden oy alıyorsanız onları temsil etme hakkına sahipsiniz. Bütün bir etnik topluluk, bir mezhep, bir din adına konuşma hakkı burada hiç kimsenin yok. Kimin oyunu aldıysanız onlar adına konuşabilirsiniz.

Diğer taraftan, Kürt vatandaşlarımız ile terör örgütleri arasında kesin ve net bir çizgiyi bu devlet her zaman çizmiştir. Bundan sonra da çizmeye devam edecektir. (HDP sıralarından gürültüler) Terörle mücadeleyi Kürtlerle mücadele gibi takdim etmenizi de hiçbir şekilde doğru bulmadığımı kayıtlara geçirmek isterim.

Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi Sayın Durmuş Yılmaz'da sıra.

Buyurun lütfen. (HDP sıralarından gürültüler)

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İç Tüzük'ümüze göre yapamazsınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Elbette yapabilirim. İç Tüzük'e göre yapıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapamazsınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Olur mu öyle şey?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kendi görevini yapıyor Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Oradan yapamazsınız, buradan yapabilirsiniz...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Durmuş Bey’e söz verdim.

Buyurun lütfen. (HDP sıralarından gürültüler)

Geleceğim, size de geleceğim.

Durmuş Bey, buyurun lütfen.

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Türk ile Kürt kardeşdir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İstanbul Kürt vatandaşlarımızın şehri değil mi değerli arkadaşlar? Antalya Kürt vatandaşlarımızın şehri değil mi? İzmir Kürt vatandaşlarımızın şehri değil mi? Böyle bir mantık olabilir mi?

Buyurun lütfen Durmuş Bey...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Sayın Başkan, oturduğunuz yerin avantajını...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Hayır, hiç öyle bir şey yok. Temel bir takım meselelerde Anayasa ve İç Tüzük çerçevesinde görüşlerimi, tutumumu ifade ederim; bugüne kadar da ettim, bundan sonra da ederim. Lütfen...

Buyurun Durmuş Bey, size söz veriyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Temiz dil kullanmaya mecbur etmesi lazım. Biz de temiz dil kullanacağız... Ayrımcılık yapamazsınız...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Ayrımcılık sen yapıyorsun...Kürtler de... Ayrımcılık sen yapıyorsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Evet, değerli arkadaşlar, çalışmaya devam etmemiz gerekiyor. Yeterince tartıştık, çalışmaya devam etmemiz gerekiyor.

II.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2022 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi (1/283) ve 2020 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Teklifi (1/282) ile Sayıştay tezkereleri (Devam)

a)Kültür ve Turizm Bakanlığı (Devam)

b)Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (Devam)

c)Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü (Devam)

ç)Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğü (Devam)

d)Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığı (Devam)

e)Vakıflar Genel Müdürlüğü (Devam)

f)Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı (Devam)

g)Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (Devam)

ğ)Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu (Devam)

h)Atatürk Araştırma Merkezi (Devam)

ı)Atatürk Kültür Merkezi (Devam)

i)Türk Dil Kurumu (Devam)

j)Türk Tarih Kurumu (Devam)

k)Kıpadokya Alan Başkanlığı (Devam)

l)Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı (Devam)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Durmuş Bey, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Değerli hazırın, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kürtçe kitaplardan hediye ediyorsunuz, teşekkür ederiz.

Peki, değerli arkadaşlar, Durmuş Bey’in süresini yeniden başlatalım.

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, sükûneti sağlayamazsak Durmuş Bey başlayamayacak. Rica ediyorum.

Buyurun lütfen Durmuş Bey.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bilmeden bu konuda konuşuyor. Kürt dili... (AK PARTİ sıralarından gürtlütler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, kifayetimüzakere, rica ediyorum.

Buyurun Durmuş Bey.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Değerli hazırın...

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Aç Meclis sayfasına bak, Meclis sayfasına... Meclis sayfasına bak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Türk Kürt kardeşdir, bu vatan hepimizindir.

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, ifade ettiniz, tamam.

Buyurun, Durmuş Bey.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, Değerli Bakanım, değerli hazırın; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım...

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Niyetiniz iyi olsun, niyetiniz kötü.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkanım, saati başa alın bari.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Saati başa alalım.

Yaşar Bey...

Değerli arkadaşlar, ara vermek zorunda bırakmayın beni. Bugün mesaimizi uygun bir saatte bitirelim rica ediyorum. Yoksa ara vereceğim, eğer onu istiyorsanız...

Buyurun Durmuş Bey, sürenizi yeniden başlatıyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Üçüncü kez...

Saygıdeğer Başkan, Değerli Bakanım ve değerli hazırın; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, 2003-2021 Ekim ayı arasında kümülatif olarak Türkiye 3 trilyon 593 milyar dolar ithalat yaptı, 2 trilyon 493 milyar dolar da ihracat yaptı. Dolayısıyla, bu dönemde biz 1,1 trilyon dolar dış ticaret açığı verdik ve bunun sonucunda da kümülatif olarak 600 milyar dolara yakın cari açık verdik. Bu cari açığın kapanmasında turizm gelirlerinin önemli bir rolü var ve bu önemli rol hâlâ da önemini koruyor ve giderek de artacak. İçinde bulunduğumuz döviz sıkıntısının üstesinden gelebilmemiz için de bu konuda gerekeni yapıp daha fazla döviz kazanmaya gayret etmemiz gerekiyor. Bu bir gerçek.

Sayın Bakanım, sunumuzda “2018 yılında kişi başına 630 dolar olan harcamayı 830 dolara yükselttik.” dediniz. Bu, önemli bir gelişme. Yine, istatistiklere baktığımızda şunu görüyoruz: En yüksek turizm geliri 2019 yılında 51,7 milyar dolar olarak gerçekleşti; bunun 45,5 milyar doları, dışarıdan ülkemizi ziyaret edenlerden ki bu da aşağı yukarı 45,5 milyon kişi, yurt dışında yaşayan yurtaşlarımızdan da 6,7 milyon kişi geldi. Dolayısıyla, toplam ziyaretçi sayısı 51,7 milyon kişi. Bunların bıraktıkları döviz de 34,5 milyar dolar ve o dönemde kişi başına harcama 666 dolardı.

Şimdi, içinde bulunduğumuz koşullara baktığımızda, Türk lirasının dolar karşısındaki seyrini takip ettiğimizde...

(Uğultular)

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Lütfen...

Geldiğimiz noktada, iç piyasa yabancılar için son derece ucuz, bizim gibi yerleşikler için de son derece pahalı bir hâle geldi. Dolayısıyla, bu turizm gelirlerini artırabilmek için biz birim başı, kişi başı harcamayı artırarak mı döviz girdilerini, turizm gelirlerini artırmak istiyoruz? Bununla ilgili bir projeksiyon var mı, eğer varsa bunu nasıl gerçekleştireceğiz? Yoksa “Kim gelirse gelsin.” deyip ziyaretçi sayısını artırıp o ziyaretçi sayısından daha düşük kişi başı harcamayla mı turizm gelirini artıracamız?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Kişi başı geliri...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yani sonuçta diyorsunuz ki: “Biz kişi başı geliri artıracamız.” Bunun usulü, yöntemi de nedir bilmiyorum, nasıl artıracaksınız? Dolayısıyla, bu, ödemeler dengesi açısından son derece önemli bir kalem ve bunun için de -dediğim gibi- herhâlde gerekli önlemleri almışsınızdır diye düşünüyorum.

Onun dışında ikinci bir husus; Mehmet Bekaroğlu Bey, Diyanet İşleri Başkanı ile rahmetli Sayın Sezai Karakoç arasında geçen bir diyalogdan söz etti. Kültür önemli ve kültür de belli bir sosyal çerçeveyi, ortamı gerektiriyor. Eğer o sosyal çerçeve, o sosyal ortam yoksa sanatkar da yetişmiyor, şair de yetişmiyor, edebiyatçı da yetişmiyor, ressam da yetişmiyor. Dolayısıyla, içinde bulunduğumuz koşullarda, ülkenin kültürel seviyesini yükseltmek, daha fazla sanatkar yetiştirebilmek, müzisyen, ressam vesaire yetiştirebilmek için ortamın buna hazır edilmesi lazım.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, biraz daha süküneti sağlırsak... Hatibi tam anlayamıyoruz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şimdi, RTÜK’ün son dönemde yaptığı, aldığı kararlara baktığımızda, maalesef, bu sanat ortamının, kültür ortamının daha da iyiye gidebilmesi için kültürdeki rekabet ortamı korunmuyor, korunamıyor. Dolayısıyla, fikirler birbirleriyle çelişerek, tartışarak ve gerekirse de kalemle ve makaleyle kavga ederek biz bu kültürel ortamı canlı ve diri tutabiliriz. Eğer bunu yapamıyorsak gözetim ve denetim otoritesi olan ilgili kurum bir tarafı tutuyor, diğer tarafın da elini kolunu bağlıyorsa biz buradan bir kültürel etkinliğe, yetkinliğe ulaşamayız ve dolayısıyla da büyük müzisyen, sanatkar, ressam, edebiyatçı, şair vesaire de yetiştiremeyiz. O nedenle, bence RTÜK’ün hedefi, evet, genel ahlaki korumak olmalı, gençleri ve çocukları korumak da olmalı ama bunu yaparken

şunu hiç aklından çıkarmamalı: “Kültürel rekabeti nasıl daha iyiye götürebilirim?” deyip “Rekabeti nasıl iyileştirebilirim.”i düşünmeli ve dolayısıyla o alanda yapılacak olan fikir tartışmalarını taraflara bırakmalı, taraflar kalemiyle makaleleriyle dergileriyle gazeteleriyle bu savaşı sürdürmeliler ve biz de burada okumalıyız, anlamalıyız, aklımızı, vicdanımızı kullanıp ona göre de kendimizi geliştirmeliyiz. Eğer bu olmazsa buradan bir şey çıkmaz. Yani bu ülke eğer bu şekilde giderse kültürel olarak bir Gobi Çölü’ne döner.

Onun dışında, bir başka husus, yine, Diyanet İşleri Başkanı ile Sayın Rahmetli Sezai Karakoç arasında geçen diyalogdan hareketle söylüyorum. Mehmet Genç’in tuğla gibi bir kitabı var “Osmanlı’da Mali Düzen” diye, bu mali düzenin içerisinde bir bölüm de vakıflarla ilgili. Ben, bugün gelinen nokta itibarıyla vakıfların hayır kurumu olmaktan çıkıp bir ekonomik sermaye birikim düzeni hâline geldiğini düşünüyorum açığımı söylemek gerekirse. Vakıfların sermaye birikimine aracılık etmesi kötü bir şey mi? Elbette kötü bir şey değil. Mehmetçik Vakfı diye bir vakıf kuruldu, buradan bir ASELSAN doğdu; buna kim ne itiraz edebilir? Ama vakıfların bir taraftan fonksiyonunu böyle koyduktan sonra “Bunun asıl amacının da kültürümüzden gelen yardımlaşma ve hayır işi” dersiniz... O zaman şu anda vakıf müessesesi bence çığırından çıkmıştır; hayırla vesaireyle bir ilgisi yok. Düşünün, 25 yaşındaki bir delikanlı, daha evini kurmamış, evlenmemiş, kendi işini kuramamış, 3-5 arkadaş bir araya geliyor, ne kadar sermaye koyduğu belli değil, bir sermaye koyuyor -60 bin-70 bin, milyon her neyse- gidiyor, kamudan “Kamu yararınadır.” diye bir de karar çıkarıyor ve ondan sonra o günkü koşullarda siyasete de sırtını dayıyor, kamunun malından tırtıklıyor, tırtıklıyor, tırtıklıyor ve büyüyor; ondan sonra da ekonomide, kültürel hayatta taraf olmaya başlıyor. Dolayısıyla ben, şahsen, bugün artık eski kültürümüzde olduğu gibi, Mehmet Genç Hoca’nın söylediği gibi, “vakıfşeri” falan diye bir şey yok, vakfın şerifliği merifliği vesairesi kalmadı. Bu bir, kamudan kaynak aktarmak ve bunun üzerine el koymaktır. Dolayısıyla burada da bir ahlaki çöküntü var. Vakıfları tekrar hayır müessesesi hâline getirebilmemiz için, insanların didinip çalışıp para kazandıktan sonra, içinden zekatını, vergisini verdikten sonra kalan kısmını bir grubun, bir kesimin, bir toplumun kullanımına hasretmesi ve kendisiyle arasındaki mülkiyet bağını da koparmasına bağlı. Bugün, vakıfçılık böyle bir şey değil. Vakıf, bugün, bana göre, devletten mal aşırmanın, mal çalmanın bir aracı ve fonksiyonu hâline geldi. Bu nedenden dolayı da geçmişteki bu doğru dürüst çalışan vakıflara da haksızlık etmiş oluyoruz. O nedenle, Sayın Bakanım, bu vakıflar üzerinde tekrar düşünölsün. Dolayısıyla da eğer hayır yapmak isteyen varsa adam gibi, alınının teriyle kazandığı parayı koysun, kendisiyle olan mülkiyet bağını koparsın ve oradan da bu vakıflar yönetilsin. Dolayısıyla Vakıflar Genel Müdürlüğünün görevi de budur, bu olmalıdır diye düşünüyorum.

Evet, bir dakikam kaldı, onu da şöyle bitireyim: Arkadaşlar, bu hafta içerisinde çok önemli şeyler oldu biliyorsunuz, bunun yansımalarını Türk lirasının değerinde gördük, görmeye de devam ediyoruz. Ben, bugün cuma dolayısıyla sizleri bu gece saat on ikiden sonra teyakkuza davet ediyorum, Resmî Gazete’yi takip etmenizi tavsiye ediyorum. Bu gece bir şey olabilir, olduğu zaman da Türk lirasının üzerine nasıl daha fazla bir sıkıntının geleceğini görürsünüz. On ikiden sonra Resmî Gazete’yi takip edin diyorum ve herkese iyi hafta sonları diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Yılmaz.

Şimdi, Milliyetçi Hareket Partisinden Sayın İsmail Faruk Aksu Bey’e söz veriyorum.

Süreniz on dakikadır Sayın Aksu.

Buyurun lütfen.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, çok uğultu var. Rica ediyorum aramızda konuşmayalım, konuşacaksak kapı yakın gidip hem bir hava alabilirsiniz hem dinlenebilirsiniz ama burada sohbet ederseniz hatipleri anlayamayız, rica ediyorum.

Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim. Tekrar başlatırsanız sevinirim.

Sayın Başkan, Sayın Bakanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri, kıymetli bürokratlar, basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, kapsamlı sunumunuz için teşekkür ediyorum. Bakanlık olarak kültürel zenginliğimizi ve çeşitliliğimizi koruyarak gelecek kuşaklara aktarmak, sanatsal faaliyetlerin yaygınlaşmasını sağlamak ve sürdürülebilir turizm anlayışıyla ülkemizin dünya turizmindeki payını artırmak amacıyla kültür ve sanatta öncü ve turizmde lider bir Türkiye için yürüttüğünüz çalışmalar için şahsınızda, tüm emeği geçenleri tebrik ediyorum.

Covid-19 salgını nedeniyle tüm sektörlerde özellikle de hizmetler sektöründe meydana gelen kapanmalar, insan insana etkileşimin en yoğun olduğu sektörlerden biri olması nedeniyle kültür ve sanat sektöründe fazlasıyla hissedilmiş ve birçok kültürel faaliyet, etkinlik ve projenin aksamasına neden olmuştur. Bu kapsamda devletimiz tarafından hizmet sektörüyle birlikte kültür ve sanat alanlarında da önemli destek tedbirleri uygulanmıştır. Bu süreçte sinema sektörüne aktarılan destekler artırılmış, senarist, yapımcı ve yönetmenlere destek verilmiş, 2020-2021 sanat sezonunda özel tiyatrolara tahsis edilen destek bir önceki döneme göre yaklaşık 3,5 kat artırılmıştır. Salgına rağmen kültür ve sanat yatırımları devam etmiş, tarihi adımlar atılmıştır. Bu kapsamda Ayasofya-ı Kebir Camisi ibadete açılmış, Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası yeni binası ve Ankara Resim ve Heykel Müzesi hizmete girmiş, 29 Ekim 2021’de İstanbul Atatürk Kültür Merkezi’nin açılışı dünyaya örnek olacak şekilde ve hızla gerçekleştirilmiştir. Ayrıca Kars Ani’deki Ulu Camisi’nin onarımı, Ahlat’taki Selçuklu mezarlarının restorasyon çalışmalarının ciddiyetle devam ettirilmesi takdir ve teşekkür ettiğimiz çalışmalardan sadece birkaçıdır.

Bunun yanı sıra, Beyoğlu Kültür Yolu 29 Ekim’de gerçekleştirilen bir festivalle açılışı yapılarak sanatseverlerle buluşturulmuş, İstanbul’un dünya çapında öncü kültür ve sanat merkezi hâline getirilmesine dönük önemli bir adım atılmıştır. Başkentimize ve İstanbul’umuza kazandırılan bu mekânlar kültür endüstrisinin canlanması, kültür ve sanat hayatımıza katkı sunması adına önemli bir hizmet olmuştur.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, uluslararası alanda kültürel ve insani diplomasi çalışmalarını TİKA, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı ve Yunus Emre Türk Kültür Merkezlerimiz eliyle devam ettirmektedir. Ayrıca, Türk Devletleri Teşkilatı için kilit bir eylem planı olacak Türk Dünyası 2040 Vizyon Belgesi’nde turizm ve kültür politikalarına ilişkin önemli hususlara yer verilmiştir. Yeni ortak turizm projeleri yoluyla üye devletlerin zengin kültürel ve tarihi mirasının yanı sıra doğal cazibe merkezlerinden daha iyi yararlanmak için bölgenin bir turizm merkezine dönüştürülmesi ve turizm potansiyelinden tam olarak yararlanmak için antik ipek yolu boyunca turizmin artırılması amacıyla turizm altyapı ve hizmet sektörüne yapılan yatırımların desteklenmesi, Türk kültürünün, değerlerinin, geleneklerinin, sanatının ve mirasının Türk iş birliği teşkilatlarının ilgili uluslararası kuruluşlarla iş birliği içinde, ortak çabalarıyla dünya çapında tanıtılması, üye devletlerde daha iyi iletişim sağlamak için alfabe ve terminolojide birliğin sağlanması adına kapasite oluşturulması bunlardan bir kısmıdır. Yerel ve yöresel farklılıklar millî kültürümüzün bir parçasıdır ve milleti millet yapan temel unsurlardan biri de dildir. Millî kimliğimizin vazgeçilmez bir ögesi olarak gördüğümüz Türkçenin doğru ve güzel kullanımı esas olmalıdır. Türkçenin her alanda yaygın, doğru ve güzel kullanımı sağlanarak dilimizin

yozaşmasına fırsat verilmemelidir. Türk dilinin zenginliğini meydana çıkarıp onun yeryüzü dilleri arasında değerine yaraşır konuma eriştirilmesi ve Türk dünyasında ortak anlaşma dili, dünyada işe yaygın ve geçerli bir dil konumuna getirilmesi Türkçemiz adına önemli bir gelişme olacaktır.

Turizm ülkemizin kalkınmasında önemli bir fonksiyona sahiptir ve turizm hizmet sektörü birçok farklı sektörü de ilgilendirmektedir. Türkiye turizm alanında önemli altyapıya, yatırım kapasitesine, nitelikli insan gücüne, bilgi ve deneyime sahiptir. Bununla birlikte uluslararası rekabette daha öne çıkmak, turist sayısı ve turizm gelirini artırmak için yapılacak işler de bulunmaktadır. Pandemi sürecinde ülke sınırlarının kapanması, hava yolu seferlerinin durdurulması ve seyahatin kısıtlanması nedeniyle 2020 yılında tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de turizmde daralma yaşanmıştır. Salgının sektördeki etkilerini azaltmak üzere destekler uygulamaya konulmuş ve bu destekler 2021 yılında da devam ettirilmiştir. Bu kapsamda turizm sektörünün de dâhil olduğu kısa çalışma ödeneği uygulaması Haziran 2021 sonuna kadar sürmüş, konaklama vergisinin 2021 yılında da alınmaması kararlaştırılmış ve konaklama tesislerindeki geceleme hizmetlerine yönelik KDV indirimi desteği Eylül 2021 sonuna kadar devam etmiştir. 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde ülkemize gelen yabancı ziyaretçi sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 86 oranında artmış, yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın ziyaretleri de dâhil edildiğinde dokuz aylık dönemde toplam ziyaretçi sayımız 21 milyonu geçmiştir. Ocak-Eylül döneminde net turizm gelirimiz de yaklaşık 17 milyar doları bulmuştur. Bu veriler, tüm dünyada turizmi olumsuz etkileyen pandemiye bağlı gelişmelere rağmen Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin sunduğu hızlı karar mekanizmalarının ve etkin icranın sonucu olarak konaklama başta olmak üzere turizm tesislerinin sertifikasyonunun hızla yapılması ve ziyaretçilerin bu sisteme olan güveninin sonucu olarak gerçekleşmiştir.

Beklentimiz, ülkemize yönelik turizm hareketlerinin devam ettirilerek turist sayısı ve turizm gelirinde 2023 hedeflerine ulaşılmasıdır. Bu süreçte uluslararası pazarda mukayeseli üstünlük sağlayabilecek alanlar, yöntem ve uygulamaların geliştirilmesi zarureti de ortadadır. Değişen tüketici taleplerinin dikkate alınması, Türk turizminin özgünlüğünün korunması, 4 mevsim turizm potansiyelinin harekete geçirilmesi, müşteri çeşitlendirilmesi, sezon süresinin uzatılması, alternatif turizm zenginliğinin ortaya çıkarılması, sağlık turizminin yaygınlaştırılması, turizm sektöründe kalifiye personel, sağlıklı, idari, fiziki ve teknolojik kapasitenin yeterliliğinin sağlanması bu kapsamda önem arz etmektedir.

Günümüzde sektörel hacmi milyar dolarlarla ifade edilen televizyon sektöründe yer alan en önemli yapımlar filmler, dizi filmlerdir. Son dönemde yapım kalitesi yüksek olan Türk dizi filmleri ulusal sınırları aşarak ülkemize döviz girdisi sağlayan yapımlara dönüşmüştür. Sadece ekonomik açıdan değil, kültürel değerlerimizin çocuklarımıza aktarılması, tanıtılması ve kültürel altyapısı sağlam nesillerin oluşturulması bakımından da bu yapımlar önem arz etmektedir. Bu kapsamda hem dizi hem de çizgi film alanında TRT öncülüğünde çocukların kişiliklerinin oluşumu ve kültürel değerleri özümsemelerini destekleyecek çizgi filmler ve ülkemizin tarihî ve kültürel değerlerinin tanıtımına destek olan dizi filmler başarıyla icra edilmektedir.

Bununla birlikte, televizyonlar ve diğer platformlar üzerinden millî ve manevi değerlerimizi hedef alan ve toplumsal hayatımızı zehirleyen bazı dizi filmlerle şiddeti kışkırtan roller, kadın-erkek ilişkilerini yozlaştıran örnekler; aile birliğimizi, manevi değerlerimizi, toplum düzenini çürütme risk ve tehlikesi taşımaktadır. Bunun yanında, şiddet ve istismar olaylarının haber ve benzeri diğer programlar aracılığıyla sınırsız ve sansüresüz şekilde sunulmasının önüne geçilmesi şarttır. Bilindiği gibi kadın cinayetleri, kadına ve çocuğa yönelik şiddet ve istismar günümüzün en önemli sorunlarından. Şiddete karşı anında müdahale edilmesi ve şiddete yönelik etkin ve caydırıcı müeyyidelerin uygulanması

yanında, şiddeti doğuran unsurların ortadan kaldırılması üzerinde özenle durulması gereken bir husustur. Bu tür yayınların toplumsal etkilerinin bilimsel olarak belirlenmesi suretiyle bir çözüm yaklaşımının ortaya konulması acil ihtiyaçtır. Bu konuda RTÜK'ün önemli sorumluluğu bulunmaktadır.

Son olarak da bir memnuniyetimi ifade etmek isterim. Kültür varlığımız dikkate alındığında Türk arkeolojisinin önemli bir kazanıma sahip olduğu açıktır.

(Uğultular)

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Bu çerçevede Türk Arkeolojisi Enstitüsü Kurulmasına İlişkin Kanun Teklifi'mizi 14 Mayıs 2020 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunmuştuk. Konuşmanızda ifade ettiğiniz gibi Türk Arkeoloji ve Kültürel Miras Enstitüsünün kuruluşuna ilişkin çalışmalara başlanılmasından duyduğum memnuniyeti de bu vesileyle ifade etmek istiyorum.

(Uğultular)

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Bu düşüncelerle Bakanlık ve diğer kuruluş bütçelerinin hayırlı olmasını temenni ediyor, başarılarınızın devamını diliyorum.

Sayın Başkanım, bir şeyi de ifade etmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Konuşurken bu saygısızlığı reddediyorum. Lütfen herkes üslubuna dikkat etsin, aynı muameleyi bizden de görürler.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Ben de defalarca uyardım, bir hatibimiz konuşurken sohbet etmemeye dikkat edelim. Hem Bakanın hem dinleyen arkadaşların etkin dinlemesi açısından bu önemli. Kendimiz için neyi istiyorsak başkalarından da onu bekleyelim. Ben de bunu tekrar ifade etmek istiyorum.

AK PARTİ'den Sayın Ekrem Çelebi, hazırsanız size söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli milletvekilleri, değerli basın mensupları, çok değerli Kültür ve Turizm Bakanlığının bürokratları; ben de 2022 yılı bütçenizin hayırlara vesile olmasını diliyor, bu vesileyle herkese saygılarımı arz ediyorum.

Sayın Bakanım, 2018'de geldiğiniz günden bugüne kadar, ben, başta ilimize yapmış olduğunuz hem ziyaret için hem yatırımlardan dolayı zatiyelerinize teşekkür ediyorum. İkinci bir teşekkürüm de gerçekten turizm konusunda, lokasyonlar konusunda müthiş bir deneyiminiz ve müthiş bir akrediteniz var. Hele hele bu pandemiyle birlikte sizin özellikle hem kültür hem turizm anlamında ülkemize yapmış olduğunuz hizmetlerden dolayı ben kendi şahsım adına Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir milletvekili olarak sizlere teşekkür ediyorum.

Yalnızca, kendi hizmetlerine geçmeden önce, ilimle ilgili hizmetlere de geçmeden önce bir iki konuyu da açıklığa kavuşturmak istiyorum. Biraz önce bir milletvekili arkadaş konuştu, keşke ellerine bu metinler verilmeseydi, ben bu konuşmayı dün de aynı şekilde burada yaptım. Bizim...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Elinde metin var mıydı, gördün mü?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Beni dinler misiniz lütfen.

Değerli milletvekili, bizim...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Ama yalan söylemeyeceksin.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ben yalan söylemem. Cümlene dikkat et! Ben hiçbir arkadaşına da şey yapmam. Ama şöyle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, ikili görüşme, ikili diyalog usulümüz yok, herkesi dinliyoruz, herkes fikrini söylüyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Özellikle bu Komisyon çok nitelikli bir Komisyon.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Milletvekillerimize “Ellerine metin veriliyor.” diyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size sıra geldiğinde siz de uyarırsınız, olur.

Kullandığımız kelimelere hep birlikte dikkat edelim, dikkat edelim.

Buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Değerli kardeşlerim, bu Komisyona gelen milletvekilleri bu devlete iftira atmadan, bu devletin gidişi, devletin Selçuklulardan, Osmanlılardan, Türkiye Cumhuriyeti devletinin kuruluşundan bugüne kadar demografik yapı usulleriyle ilgili, milletiyle ilgili, dünyada altı yüz elli yıl boyunca hükmettiği topraklarla birlikte ne olduğu belli devletin bu geçmişi... Burada insanlar konuştuğu zaman da yerlerini hemen konuştuktan sonra terk edip gitmelerini de doğru bulmuyorum. Eğer siz bir fikrin sahibiyse, bir fikri toplumunuza, topluluğa veya bir cemiyete bunu söylüyorsanız bunun da arkasında kalmanız lazım. Bu devlet hiç kimseyi durduğu yerde herhangi bir hakarete veya bir tutuklamaya maruz bırakmaz. Bunu net olarak söyleyeyim.

Şimdi, eğer insanlar terörle mücadeleyi kavmiyet mücadelesiymiş gibi saptırmaya çalışıyorlarsa herkes şunu iyi bilsin ki bu cümleleri söyleyen terörün katkısız destekçileridir.

Şimdi, biraz önce özellikle “Kürtlerle ilgili bir kitabı yok, bir kültürü yok.” dediklerinde, Sayın Bakanımıza teşekkür ediyorum, yanlarında getirmiş, götürüp hediye verdiler. Bakın, bu “Mem û Zîn” benim ilimde Ahmedi Hani’nin, büyük bir İslâm âlimi, bir Kürt âliminin yapmış olduğu eserdir. Ama şunu söyleyeyim değerli kardeşlerim: Bu ülkede kimsenin Kürt, kimsenin Türk olduğuna bu devlet bakmıyor. Bu devlette, hele hele özellikle AK PARTİ hükümetleri döneminde hep şuna baktık: Senin kavmiyetinin ne olduğu hiç önemli değil, sen Türkiye Cumhuriyeti devletinin vatandaşısın, yeter ki vatandaşı ol ve teröre bulaşma. Burada hiç kimsenin bir şeyi yok. Ama şudur: Her devlet kendi milletini, kendi toprağını korumakla mükelleftir. Hiç kimse kusura bakmasın, eğer siz devlete karşı geliyorsanız, yardımcılık yapıyorsanız, devletin camilerine, sokaklarına eğer hendek, barikat kurup da patlatıyorsanız bu devlet kendi vatandaşını, kendi camisini, kendi adliyesini, kendi doktorunu, kendi savcısını, kendi hâkimini korumak zorundadır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Temiz bir dile davet ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Niye üstünüze aldınız ki ya?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, temiz bir dil kullanmaya çağırır mısınız?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bunda hiç kimse kusura bakmasın.

Şimdi şunu söyleyeyim: TRT Kurdî, bunu kim getirdi? AK PARTİ hükümetleri getirdi.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kimseye hiçbir şeyi olmadı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Yardımcılık.” dedi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Daha önce, bizim burada, bakın, dün bir milletvekili arkadaş -ben arkada oturuyordum- hem de HDP sıralarında Kürtçe konuştu. Bu devlete kimse gelip de... Burada bir sürü polis var, herhangi bir şey söylediler mi? Söylemediler. Üniversitelerde Kürdoloji Bölümünü AK PARTİ Hükümetleri kurdu ya. Şu anda, burada eğitim yapılıyor mu? Yapılıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Yardakçılık.” diyemez efendim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen bir tamamlamasını bekleyelim, lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İki, Kültür Bakanlığı, bütçesinden -demin de söyledim- bakın, bu kitapların bütünü, Melâye Cizrî gibi kitapların bütünü şu anda kütüphanelere, her tarafa gönderiyor, hem de bedava gönderiyor, kimseden bir kuruş para da almadan. Bunlar bizim devletimizin gerçekleri değerli kardeşlerim, bizim bunu bilmemiz lazım.

Üç, okullarda seçmeli ders Kürtçe şu anda okutuluyor mu? Okutuluyor. Köy isimleri... Yahu, Allah aşkına, daha önce kimse kendi çocuğuna isim veremiyordu. Zozani ismini kim verebiliyordu? Değerli milletvekillerim, ya, elinizi vicdanınıza koyun, yeterli bulmayabilirsiniz, eleştirebilirsiniz ama şu var: Türkiye’de bir gerçeğin altını bizim özellikle çizmemiz lazım, bunu bilmemiz lazım. Bizden önce, demin de söyledim, kim çocuğuna Zozan adını koyabiliyordu ya? Gidiyordu herkes nüfus müdürlüğüne, tekrar geri gönderiliyordu, geri geliyordu. Mahkemelerde ana dilde savunmayı biz getirdik ya.

Necdet Hocam, Değerli Hocam, elini vicdanına koy ya. Geçen gün, geçen hafta Cumhurbaşkanımız Batman’daydı; daha önce, bu devletin cumhurbaşkanları, başbakanları bir ilinize geldiğinde -Allah’ımızı severseniz- hangi cumhurbaşkanını Kürtçe şarkılarla karşılayıp kendilerine Kürtçe hitap edip de sohbet edilebildi? Kız öğrencimiz, üniversite öğrencimiz, çıktı, Cumhurbaşkanımızla Kürtçe konuştu, Kürtçe şarkısını söyledi, beraber şarkı söylediler. Bakın, bunlar bizim ülkemizin gerçekleri, zenginlikleri, bunları getiren AK PARTİ hükümetleri. Ama şunu söyleyeyim: Eğer bir milletvekili bu devleti farklı şeylerle itham ediyorsa, Necdet Hocam, siz bölgenin akıl insanısınız -ben geçen de söyledim- özellikle sizin bunları konuşmamanız lazım, bunlar doğru değil.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Doğru diyor, doğru diyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, Erhan Bey devletten geldi, her zaman için söylerim. Hocam, CHP hocası yani buradaydı, Bülent Bey yoktu. Şimdi, Mustafa ağabey, bakın, yıllarca burada Mecliste. Yani biz bu gerçekleri hep beraber biliyoruz ama kimse nedense bunları dile getirmek istemiyor. Dolayısıyla şunu söyleyeyim: Değerli arkadaşlar, bizim kendi devletimize sahip çıkmamız lazım, bu devlet şöyle veya böyle bizim devletimiz ve şu anda doğru şeyleri yapıyor.

Bakın, bir şeyi daha arz etmek istiyorum. Dedi ya “Ahmedi Hani’nin büstünü kırıyorlar.” Ya, Doğubeyazıt benim de ilçem, yıllardan beri belediyesi HDP’de, daha önce BDP’deydi. Ahmedi Hani’nin mezarı orada mı? Orada. Yolu orada mı? Orada. HDP belediye başkanları getirip desinler ki: “Biz bir tane çivi çaktık.”

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Çakmadılar abi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Gelsin benim kafama çakıversin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kayyum atadınız.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, müdahale etmeyin lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Kayyum yok, yıllardan beri sizdeydi.

Bakın, değerli kardeşlerim, bizim bunları konuşmamız lazım, bunlar konuşulmadığı zaman... Devlete iftira atmanızı doğru bulmuyorum.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – “Çaktık.” diyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yok, Hocam, bak, bunlar çok yanlış şeyler. Yani özellikle sizin bunlara hiç şey yapmamanız lazım. Ben bunları doğru bulmuyorum.

Şimdi bir şey daha söyleyeyim: Tabii, sabah da özellikle bu AKM'yle ilgili konuşan birkaç milletvekilimiz oldu. Değerli milletvekilleri, hani AKM İstanbul'da yıkılacağı zaman... Bakın, yıkılmadan önce, şunu size göstermek istiyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ya, ya.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Önündeki afişleri bilmiyorum, okuyabiliyor musunuz, görebiliyor musunuz? Okudunuz mu? Peki. Bir de şöyle yapayım: Şunu da görebiliyor musunuz? Bakın, bu AK PARTİ'nin getirmiş olduğu vizyonerliktir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hay maşallah, şuraya bak.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Nereden nereye? Sayın Cumhurbaşkanımız dediği zaman...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hay maşallah, şuraya bak, şu haşmete bak.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bak, bak, şimdi, şöyle, şunu da bir daha rica edeyim. Eğer arkadaşlar gösterebiliyorsa benim özellikle istirhamım olur. Bakın, şöyle göstereyim, nereden nereye. (Gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hay maşallah! Şuraya bak! Haşmete bak!

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Erzurum'da deprem oldu, yıkılan evler var.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Bardak yoktu, bardak!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Dolayısıyla şunu söyleyeyim, şunu arz edeyim: Bunlar bizim devletimizin gururu. Yani biz bunları gördüğümüz zaman bizim gerçekten mutlu olmamız lazım değerli kardeşlerim.

Yine, bir şey daha söyleyeyim. Sabah bir arkadaş söyledi, dedi ki: “Yönetilmeyen pandemi.” Ya, arkadaşlar, dünyaya baktığınız zaman bu devlet, turizm açısından, sağlık açısından 7'nci ülke. Yine dedi ki: “Ya, hedeflediğiniz turizm sayısına ulaştınız mı?” Bakın, biz kendi nüfus yoğunluğumuza göre daha önceki yani isim verebilirim ama vermem doğru değil...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Çelebi, süreniz dolmak üzere, toparlarsanız...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hedeflenen turist 20 milyondur, 25 milyondur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey'den beş dakika size aktarıyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Benden beş dakika sana.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Eyvallah.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama toparlayalım lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hedeflenen turist 25 milyon, 20 milyar dolar gelirdi, bakın, gelen turist sayısı 28 milyon olmuş, 22 milyar dolar gelir sağlanmıştır. Dolayısıyla şudur: Eğer bu ülkede ekonomik istikrar, siyasi istikrar olmazsa, değerli milletvekillerimiz, kimse gelmez. Ama hamdolsun bakın şu anda sıkıntı yok bunlarda. Bütün dünyaya baktığınızda hem ekonomik istikrarda sıkıntıları var... İşte, sabah biz geldiğimizde de ben radyoyu dinliyordum işin açıkçası, dolar ve euro bölgesinde şu anda yangın var, fazla dolar var, enflasyon kalıcı hâle geldi. Düşünün İngiltere'de yüzde 4 civarında enflasyonun olacağı ve kalıcı olacağı söyleniyor. Bakın, yüzde 4. (Gürültüler)

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Binde 4'lerden yüzde 4'lere geldi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yani şunu söyleyeyim, şimdi şunu arz edeyim: Bakın, her ne olursa olsun burası biraz önce de söyledim nitelikli bir Komisyon. Biz burada bunları konuşacağız. Ama konuştuğumuz zaman da her ne kadar farklı görüşte olsak da biz; kendi devletimizin geleceğini düşünmek zorundayız.

Yine, ben burada özellikle Sayın Bakanımıza bir teşekkürümü daha söylemek istiyorum. Özellikle millî kültürün tanıtılması konusunda müthiş derecede hem reklam anlamında hem dijital anlamda çok güzel hizmetler yaptınız Sayın Bakanım. Yine, zengin kültürel mirasın tanıtılması konusunda, bir; ikincisi de kazı çalışmalarının yapılması konusunda. Biz Göbeklitepe'ye de gittik, Taştepe'ye de gittik -tabii darısı Ağrı'ya, onu da söyleyeyim- müthiş bir çalışma olmuş. Burada da gerçekten teşekkür ediyorum.

Yine, radyo, televizyon, özellikle RTÜK'le ilgili olarak yapmış oldukları çalışmalardan dolayı ben burada Başkanımızı da gerçekten tebrik ediyorum.

Sayın Bakanım, zatalilerinizden bir istirhamım var. Tabii, Ağrı, Selçuklulardan ve Osmanlı bakiyesi Türkiye Cumhuriyeti devletinin de bir ili olması hasebiyle özellikle 1071'de Sultan Alparslan'ın bana göre Romen Diyojen'le yapmış olduğu savaşın yüzde 80'i Patnos'un Doğansu köyü, eski adıyla Sultanmut köyünden geçti. Şimdi, o lokasyona baktığınızda en fazla şehidin yattığı yer Doğansu köyü. Ben kendim araştırdım. Tabii, Çanakkale'de bir Alan Başkanlığı var. Acaba bunun bir tanesi de o bölgede kurularsa bunun Ağrı'ya veya Patnos'a verilmesi söz konusu olabilir mi? Çünkü şudur: Özellikle Malazgirt'te devletin çok büyük yatırımı var. Dolayısıyla aynı şekilde Ahlat'ta devletin çok büyük yatırımları var. Ama şudur: Biz bu yatırımları biraz daha bölüştürüp de o bölgelere dağıtma imkânımız olursa bölge halkı açısından da çok büyük bir tarihe ortak olmak anlamında... Yani hatta şunu da söyleyebilirim: Malazgirt Meydan Muharebesi'ni şöyle de değiştirebilir miyiz? "1071 Malazgirt ve Patnos Meydan Muharebesi" olabilir mi? Bunu da takdirlerinize sunuyorum.

Ben, 2022 yılı Kültür ve Turizm Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyor, bu anlamda hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Çelebi.

Şimdi 3 isim okuyacağım, sırasıyla söz vereceğim, hazırlanmaları bakımından. İsimlerini okuyorum: Sayın Mürsel Alban CHP Grubundan, Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki HDP Grubundan, Sayın Burcu Köksal yine CHP Grubundan.

Buyurun Sayın Alban. Süreniz beş dakikadır.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Komisyonun değerli üyeleri, Sayın Bakan; Turizmi Teşvik Kanunu'yla ilgili bir Turizm Tanıtım Ajansı kurdunuz. Pandemi döneminde herkes evine kapanmışken 7 fuara katılmışsınız, 7 milyon Türk lirası para harcamışsınız. Bütün dünya pandemide kapanmış, siz hangi fuara katıldınız, 7 milyon Türk lirasını nereye harcadınız? Ajansı Sayıştay denetiminden uzak tutarak AKP döneminin yeni bir arpalığı hâline mi dönüştürdünüz? Bu durumdadır inanın ki. Ajans denetimi özel bir firmaya verilmiştir. Ajansın kuruluş kanununun 7'nci maddesine göre de denetim raporu Sayıştaya sunulmaktadır. Ajans, böyle kapalı bir kutu hâline gelmiştir. Sayıştay denetiminden uzaklaştırılmış, çalışan personellerin ismi, görevi, unvanları bilinmemektedir.

Ajans, 2020 yılında TV giderleri olarak 242 milyon 811 bin 492 TL para harcamıştır. Bunlar görülmektedir. Hangi televizyon kanallarına kaç adet reklam verilmiştir? Bunlar denetim raporunda neden yer almamaktadır? Tam 243 milyon liralık televizyonlara reklam vermişsiniz. Hangi kanallara verdiyseniz reklamları bu televizyonların isimlerini açıklamanızı bekliyoruz.

Yine, 18 milyon liralık dijital medyaya reklam vermişsiniz. Hangi internet sitelerine reklam verdiniz? Sayın Bakan, bunların listesini neden kamuoyuna açıklamıyorsunuz, neden paylaşmıyorsunuz?

Bakın, çok ilginç bir harcama kalemi var burada. Banka komisyon giderleri olarak 1 milyon 634 bin 858 Türk Lirası para harcanmış sadece 2020 yılı için. Sayın Bakan, şimdi size soruyorum: Ziraat Bankasında harcanan bu para –komisyon gideri olarak– yandaş medya patronlarına verdiğiniz kredilerin parasını Turizm Ajansına mı ödetmeye çalışıyorsunuz? Ajansta şu anda 96 kişi çalışıyor. Bu kişilerin kimlerden oluştuğu bilinmemektedir. Size isim listesini soru önergesiyle soruyoruz, açıklamıyorsunuz. Siz kimlerin isimlerini saklıyorsunuz, niye isimleri açıklamıyorsunuz?

Yunus Emre Vakfı var Bakanlığımızın bünyesinde. Bunlarla ilgili birçok soru önergesine yanıt vermediniz. Neyi saklıyorsunuz Sayın Bakan? Beni dava edeceğinize önce turizmcinin cirosundan pay aldığımız, emeğinden, ekmeğinden pay aldığımız o parayla Ajans kurup işlettiğiniz turizmciye hesap verin. Turizmci sizden kuruş kuruş bunun hesabını sormak istiyor.

Sayın Bakan, Turizmi Teşvik Kanunu'nda 3 bakanlık oluruydu turizm alanları ilan ediliyordu. Siz bunu neden tek başınıza kendinize aldınız? Zaten Cumhurbaşkanlığı tek başına yetkiliydi. Çevre, Şehircilik Bakanlığı neden dışarıda kaldı, Tarım ve Orman Bakanlığı neden dışarıda kaldı? Yoksa, siz de tek adam gibi tek adam heveslisi olarak devam mı edeceksiniz?

Türkiye genelinde altyapı yatırımları gideri olarak 125 milyon lira harcadığımızı sunumunuzda beyan ettiniz. Oysa 2020 yılı bütçesi konuşmanızda 250 milyon Türk lirasının sadece Muğla ilinde Bodrum'a yatırılacağını duyurdunuz ve ihale ettiniz. Peki, 250 milyon nerede, 125 milyon nerede? Ve bu yaptığınız yatırım yine Torba'da sizin kendi otellerinizin etrafına yapılmış Sayın Bakan. Neden siz bunları sadece kendi otellerinizin etrafına yaptınız, diğer yerlere niye yapmadınız?

Sayın Bakan, şimdi bakın, burada bir şey var, bu paylar paylaşılırken tabii ki sizde... Ülkeye turist geliyor. Bu turistler geldiğinde de... 2020 yılında yine 50 milyon hedef koydunuz, 20 milyon turist geldi. Bence bu gelen 28 milyon turistle de yine hedefi tutturamadınız. Oysa tüccarlar hesaplarını, hedeflerini tuttururlar. Kültür ve Turizm Bakanlığı değil, tüccar bir Bakansınız Sayın Bakan. Bir soru daha soruyorum size.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Bodrum Torba'da yola neden çöktünüz Sayın Bakan? Bodrum Torba'da Voyage Otel'i nize yola neden çöktünüz? Siz, Voyage Otel'in önünde halka ait olan, kamuya ait olan plajı demir parmaklıklarla neden kapattınız Sayın Bakan?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Orası halkındır. Bakın, o kapıları orada açmanız lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz dolmuştur Mürsel Bey.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Yola çöktüğünüzü neden açıklamıyorsunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – HDP Grubundan Mehmet Ruştü Tiryaki Bey.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – 750 metre karelik yol nerede, niye çöktünüz oraya? Ülkenin Bakanı olarak bundan utanmıyor musunuz, sıkılmıyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu sözünüzü geri almanızı rica ediyorum, böyle bir söz kullanmaya hakkınız yok. Böyle bir söz kullanmaya hakkınız yok, lütfen.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Cevaplasın Sayın Bakan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Öyle şey olur mu?

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Soru soruyorum...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kaba ve yaralayıcı bir dil kullanamazsınız, böyle bir şey yok. Eleştirebilirsiniz ama böyle bir dil kullanamazsınız, doğru bir şey değil bu yaptığınız. Doğru bir dil değil, doğru bir üslup değil.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Başkanım, bakın, bunu...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, şimdi, hatip kendi cep telefonundan canlı yayın yapıyor ve Bakanımıza hakikaten ağza alınmayacak şekilde hakaret etti.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Ben hakaret etmiyorum.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hakaret etti Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir durun, bir saniye; bir şey söylüyor, lütfen.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Hakaret neresinde Sayın Başkan? Hakaret neresinde?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, bu üslubunu kınıyoruz zaten. Ama aynı zamanda, Sayın Bakanımıza da konuşmaların sonunda söz vererek cevap vermesini değil de anında cevap vererek kayıtlara geçirilmesini ve kendisinin söylediklerinden utanmasını sağlamamız lazım Sayın Başkan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, tarafsız davranın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tarafsız davranıyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tarafsız davranmıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tarafsız davranıyorum, rica ederim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ağır ithamlarda...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kimseyi kastetmedi, somut birini kastetmedi orada. Somut birini kastetmedi, genel bir ifade kullandı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tarafsız davranmıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sizi hedef alıp söyleseydi uyarırdım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tarafsız davranmıyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Genel bir ifade kullandı; çukur kazanlara, bilmem ne yapanlara ifade kullandı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır efendim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz niye kendi üzerinize alıyorsunuz onu? Lütfen. Öyle şey olur mu? Size dönük şahsen bir şey söyledi mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tutanaklara bakın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kişisel bir şey söyledi mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tamam, getirelim, bakalım tutanaklara; getirelim, bakalım.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – PKK'ya söylüyor, sizin ne alakanız var PKK'yla!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım, ayrıca, size çok teşekkür ediyorum. Gerçekten yani samimiyetle söylüyorum, çok tarafsız davranıyorsunuz, çok da müsamaha gösteriyorsunuz; hatibe bayağı müsamahakâr davranıyorsunuz Sayın Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, değerli arkadaşlar, hepimiz seçilmiş insanlarız burada, milletvekilleriyiz. Hem Meclisin saygınlığını korumak hem Meclis ile yürütme arasındaki ilişkilerin kalitesini korumak için her türlü eleştiriyi yapabiliriz ama kullandığımız kelimelere, üslubumuza dikkat etmek durumundayız.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Sayın Başkan, hakaret neresinde?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Mürsel Bey, aynı sözlerinizi, aynı eleştirilerinizi farklı kelimelerle gayet güzel yapabildiniz. Bunu tercih ettiniz, yapmadınız; bu, doğru bir şey değil.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Tamam da “Utanmıyor musunuz?”un neresinde hakaret?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye Cumhuriyetinin bir Bakanına “Utanmıyor musunuz?” demek doğru bir üslup değil, kusura bakmayın.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Ama yola çökmüş...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – “Sizin bilgileriniz yanlış, size yanlış bilgi verilmiş.” diyebilirsiniz “Bu konuda yanıyorsunuz.” diyebilirsiniz bunları eleştirebilirsiniz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Çökmüş.” de bir hakarettir.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – Ya “Çökmüş.” de hakaret.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ama “Utanmıyor musunuz?” demek doğru bir üslup değil, kaba ve yaralayıcı bir üslup.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ayıp.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Lütfen bu sözlerinizi geri alın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkanım “Çökmüş.” diyor, Sayın Başkanım. “Çökmüş.” daha büyük bir hakaret.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bu, doğru bir üslup değil.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Kendisi cevap verebilir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kendisi cevap verebilir ama İç Tüzük’ümüz gereği kaba ve yaralayıcı bir dil kullanamayız, temiz bir dil kullanmak zorundayız. Bu da bizim Komisyonumuzun, Meclisimizin, İç Tüzük’ümüzün gereği.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Bundan daha temiz bir dil olamaz, ben sadece “Utanmıyor musunuz?” dedim...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Siz kendinize öyle bir temiz dil yakıştırıyorsanız ben bir şey diyemem.

Şimdi, Mehmet Ruştü Tiryaki Bey’e söz vereceğim.

Buyurun lütfen, beş dakikanızdır süreniz.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Hazırlamışım, hazırlamışım; çıkaracağım hepsini.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan; süre zaten kısa, baştan alırsanız sevinirim.

Şimdi, Komisyonunda bugün Kültür ve Turizm Bakanlığı ile RTÜK de içerisinde olmak üzere 14 tane kamu kurum ve kuruluşunun bütçesini görüşüyoruz. Beş dakikalık sürem var, hepsiyle ilgili değerlendirme yapamayacağım; efektif kullanmak istiyorum, RTÜK’le ilgili değerlendirmelerimi paylaşacağım.

6112 sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayın Hizmetleri Hakkında Kanun var. 1'inci maddesine göre 4 amacı var, bir tanesi de şu: İfade ve haber alma özgürlüğünü sağlamak. Kanunun 8'inci maddesinde yayın hizmeti ilkeleri düzenlenmiş; tarafsızlık, gerçeklik, doğruluk ilkelerini esas almak gibi, suçlu olduğu yargı kararıyla kesinleşmedikçe hiç kimsenin suçlu ilan edilemeyeceği gibi, siyasi partilere ve demokratik gruplarla ilgili tek yönlü veya taraf tutucu nitelikte yayın olamayacağıyla ilgili, kişi veya kuruluşların cevap ve düzeltme hakkına saygılı olmak gibi. Peki, bu yayın hizmeti ilkelerini kim kontrol edecek? Radyo ve Televizyon Üst Kurulu. O da 34'üncü maddeyle düzenlenmiş. Sunumunuzda aynen şu ifadeyi kullanmışsınız Sayın Başkan, diyorsunuz ki: "RTÜK her zaman olduğu gibi bugün de izleyici ve dinleyicilerin ifade ve haber alma özgürlüğünün teminatı olmaya devam edecektir."

Gerçekten öyle mi? Bakın, hiç unutmayacağız -sevgili Erol Vekilimiz de söyledi- Sevda Noyan adlı bir kişi, Ülke TV'ye çıktı, açıkça tehdit mesajları yayınladı ve siz şu cevabı verdiniz: "Darbe sevicilerini sevindirecek bir karar alamayız." Bu ülkede yaşayan milyonlar değil, on milyonlarca yurttaşın dinlediği Grup Yorum'un, "Cemo" adlı türküsünü yayınladığı için bir televizyon kanalını cezalandırdınız "Terör propagandası yapıyor." dediniz. Halk TV'ye canlı yayında yapılan saldırıyı kınarken bile nedense "Ülke TV'ye yapılan saldırıyı kınadığımız gibi bunu da kınıyoruz." dediniz. Bu saldırıyı kınadığımız için üzgün müsünüz Sayın Başkan, niye böyle şeyleri aynı anda söylüyorsunuz? Bakın, bir üyenizi, Twitter paylaşımlarında gündemi önceden bildirdi diye toplantıya almadınız Sayın Başkan. Oysa siz pek çok televizyon kanalıyla ilgili açık bir biçimde tehdit mesajları olarak nitelendirilebilecek "Şunu, şunu, şunu görüşeceğiz." diye "tweet"ler atmakta beis görmüyorsunuz ama bir başka üyeniz, bir mesaj attığında, onu oy çokluğuyla o kurul toplantısına almayabiliyorsunuz.

Bakın, bir RTÜK üyesi, geçen yıl bir rapor paylaştı, diyor ki: "Bir buçuk yılda, iktidara yakın olan televizyon kanallarıyla ilgili neredeyse hiç ceza verilmedi ama muhalif yayın yapanlarla ilgili 8 kat, 10 kat cezalar verildi; para cezaları verildi, yayın durdurma cezaları verildi." Sürem az ayrıntılarına girmeyeceğim.

Şimdi, TRT, kamu yayıncılığını tekelinde bulduran bir televizyon, gelirlerinin yüzde 85'i de kamusal kaynaklardan geliyor. Kanun uyarınca da, 2954 sayılı Kanun'un 5'inci maddesi uyarınca da tarafsızlık, doğruluk ilkelerine göre yayın yapmak zorunda, tek yanlı, taraf tutan yayın yapamaz; bu da yasanın emredici hükmü. Ama âdeta iktidarın propaganda kanalı gibi çalışıyor, üstelik iktidar için bir maliyeti de yok, cebinden tek bir kuruş para çıkmadan bir televizyon kanalı yedi gün yirmi dört saat, daha doğrusu birden fazla televizyon kanalı, lehine propaganda faaliyeti yürütüyor.

Bakın, birkaç seçimde TRT'nin yaptıklarını sizinle paylaşacağım. Ve siz neler yapmışsınız? 31 Mart, en son seçimlerde, 31 Mart Yerel Seçimlerinde Cumhuriyet İttifakı lehine yüz altmış dört saat yayın yapmış, Millet İttifakı lehine kırk altı saat yayın yapmış, HDP'ye üç saat ayırmış, bu üç saatin iki saat elli dokuz dakika yirmi dört saniyesinde HDP hedef gösterilmiş, hakaretler edilmiş, sadece otuz altı saniyelik nötr bir haber var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) - 298 sayılı Kanun uyarınca TRT'de propaganda konuşmaları yapıyor, bütün siyasi partilerin. Bakın, Eş Genel Başkanımız Selahattin Demirtaş'ın konuşması YouTube kanallarında yayımlandı, siz "Bunlar benim televizyonlarımda yayımlandı, kaldırım." diye YouTube'a başvurduunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz doldu Sayın Tiryaki.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Son cümlelerimi söylüyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi söyleyin lütfen.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Aynı YouTube kanallarında Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Başkanı dâhil olmak üzere hiçbir siyasi parti liderinin, başkanının, genel başkanının yaptığı konuşma için “Telif hakkımız var.” diye başvuruda buldunuz mu Sayın Başkan? Bulunmadınız. Tarafısınız diyorum.

Hepinize teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Burcu Köksal, CHP Grubundan...

Buyurun Burcu Hanım.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Bakan, Anadolu’da yerel medya destek bekliyor. Yerel ve bölgesel yayıncılık yapan kuruluşlar telifle konu eserlerin yüksek hak bedellerini ödeyemiyorlar. Yıllık ÜFE, TÜFE oranlarının artırılmasıyla özellikle yerel ve bölgesel yayıncılık yapan kuruluşlar mağdur oluyorlar. Ayrıca, kamuya ait ilan, reklam ve duyuruların da radyo ve televizyonlara da verilmesini talep ediyorlar. Uydu yayıncılık sektöründe TÜRKSAT’ın kapasite kullanım bedelleri, yerel ve bölgesel yayıncılık yapan kuruluşlar açısından son derece yüksektir. Yıllarca bu, dile getirildi. Niçin hâlâ makul bir bedel ödenmiyor, indirim yapılmıyor? Yayın kuruluşlarının en büyük giderleri arasında yer alan enerji giderleri de oldukça yüksek. Enerji bedeli olarak ödenen bedelde neden indirim yapılmıyor? Yerel ve bölgesel yayın yapan medya kuruluşları için bunlar gerçekten önemli. Bu konuda Bakanlığımıza bir önerge de vermiştim. Lütfen, artık yerel medya için bir şeyler yapılınsın.

Vakıflar Genel Müdürlüğünce, maddi durumu yeterli olmayan, Millî Eğitim Bakanlığımıza bağlı resmî okullarda eğitim öğretim gören öğrencilere yapılan eğitim yardımlarında gerçekten ihtiyacı olan öğrencilerin bu yardımlardan faydalandırılmadığı, bilakis siyasi referanslarla öğrenci yardımlarının maddi yetersizlik kriterine bakılmaksızın verildiği iddiası doğru mudur? Ki bu konuda Sayıştay raporlarında bu eğitim yardımlarını alan bazı öğrencilerin ve aile bireylerinin başvuru formunda beyan ettiği bazı bilgilerin kontrollerinin yapılmaması nedeniyle bazı öğrencilerin haksız yere eğitim yardımı aldığı hususunun yer alması bu iddiaları da desteklemektedir.

Sayın Bakan, seçim bölgem Afyonkarahisar, kurtuluşun ve kuruluşun gerçekleştiği, cumhuriyetin kazanıldığı topraklardır. Tarihî ve kültürel açıdan son derece önemli bir şehirdir. Geçmişten gelen tarihin gelecek nesillere aktarılmasını sağlayacak birçok tarihî mekân ve tarihî eserin olduğu bir yerdir. Ama ne yazık ki şu anda tarihî eserleri sergileyecek bir müzemiz yok. 2007 yılında Afyonkarahisar’da yeni müze yapımı için TOKİ’yle anlaşıldı ve Kurtuluş Caddesi’nde bulunan, 1971 yılından beri müze olarak faaliyet gösteren bina TOKİ’ye devredildi. Sonrasında yeni müze inşaatı tamamlanmadan Kurtuluş Caddesi’ndeki bu müze, internet sitesinde 45 milyon liraya satışa çıkarıldı. Eski müzenin akıbeti ne oldu? Yeni müze, TOKİ tarafından niçin tamamlanmadı? Bakanlık inşaatın eksikleri olduğu gerekçesiyle inşaatı kendisinin biteceğini belirtti. Ama yeni müze inşaatı yıllardır niçin tamamlanmıyor?

Tarihimiz açısından son derece önemli olan ve müzayedede satılmak istenirken Bakanlığımızca Türkiye’ye getirilen bin yedi yüz yıllık Kybele heykeli Afyonkarahisar’da müze olmadığı için İstanbul Arkeoloji Müzesi’ne konuldu. Bu heykel Afyonkarahisar’dan kaçırılmıştı. Şimdi, ana vatana döndü ama memleketimde sergileyecek müze yok; fikra gibi değil mi? Ayrıca bir Zafer Müzemiz var, 1915-1920 yılları arasında yani cumhuriyet öncesi yapılmış, Başkomutanlık Meydan Muhaberesi’nin planlandığı, taarruz emrinin verildiği yer. Afyonkarahisar’ımızın düşman işgalinden kurtuluşunun, milletin bağımsızlığının, Kurtuluş Savaşı’nın zaferinin simgelerinden biridir. 1930’lu yıllara kadar belediye hizmet binası olarak da kullanılmıştır. Şimdi, 2017 yılı Kasım ayında dönemin AKP Afyonkarahisar İl

Genel Meclisi Başkanı Salih Sel, Zafer Müzesi'nin restorasyonunun yapılacağı, restorasyon ihalesinin 2017 yılı Kasım ayı içerisinde gerçekleştirileceğini ve restorasyonun yedi yüz gün içinde tamamlanacağını belirtti. Ancak o günden bugüne dört yıl geçti, hâlâ hiçbir işlem yapılmadı. Defalarca Mecliste de dile getirdim, Zafer Müzesi atıl durumda, âdeta terk edildi. Şimdi, "2021 yılı Ekim ayında restorasyon ihalesini yaptık." diye müjde veriyorsunuz. Ama müzenin içinde, harabe bir şekilde onarılmayı, restore edilmeyi bekliyor. İçindeki tarihi eşyaların akıbeti ne oldu? Nerede tutuluyor? Kayıp mı, bilmiyoruz? 30 Ağustos haftasında, 29 Ekimde Zafer Müzesi'nin karşısında kutlama yapıyoruz. Ama bina terk edilmiş bir yapı gibi karşımızda dururken içim sızlıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) - Geçmişimize, tarihimize böyle mi sahip çıkılıyor? Zafer Müzesi ne zaman ziyarete açılacak, yoksa oyalama taktiğiyle yine mi yıkılmaya, harap olmaya bırakılacak?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

HDP Grubundan Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu, buyurun lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ülkemizde maalesef yeterli arkeolojik kazılar yapılmıyor. Aslında topraklarımızın altında maddi ve manevi çok önemli bir değer yatıyor ama gereken çalışmalar yapılmıyor. Mesela Adıyaman Nemrut Dağı tümülüsleri. Bu konuda bir çalışma yapılmıştı, tümülüslerin açılması konusunda bir çalışma yapılmıştı ama nedense durduruldu, tümülüs açılmadı. Aslında olağanüstü, dünya harikası bir çalışma olabilecekti, ülkemize çok şey kazandıracak bir çalışma olabilecekti, bir televizyon kuruluşuyla da anlaşılmıştı. Her nedense bu çalışma durduruldu ve tümülüs aslında canlı yayında açılarak dünyaya olağanüstü, güzel bir reklam yapılabilirdi, ülkemiz turizm açısından tanıtılabilirdi ama ihmal edildi. Bakanlığınız bu noktada ne diyecek?

Yine, Doğu Ekspresi seferleri pandemide durdurulmuştu, daha sonra başlatıldı ama yeterli sefer sayısı yok. Yeterli sefer sayısı olmadığı gibi, bir de turizm şirketleri açılan biletleri anında alıyor -hangi şirketler bilemiyoruz ama- bu biletler anında alınıyor ve 1.000 liraya kadar çıkan miktarlar oluyor, bu da olacak bir şey değil. Bu konuda mutlaka bir şey söylemeniz lazım, kabul edilebilecek bir durum değil. Bu konuda çok yazıldı, çizildi ama ciddi bir açıklama göremiyoruz, bir açıklama yapmanız gerekiyor.

Yine, açıkçası belki de ülkemizdeki yüzyılımızın sorunu -belki teknolojinin ilerlemesi, belki başka nedenlerden veya sanırım iktidar politikalarından kaynaklı- gençlerimizdeki kültürel seviyenin gittikçe düşmesi. Kültür Bakanlığı olarak bu konuda ne yapıyorsunuz? Gençlerimizin artık eskisi kadar edebî eserler konusunda bir hevesleri, ilgileri, merakları ve üretimleri yok; hikâye, şiir, roman, edebî eser anlamında bir çalışma görülüyor. Bu konuda çalışmalarınız nelerdir? Böyle giderse edebî zevkten ve estetikten son derece yoksun bir gençlik yetişecek ki ülkemizdeki kültür ikliminin tamamen kurumasına yol açacak bir durumdur.

Yine, aynı zamanda -geçen sene de bunu gündem etmiştim- çok önemli bir konu: Aizanoi Antik Kenti. Bölge, aslında müthiş bir tarihî birikime sahip ama bölgenin üstünde köy var ve o bölge istismak edilebilir, müthiş bir turistik yapı, belde olabilir ama çok yetersiz çalışmalar var. Evet, bu sene antik tiyatro açıldı ama son yapılan kazılara bakıyorum, inceliyorum ve köy evinin yanında tarihî eser bulunmuş. Bu ne demek? O köy evinin altında da çok önemli tarihî eserler var demek. Bölgede ciddi şekilde kalıcı bir çalışma yapılmalı, böyle olmaz. Bölgeye gittiğimiz zaman zaten bunu çok görüyoruz, tarihî taşların çok basit ev yapımlarında kullanıldığı gibi utanç verici görüntüler var hâlâ. Zeus Tapınağı'nın olduğu, dünya çapında bir yer ama üstünde bir köy yapılması var. Oradaki ilkokul

bir depremde yıkıldığı için dünyanın ilk borsası ortaya çıkmış; ülkemizdeki durumun trajikomikliğini gösteriyor. Bir deprem olmasa, o ilkokul yıkılmasa dünyanın ilk borsası, Hadrianus tarafından yapılan ilk borsa ortaya çıkmayacaktı. Ülkemizdeki kültürün, turizmin hâli maalesef bu.

Son olarak da -arkadaşlarımız da söylüyor- çok bariz bir uçurum var. Partimizle ilgili haberler TRT’de tamamen sansürleniyor, verilmiyor. Olumsuz açıdan TRT Kurdî’de utanç verici bir görüntü vardı; Kürtçeyle Kürt kültürünü aşağılayan görüntüleri gördük, çok üzücüdür. “TRT Kurdî’yi -Şeş-kurduk.” diyorsunuz ama Kürtçeyle Kürt kültürünü aşağılayan görüntüleri gördük, bunu açıklamamız lazım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır, nerede var? TRT’de öyle bir şey yok. Göz göre göre yalan söylüyorsunuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım lütfen.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Partimizle ilgili de bu korkunç uçurumu mutlak surette açıklamamız gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ömer Bey, bu söylediğinizi getirip burada göstermeniz lazım.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Tabii, gösteririm.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Göstereceksiniz, öyle bir şey yok.

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Öyle bir şey var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – AK PARTİ Grubundan İbrahim Aydın Bey’e söz veriyorum.

Buyurun lütfen İbrahim Bey.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, Değerli Bakanım ve Bakan Yardımcılarım, saygıdeğer Komisyon üyeleri ve milletvekili arkadaşlarım, çok kıymetli bürokratlar ve basınımızın seçkin mensupları; hepinizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, aynı çatı altında görev yapmaktan gurur duyduğum milletvekili arkadaşımız İmran Kılıç ağabeyimizi, Hocamızı ebediyete uğurladık. Allah rahmet eylesin, mekânı cennet olsun, ailesine ve sevenlerine sabırlar diliyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, ülkemizin sanatını, kültürünü, tarihini ve turizm zenginliklerini yurt içinde ve yurt dışında tanıtmak, paydaşlarla yürütülen tanıtım faaliyetlerini desteklemek, turizmin on iki aya yayılarak ülkemizin turizm pazarından aldığı payı artırmak görevlerini başarıyla yürütmektedir. Belirtilen bu temel görevler; reklam, fuar, ağırlama, destek, özel proje ve halkla ilişkiler faaliyetleriyle gerçekleştirilmekte ve bu faaliyetleri yürütürken kamu-özel iş birliği anlayışıyla hareket edilmektedir.

Tüm dünyamızı etkisi altına alan ve hâlâ devam etmekte olan Covid-19 salgını nedeniyle tüm sektörlerde yaşanan sıkıntılarımız 2020 yılında ülkemizin turizm sektöründe de yaşanmış ancak 2021 yılında turizmde ciddi anlamda bir büyüme gözlenmiştir.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; ülkemize 2002 yılında 13 milyon 256 bin 28 yabancı ziyaretçi gelirken 2019 yılında bu sayı 3,4 katına çıkarak 45 milyon 58 bine yükseldi. 2019 yılında ülkemizi ziyaret eden 6 milyon 689 bin yurt dışı ikametli vatandaş ziyaretçiyle birlikte toplam ziyaretçi sayısı 51 milyon 747 bin 199’a ulaşmış. 2020 yılında ise yaşanan Covid-19 salgını nedeniyle, tüm dünyada olduğu gibi ülkemiz turizminde de daralma yaşanmış ve 12 milyon 734 bin 213 yabancı ziyaretçi, 3 milyon 236 bin 988 yurt dışı ikametli vatandaş olmak üzere toplam 15 milyon 971 bin 201

ziyaretçi sayısı gerçekleşmiştir. 2021 yılı Eylül sonu itibarıyla ülkemizi ziyaret eden 3 milyon 923 bin 434 yurt dışı ikametli vatandaş ziyaretçiyle birlikte toplam ziyaretçi sayısı 21 milyon 507 bin 658'e ulaşmıştır.

2002 yılında 12 milyar 400 milyon dolar olan turizm gelirimiz, 2019 yılında 2,8 katına çıkarak 34 milyar 500 milyon dolara yükselmiştir. 2020 yılında tüm dünyada yaşanan pandemi nedeniyle turizm geliri 12 milyar 100 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir. 2021 yılı Ocak-Eylül döneminde turizm geliri 2020 yılı aynı dönemine göre yüzde 106,9 artarak 16 milyar 800 milyon dolar olarak gerçekleşmiştir.

Ülkemizin en büyük döviz getirici hizmet kalemlerinden biri olan turizm sektörüne yönelik politikaların daha sağlıklı oluşturulabilmesini teminen, daha önce kısıtlı imkânlarla derlenerek değerlendirmeye tabi tutulan turizm istatistiklerinin, 2002-2019 yılları arasında, tüm dünyada geçerli uluslararası standartlara uygun hâle getirilmesi ve teknolojik altyapının güçlendirilmesi amacıyla Turizm İstatistikleri Sistemi Projesi hayata geçirilmiştir. Bakanlığımız tarafından Resmî İstatistik Programı çerçevesinde üretilen sınır istatistikleri, konaklama istatistikleri ve belediye belgeli konaklama istatistikleri 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu kapsamında, Türkiye İstatistik Kurumu tarafından verilen kalite logosu almaya hak kazanmıştır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; Türkiye'de Mavi Bayraklı plaj sayısı 2002 yılında 127 iken, 2021 yılında 519'a yükselmiş olup böylece ülkemiz Mavi Bayraklı plaj sayısı bakımından dünyada üçüncü sıraya yükselmiştir. Konaklama tesislerindeki yatak kapasitesi 2002 yılında 804 bin 153 iken, 2021 yılı Ekim ayı itibarıyla yaklaşık yüzde 100 artarak 1 milyon 619 bin 447'ye ulaşmıştır. Toplam konaklama tesisi sayısı ise 2021 Ekim ayı itibarıyla 9.896'dan 13.140'a yükselmiştir. 2002 yılında, Türkiye'de, işletme belgeli olarak 419 adet 4 ve 5 yıldızlı otel bulunurken bu sayı 2021 yılı Ekim ayı itibarıyla yaklaşık 3,8 katına çıkarak 1.610 olmuştur.

Ülkemizin sahip olduğu eşsiz turizm potansiyeli göz önünde bulundurularak 2002 yılında ilan edilmiş olan 152 turizm bölgesi sayısı, 2021 yılı itibarıyla 231'e çıkarılmıştır. Turizm faaliyetinin ülkemizin genelinde on iki aya yayılmasını teminen kıyı, kültür, inanç, eko, "agro", kış, termal, spor ve benzeri turizm türlerine yönelik temalarla ilan edilmiş bu bölgelerde, 2002 yılından bugüne yaklaşık 4.300 planlama işlemi tesis edilmiştir. 2002 yılından günümüze 25 olan deniz turizmi tesislerinin sayısı 38'e yükselirken, belgeli yat yatak sayısı 20 bine yükseldi.

2002 yılından bugüne kadar toplam 15 tahsis şartnamesiyle kamu taşınmazları turizm yatırımcılarının ilgisine sunulmuş ve bu şartnamelere yapılan başvurular sonucunda toplam 112 adet kamu taşınmazı turizm yatırımcılarına tahsis edilmiş ve toplam tahsisli taşınmaz sayısı 370'e ulaşmıştır.

Milletimize hizmet amacıyla, vatandaşlarımızın kıyılarımızdan ucuz ve kaliteli bir şekilde yararlanması için Bodrum, Çeşme, Serik, Belek, Kadriye, Marmaris, Kemer, Çamyuva ve Manavgat'ta toplam 7 adet beş yıldız kalitesinde halk plajı halkımızın kullanımına sunulmuştur.

2002-2021 yılları arasında yurt dışından getirilen eser sayısı 4.967 adettir. Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Avusturya, Belçika, Bulgaristan, Danimarka, Fransa, İngiltere, Romanya, İspanya, Kanada, Sırbistan, İran, İsveç, İtalya, Macaristan, Moldova, Polonya, Portekiz ve Rusya olmak üzere yaklaşık 65 dosyayla ilgili çalışmalar devam ediyor.

2002 yılında 7,4 milyon olan müze ve ören yerleri ziyaretçi sayısı 2019 yılında 35 milyon kişiye ulaşmasına karşılık dünya genelinde yaşanan Covid-19 pandemisi nedeniyle 2020 yılında 9 milyona kadar gerilemiştir. 2021 yılının ilk dokuz aylık döneminde ise müze ve ören yeri ziyaretçi sayısı geçen

yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 30 artarak eylül ayı itibarıyla 10 milyona ulaşmıştır. Bununla birlikte pandeminin etkilerinin devam ettiği 2021 yılının ilk dokuz aylık döneminde 2020 yılının aynı dönemine kıyasla gişe gelirlerinde yüzde 72 oranında artış gerçekleşmiştir.

Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğü tarafından müze ve ören yerlerinin ziyaret kalitesini artırmak, müze ve ören yeri geçişlerini daha güvenli hâle getirmek amacıyla 2008 yılından bu yana Müze Kart uygulamasına geçilmiş ve bugüne kadar yaklaşık 12 milyon Müze Kart, kullanıcısıyla buluşturulmuştur. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşlarının kültürel mirasımıza erişimini kolaylaştırmak ve desteklemek için Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı 300’den fazla müze ve ören yerine bir yıl boyunca sınırsız giriş hakkı sağlayan Müze Kart’ın fiyatı 1 Mart 2020 tarihinde 70 TL’den 60 TL’ye indirilmiştir.

Tarihî İpek Yolu üzerinde han, hamam, kervansaray da olmak üzere vakıf, kültür varlıklarının yenileme ve onarım karşılığı kiralama modeliyle değerlendirilmesi neticesinde otel, restoran, dinlenme tesisi, hediyelik eşya satış merkezi gibi fonksiyonlar verilerek turizm merkezi hâline getirilmesi sağlanmıştır.

2021 yılı Kasım ayı itibarıyla 3 tanesi on-line olmak üzere toplamda 13 fuara Türkiye olarak katılım sağlanmış, ülke standıyla katılım gösterilen fuarlarda talep eden sektör temsilcilerine alt katılımcı olarak yer verilmiştir.

2023 yılında Türkiye’nin turizm hedefleri doğrultusunda uluslararası seyahat trafiğinin ülkemize yönlendirilmesi ve 2023 yılında Türkiye’nin hedefleri doğrultusunda Ocak-Aralık 2020 döneminde en büyük hava yolu şirketleri ve tur operatörlerinin marka unsurlarına yer verilerek ülkedeki etkin televizyon kanallarında reklam faaliyetleri gerçekleştirilmiş ve bu hava yollarının ilk kez ülkemizin farklı destinasyonlarına uçuş gerçekleştirmesi sağlanmıştır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekili arkadaşlarım; dünya turizminin de gözdeleri arasındaki turizm başkenti Antalya’ımızdan da bahsetmeden geçemeyeceğim. Tarih ve ören yerleri bakımından büyük bir zenginliğe sahip ilimizde, yılın on iki ayı devam eden turizm hareketleri bu bölgeyi, ülkemizin en önemli turizm merkezlerinden biri hâline getirmiştir.

Türkiye, geçtiğimiz yıl tüm dünyayı etkisi altına alan pandeminin turizm sektöründeki olumsuz yansımalarını en aza indirmek ve sektörün yeniden yükselişe geçmesini sağlamak için etkin yöntemler geliştirip uygulayan ülkelerin başında yer aldı.

Kültür ve Turizm Bakanlığı ve Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansının öncülüğünde Sağlık, Ulaştırma, İçişleri ve Dışişleri Bakanlıklarımızın katkıları ve tüm sektör paydaşlarının iş birliğiyle hazırlanan Güvenli Turizm Sertifika Programı 2020 yılında hayata geçirilerek uygulanmaya başlanmıştır. Program, bu zorlu süreçte hem Türkiye hem de Türkiye’nin turizm başkenti Antalya’dan dünyaya örnek bir uygulama oldu. Antalya, Covid-19 salgınının olumsuz etkilerinin en yoğun hissedildiği 2020 yılında bu etkilere rağmen toplam 3 milyon 344 bin turist ağırlamıştır.

OTURUM BAŞKANI ABDULLAH NEJAT KOÇER – Evet, Sayın Aydın, lütfen tamamlar mısınız?

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Turizmin başkenti Antalya, 2021 yılının Ocak-Ekim aylarını kapsayan on aylık döneminde geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre yüzde 163 artış kaydederek toplam 8 milyon 618 bin turiste ev sahipliği yaptı. Bu dönemde Antalya’ya en çok turist gönderen ülkeler arasında ilk üç sırayı alan Rusya, Ukrayna ve Almanya olmuştur.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İbrahim Bey, son cümlelerinizi alalım. “Hayırlı olsun.” deyin, bitsin.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Evet, diyelim.

Şunu özellikle söylemeden geçemeyeceğim: Gerçekten Antalya ilimizde...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, süreniz dolmuştur. Çok teşekkür ediyorum.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Evet, bu duygu ve düşüncelerle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Kültür ve Turizm Bakanlığımızın 2022 yılı bütçesinin hayırla vesile olmasını diliyor, yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, Ulaş Karasu Bey, CHP'den, burada mı? Yok.

Özgür Ceylan Bey, Emine Hanım size iki dakikasını devretmişti, yedi dakikadır süreniz.

Buyurun lütfen.

ÖZGÜR CEYLAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, kıymetli hazırun, Sayın Bakan; öncelikle hepimize saygılarımı iletiyorum.

Bakanlığımızın 2022 bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığı, ülkemizin içine sürüklendiği, gittikçe derinleşen ekonomik kriz koşulları altında belki de ülkemizin içine düştüğü açmazdan çıkışına ışık tutabilecek yegâne Bakanlık olarak kalmış gibi duruyor. Beceriksiz ekonomi yönetimi dolayısıyla, insanımızın, evine ekmek götüremez duruma geldiği şu günlerde Bakanlığın, turizm gelirlerini artıracak her proje ve çalışması yurttaşlarımız açısından son derece kıymetli ve hayatidir. “Bacasız sanayi” olarak tanımlanan turizm, ülkemizin kalkınmasında, tartışmasız, en önemli lokomotif sektörlerden biridir.

Covid-19 salgını nedeniyle tüm dünyada olduğu gibi, ülkemizde turizmle iştil eden sektör temsilcileri ve çalışanları, dolayısıyla sektörün tüm paydaşları turizmde yaşanan ciddi daralmadan olumsuz etkilenmişlerdir. Çanakkale esnafı ve turizmci de bu anlamda, pandemiden çok çekmiştir. Yaralar hâlâ sarılamadı, kafe, restoran, otel işletmecisi ve çalışanları için yeni bir destek paketi hazırlığı var mıdır?

Sayın Bakan, Gelibolu Yarımadası'nda yaşayan hemşehrilerim Tarihi Alan Başkanlığından rahatsızlar. Alan sınırları içerisinde, izin almadan evlerine çanak anten dahi takamazlarken Tarihi Alan Başkanlığı bölgede yaşayanların görüşünü, katkısını almadan projeler yapıyor; nereye gittiği belli olmayan yollar açıyor, kamulaştırmalar yapıyor. Kimsenin bilgisi yok, bölgede yaşayanlar rahatsız. Tarihi alan açısından daha şeffaf bir yönetim yürütülmesi gereği hemşehrilerimizin isteğidir. Pek çok konuda çifte standart uygulandığı, adil bir yönetim sergilenmediği konusunda oldukça fazla şikâyet almaktayız. Tarihi alana bugüne kadar gözü gibi bakan bölge insanının süreçte göz ardı edilmemesi gerekmektedir. Şu anda yapılan yol ve kamulaştırma çalışmaları hangi projedir? Bunlara ilişkin, halkı bilgilendirme toplantısı yapılacak mıdır?

Cumhurbaşkanlığı Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı arasında imzalanan protokolle Müze Kart ve Millî Saraylar İdaresine bağlı yerlerin ziyaret edilebilmesi sağlanmış olup bunun karşılığında Müze Kart satış gelirleri üzerinden Millî Saraylar İdaresine kart başına pay verilmektedir. Ancak, ayrı bir kamu tüzel kişiliğine sahip ve münhasıran kendine ait gelirleri olan Çanakkale Savaşları Gelibolu Tarihi Alan Başkanlığı bu bağlamda kendi yönetimi ve sorumluluğu altında bulunan alanlara Müze Kart'la yapılan girişlerden herhangi bir gelir elde edememektedir. Bunun gerekçesi nedir?

Bütün bu sorunların yanında, ayrıca, iktidarın her yere rant odaklı bakmasının etkilerini de görüyoruz Çanakkale’de. Eşsiz bir doğaya sahip ilimizde sürekli, bir imar rantı yaratılacak korkusu içerisindeyiz. En son Assos örneğinde gördüğümüz “ben yaptım oldu” anlayışı veya 1/100.000’lik imar revizyonu çalışmasındaki yangından mal kaçırır gibi aceleci tavır açıkçası, bizleri endişelendirmekte.

Sayın Bakan, Assos Antik Kenti Limanı’nın afet bölgesi ilanından sonra başlayan kaya ıslahı çalışmasında gelinen son nokta kamuoyunda büyük üzüntü yaratmıştır. Çanakkale’nin en gözde turizm merkezlerinden biri olan Assos şu anda eski hâlimden çok uzak bir görünümde. Tarihi dokuyu ve çevreyi en iyi şekilde koruyarak bu çalışmaların yapılmasını ve bölgedeki esnafın da mağdur edilmemelerini ısrarla dile getirmiştik. Kaya ıslah projesinde mühendislik çözümlerinin geniş alanlara yayılan kapsamlı imalatlar yerine, noktasal müdahalelerle riskleri en aza indirecek biçimde kurgulanmasının önemini dile getirmiştik.

Sayın Bakan, Sümela örneğinin Assos’ta neden uygulanmadığını ya da uygulanamayacağını kamuoyuna açıklamanız gerekmektedir. Âdeta devasa bir şantiyeye dönüşen kaya ıslahında şu anda uygulanan ve tarihsel, kültürel dokuyu tahrip eden bu yolun neden izlendiğini teknik detaylarıyla öğrenmek isteriz.

Üstüne basa basa buradan tekrar vurguluyorum: Bacasız sanayi olan turizm ülkenin bütün olanaklarıyla desteklenmelidir, bunda hiç tereddüt yok Sayın Bakan ancak bunu yaparken özenli olunması için süreçlere siz de müdahaleci olun; doğayı katletmelerine izin vermeyin, tarihi kültürel dokunun bozulmasına seyirci kalmayın, “Benim Bakanlığımı ilgilendirmiyor.” diyerek kenara çekilip topu taca atmayın. Eşsiz doğamız; kültürümüzün, turizmimizin bir parçasıdır. Maalesef ülkemizde şu anda güzel doğamız acımasızca talan ediliyor. Çanakkale olarak bu talandan en fazla etkilenen illerden biriyiz. Gözbebeğimiz Kaz Dağları’nda yaşanan ağaç katliamını biliyorsunuz. Oradaki millî park, doğa turizmi açısından son derece önemli bir destinasyondur. Sizi Kaz Dağları’nın korunması konusunda artık sorumluluk almaya davet ediyorum. Çanakkale’nin bir turizm kenti olarak uzun vadeli perspektifle bir planlamaya ihtiyacı vardır. Bu konuda bir çalışmanız bulunmakta mıdır?

Sayın Bakan, konuşmamın bu bölümünde İzmir Milletvekilimiz Sayın Özcan Purçu’nun benim de katıldığım notlarını, Romanlarla ilgili, Roman vatandaşlarımızla ilgili notlarını iletmek istiyorum. Kültürümüzün, şarkı ve eserlerinin nesilden nesle aktarılmasında önemli rol alan Roman müzisyenler değersizlikten, yok sayılmaktan, sahipsizlikten tükenmek ve yok olmak üzere. Romanlar susarsa müzik susar. Yok olmaya başlayan Roman müzisyenlerle ilgili Kültür Bakanlığı olarak ne yapmayı düşünüyorsunuz? Romanların önemli günleri olan Kakava, Hıdırellez, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü’yle ilgili Bakanlık olarak bir planlamanız var mıdır? UNESCO, 2015 yılında 5 Kasım Dünya Roman Dili Günü ilan etti. UNESCO tarafından 21 Şubat 2019 Dünya Ana Dili Günü öncesinde yayınlanan Tehlike Altındaki Dünya Dilleri Atlası’na göre Roman dili kesinlikle tehlike altındaki diller kategorisinde yer almaktadır ve korunması gereken diller kapsamında yer almaktadır. Bu bağlamda, Kültür Bakanlığı olarak Roman diliyle ilgili hangi çalışmalarını yapmayı düşünüyorsunuz?

Bütçenin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Saygılarımla.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın İbrahim Aydemir, buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli Bakanımın şahsında bütün heyete saygı sunuyorum.

Güzel Bakanım, kültürü konuşuyoruz, turizmi konuşuyoruz. Öyleyse kültür adamlarından da bahsetmek lazım. Erzurum’da çok gani, çok, böyle, efendim, sayısı yüksek olan kültür insanları var. Bunlardan bir tanesinin bir dörtlüğünü okumak istiyorum. Bir dörtlük değil, iki dörtlük okuyayım.

“Erzurum kaledir, inin engine,
Çiçeği bol olur, uyar rengine.
Yolunuz geçmezse uğrayın gene.
Benden Erzurum’a selam turlalar.

Erzurum’da dadaş vardır, göresin,
Görüp onun kemaline eresin.
Gördüğün ovaya hemen konasın.
Benden Erzurum’a selam turlalar.”

Bu, uzunca bir şiir. Efendim, müellifi kim? Burada bir kardeşimiz var, bir arkadaşımız var. Ben ona “dadaşe” diyorum. Dadaşeler burada fazla, gazeteci kardeşlerimiz de var. Gamze Akkuş İlgezdi’nin amcası Muharrem Akkuş TRT sanatçısıydı, çok özel bir simaydı, çok şey öğrendik kendisinden, tarzından, tavrından. O, dadaşlığın ne anlama geldiğini, hâl diliyle öğretenlerden birisiydi. Dolayısıyla Erzurum hakikaten, böyle, kıvamı yüksek. Bunu niye söyledim? Bugün darıbekaya uğurladığımız bir isim oldu. Tabii, burada bir Aşkaleli daha var. Demin yaptığı tavır, Aşkaleliye hiç yakışmadı o da. O da ayrı bir fasıl.

Şimdi, bugün İmran Kılıç vekilimizi darıbekaya uğurladık, buradan gönderdik, hep beraber katıldık, Allah razı olsun, bütün muhalefet milletvekilleri de oradaydılar. Yüksek bir isimdi, özel bir isimdi. Onun da Erzurum’la çakışan, efendim, bir ortak paydası vardı. Erzurum İslami İlimler Fakültesi mezunuydu. Ara ara paylaşımlarımız oluyordu, Erzurum’a dair paylaşımlarımız. Birikimlerini aktarıyordu. Bizden önceki dönemlerde mezun olmuştu. Lalapaşa Camii’nin penceresinin içerisinde çalıştığı derslerden bahsedirdi, Ulu Cami’den bahsedirdi, Çifte Minareli Medreseden bahsedirdi. Orada mahdut gelirinin getirdiği bir sonuç olarak ara ara oralara gidip ders çalışmasını anlatıyordu ama bir şeye vurgu yapıyordu, Değerli Bakanım: Eğer bir mekânda insan nefesi yoksa ora zamanla yıkılmaya mahkûm oluyor. Dolayısıyla tarihî eserlerin mutlaka ama mutlaka... Yani sadece ziyaret için açılması doğru değil, sürekli bir hâle gelmesi lazım ziyaretlerin, insanların orada hemhal olması lazım, konuşması lazım. Bunu hususen Çifte Minareli Medresemiz için ben vurguluyorum. Daha önce de özel sohbetlerde bunu söylemiştim, bunu bir başka kültür adamı da söylemişti. Bir vaazına gitmiştim, buradaki birçok insan tanır, Naim Hoca, Naim Gölleröğlü, Allah rahmet eylesin. İlk defa ondan duymuştum, o zaman çocuk yaşlardaydım. Zeynel Camisi’nde vaaz veriyordu, orada demişti ki: “Ey cemaatimüslimin, amandır safları sıkı turalım, çokça insan buralara gelsin ki mekânlar çok daha kavi olsun.” Hakikat de budur, bilim de bunları zaten söylüyor. Bu hâl üzere bir tarzımız var, zaten mademki kültürden bahsediyoruz, kültür mekânlarından bahsediyoruz; bizim şeref levhamızdır şuradaki ekip; Kültür Bakanlığı, Turizm Bakanlığı. Her alana özel değerler yüklediler, özel hizmetler yaptılar. Bunun inkârı kabil değildir. Noksanımız elbette vardır, bunu her konuşmamızda söylüyoruz; noksanları dile getireceğiz ama yapılanları da burada kayda geçeceğiz. Efendim, buradakiler hep noksanları söyleyecekler, biz burada sükût edeceğiz. Yok böyle bir şey. Sükût etmeden gerçekleri söyleyeceğiz.

Bakın, arkadaşlar, bir eser Erzurum'da vücuda getirildi. Resim olarak biraz küçük ama Vakıflar Genel Müdürümüz burada, Allah milyar kere milyar, hatta hatta sınırsız kere razı olsun Bakanımızdan, Bakanlığımızdan, Genel Müdürümüzden, Genel Müdürlüğümüzden. Niye arkadaşlar? Farklı vesilelerle not düştüm, burada Erzurumlu kardeşlerim var. 1048 tarihi, 1071'den yirmi üç yıl önceyi ifade eder. 1048, vakıfları ifade eden tarihtir. "Biz 1071'de -efendim- Malazgirt'le Anadolu'ya geldik." deniliyor. Hayır, ondan önce buralar Türk yurduydü. 1048'de Pasinler'de ilk defa Bizans'a mağlubiyeti tattırmuşuz İbrahim Yanal komutasındaki ordumuzla ve arkadaşlar, o yıllarda ilk defa tuğlanın üzerine vakıf senedi nakşetmişiz, Halil İbani tarafından bu yapılmış. O yüzdendir ki Vakıflar Genel Müdürlüğünün logosunda da 1048 tarihi vardır. İşte o 1048 tarihini hayata geçirdiğimiz zeminin adı Pasinler'dir arkadaşlar, Erzurum'un özel bir ilçesidir. Oraya şimdi vakıf anıtı yaptık. İnşallah 17 Mayıs'ta yani önümüzdeki dönem Vakıflar Haftası'nı oradan başlatacağız. Öyle değil mi sevgili Genel Müdürüm? Allah'ın izniyle, Allah razı olsun. Biz eserlerimizle iftihar ediyoruz. Sayın Cumhurbaşkanımız hep vurgu yapıyor ki geçmiş bilemezsek, geçmiş eğer yaşatmazsak geleceğe dönük yürüyüşümüz nakisalı olur, sıkıntılı olur, yürüyemeyiz. O yüzdendir ki geçmiş değerlerimizi hep yukarıda tuttuk, hep aziz kıldık. Bunu her daim de yapacağız inşallah. Kiminle yapıyoruz biz bunları? Şu anda devletimize hizmet veren kadrolarla yapıyoruz.

Biz de efendim, "öteki" kavramına hayatta yer vermedik. Biraz önce Ruştü Bey konuşurken RTÜK'le ilgili o kadar şey söyledi ki, ondan önce konuşanlar... "Efendim, ben bir kayıt düşeyim, yarın da buna dönük bir hesap..." Nerede? "Avrupa mahkemelerinde filan." Bakın, biraz önce bir şey söyledi genç bir kız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Vekil.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Vekilimiz, affedersiniz, genç bir kız Vekilimiz... Zaten diyecektim, bir dur ya, acelen ne? Bahane arıyorsun sen, acele etme.

Ne diyor? Ermeni mezarları deforme edilmiş, daha ağır şeyler söylüyor. Yalan, billahi yalan. Bunu niye söylüyor biliyor musunuz arkadaşlar? Şunun için söylüyor: Yarın Avrupa'da bir dava mevzusu yapacak, bu da efendim "Türkiye Parlamentosunda da tutanaklarda var, buyurun gidin, bakın." diyecek. Tıpkı biraz önce Gergerlioğlu'nun "TRT'de Kürt kültürünü aşağılayıcı programlar var." dediği gibi. Bir hesaba mebni yapıyor arkadaşlar bunlar. Yazıktır, günahdır. O yüzdendir ki size halkın, yüreğini açması mümkün değil ve altını çiziyoruz arkadaşlar; bakın, Bingöllü bir Bakanımız, Başkanımız şu anda.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Şirin Bey'den üç dakika ilave ediyoruz size.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, affedersiniz onu ben size söylemeyi unuttum, Uğur Bey süresini bana vermişti.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ha, Uğur Bey mi verdi? Tamam, o zaman Şirin Bey'den almıyoruz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, ben Erzurum Milletvekiliyim arkadaşlar, Kürt'ü, Türk'ü, Zaza'sı hep beraber yaşıyoruz biz ve elhamdülillah, her vesile söylüyorum. Bir defa "Kürt ili" demek Kürt'ü sınırlamak demek, Kürt'e düşmanlık etmek. Bunu hep söylüyorum ve HDP ara ara açıktan yapıyor bu düşmanlığı, çoğu defa zımnı, örtülü yapıyor ve ben bunu telin ediyorum, kınıyorum. Kürt adına kimsenin konuşma hakkı yok. Konuşacaksa arkadaşlar, bakın "Ben konuşurum..."

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – İbrahim Bey...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi burada benim bir kardeşim var, “Kürt menşeli” dedim mi o kızıyor, Kürt kardeşim var burada benim.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Sen Kerkük’e “Türk ili” demiyor musun? Sen Kerkük’ü nasıl ifade ediyorsun, Arap mı...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Nasıl?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkili konuşma usulümüz yok. İbrahim Bey, tamamlayın siz lütfen.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Anlamıyorum da konuşuruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Akışımı bozmayın hatibin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Ben çok sarıh, çok fasih konuşuyorum ben, anlaşılabilir şekilde konuşuyorum ben. (HDP sıralarından gürültüler) Şimdi, kardeşim, bakın, şunu yapmayacaksınız. Bakın, “Kürt’ü temsil eden benim...” Ben, kimsenin haddine değil. “Efendim, ben Kürt’üm, öyleyse ben konuşurum.” Hayır. Ekrem de dâhil hiç kimse... Ben Kürt değilim, ben Türk’üm ama senden bin defa, milyon defa, milyar defa Kürt’ü yüreğine nakşetmiş bir adamım. Kürt’ten daha vatansever, kıvama yüksek çok az insan gördüm ben, imanı kavi... Bunu yapanlar kimler? (HDP sıralarından gürültüler) Biraz önce Muharrem Akkuş’tan bahsettim değil mi, hep siz söylüyorsunuz Alevilerle ilgili böyle ayrıştırıcı bir şey ama ben ne söyledim. Bizim en yüksek değerlerimizden birisi dedim, sizi nakzeden bir hadisedir. Bunları yapmayın güzel kardeşim. Burada Kültür Bakanlığının, Turizm Bakanlığının bütçesini görüşüyoruz. Biz bütün Türkiye sathına bu Bakanlık bütçesiyle neyi nakşedebiliriz, neyi kazandırabiliriz, ona bakacağız. Bugüne kadar AK PARTİ’yle beraber bunları yapmışız elhamdülillah. Bizden önce başka vesilelerle söyledim: Bir caminin tamirini yapabilmek için envaitürden numaralar çekiliyordu amiyane ifadesiyle. Gazetecilik yaptım, bu işleri yakından takip etmişim. Şimdi, takibi yapılmayan, tamiri yapılmayan, mamur hâle getirilmeyen tarihi eserimiz yok, en ücra köylerdeki bile yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Satılık kiliseler.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bırak onları sen, o senin propagandan.

Şimdi bakın...

SALİH CORA (Trabzon) – Sümela Manastırı’nı gördün mü?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya satılık kilise var...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, müdahale etmeyin hatibe lütfen. Akışımı bozuyorsunuz. Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şunu yapacağız arkadaşlar: Biz tek millet kavramı derken kimsenin etnik kimliğini yahut da inanç sadedinde bir yere raptolmasını asla inkâr etmedik ki, her vesile söyledik. Kürtlük bizim şerefimizdir, Cenab-ı Hak bahşetmiş, onu alır başımızın üstünde taşırız. İnkâr ne haddimize bizim, biz tam tersi, ama bölücü bir lisan kullanıp, ırkçı bir dil kullanıp onu öne çıkarırsan en başta ben itiraz ederim çünkü benim Karaçoban’daki, Karayazı’daki, Tekman’daki hemşehrim bana diyor ki, yazın bütün bütün köyleri gezdim “Ya, İbrahim Bey, amandır bunlara fırsat verme, bu bölücü dile fırsat verme, sen benim vekilimsin.” diyor. Öyleyse şimdi siz bu dili kullanmayacaksınız.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yüzde 90 oy...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, rica ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Benim yanımda kullanamazsınız, ben buna müsaade etmem.

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Yüzde 90...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kürt bu vatanın her tarafının sahibidir. Kürt'e düşman olanlar da "Kürt ili, Kürt ilçesi" diyorlar, buna itiraz ediyorum.

Şimdi, burada RTÜK'ten bahsediliyor değil mi? Biraz önce sen de RTÜK'ten...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bununla toparlamış olalım İbrahim Bey.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Efendim, ben sürem... Bunu, biraz müsaade istiyorum Değerli Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Peki.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Daha önce...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey'in iki dakikasını daha verelim. Tamam. Ama toparlayalım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Şimdi, arkadaşlar, RTÜK Başkanımız burada. Ne diyor? Biraz önce Hocam da, Değerli Hocam da anlattı burada. Efendim, gazetelerin, televizyonların isimlerini saydı, ilan alamayan gazetelerden bahsetti filan. Ben gazeteciyim, gazetesi ilan almış -şu anda almıyor da- birisi olarak o süreci bilen birisiyim. Hak ettikten sonra kimin ne haddine, kanun var ya... (HDP sıralarından gürültüler) Hayır efendim, bunlar doğru değil.

Gelelim RTÜK Başkanı kardeşimize. Orada partilerin seçtikleri temsilcileri var değil mi, HDP'nin de var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hapiste.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hapiste, niye gitmiş, teröre destek vermiş de gitmiş, bırak sen onu. Önce onu sorgula.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hapiste.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hapiste, keyfine mi hapiste?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Önce oraya bakacaksın. Teröre destek verecek, ondan sonra da ben sükût edeceğim, öyle bir şey yok. (HDP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Garo Bey, lütfen müdahale etmeyin. Bakın farklı tartışmalar açıyorsunuz, sonra da niye böyle oldu diye siz sorguluyorsunuz, rica ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Partilerin temsilcileri var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Müdahale etmeyin.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Müdahale yok.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Size yapıldığı zaman hemen itiraz ediyorsunuz, aynısını kendiniz yapıyorsunuz.

Buyurun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Müdahale etmeyeceksiniz arkadaşlar.

Bakın, bir televizyonun benimle ilgili yaptığı haberi söyleyeceğim arkadaşlar. Yakın zamanda bu yapıldı, onu da söyleyeyim ama öncesinde ne oldu biliyor musunuz arkadaşlar? Muhavereyi size aktarabilirim yani karşılıklı konuşmayı. Burada Plan ve Bütçe Komisyonunda bir kanun görüşmesi esnasında Garo Paylan intiharlardan bahsediyor, ben de ona diyorum ki: "Teknik bir mevzu görüştüğümüz kanun; bunlar teknik mevzu, insanlara yönelme." Ne demek bu? İntihar edenler varsa, bunların aileleri var, o insanları mutazarrır hâle getirmemek lazım, bu anlamda söylüyorum. O da başka

bir şey söylüyor falan “Yahu! Şunu propaganda vesilesi yapma.” diyorum. Kime? Garo Paylan’a. Sonra o televizyon nasıl bir manşet atıyor, biliyor musunuz arkadaşlar? “AKP’li vekil şoke etti.” Ne yapmış AKP’li vekil; ben? “Efendim, intiharlar propaganda olsun diye yapılıyor.” demişim. Yahu! Arkadaş, yani insan propaganda olsun diye ölür mü? Böyle bir şey... Biraz önce bahsettiğiniz o televizyonlardan biri yapıyor bunu.

Yakın zamanda Çevre Bakanlığı bütçesi görüşülürken arkadaşlar, burada bir konuşma yaptım ben, buradaki arkadaşlarımızın hepsi şahit. Herkes biliyor ki karşı tarafın diline pelesenk olan bir kavram var: “Saray” “Saray bütçesi...” “Saray bilmem neyi...” “Saray...” “Saray...” Ezber bu, başka bir şey değil. Söz bana gelince şöyle söyledim -güzel Bakanım bak, bu çok önemli- “Kardeşim, o ‘saray’ dediğiniz, sizin kafanızdaki gibi bir saray değil, bir kâşane değil, orada insanlar sabahlara kadar çalışıyorlar.” ve yani orada “yemeden içmeden” anlamına gelecek bir söz söyledim. Ertesi gün o gazeteler ne yazdılar, biliyor musunuz? Biraz önce saydığı gazetelerin tamamı. Çünkü bir ajans hazırlıyor bunu, harfine dokunmadan aynısını veriyorlar ve linç ettiriyorlar sosyal medyada, hâlen daha da devam ediyor, yazdıkları şu: “AKP’li vekil dedi ki sarayda açlık var.” E, yuh be! Yuh! Pes ya! (Gürültüler)

Şimdi... Yüksel Bey, canını yerim, bak. Biz hakkı, adaleti üstün tutmak durumundayız -Hüseyinciğim sana da söylüyorum- sizden gelince itiraz edeceksiniz ama bana yapılıncaya görünmeden... İşte, haksızlığın en âlâsı budur, yapmayalım. Ben her vesileyle altını çizerek söylüyorum arkadaşlar, karşı taraftan da birisine asla haksızlık yapılmaması, ne haddimize ya! Hep beraber siyaset yapıyoruz. Eğer bu hâli inşa edersek o zaman bir sürür iklimi olur. İşte, Gürsel Bey karşımda... Geliyor, burada en âlâ tenkitleri yapıyor bize, en yüksek perdeden yapıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yalnız, Gürsel Bey’i kıskanıyoruz, her defasında övüyorsunuz böyle.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Her seferinde yapıyor tenkitleri, buradakilerin çok fevkinde yapıyor ama yapılan da diyor ki: “Ya, şu da yapılmış.” Bitti, bu kadar ağabeyciğim ya! Ben de ona diyorum: “Allah senden razı olsun kardeşim ya! Bunu söyle canımı ye ya!” Böyle yapmak lazım. Dolayısıyla, RTÜK bağlamında söylenenleri de... Burada hakşinas bir kardeşimiz var; RTÜK Başkanı. Çok da fevkalade de güzel yönetiyor, adaleti inşa ederek götürüyor. Öyleyse buraya kayıt düşme adına konuşmamak lazım, hakkı üstün tutmak lazım.

Tabii, Bakan Yardımcılarımız burada; Nadir Bakanım... “Nadir Bakanım.” deyince, “nadir”le beraber şey yaptın mı “nadir, ender, enderinadirat...” Efendim, her biri hakikaten hizmet ehli olan isimler, Genel Müdürlerimiz öyle tek tek, buradaki kadronun tamamı, hepsine medyunuşükranız, hepsi bir büyük gayret koyuyor, hele hele yurt dışında bizi, kimliğimizi, hepimizi, Türk milletini öylesine temsil ediyorlar ki iftiharın sınırının olmaması lazım.

İşte, mesela TİKA -daha önce Serdar Bakanımızın başında olduğu- Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar, Yunus Emre Enstitüsü, vakıflar, RTÜK, hepsi, her biri özel...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İbrahim Bey, bir son cümle alalım, bitirelim artık, rica ediyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Değerli Bakanım, müsamahana çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Estağfurullah...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Allah razı olsun.

Tabii ki söylenecek daha çok şey var ama ben bu kadarla iktifa edeyim, sınırları şey yapmayayım.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İbrahim’e verilen kadar süre istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Diğerleri süre verdi ama. Size de birisi süre versin, sizi de konuşuralım.

(Gürültüler)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yok, on beş değil, on sekiz dakika oldu, Uğur Bey ve Cemal Bey sürelerinden verdiler, onu kullandı.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Evet, Değerli Bakanım, Ayasofya’yı açma bu kadroya nasip oldu. Hayatımızın en büyük şeref levhalarından biri. Cenab-ı Hakk’a o kadar şükrediyorum ki: “Ya Rabb’i! Sen, ben milletvekiliyken bu nimeti bahsettin ya -o gün bile dedim- şimdi canım gitse hiç umurumda değil, bu şeref bile yeter bize.”

Değerli Bakanım, Rabb’imize hamedediyoruz, şükrediyoruz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bununla bitirmiş olalım.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sizi de caniyürekten tebrik ediyorum, bütçemiz de hayır, uğur getirecek Allah’ın izniyle, bereketli olsun diyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum İbrahim Bey.

Şimdi CHP Grubundan Sayın Suat Özcan’a söz veriyorum.

Sayın Özcan, süreniz beş dakikadır.

SUAT ÖZCAN (Muğla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar, değerli basın temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tarih boyunca baskıcı rejimler kendi meşruiyetlerini sorgulayan, iktidarlarını sarsma ihtimali olan, kendilerini eleştiren kişi ve kurumlara karşı baskı ve zor kullanmışlardır. Bu bazen sansür, sürgün, bazen hapis, tehdit, yıldırma, susturma politikaları olarak tarihe geçmiştir. Baskı ve zor kullanma biçimlerinden en çok etkilenen de şüphesiz sanatçılar, bilim insanları ve aydınlar olmuştur.

On dokuz yıllık iktidarınızda sanat, farklılıklar üzerinden öteki ve aynılıklar üzerinden kitle yaratmak amacıyla araçsallaştırılmıştır. Heykeller ya yıktırılmış ya da değiştirilmiştir. Resimler, tablolar sergilerden kaldırılmış, tiyatro binaları yıkılmış, birçok tiyatro eseri ve konserler yasaklanmıştır. Tiyatro, sinema, müzik ve sanat dünyasının çok önemli temsilcilerinin birçoğu ya tutuklanmış ya gözaltına alınmış, ifadeye çağırılmışlardır.

Sayın Bakan, turizm ve onu besleyen tarihî ve ören yerlerinin durumu sizin sunumunuzdaki gibi değildir, birçoğu kendi hâline bırakılmıştır. Turizm sektörünün sürdürülebilir olması temiz bir çevre, güzel bir doğa, yerel, geleneksel mimari, planlı yapılaşma ve sektördeki tüm aktörlerin ve halkın bu konulardaki bilinçlendirilmesiyle mümkün iken, yerel yönetimlerle ortak çalışmanız gerekirken Bakanlık olarak ülkemizin birçok yerinde olduğu gibi Muğla’da da kıyıları, yeşili betonla kaplamak ve örtmek istiyorsunuz. Çevre ve Şehircilik, Tarım ve Orman, Turizm Bakanlıkları olarak bu uygulamalar bölgemize ve ülkemize büyük zararlar veriyor. Bu anlayış turizmcilere de yarar değil, mağduriyet getirmektedir.

Bu kapsamda seçim bölgesi Muğla ili Milas ilçesi sınırları içerisinde bulunan Karya’nın başkenti, Roma’nın önemli şehri Mylasa’nın tarihî mirası olan, eskinin yedi harikasından biri olan Halikarnassos mausoleumunun küçük bir benzeri olan Gümüşkesen Mezar Anıtı’nın dibine, çevresine yapılan beton müzenin kaba inşaatı 2017’de başlamış, daha sonra durdurulmuştur ancak anıt mezar şantiye alanı şeklinde ziyaretçilere kapatılmıştır, hapsedilmiştir. İşte -siz de biliyorsunuz, daha önce de gördük- bu üstteki eski hâlidir, daha sonra da müze inşaatının olduğu durumdur.

Evvet, yine, Milas sınırları içinde büyüleyici Latmos dağlarının Bafa Gölü yamaçlarında bulunan Yediler Manastırı'nda kaya altında yer alan freskler muhteşemdir. Freskler hızla yok olmaktadır. Bunların yanında, Latmos'un içinde yüzlerce sekiz bin yıllık kaya resimleri tehdit altındadır. Onun da resimlerini sizlere gösteriyorum. Bu konuda, lütfen, bir an önce tedbirlerin alınması gerekmektedir, tarih bu alanlarda yok olmaktadır.

Yine, Milas ilçesi Karacahisar mahallesi Hydisos tarihî bölgesi, kazı çalışmaları için beklemektedir. En kısa sürede kazı kararının alınmasını Milas kamuoyu beklemektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Gürsel Erol, size ismen de az önce atıfta bulunuldu.

Buyurun lütfen.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Teşekkür ederim, sağ olun.

Sayın Başkanım, Sayın Bakan, sayın milletvekili arkadaşlarım, Bakanlığımızın değerli bürokratları; hepimizi sevgi ve saygıyla selamlıyorum. 2022 bütçesinin hem Bakanlığımıza hem de ülkemize hayırlı olmasını diliyorum.

Bugün iki acı olay yaşandı. Birincisi, AK PARTİ Maraş Milletvekili İmran Kılıç Bey hayatını kaybetti. Ben AK PARTİ Grubuna başsağlığı dileklerimi iletiyorum, ailesine de Allah'tan sabırlar diliyorum. Aynı zamanda Erzurum'dan bir deprem haberi aldık. Her ne kadar can kaybı yoksa da Erzurum milletvekillerimizin şahsında Elâzığ Milletvekili olarak bütün Erzurumlulara geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum.

Sayın Bakanım, ben önce yerel sorunlar ve yerel taleplerle ilgili sizi ve Bakanlık bürokrasinizi bilgilendirmek isterim. Elâzığ'da 24 Ocak 2020 yılında bir deprem yaşandı. Bu depremden kaynaklı aslında ne tür bir tehlikeyle karşı karşıya kaldığımızı ve bu konuşmanın aslında Kültür ve Turizm Bakanlığıyla bağının ne olduğunu ifade etmek isterim detaylı. Bu deprem sonucu Elâzığ'da yaklaşık 25 bin tane konut yapıldı, yapılmaya da devam ediyor. Tabii, bu konutların ödemeleri iki yıl ödemesiz, on sekiz yıl vadeli, toplam yirmi yıl. Sonuç itibarıyla ilin ekonomisini son derece etkileyecek bir süreç. Devlet, sosyal devlet olma sorumluluğuyla konutları yapıyor ama sonuçta vatandaşı borçlandırıyor ve vatandaş bu konut paralarını verecek. 25 bin konutun yıllık Elâzığ ekonomisinden götürüsü yaklaşık 250 milyonla 300 milyon arasında bir bedel yani her yıl Elâzığ ekonomisinden 250 milyonla 300 milyon arasındaki para Ankara merkez Hükümeti tarafından kesilecek ve Elâzığ ekonomisinden bu para çekilmiş olacak.

Şimdi, Elâzığ'daki ekonominin canlanması için, bu paranın yeniden hayata, güncel hayata kazandırılması için yeni sektörler ve yeni alanlara ihtiyaç var. Bu nedir? Yani, şimdi, bir organize sanayi bölgemiz var Elâzığ'da. Organize sanayi bölgesindeki fabrikalardaki çalışan toplam işçi sayısı 6.200 ama hizmet sektöründe çalışan insan sayısı 67 bin. Elâzığ turizm potansiyeli olan bir şehir. Elâzığ'da tarihi, kültürü ve turizmi geliştirdiğiniz zaman... İşte, bu deprem konutlarından kaynaklı ilin ekonomisinden kaybedilecek paranın yerine yeni bir sektör, yeni bir alan açılabilir.

Sayın Bakanım, nasıl GAP turu gibi bir turizm yapılanması varsa bizim sizden ilk talebimiz şu: Özellikle, Malatya'nın, Elâzığ'ın, Bingöl'ün, Tunceli'nin ve Erzincan'ın içinde olduğu tarihiyle, kültürüyle, sanatıyla, mutfağıyla, musikisiyle, doğasıyla bu illerin birbirinden farklı özellikleri olan ama bir gezi güzergâhı doğrultusunda birlikte planlanabilecek bir süreçle, bu illerle ilgili Yukarı Fırat havzası turu adı altında bir bölgenin ilan edilmesiyle ilgili talebimiz var.

İkincisi: Elâzığ'da geçtiğimiz yıllarda termal yeraltı kaynak suları bulundu. Termal turizmi geliştirilebilir. Pertek ilçemizde termal otellerimiz var; bu, Elâzığ'da da yapılabilir. Elâzığ ve Tunceli birlikte planlanarak bu turizmle ilgili, termal turizmle ilgili bir planlama yapılabilir.

Sayın Bakanım, 2016 yılında Elâzığ Harput UNESCO Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alındı ama ne yazık ki 2016 yılından bugüne kadar bir yol katedemedik. Harput'un koruma amaçlı imar planı da bitirilerek, Harput alan başkanlığı da oluşturularak hem UNESCO sürecinin yeniden planlanması ve katkı verilmesiyle ilgili hem de Harput'un gerçekten ayağa kaldırılmasıyla ilgili sizden beklentimiz ve talebimiz var. Aynı zamanda Urartulardan günümüze kadar ayakta kalan Palu Kalesi'nin kazı çalışmalarının mutlaka başlatılması lazım. Harput Kalesi'nin üçüncü etabının bitirilerek geziye ve turistik ziyaretlere açılması lazım.

Sayın Bakanım, 2016 yılında Elâzığ'da bir terör saldırısı oldu. Bu 2016 yılındaki terör saldırısından Elâzığ Müzesi de etkilendi ve orası turizme kapandı yani Elâzığ Müzesi şu anda açık değil, 2016 yılında kapatıldı. Onarım başladı, onarım sırasında yaşanan depremden kaynaklı müze şu anda faal değil. Elâzığ'ın yeni bir müzeye ihtiyacı var. 30 bin eserimiz var ama bu eserlerimizin sergilendiği bir müzemiz yok. Aynı zamanda Elâzığ Kültür Merkezi'nin bir onarıma ihtiyacı var.

Maden ilçemiz var, Maden ilçemizde heyelan riskinden ve heyelandan kaynaklı tarihî Maden Köprüsü yıkılma aşamasında, Maden'deki eski eserlerimiz, camilerimiz son derece bakımsız ve onarıma ihtiyacı var.

Sayın Bakanım, zamanım az kaldı. Aslında Bakanlığın genel sorunlarıyla ilgili de bir değerlendirme yapmak isterdim. Ama şunu ifade edeyim: AK PARTİ'li hükümetler döneminde kültür politikalarına verilen en büyük destek ve katkı emlak katkı paylarından kültür varlıklarına ayrılan kaynaktır. Çünkü sizin Bakanlık bütçeniz yeterli bir bütçe değildir.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alalım.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Özür diliyorum, toparlıyorum.

Karayolları Genel Müdürlüğünün orta ölçekli bir ihalesi sizin Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünüzün bütçesinin tümünden daha fazladır. Bunun için diyorum ki Kültür ve Turizm Bakanlığının, özellikle Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünün ve Vakıflar Genel Müdürlüğünün bütçesi artırılabilir, ek kaynaklar aktarılabilir diyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İki dakika ilave ediyoruz. Sayın Cavit Arı iki dakikasını size devrediyor.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Bütçeniz tekrar hayırlı olsun.

İki dakika ekleme mi yaptınız? O zaman devam edeyim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Gerek kalmadı, tamam.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Ahmet...

Devam mı edeceksiniz?

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Devam ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

İki dakika ilave ediyorum.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Ben iki dakikayı eklediniz diye sonradan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Affedersiniz, buyurun.

GÜRSEL EROL (Elâzığ) – Efendim, Bakanlığımızın bütçesinin ek katkı paylarına ihtiyacı var. Elâzığ’da Kömürhan Köprüsü yapıldı; yalnızca bir köprü, Karayolları Genel Müdürlüğünün düşük düzeyde bir ihalesi, bugünkü değeriyle 900 milyon yani sizin Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğünüzün bütçesinden çok daha fazla bir ödenek. Ve bununla ilgili, yeni gelirlere ihtiyacımız var, bu trafik cezalarından olabilir, şans oyunlarından olabilir, Millî Piyangodan olabilir, bunlar artırılabilir ve artırılması da lazım çünkü Kültür ve Turizm Bakanlığını yalnızca turizm ağırlıklı, turizm potansiyelini ve gelirini artıracak politikalarla devam ettirmek kendi başına, tek başına yeterli değildir; bu ülkenin kültür potansiyeli de var, kültür varlıklarımız var, eski eserlerimiz var, daha kazısının başlatılması ve yapılması gereken birçok alanımız var. Ben, bunlarla ilgili gelirlerin artırılması yönünde bir talebi de Bakanlığa iletmış olayım.

Ayrıca, size bir de teşekkür etmek istiyorum, teşekkürüm şundan dolayı: Ankara Elâzığ Kültür ve Tanıtma Vakfımız, “Harput Senfonisi” diye bir Harput musikisini senfoniye çevirdi, bunda Kültür Bakanlığının müthiş bir katkısı oldu; Türkiye genelinde ve uluslararası boyutta da konserlere gidiyorlar; bu konserlerde devlet korosunun görevlendirilmesinden, Kültür Bakanlığının korolarının görevlendirilmesinden de son derece memnunuz.

Ben, Elâzığ kültürü adına, sanatı adına, müziği adına bu teşekkürümü de bir borç biliyorum, Bakanlığımızın bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum, başarılar diliyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum Sayın Erol.

Sayın Ahmet Kılıç, buyurun lütfen.

Sonra Cavit Bey’e söz vereceğim.

AHMET KILIÇ (Bursa) – Teşekkür ediyorum.

Öncelikle değerli milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, çok değerli Bakan yardımcılarım, değerli Bakanlık personelimiz; sizler de hoş geldiniz.

Şimdi, Sayın Bakanım, tabii ki sizin bütçeniz kapsamında, yaptığınız faaliyetlerle alakalı pek çok milletvekilimiz değerlendirmeler yaptı.

Ben, en önemli başlık olarak gördüğüm ve hakikaten kendimin de kullandığı, bizatihi çok memnun olduğum Kütüphanem Cepte E-kitap uygulaması. Bu uygulama son derece güzel bir uygulama ve hakikaten nitelikli bir okuma konforu sunuyor insana; normalde dijital mecralarda okuma yaparken gözleriniz çok yorulur ama buna göre güzel bir konsept belirlenmiş. Ben bu noktada emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Hakikaten, dünya klasikleri, Türk klasikleri yer alıyor ve gitgide de kullanıcı sayısı artıyor. Bu vesileyle bir kez daha teşekkür ediyorum.

Tabii, Bakanlığımızın en önemli kurumlarından bir kısmı Yunus Emre Enstitüsü, TİKA, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı; bunlar da başta tüm dünyada, Balkanlarda ve bizim soydaşlarımızın yaşadığı bölgelerde medeniyetimiz adına son derece güzel, hassas işler başarıyorlar. Bu noktada, Kuzey Makedonya-Türkiye Parlamentolar Arası Dostluk Grubu Başkanı olarak da devamlı Kuzey Makedonya’ya ve bölgedeki Balkan ülkelerine ziyarette bulunuyoruz; bu ziyaretler vesilesiyle de orada ne kadar önemli işler gerçekleştirildiğini görüyoruz. Özellikle Yunus Emre Enstitümüzde sadece bu yıl 60 bin kişi Türkçe öğrendi. Artık Balkanlarda Türkçe karizma bir dil, oradaki akraba topluluklarımız veyahut da işte -efendime söyleyeyim- Arnavut kardeşlerimiz çocuklarına kendi dillerinden sonra öncelikle Türkçeyi öğretiyorlar. Bu, karizma bir dilimizin olduğunu, medeniyetimize

yakışan bir tavrı fazlasıyla göstermemizde Enstitümüzün gösterdiği güzel çalışmalarından birkaç tanesi. TİKA, 170'den fazla ülkede muhteşem işler başarıyor. Yine aynı şekilde, bu alanda çalışan tüm personelimizi ben bir kez daha kutluyorum. Uluslararası öğrenciler noktasında da şu anda yaklaşık olarak 15 bin uluslararası öğrencimiz var, Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının burslarıyla -bir şekilde- gayretleriyle bu öğrenciler Türkiye'de öğrenim görüyor.

Bunların -belki bugünlerde bazı şeyleri idrak edemiyoruz ama- önümüzdeki günlerde, önümüzdeki yıllarda Türkiye'nin o coğrafyalardaki marka değerini ne hâle getireceğini hep beraber, birlikte göreceğiz.

Sayın Bakanım, 2022 Türk Dünyası Kültür Başkenti, Bursa'mız. Bu noktada, sizin gösterdiğiniz katkı takdire şayan; Bursalılar adına bir kez daha sizlere teşekkür ediyorum. 2022 yılı, Osmanlı Devleti'ne başkentlik yapmış, tarihi ve mimari dokusuyla insanları büyüleyen, yeşili ve doğal güzellikleriyle de ziyaret edenleri hayran bırakan Bursa'mız adına inşallah, tüm dünyada tanınması açısından verimli bir yıl olacak.

Yine, 2022 yılı, vefatının 600'üncü yıl dönümü vesilesiyle de Türk Mutasavvıf Süleyman Çelebi'yi anma yılı ilan edildi. Süleyman Çelebi -biliyorsunuz- çok önemli bir şahsiyet, yüz yıllardır milletimizin kalbinde yer etmiş, halk arasında Mevlid-i Şerif olarak bilinen eserin müellifi; bu vesileyle Süleyman Çelebi'yi de rahmetle anıyorum.

Yine, Bursa'mızın uluslararası camiada prestijini artıracak adımlar için emeği geçenlere, başta Sayın Bakanım size ve tüm Bakan Yardımcılarımıza -özellikle Bursa'yla hassaten ilgileniyorlar, başta Nadir Alpaslan Bakan Yardımcımız olmak üzere- ben bir kez daha teşekkür ediyorum.

2022 yılı bütçemizin tekrardan hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyoruz.

Vakti tasarruflu kullandığımız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Sayın Cavit Arı, buyurun lütfen.

Süreniz altı dakikadır, daha önce 2 arkadaşımıza cömertçe vaktinizden vermiştiniz.

Buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Kime verdim Başkanım? Sadece Gürsel Bey'e verdim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Daha önce de iki dakika vermişsiniz.

CAVİT ARI (Antalya) – O, Gürsel Bey'e verilen süre.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Başka yok mu?

CAVİT ARI (Antalya) – Hayır, hayır.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman sekiz dakika verelim, tamam.

CAVİT ARI (Antalya) – Değerli Başkanım, milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakan, Bakan Yardımcıları, değerli bürokratlar, basın mensupları; hepinizi ben de saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bir Antalya Milletvekili olarak turizmin ne kadar değerli ve önemli olduğunu Antalya'daki yaşanan ekonomik, sosyal gelişmelerle buradan ifade etmek isterim. Turizmin başarılı olmasını, hak ettiği değere ulaşması gerektiğini, Antalya gibi şehirlerde gerçekten bir hayat damarı olduğunu bilen birisiyim. O nedenle de Bakanlık çalışmalarının esasen başarılı olması gerektiğini savunan birisiyim.

Sayın Bakan, kısa kısa iletilen konulara değinmek istiyorum. Bunlardan bir tanesi, birçok halk müziği korosunda yaşanan bir sorundan söz etmek isterim: Sözleşmeli misafir sanatçıların kadro sorunu. Örneğin, Kültür ve Turizm Bakanlığı Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü İstanbul Devlet Türk Halk Müziği Korosunda yıllardır bu kurumun yükünü çeken, sözleşmeli misafir sanatçıların kadro problemi çözülememekte; kadrolu sanatçıların özlük haklarını ve mali koşullarını TRT'deki diğer sanatçılarla eşitlemeyi düşünür müsünüz? İstanbul'daki tek halk müziği korosunu kapatıp tamamıyla başka bir müzik anlayışıyla çalışan pop müzik grubuyla birleştirdiniz. Birçok farklı isimlerde klasik Türk müziği koro ve toplulukları varken halk müziğine karşı bu duruş ve ötekileştirmenin anlamı nedir? Bunlar bizim değerlerimiz değil midir? Bu tutumun ve konu özelindeki tasarrufunuzun nedeni nedir Sayın Bakan?

Yine, Antalya'da -daha önce soru önergesi verdim ancak- gerçekten, bana göre, bahsi geçen narenciye bölgesinin yok edilmesi, mahvedilmesi sonucunu doğuracak bir konudan bahsetmek isterim Sayın Bakan. Antalya'da -bilindiği üzere- bir narenciye bahçesi vardır, 203 dönümden ibarettir ve hemen onun yanında Karakaş Vakfı olarak geçen, tasarrufu da Vakıflar Genel Müdürlüğünde olan, 61 bin metrekareye yakın bir alandan bahsetmek isterim. Burası -şöyle söyleyeyim- Antalya'nın oksijen deposu olarak geçen merkezdeki yeridir. Şimdi, bu narenciye bahçesi Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından kiraya verildi ancak kiralayan kişi şu an burasını sportif tesis olarak yani bir futbol müsabaka alanı olarak kullanmaya devam etmektedir; bu da -inanın- bölge halkı tarafından tepkiyle karşılanmakta çünkü bu alanın bakım onarımı konusunda mücadele edilmesi gerekirken, burada sözleşmeye efendim, bir aykırılığın olmadığı ileri sürüldü. İşte, bu alanda sözleşmede yer alan çay bahçesi, kafeterya gibi halka açık, gününbirlik alanların yapılabileceğinin ifade edildiği söylenilmekte.

Sayın Bakan, burası narenciye bahçesidir, burada ne kafeterya olur ne de gününbirlik tesis alanı olur. Eğer buna göz yummaya devam ederseniz bakın, bu oksijen deposunu gün gelir, kaybederiz hep birlikte; bu da Antalya'ya yazık edilmiş anlamına gelir. Hâlihazırda orada bir halı saha yok ama direkleri dikili bir futbol sahası var, maçlar da devam etmekte.

Kemer ilçemizin Beldibi Mahallesi'nde Sayın Bakan, bir imar planı dosyası Bakanlığınızda bekletilmekte, bilginiz vardır. Turizm adına Kemer-Beldibi çok önemli bir bölge, sonuçta buranın bir planlamaya ihtiyacı var. Bu planlamayla ilgili dosya Bakanlığınızda bekletilmekte.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Gönderildi.

CAVİT ARI (Antalya) – Gönderildi mi Sayın Bakanım?

Peki, buradan bu müjdeyi Kemer'e vereyim çünkü gecikmesi hâlinde hem turizm adına hem de kaçak yapılaşmada önüne geçilmesi mümkün olmayan bir süreç bizi beklemekteydi. Gönderdiyseniz hayırlı olsun.

Yine, Serik'te, Kadriye'de ve Belek'te geçtiğimiz süreçte, geçtiğimiz yıllarda 300 bin metrekarelik bir alanı ilgilendiren bir alanın turizm tesis alanı yapılması yönüyle bir plan tadilatı gerçekleştirmeyi planladığınıza dair bir konu vardı malum -bu konuyu size buradan ilettim- bunun yanlış olduğunu, eğer bu konu gerçekleşirse o bölgede başta yeşil dokunun zarar göreceğini, yine halkın denize girme noktasında, gerçekten, alanının daralacağını, konunun yanlışlığını size defalarca buradan söyledik Sayın Bakan.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Serik mi, Muğla mı?

CAVİT ARI (Antalya) – Serik Sayın Bakan. Serik, Kadriye ve Belek. Sayın Bakan, 300 bin metrekare total bir alanda turizm tesis alanı yapılmasıyla ilgili plan tadilatınız vardı. Bunun yanlışlığını biz size dile getirdik ancak bakın, şöyle söyleyeyim: Sizin halk plajı olarak düzenlediğiniz yer, tabii

ki bahsettiğim yer, bu kapsam içerisine girmekle beraber, orada alanı daralttınız; 800 metrelik bir sahil bandını bir yerde 300'e, bir yerde 400'e indirdiniz. Yani, düzenleme yapılabilir ama alanı bile daralttınız. Genel anlamda planlamanın yanlış olduğunu size buradan bildirdik ancak dinlemediniz bizi. Şimdi neyse ki Kadriye'yle ilgili yargısal süreç devam etti ve sonuçta mahkeme burada iptal kararı verdi. Belek süreci devam etmekte; buradaki ısrardan Sayın Bakan vazgeçin, Kadriye ve Belek bölgesindeki bu yeşil dokunun zarar görmesini önleyelim diyorum.

Dün PTT Genel Müdürü buradaydı ancak bana geç iletilen sizi de ilgilendiren bir konu var: Antik Side'de başta turistlerin döviz bozdurmak için yararlandığı, yine bölge halkının da burada kullandığı bir PTT acentesi var; buranın kapatılmayla ilgili bir süreç varmış, bölge halkı rahatsız. Her ne kadar PTT Genel Müdürünü ilgilendirse de çok sayıda turist bulunan bu Antik Side'de bu acentenin kapanmaması yönünde sizin de telkininizin olmasında fayda olacak.

Yine, Sayın Bakanım, turizm alanlarının korunmasıyla ilgili hep söylüyoruz ancak -defaatle söylemiş olmamıza rağmen- maalesef, bu alanları koruma noktasında yeterli, azami gayreti göstermemektesiniz. Örneğin, Antalya ili Korkuteli ilçesi Dereköy Mahallesi'nde bir linyit kömürü ocağı açma girişimi var. Buradan 50 kere söyledim, her gelen bakana söyledim ancak sizi ilgilendiren kısmı şu: Bu kömür ocağı açılan yerin hemen dibinde -50 metre bile yok- 3'üncü yüzyıla ait tarihî eserler var, burada çalışmalar sözde yapıldı, üstü örtüldü.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz bitmek üzeredir.

Son cümlelerinizi alayım.

CAVİT ARI (Antalya) – Şu an “ÇED Gerekli Değildir” kararı çıktı. Bu alanlara sahip çıkın, bunlar tarihî eserler Sayın Bakan.

Sonuç itibarıyla, şu cümlele bitiriyorum Sayın Başkanım. Antalya'da geçtiğimiz haftalarda düzenlenen Turizm Çalıştay'ımızda çok sayıda değerlendirmeler yapıldı. Bu değerlendirmeleri biz, yine, ayrıca Bakanlığımıza iletacağız. Gerçekten turizmde hâlâ çok sayıda eksikler var, sorunlar var. Bunların hızlı bir şekilde iyileştirilmesi ve Türkiye'nin turizmden ve Antalya'nın turizmden hak ettiği payı fazlasıyla alması gerektiğini ifade ediyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Arı.

Sayın Mustafa Adıgüzel.

Emine Hanım'ın süresinden devrettik.

Süreniz dört dakikadır.

Buyurun.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Sayın Bakan, öncelikle Bakanlık bürokrasiyle beraber hoş geldiniz. Bütçeniz hayırlı olsun.

Kıymetli arkadaşlarım, süremiz kısa olduğu için bazı önemli tespitler yapıp önermeler şeklinde devam edeceğim.

Dolmabahçe Sarayı ziyaretinde iki alternatif sunulmaktadır. Bir standart gezi var, bir de harem bölümünü içeren bir başka gezi var. Standart bölümde Atatürk'ün hayata veda ettiği oda görülememektedir yani bunun için ayrıca harem bölümüne gitmeniz gerekiyor. Hâlbuki Dolmabahçe Sarayı ziyaretini yapmak isteyen vatandaşların onda 9'u, belki de tamamı Atatürk'ün vefat ettiği odayı

görmek ister. Burada iki bölümde de oranın ziyaret edileceği şekilde bir düzenleme yapılmasını talep ettim, oranın yöneticileri bunu olumlu karşıladı fakat bu orada kalsın, oranın her taraftan, harem ve standart bölümden de ziyaret edilebilir olması lazım.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Onun üzerinde çalışılıyor.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Yani o şekilde önerme de yapabilirsiniz yani.

Şimdi, diğer bir konu, Ata'mızın ABD'li çocuk Curtis La France'a yazdığı bir mektup vardı. Bu mektup sahibi tarafından 1998 yılında Türkiye'ye bağışlandı Anıtkabir'de sergilenmek üzere. Bu mektup kayboldu bir süre, benim soru önergem üzerine Ulus'taki İkinci Meclis binasının deposundan çıktı ve daha sonra İkinci Meclis binasında sergilenmeye başlandı. Bu mektubun Curtis La France'ın vasiyetine uygun bir şekilde Anıtkabir'de sergilenmesiyle ilgili bir talepte bulundum, buna "ret" cevabı vermişsiniz, "Bu konuda bir talep yok." deniliyor. Talebin kendisi zaten Curtis La France'ın vasiyetidir, dolayısıyla bunun Anıtkabir'de Atatürk'ün çocuklarla ilişkili bölümünde -oradaki bir bölüm var-sergilenmesinde fayda var; bunu değerlendirmenizi istiyorum.

Diğer bir konu, bunu buraya 3'üncü kere getiriyorum Sayın Bakan. Geçmiş 2 bütçede de bu konuyu gündeme getirdim fakat bunu düzeltmediniz. Gelibolu Tarihi Alan'da birçok hata var, oradaki yapılan düzenlemelerde birçok hata var, birçok eksik var; bunu defaatle Alan Başkanına da dile getirdim, artık bunları düzeltmeyeceğiniz anlaşılıyor ama en azından şunu düzeltmenizi 3'üncü kere talep ediyorum. Bakın, orada Kireçtepe Jandarma Şehitliği var, bu şehitlikte Atatürk'ün o zaman elini koyup resim çektiği, Harp Mecmuası'nda çıkan şu görsel var. Bu görselin altında "Mustafa Kemal" yerine "Enver Paşa" yazıyor, işte burada görseli var. Bunu, defaatle, düzeltin; bu, Atatürk'e saygısızlıktır dedim, 3'üncü bütçede bunu söylüyorum ve düzeltmiyorsunuz. Ve şu anda hiçbir görsel görünmüyor, şu hâlde olduğunu bilmenizi isterim; şu şekilde paslanmış durumda; bu anıtı da, altındaki Enver Paşa yazısını da düzeltmenizi istiyorum.

Diğer bir konu -bu çok önemli- kendi ilim Ordu'da iki bin beş yıl önce yapılmış...

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Düzeltilmiş.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – "Düzeltilmiş" diyorlar, duymadıysanız eğer.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – Tamam, tamam.

İki bin beş yıl önceden kalma antik kent var, Kurul Antik Kenti. Dünyanın hiçbir yerinde olmayacak şekilde Kurul Antik Kenti -bu resme bakmanızı istiyorum- kayaların üzerinde, bunun altı bir taş ocağı tarafından oyulmaktadır. Bu konuyla ilgili de size soru önergesi gönderdim. Bakın, bu taş ocağı tarafında bu antik kentin altı oyulmaktadır, dünyanın hiçbir yerinde böyle bir uygulama yok. Bununla ilgili başvurularımıza henüz bir cevap verilmedi. Bu konuyla ilgili buranın sit alanı olduğu yönünde mahkeme kararı var fakat uyduruk bir bilirkişi raporuyla bu taş ocağı hâlâ devam ediyor. Ancak enteresan, bilirkişinin kendisi de televizyonlarda "Benim verdiğim rapor bu yönde değil." diyor, başka başka açıklamalar yapıyor. Buradaki karmaşaya son verin, bu kültürel varlığımızı, iki bin beş yüz yıllık varlığımızı korumak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son sözünüzü alalım.

MUSTAFA ADIGÜZEL (Ordu) – ...kazanmak için buradaki yapıya bir an önce son vermenizi istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, Sayın İsmail Güneş? Yok galiba.

Sayın Salih Cora, süreyi olabildiğince tasarruflu kullanırsanız memnun olurum.

Buyurun lütfen.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli Bakanım, Bakan Yardımcılarımız, kıymetli bürokratlar ve bugün burada Kültür ve Turizm Bakanlığının 2022 yılı bütçesinde görüş, öneri ve eleştirileriyle katkı sağlayan değerli Komisyon üyelerimiz, kıymetli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Kültür ve Turizm Bakanlığımızın bütçesinin hayırlara vesile olmasını diliyorum.

Değerli Bakanımız, tabii ki işinin ehli bir Bakan. Özellikle turizm alanındaki fikirleri, aksiyonları, uygulamaları ve milletvekilleriyle, yaşamayla uyumlu çıkarmış oldukları yasalarla önemli çalışmalar ortaya koymaktadır. Ama bir o kadar da şanssız bir Bakanımız çünkü Rusya'yla yaşanan uçak kriziyle, ardından Thomas Cook krizi ve akabinde pandemi kriziyle beraber, salgın kriziyle beraber turizmde ciddi sorunlar yaşandı. Tabii, bu sorunlara rağmen Sayın Bakanımızın ortaya koyduğu vizyon, irade, kararlı duruş ve özellikle salgın döneminde almış olduğu kararlarla turizm sektöründe yeniden bir toparlanma sürecine doğru gitmekteyiz. Bugün turist sayısı ve turist sayısının yanı sıra turizmdeki gelirimizin belirli bir seviyeye çıkmış olması, turistlerin, kişi başına turistin harcama miktarı aslında, politikaların çok doğru yolda ilerlediğini de göstermektedir. Ben bu manada Bakanımıza çalışmalarında kolaylıklar diliyorum.

Aynı zamanda Sayın Bakanımızın döneminde son yıllarda önemli gelişmeler de oldu. Özellikle Ayasofya'nın tekrar ibadete açılması; bizim açımızdan çok değerli bir süreç olarak değerlendiriyoruz. Yine bu yıl UNESCO tarafından Yunus Emre'nin vefatının 700'üncü yılı ve Hacı Bektaş Veli'nin vefatının 750'nci yıl dönümü nedeniyle 2021 yılının Yunus Emre Türkçe Yılı, Hacı Bektaş Veli Yılı ilan edilmesini değerlerimize sahip çıkılma anlamında çok önemli görüyorum. Aynı şekilde Avrupa'da Yılın Müzesi Ödülleri'nde önemli başarılar elde edildi. Bunlar da bu alanlarda yapmış olduğumuz çalışmaların meyve verdiğini göstermektedir. Tarihimize, medeniyetimize sahip çıkıyoruz, tek tek böyle eserleri sayamayacağım ama ifade etmek isterim ki kendi ilimizde Sümela Manastırı'nın yeniden restore edilmesine, Diyarbakır'da Zerzevan Kalesi'nin restore edilmesine, Kule-i Zemin Vakfına ait Galata Kulesi'nin restorasyonuna, Galataport'a ve diğer birçok yatırıma baktığımız zaman çok önemli gelişmeler olarak değerlendiriyorum. Daha da önemlisi -ben her zaman söylüyorum- Millet Kütüphanesi ve Kongre Merkezi -Ankara'da açılan, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde açılan Millet Kütüphanesi- hakikaten çok önemli eserlerdir, gelecek nesillerimize bırakacağımız ihtişamlı eserlerdir. Ben bunlardan dolayı, bunlara emeği geçen Değerli Bakanımıza özellikle teşekkür ediyorum.

Atatürk Kültür Merkezi, bu Komisyonda Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçelerinde en çok tartışılan konulardan biriydi. Bugün baktığımızda Atatürk Kültür Merkezi iki buçuk yıllık bir süre içerisinde, çok kısa bir süre içerisinde kendi özgün mimarisine uygun bir şekilde yeniden yapılmıştır. Bu çok önemli eserin yapılmasına maalesef ki burada muhalefet partisi tarafından -her yıl muhalefetin remiz olarak, eleştiri konusu olarak dile getirilen bu konuda- yeteri kadar teşekkür ve takdirin ortaya konulmadığını da üzülen ifade etmek istiyorum. Bu konuda muhalefet partisi milletvekillerine de sitemimi iletmek istiyorum çünkü iş bilen, kılıç kuşananındır. AK PARTİ her alanda olduğu gibi turizm alanında da, tarihî ve kültürel eserler alanında da önemli hizmetler yapmıştır.

Göbeklitepe ve Arslantepe özellikle insanlık tarihinin başlangıç noktası olarak gösterilen bu kazı çalışmalarının ortaya çıkarılması tarihî işlerdir, bunlar yadsınamaz. Ben bu manada Sayın Bakanımıza özellikle gayretlerinden dolayı teşekkür ediyorum.

Bir diğer husus da Değerli Bakanım, Komisyonumuzda bugün sunumunuzdan önce dağıttığımız kitapçıkları inceledim. Özellikle Türkiye'nin UNESCO listesinde somut olmayan kültürel miraslara sahip çıkma noktasında çok önemli bir çalışma ortaya konuldu ve bu çalışmalar bir kitapçık hâlinde bizlere de sunuldu; Bahar Kutlaması Hıdırellez, Ebru Sanatı, Mesir Macunu Festivali, Nevruz...

MÜRSEL ALBAN (Muğla) – Kaç yıldır yapıyor arkadaşım?

SALİH CORA (Trabzon) – Türk Kahvesi Kültür ve Geleneği, Geleneksel Sohbet Toplantıları, Karagöz, Işık Dili, Kırkpınar Yağlı Güreş Festivali, Tören Keşkek Geleneği, Minyatür Sanatı, Aşıklar Geleneği, Geleneksel Çini Ustalığı, Dede Korkut Mirası, Destan Kültürü, Geleneksel Türk Okçuluđu, Meddahlık, İnce Ekmek Yapma ve Paylaşma Kültürü, Geleneksel Zekâ ve Strateji Oyunu Mangala, Semah Alevi-Bektaş Ritüeli, Mevlana Sema Töreni gibi eserlerle buluşturuldu. Bunların özellikle Somut Olmayan Kültürel Miraslar Listesi'ne dâhil edilmesini ve bu alanda dünyada ilk 5 ülke arasında olmamız kayda değer bir gelişmedir. Bu konuda, Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğümüzün de çalışmalarını takdirle takip ediyoruz, kendilerine teşekkür ediyoruz.

Son olarak, Sayın Bakanım, her alanda destekleriniz var; tiyatrodâ, sanatta, müzikte. Bu yıl sadece 40 bin müzisyene destek verildi yaklaşık 280 milyon TL civarında, aynı şekilde özel tiyatrolara da sahip çıkıldı ama şu hususu ifade etmek isterim: Bölücü bir dil, ayrılıkçı bir dil kullanan, milletin iradesiyle seçilmiş kişilere her defasında hakaret eden ve bunu çok çirkin şekilde ifade eden ve kendi galiz ifadelerini sanat olarak sunmaya çalışan kişilere destek verilmesini ben doğru bulmuyorum. Bu konuda çalışmalarınızın daha titizlikle yapılmasını arzu ediyorum.

Bütçenizin hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi söz CHP'den Sayın Ali Keven'in.

Buyurun Sayın Keven.

Süreniz beş dakikadır.

ALİ KEVEN (Yozgat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, sevgili milletvekili arkadaşlarım, Bakanlığımızın sevgili bürokratları ve sevgili basın emekçileri; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bugün kaybettiğimiz İmran Kılıç arkadaşımızın ailesine ve AK PARTİ Grubuna başsağlığı dileklerimi iletiyorum.

Sayın Bakan, kendi ilimin yerel sorunlarına değineceğim. Yozgatlıların yerel turizmle ilgili sorunlarının çözümüyle ilgili sizden beklentilerinin olduğunu bilmenizi isterim. Bakınız Sayın Bakanım, Yozgat 3 tarihî başkentin ortasında bir il olup tarihî süreçte Hitit medeniyetinin yerleşim birimlerindedir; Hattuşaş'ın yanı başında yer alan ve Alishar Höyüğü, Tavium Antik Kenti ve Galatlar'a ait Kerkenes Harabeleri, Selçuklu mirası Behramşah Kalesi ve adını sık sık duyurmaya çalıştığımız "Basilica Therma" yani Sarıkaya Roma Hamamı gibi birçok tarihî mirasa sahiptir. Yozgat, Çamlık Millî Parkı, Akdağ, Çayırılan Ormanları, Aydıncık Kazankaya Kanyonu doğâ turizmde değerlendirilecek bir potansiyele sahiptir.

Yozgat, ayrıca, birçok ilçesinde; Sorgun'da, Sarıkaya'da, Boğazlıyan'da, Yerköy'de, Saraykent'de bulunan şifalı sıcak su kaynaklarıyla termal turizm potansiyeline de sahiptir. İlimizin termal kaynaklarına ciddi teşvikler sunularak yatırımcıyla buluşturulmalıdır. Bunun planlamasını siz yapmalısınız Sayın Bakanım. Yozgat'ta bahsettiğim bu değerlerimizi içine alan tur güzergâhları mutlaka hazırlanmalıdır. Kapadokya'ya ve Hattuşaş'a gelen turistlerin, örneğin, bir Sarıkaya Roma Hamamı'nı görmeleri

mutlaka sağlanmalıdır. Bu konuda Sayın Bakandan hassasiyet bekliyoruz. Gerçekten bölgemiz için ciddi anlamda bir ilgi odağı olabilecek Sarıkaya Roma Hamamı'nın artık tam anlamıyla arkeolojik kazılarının ve çevre düzenlemelerinin tamamlandığı bir turizm merkezi olmasını istiyoruz. Sayın Bakan, burada sizleri Roma Hamamı'na davet ediyorum. Gelin, birlikte gidelim ve orada yarım kalan, kamuoyunun içini acıtan durumu birlikte görelim. Şu an paslı tel örgülerle çevrili bir vaziyettedir. Arkeolojik kazıları yarım bırakılmıştır. İl Özel İdaresine ait olan ve yıkılması gereken bir hamam yapısı öylece yerinde durmaktadır. Kazıların bundan dolayı durduğu söylenmektedir. Özel mülklerin tamamen yıkıldığı bir yerde İl Özel İdaresine ait olan ve AKP İlçe Başkanı tarafından işletilen hamam ve pansiyon neden yıkılmıyor? Yozgat Sarıkaya halkı bu konuda acil bir cevap bekliyor Sayın Bakanım.

Yozgat ili çok zengin bir turizm tarihî ve potansiyeline sahip olmasına karşın maalesef iktidarınız döneminde atıl bırakılıp ertelenmiştir. Böyle tarihî zenginliğe sahip bir ilin turizm planlaması, turizm haritası neden yoktur merak ediyorum.

Sayın Bakan, Bakanlığınız bünyesinde bulunan halk kütüphanelerine değineceğim çünkü bakın, elimdeki şu fotoğraf Yerköy Halk Kütüphanesine aittir. Bunun gibi pek çok yerde çocuklarımız, öğrencilerimiz güneş ışığının dahi içeriye giremediği bodrum katlarında -ne yazık ki- sığınaktan bozma yerlerde kütüphane hizmeti almaktadır. Geçen sene aynı sorunu ilettim, dilimde tüy bitti. Artık Yerköy'e tam donanımlı bir kütüphane yaptırmaya lütfen başlayın.

Sayın Bakanım, son olarak, Yozgat, acilen, bir turizm kenti ilan edilmelidir ve işe yarım kalan Sarıkaya Roma Hamamı'ndan başlanılmalıdır diyorum.

Bütçenizin ülkemize hayırlı olmasını diliyorum, saygılar iletiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum, vakti tasarruflu kullandığınız için ayrıca teşekkür ediyorum.

Şimdi, Sayın Abdüllatif Şener'e söz veriyorum.

Buyurun, süreniz on dakikadır.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe görüşmeleri, Komisyonumuzda 10 Ekimde başladı, bugün 19 Kasım yani yirmi gündür her gün bir bakanlığın bütçesini burada tartışıyoruz. Sürekli paralardan, liralardan, yapılanlardan, yapılmayanlardan bahsediyoruz. Zaman zaman sert eleştiriler yapıyoruz ama bu yirmi günlük süre sonrasında biraz romantik bir konuşma yapmaya karar verdim; o bakımdan, iktidar milletvekillerimiz “Yine kavga çıkaracak.” diye endişe etmesin.

Kültür, millet olmanın en temel yapı taşlarından biridir. Bereketli Anadolu topraklarında şanlı bir geçmişe sahip, iklimi ve doğası gibi rengarenk çeşitlilikleri barındıran onurlu bir milletiz. Yaşadığımız Anadolu topraklarında 3 bini endemik olan 15 bin farklı bitki türü bulunmaktadır. Buzul çağlarında kuzeyden kaçan, sıcak kuraklık yıllarında güneyden kaçan binlerce bitki vatan olarak bu toprakları seçmiş. Topraklarımızın bereketi insanımıza da yansımıştır, kültürümüze de yansımıştır. Doğudan batıya, kuzeyden güneye her köyümüzde ayrı bir musiki, farklı bir folklor bu topraklara can vermiştir. Türkülerimizde tüm Anadolu topraklarının, kırsal yaşamının ruhu vardır çeşitlilikleriyle birlikte. Alevi canlar ve Romanlar bu toprakların musikisini hem inşa etmişler hem de can vermişlerdir. Karadeniz türkülerinde ve danslarında Karadeniz'in dalgalarındaki, hamsinin kıpırdayışındaki ritim vardır. Ege'nin zeybeğinde daha verimli toprakların rehaveti, Türk milletinin heybeti vardır. Uzun havalar Sivas'ta, Erzurum'da sıra dağlar gibi, Şanlıurfa'da Harran Ovası gibi uzar gider. Avşar illerinin bozlakları bir dağ başından karşı dağ yamacındaki ovalara dertlerini, çığlıklarını iletir gibidir. Türk sanat müziği kendini

ve etrafındakileri bilmenin dayanılmaz acısını, çilesini çeken Türk'üyle, Kürt'üyle, Ermeni'siyle, Rum'uyla bu toprakların entelektüellerinin ve aristokratlarının melankolik havasını dünden bugüne üflemektedir.

Biz farklıyız; namelerimiz, sözlerimiz, sazlarımız, danslarımız bile farklıdır ama biz, bizim, Anadolu'yuz, bir milletiz. Nazım Hikmet Anadolu insanını şöyle anlatmıştır:

“Onlar ki toprakta karınca, suda balık, havada kuş kadar çökturlar.

Korkak, cahil, cesur, hâkim ve çocukturlar;

ve kahreden, yaratan ki onlardır,

destanımızda yalnız onların maceraları vardır.”

Bu topraklar bize 11-12'nci yüzyıllarda vatan olmuştur çünkü o dönemde tüm toplum önderleri el birliği, söz birliği yapmışçasına hep, birlikten beraberlikten söz etmişlerdir. O dönemde 72 milletin yaşadığı o günkü Anadolu topraklarında Hacı Bektaş Veli, Mevlâna, Ahi Evran, Şeyh Edebali, Yunus Emre farklılıklarla birlikte yaşama kültürünü oluşturmak için mücadele etmişlerdir. Nasreddin Hoca, Bektaşî fıkraları farklılıkların aynı sohbet halkasında bir araya gelişini sağlamıştır. Ahmedî Hani, Halidî Bağdadi böyle bir yolun son dönemlerindeki yolcularındandır. İşte, Osmanlı Devleti'nin kuruluş öncesindeki kültürel atmosfer budur, tüm toplum önderlerinin el birliği yapmışçasına, dil birliği yapmışçasına birlikten beraberlikten söz etmeleri, kinden, nefretten insanları ayırıştırma çabaları, bunu bir kültür olarak Anadolu insanına nakşetmeye çabalamaları sonrasında Türk tarihinin en büyük devleti kurulmuştur. Üç kıtada milyonlarca kilometrekarelik bir alan ve altı asırlık bir ömür.

1402'de Ankara Savaşı'nda Emir Timur, Yıldırım Bayezid'i -bildiğiniz gibi- yenmiştir. Padişah esir olmuştur, sadrazam esir olmuştur; vezirler esir, asker dağılmış ve bu dönem on bir yıl sürmüştür, “Fetret Devri” der tarihçiler buna. Fetret Devri, Osmanlı'nın yıkılış dönemi midir, yoksa gerileme dönemi midir? Bana kalırsa Fetret yılları bile Osmanlı'nın yükselişe doğru ilerleme dönemidir. Çünkü o devletin kuruluş öncesinde Anadolu insanında birlik beraberlik ve dayanışma ruhuna dair güçlü bir irade ve kültür ortaya çıkmıştı. Bu tarihî mirasa bugün her zamankinden daha fazla muhtacız. Her birimizin farklılıklarımızla oluşturacağı enerjiyi, büyük bir sinerjiye dönüştürecek kültürel donanım ihtiyacımız vardır. Bu büyük görev siyaset kurumuna düşmektedir. Kutuplaşmaya dayalı siyaset “Ben kazanayım da ülke batarsa batsın.” siyasetidir. Türkiye'nin sorumlu siyasete ihtiyacı vardır; sorumlu siyaset, kutuplaşmayı yumuşatan, geçmişin ve bugünün yaralarını saran siyasettir. Bu topraklarda yaşanan acılarda -yaralar da var elbette- siyasetçiler olarak bu acıları hissedip yaraları sarmak siyasi sorumluluğun bir gereğidir. Bu bakımdan, Sayın Genel Başkanımız Kemal Kılıçdaroğlu'nun helalleşme çağrısını çok değerli buluyorum. Kinden, nefretten, düşmanlıktan uzak, birliğimize dirliğimize katkı sağlayacak bir kültür politikasına ihtiyacımız olduğuna inanıyorum. Ancak siyasette bunca kin ve nefret söyleminin, ayırıştırmanın olduğu, muhalefet eden herkesin terörle iltisaklı hâle getirildiği, hapishanelerin siyasetçilerle doldurulduğu, RTÜK'ün muhalefetin sesini kısma için mücadele ettiği bir ortamda elbette Kültür ve Turizm Bakanlığının değil ama hükümetin sorumlu siyasetten yana bir politika izlediğini söyleyemeyiz.

Bu vesileyle, Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesinin Bakanlığımıza, ülkemize, vatanımıza milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ederiz, sağ olun.

Sayın İsmail Güneş, bu cuma akşamı vakti tasarruflu kullanırsanız memnun oluruz.

Buyurun lütfen.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, çok değerli Bakanımız, Bakan Yardımcılarımız, çok değerli bürokratlarımız, değerli milletvekillerimiz, basın mensuplarımız ve değerli çalışanlarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, sözlerime başlamadan önce, bugün daribekaya gönderdiğimiz İmran Kılıç ağabeyimize Cenab-ı Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı diliyorum ve diğer taraftan da Erzurum'da meydana gelen depremden dolayı hem Erzurumlu kardeşlerimize hem de Erzurumlu milletvekillerimize geçmiş olsun dileklerimi sunmak istiyorum.

Değerli Bakanım, tabii, Türk'ü, Kürt'ü, Arap'ı, Çerkez'i, Roman'ı, Zaza'sı, velhasıl -aşağı yukarı- 72 farklı milletin yaşadığı bir coğrafya burası. Bu, bizi millet yapan unsur ise kader birliğimiz, ortak kültürümüz, geleneklerimiz göreneklerimiz ve ülkü birliğimizdir. İnternete ulaşımın çok hızlandığı bu çağda gerçekten de kültürümüze sahip çıkmak çok önemli. Siz de kültürümüze sahip çıkma adına çok önemli adımlar atıyorsunuz, bundan dolayı teşekkür ederiz.

Diğer taraftan, tabii ki hem ülkemizin gelirinin artırılması, ülkemizin tanıtılması, cari açığın azaltılması konusunda da turizm gelirlerinin artırılmasında çok kararlı adımlar atıyorsunuz. Bunlardan bir tanesi de özellikle otellerin içinde kurulan endüstri meslek liselerinin yani iş garantili endüstri meslek liselerinin olmasını ben çok önemsiyorum.

Tabii ki burada muhalefetten arkadaşlar Kültür Bakanlığımızın yaptıklarını ve yapmadıklarını mutlaka eleştirecektir ve “Eksik yaptınız.” diyecektir, “Fazla yaptınız.” diyecektir, “Yanlış yaptınız.” diyecektir, bunların başımızın gözümüzün üstünde yeri var ama diğer taraftan, tabii ki Adalet ve Kalkınma Partisi, geçmişe baktığımız zaman, Türklerden, Kürtlerden, Çerkezlerden, Araplardan, Ermenilerden, velhasıl 72 farklı millettten oy alan bir partidir. Aynı şekilde, bu oyu MHP de almaktadır, İYİ Parti de almaktadır, HDP de almaktadır, CHP de almaktadır ama burada bir kesimin sözcüsü olarak kendilerini görmek oldukça yanlıştır ve bunu yadırgadığımı ifade etmek istiyorum. Burada tabii ki doğruları söylemek lazım ve bu 72 farklı milletin ve 84 milyon kardeşimizin hepsinin çıkarlarını savunmak lazım.

AK PARTİ iktidara geldikten sonra, tabii, pek çok farklı etnik kökenden gelen kardeşlerimizin haklarını koruduğu gibi, Kürt kardeşlerimizin de haklarını ve taleplerini önceleyerek işte TRT Şeş'i kurmuş olması, Kürtçe kursları açmış olması, Mardin Artuklu Üniversitesinde Kürt Dili ve Edebiyatının kurulması, mahkemelerde ana dilde savunma hakkının getirilmesi gibi pek çok adımlar attı. Bunlara eksik diyebilirsiniz, daha fazlası istenebilir ama ben şunu gerçekten de yadırgıyorum arkadaşlar: Şimdi, burada daha önce konuşan HDP'den bir kadın milletvekilimiz, doğru olmayan ve gerçeklerle hiç bağdaşmayan kelimeler kullandı. Tabii ki buna baktığım zaman, “Neden böyle konuşuyor?” diye düşündüğüm zaman şunu diyorum: Çünkü bu arkadaşımız bize konuşmuyor, vatandaşlarımıza da konuşmuyor; bu arkadaşlarımız tabii ki özellikle kayıtlara geçsin diye konuşuyor ve diğer taraftan da bunu duyması gerekenler kimlerse onlar duysun diye konuşuyor. İşte bunlara çok dikkat etmek lazım arkadaşlar.

Diğer taraftan, şuna da üzülmediğimi ben ifade etmek isterim: Burada arkadaşımız dedi ki: “Biz insanları etnik kökenlere göre ayırmayız, kim olduğuna bakmayız, yaratılanı Yaradan'dan ötürü severiz ve insanın kalitesine bakarız.” Dolayısıyla da “Kürtçe konuştuğu için katledildi.” gibi, gerçekleri yansıtmayan oldukça yanlış beyanlarda bulundu. Şuna üzüldüm: Orada, yan sıralarda İYİ Partiden arkadaşlarımız var, “Ya bu doğru değil.” diyemediler. Diğer taraftan CHP'den kardeşlerimiz var, “Doğru

değil.” diyemediler yani ben buna üzıldüm. Yani bugüne kadar arkadaşlar, hiç kimse Kürtçe konuştuğu için bu ülkede katledildi mi ya, böyle bir şey oldu mu? Yani insaf diyoruz arkadaşlar! Dolayısıyla bu ülke hepimizin. Gerçekten de buna itiraz etmenizi beklerdim.

Diğer taraftan, ayrıştırıcı bir dil kullanarak ve Kürtler ile Türklerin kardeşliğini bozarak siyaset olmaz, bunun üzerinden siyaset yapılmaz. Dolayısıyla da bizim daha çok ülkemizin çıkarlarını, 84 milyonu kucaklayacak politikalar izlememiz gerektiğini sizlere arz etmek istiyorum.

Diğer taraftan -Sayın Bakanım, vaktim de az kaldı- Uşak ilimiz, pek çok medeniyetin yaşadığı; Frigyalılar, Lidyalılar, Makedonlar, Persler, Romalılar ve en sonunda Selçuklu ve Osmanlıların ve bizlerin yaşadıkları topraklardır. Pek çok kültüre ait, medeniyete ait kültür varlıkları var burada. Bunlardan biri de Uşak ilimizde bulunan Blaundus Antik Kenti’nde kazı çalışmalarına başladımız, on iki aya bunu yaydınız ama biz bunun biraz daha hızlanmasını arzu etmekteyiz. Diğer taraftan, tabii ki buradaki altyapının yapılması ve yolların yapılması konusunda sizlerin desteklerini bekliyoruz.

Diğer bir önemli konu da Uşak ilimiz, gerçekten de, Lidyalıların ve altınlarıyla ünlü Lidya Kralının yaşadığı bir memleket olduğu için Uşak’ta Bakanlığımız tarafından 2018 yılında tamamlanan Uşak Müzesi var. Burada pek çok medeniyete ait eserler var. Özellikle Kanatlı Denizati Broşu gibi o döneme ait, gerçekten de, bugünün şartlarında işlenmesi çok zor olan eserleri görmek için ben hepimizi Uşak’a davet ediyorum.

Sayın Bakanım, bütçenizin hayırlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Güneş.

Şimdi, CHP Grubundan Sayın Fikret Şahin’e söz vereceğim.

Sayın Ulaş Karasu gelmediği için onun vaktinden üç dakikayı size kullanıyorum.

Buyurun lütfen.

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; ben de 2022 yılı Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesinin ülkemiz ve milletimiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sayın Bakanım, Balıkesir ilimizde 1896 yılından bu yana hizmet vermekte olan Balıkesir Devlet Hastanemizin tipik cumhuriyet dönemine ait bir mimariye sahip binası var. Yaklaşık olarak seksen yılı aşkın zamandır da bu bina kullanılıyor. Kente kimlik kazandıran bir bina ve Balıkesir halkının da bu binanın tarihsel, kültürel yapıya sahip olduğuna dair bir inancı var. Balıkesir Mimarlar Odası bunu tescil ettirmek için, Balıkesir Devlet Hastanesinin, Kültür Varlıkları Kuruluna başvuruyor ve tescilini beklerken maalesef siyasi birtakım müdahalelerle bu tescil gerçekleşmiyor ve bu Balıkesir halkında büyük bir hayal kırıklığına sebep oluyor. Şu anda da bu durum Danıştayda davalık. Bakın, ben size şurada fotoğrafını göstereceğim bu binanın ve size de bu fotoğrafı vereceğim. Ben sizden bunu tekrar inceletmenizi rica edeceğim ve arzu ederseniz hangi siyasi tarafından müdahale edildiğini, ismini de, size verebilirim yani bu da kendisi tarafından itiraf edilmiş bir durumdur. Yani anıtsal bir yapı harap olmasın, yıkılmasın istiyoruz Balıkesir halkı adına.

Diğer bir konu, zannediyorum burada 4’üncü bütçemiz sizinle ve bunu 4 seferdir, 4’üncü kez tekrarlayacağım: Balıkesir Devlet Tiyatrolarına kalıcı bir kadro tahsisini rica ediyorum ben sizden ve -4’üncü defadır bunu söylüyorum- hatta yardımcınız hanımefendiyle de görüştük ama herhangi

bir gelişme olmadı. İnanın, kış aylarında özellikle, Balıkesir sosyal yönden oldukça zayıf bir il, hiç olmazsa biraz olsun canlandırmak açısından Devlet Tiyatrolarının kadrolarının olmasının büyük fayda getireceğine inanıyorum ve bütçenizin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Şimdi, Fikret Bey de vakti biraz artırmış oldu, size beş dakika süre veriyorum.

Sayın Yüksel Özkan, buyurun lütfen.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, Sayın Bakan, değerli bürokratlar, basınımızın değerli emekçileri; hepinizi saygıyla selamlarken bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

Kısa adı TİKA, Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığı 1992 yılında kurulmuştur. Her ülkenin diaspora kuruluşları olduğu gibi, TİKA da bu amaçla kurulmuş ülkemizin çok önemli bir diaspora kurumudur.

2018, 2019 ve 2020 yılı Sayıştay raporları karşılaştırıldığında bazı uygunsuzlukların aynen devam ettiği ve düzenleme yapılmadığı görülmektedir. Buradan şunun altını çizmek istiyorum: Tabii ki bu tür kuruluşlarımızın çalışmaları bazen mahremiyet gerektirmektedir. Ancak Sayıştay raporlarına yansıyan hatalı muhasebe kayıtlarının bir sonraki yıl düzeltilmemiş olmasının bir haklı nedeni yoktur ve olmamalıdır.

2020 yılında 489 milyon bütçesi olan TİKA'yla ilgili Sayıştay raporlarında en önemli bulgularının başında Başkanlık projelerinin belirlenmesi, uygulanması, takibi ve sonuçlandırılmasına yönelik usul ve esasların belirlenmemiş olması vurgulanmaktadır.

TİKA, kuruluş amaçları doğrultusunda çalışırken halkın cebinden ayrılan ve oluşan bütçeyle yapılan yatırımların ve harcamaların büyük bir hassasiyet içinde yapılması en büyük arzumuzdur. Söz konusu yatırım ve harcamalar, bu alanda çalışan diğer ilgili kuruluşlarımızla iş birliği içinde yapılmalıdır. Ancak yaptığımız yurt dışı ziyaretlerimizde bu koordinasyonun olmadığını gözlemekteyiz. Milyonlarca Türk lirası tutarında bütçe ayrılan TİKA, bu yatırımların etkinliğini acaba analiz ediyor mu? Yine, yurt dışındaki gözlemlerimize göre, bu geri dönüşlerin çok zayıf olduğu yönündedir. Ayrıca, son günlerde -birçok kurumda olduğu gibi- sosyal medyada TİKA mafya ve benzeri yapılarla ilişkilendirilmektedir. Yatırım harcamalarının karanlık güçler tarafından paylaşılıp yönetildiği iddiaları ortaya atılmıştır. TİKA'nın çalışmalarını çok önemsiyor ve destekliyoruz ancak Kurumun saygınlığına ve güvenilirliğine gölge düşüren bu tür iddialar araştırılıp ortaya çıkarılmalıdır.

Diğer bir diaspora kuruluşumuz, YTB yani Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı.

Yine, Sayıştay raporlarından konuşmama devam etmek istiyorum. Cari transferler için 308 milyon harcama yapılmıştır. Bunların içinde vakıf ve derneklere yapılan karşılıksız yüklü miktardaki ödeneklerin ve bu yöndeki faaliyetlerin analizlerini acaba yapıyor musunuz? Yine, oldukça yüklü tutardaki bursların ve bu yönde izlenen politikaların amaçlarının ne ölçüde etki ve hizmet ettiğine yönelik etki analizlerinin raporlanmadığı Sayıştay raporlarında görülmektedir.

Sayın Bakan, ülkemizde yaşayan ve yükseköğrenim gören Suriyeli öğrencilere Türk dünyasından gelen diğer öğrencilere göre ayrıcalık yapıldığı iddiası doğru mudur?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cümlelerinizi alayım lütfen.

YÜKSEL ÖZKAN (Bursa) – Ayrıca, Sayıştay raporlarında iç kontrol sisteminin gelişiminin yeterli olmadığına dair belirtiler vardır. YTB'nin çalışmalarını önemsiyor ve destekliyoruz ancak Sayıştay raporlarında yönetim, denetim ve raporlamada birçok eksikliğin devam ettiğini de buradan belirtmek istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, şimdi HDP ve İYİ Parti Grubundan söz talebi var mı? Erhan Bey ve Necdet Bey var.

ERHAN USTA (Samsun) – Önce Necdet Bey konuşsun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Nasıl isterseniz.

Necdet Bey, buyurun lütfen.

Süreniz on dakikadır.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Genelde, Kültür Bakanlığında son konuşmalar bana kalıyor.

Önce başarılar dileyelim sizlere, bürokratlara. Dinleyen arkadaşlara da ben saygılarımı sunuyorum.

Kimi zaman istemediğimiz tartışmalar olmakta ve bazen birbirimizi yaralayabiliyoruz, onu önlememiz lazım. Sağlık çalışanı, hekim olmam nedeniyle, daha çok önlemek, korumak ve bazı şeylerin üstesinden gelmek öncelikli hedefimiz olması lazım yani olası krizleri önlemek.

Biz burada Bakanlıkla ilgili, bütçeyle ilgili konuştuğumuzda daha çok nelerin olması gerektiğini dile getiriyoruz ve gittiğimiz gezilerde seçmenlerle, halkla buluşmalarımızda bize aktarılan bilgileri paylaşıyoruz. Önemli olan, sesi duyulmayanların sesi olabilmek, sesi hiç çıkmayanların sesini yansıtabilmek, önemli olan bu. Korumakla, önlemekle yola çıktığımızda -anımsarız- Türkiye’de geçmiş yıllarda kimi uygulamalarda hiç kimse konuşmıyordu, karşı çıkamıyordu, “başörtüsü” dendiğinde ayaklanma oluyordu, mesela şimdi aşıldı. Kürt meselesi veya Kürtçeyle ilgili konuşmalar da böyleydi ve nitekim belli bir aşamaya geldi.

Sayın Bakan, şimdi arkadaşlar kitapları dağıttılar, teşekkürler. Yıllarca Kürtler inkâr edildi, “kart kurt sesi” denildi. Kimi zaman Türk Dil Kurumunun –buradadır- ilk sözlüklerinde “bir ağaç”, “mobilya üretiminde kullanılan bir ahşap türü” diye tanımlanıyordu. Geldiğimiz aşamada Kürtlerin kendi talepleri konusundaki direnmeleri ve Adalet ve Kalkınma Partisinin Türkiye tarihinde bu konuyla ilgili konuşmaları ve açılımları oldu. Ondan önce de çeşitli girişimleri oldu, hep dış mihraklardan söz edildi, dış mihraklar engel olmuştu.

Şimdi, Kürtçe bilen vardır aranızda; okuma yazması biraz farklı, bazen konuşabiliyorsunuz ama okuma yazma bir eğitim olmadığına zor. Ben hekimim, Kürtçe konuşuyorum, Kürtçe okuma yazmayı ben doktor olduktan sonra öğrendim. Ekrem Bey, bilmiyorum, okuma yazmanız Kürtçede nasıl? Sayın Bakan, mesela Türkçede “dil” yazılır “i” harfiyle, “dil” diye okunur. Türkçede yazılan “i” harfi Kürtçede nasıl okunur biliyor musunuz sevgili arkadaşlar? “i” diye okunur. Yani siz Türkçe yazılan “dil”i Kürtçe okursanız “dıl”dır. Peki, Kürtçede “dıl” nedir Ekrem Bey? “Kalptir”, “yürektir.” O yüzden, dille ilgili konuşmalarda Kürtlerin kalbinin kırılmaması lazım, bu konuda yapıcı olmak lazım. Şimdi, arkadaşlar getirdiler, çok teşekkürler bu kitaplar... İlki ne zaman basılmış? 2006’da Avrupa Birliği, Türkiye’ye demiş ki: “Hiçbir kütüphanenizde Kürtçe kitap yok.” Gidip geliyorlardı ya, denetliyorlardı. Keşke Avrupa söylemeseydi, keşke söylemeseydi, biz kendi kendimize deseydik ki milyonlarca insan var -milyonlarca diyorum- ve hepimiz biliyoruz, keşke kütüphanelerimizde Kürtçe olsa.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın İpekyüz...

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ben bitireyim Ekrem Bey.

Ve o dönem 2006’da böyle deniyor. 2010’da kitap basılıyor “Mem û Zîn” ve bazı girişimler de oluyor. En son kitap ne zaman basılmış biliyor musun Sayın Bakan? Biz geçen yıl da konuşmuştuk, şu: Bize dağıttığımız kitap 2019-20. Peki ondan öncekiler nasıl?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Şu anda baskıda.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkürler, ben teşekkür ediyorum.

Ama Sayın Bakan, benim şimdi anlatmak istediğim: 2006-2016, on yılda 5 kitap, on yılda 5 kitap. İki yıla 1 kitap düşüyor yani bunun sayısının artması lazım, milyonlardan söz ediyoruz. Bakın, Sayın Cumhurbaşkanıyla beraber gittiniz Batman’a, niçin sizi Kürtçe karşıladılar? Niçin? Yani niçin Afyon’da sizi Kürtçe karşılamıyorlar da Batman’da Kürtçe karşılıyorlar? Ve müzik öğretmeni orada “...” diyor, ikinci kitabı “...” diye gidiyor, yok. Şimdi bu, desinler, ben yapınca oluyor, başkaları yapınca olmuyor demek olmuyor; tümüyle net olmak lazım.

Şimdi, diyelim ki siz konuştuğunuzda, Ekrem Bey konuştuğunda problem olmuyor. Kızıltepe’de doktorlar, sağlık memurları Kürtçe broşür basıyor: “Pandemide aşının nasıl yapılması lazım? Aşının önemi.” Kaymakam yasaklıyor. Şimdi buna ne diyeceksiniz? Şimdi, evet, bazı yetkiler sizin elinizde değil, bazıları Bakanlığın elinde değil. Bazı bilgileri de vereceğim ama bazı şeylerde, siz Türkiye Cumhuriyeti’nin Bakanısınız, Bakanlar arasında koordinasyon olması lazım ve engel olmanız lazım. İstanbul Valiliği, Mezopotamya Kültür Merkezi “...” diye, NÇM diye 30 yaşında... Ne yapmış bu? Kürt tiyatrosuyla ilgili, Kürt sanatıyla ilgili, müziğiyle ilgili, edebiyatıyla ilgili çalışmalar yapmış, otuz yıl. Bir tarih, bir hikâye. 30’uncu yılını İstanbul’da kutlayacak. Kutlamak için ne yapmanız lazım? İstanbul Valiliğine başvuracaksınız. İstanbul Valiliğine başvurmuş, İstanbul Valiliği izin vermiş, Bostancı Kültür Merkezi’nde. Hazırlıklar yapılmış, davetiyeler basılmış. Herkes o İstanbul’un trafiğinde oraya gidecek, on iki saat kala Kadıköy Kaymakamı yasaklıyor. Şimdi, bir Kültür Bakanı olarak -yani geçen yıl da konuşmuştuk bu tiyatro oyunuyla ilgili- ne diyeceksiniz buna? Yani Vali izin vermiş, Kaymakam yasaklıyor ve buna ne diyeceğiz arkadaşlar? Yani normalde, sizin müdahale etmeniz lazım, biz söylediğimizde değil. İşte, o zaman sessizlerin sesi olması lazım. Mezopotamya Kültür Merkezi şimdi her ilde gidip etkinlik yapmaya çalışıyor ama yine engellerle karşılaşılıyor. Ama inanın Batman’da Cumhurbaşkanını karşılayan parçayı onlar da söylese bir problem yok, zaten biz bunu yaparsak şey olur, zenginleşir. Şimdi, arkadaşlar diyorlar ki: “Niçin Afyon’da Kürtçe seçim propagandası yapmıyorsunuz? Sinop’ta yapmıyorsunuz?” Niçin? Bunu kendi kendimize soralım. Yani Kürtlerin yaşadığı illerle ilgili söylediğimizde bir kıyamet kopuyor ama bir gerçek var. Niçin, mesela, Sinop’a gittiğimizde farklı bir dille çalışma yürütmüyoruz, Karadeniz’de daha çok oranın yöresiyle ilgili konuşuyoruz? Türkiye’nin zenginliğini kabul etmemiz lazım. Bu zenginliklerle ilgili konuştuğumuzda da farklılık değil birleştirmenin dili olması gerektiğini söyleyelim. Kimi zaman kullanılan kavramları kimi parlamenterler, iktidarda olanlar kullandığında onlara “azat” ama ben “...” dediğimizde sıkıntı çıkıyor. Böyle bir şey kabul edilemiyor. O yüzden, sessizlerin, daha çok konuşmayanların... Ben, şimdi -zamanı da kullanmak için- Kürtçeyle ilgili bir yığın yasak çıkartabilirim son dönemde... Ya ama ben, en basit, pandemiden, çok masum bir şeyden söz ettim ya, bundan söz ettim diye sıkıntı çıkıyor.

Sayın Bakan, bakın, Diyanet İşleri Başkanlığının internet sayfasında 6 dilde yayın var, Kürtçeyle ilgili yok. Şimdi ne diyeceksiniz buna? Bir diğer konu: Sizin Bakanlığa baktım -yani, zaten geçen yıl da söylemiştim- sadece Türkçe, İngilizce var. Tarama yapıyorsunuz, çok iyi bir tarama sistemi var

* Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

** Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

*** Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

**** Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

sizin Bakanlıkta, yani istediğiniz şeyle ilgili -ben teşekkür ederim Bilgi İşleme de- 17 dilde araştırma yapılabilir bir yayın hakkında, Kürtçe yok. 17 dil, az önce baktım, 17 dilde tarama yapılabilir. Şimdi, o zaman ben sizin, Kürt kültürüne bunu nasıl yaptığınızı diyeceğim yani bunu iki yılda bir...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Kürtçe mevlit...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ekrem Bey, ikili diyaloga girmeyelim, usulümüzde yok ikili diyalog.

Necdet Bey, devam edin lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ekrem Bey, Kürtçe mevlitten sebep Kürt diyanetinde imamlık yapan, Kürt medrese eğitimi görmüş bir yığın kişi de gözaltında, cezaevinde. Yani sizin de onlara sahip çıkmanız lazım, aileniz bir âlim. Meleler... Melelerin ne olduğunu biliyorsunuz.

Şimdi, bunu karşılıklı yapmayalım, beraber gidelim, bütün bölge illerini gezelim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Karşılıklı konuşma usulümüz yok Ekrem Bey, lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Böyle yaparsanız hiç inandırıcı da olmazsınız.

Sayın Bakan, bakın, bir diğeri şu: Kayyumlar. Kayyumlar, ilk geldiklerinde ne yapıyorlar biliyor musunuz? Siz tiyatro oynatsanız Kürtçe, daha fazla kitap bassanız o tabelaları sökemezler, o tiyatroları kapatamazlar. Siz iki yılda bir kitap yayınlarsanız kayyumlar da bundan cesaret alır. Kayyumlar Siirt'te Celadet Bedirhan Kütüphanesini yıkar, başka yerde, gezen otobüsü engeller ama siz kütüphanelere ne kadar fazla önem verirsiniz, Kürtçe kitap alımlarına önem verirsiniz, yılda 3 tane kitap basarsanız; Türkiye'nin her tarafında -yarı Türkçe yarı Kürtçe olsun- oyun gezdirirsiniz, tiyatro gezdirirsiniz, opera düzenlerseniz, konservatuar açarsanız kayyumlar bunu yapamaz ama şu anda güvenlikçi politikalar bunu yönetiyor.

Bakın, Emniyet Genel Müdürlüğü kadına şiddetle ilgili bir merkez açmış. Nedir merkez? KADES. Acil durumda -kadına şiddet- 6 dilde başvuracağı... Kürtçe yok. Şimdi, ben bunu söylediğimde kıyamet mi kopuyor? İşte, sessizlerin, sesini duyurmak isteyenlerin duyulmaması, görünmemesi sıkıntıdır.

Şimdi, burada, biz ne diyoruz: Görmüyorum, işitmiyorum, duymuyorum. Ama gören var, işiten var, duyan var ve en önemlisi, yaşayan var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Toparlayalım Necdet Bey, süreniz tamamlanmıştır.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Yaşayanlar, bu sorunlarına birileri eğilmediği sürece, sahip çıkmadığı sürece, o zaman, bu ülkede asıl bölücünün onlar olduğunu söylüyorlar, asıl tehlikenin onlar olduğunu söylüyorlar ve hesaplarına gelince bunu kullandıklarını, hesaplarına gelmeyince kullanmadıklarını düşünüyorlar. Biz bir lütuf istemiyoruz, ihsan istemiyoruz; eşit bir şekilde ele alınmasını istiyoruz. Bu şekilde yaklaşırsa amenna, her problemi konuşalım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

İYİ Partiden Erhan Usta Bey'e söz veriyorum.

Buyurun Sayın Usta.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Söylediniz, kıyamet koptu mu?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Uğur Bey, Erhan Bey'e söz verdim.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kıyamet koparmadık, dinledik.

ERHAN USTA (Samsun) – Uğur Bey, sakın olalım.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Başkanım, bir şey söyleyeyim de gideceğim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bence çay içerken konuşun Ekrem Bey. Artık, cuma akşamı... Bir çay için birlikte, konuşun.

ERHAN USTA (Samsun) – Hatta Kürtçe konuşarak da çay içebilirsiniz yani.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ekrem Bey de her zaman Necdet Bey’i takdir ediyor sözleriyle de şeyiyle de, farklı fikirler olacak.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kıyamet koparmadık, çok sakın bir şekilde dinledik.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Tabii, tabii.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ben hep söyledim, bu devlet bizim.

ERHAN USTA (Samsun) – Başlayayım mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Bir saniye.

Ekrem Bey, bir dakika söz vereyim de bitsin bu tartışma.

Buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkanım, AK PARTİ hükümetlerinde, Sayın Cumhurbaşkanımız geldiğinde şu cümleyi söyledi “...” “Ben kimsesizlerin kimsesiyim.”

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Vay!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şöyle: Bakın, şimdi siz söylediniz ya “Ben niye Sinop’ta, niye Afyon’da propaganda yapamıyorum?” Ya, her dilde serbest propagandayı biz yasa çıkarıp getirdik mi? Getirdik ama şöyle...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Ekrem Bey, çok kısa... Rica ediyorum.

Buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Peki.

Sayın Başkanım, şunu arz edeyim: Türkiye’nin her yerinde her insan istediği dilde propaganda yapabiliyor, bunda sıkıntımız yok ama AK PARTİ hükümetleri ilk geldiğinde Sayın Cumhurbaşkanımız Başbakanı, şunu söyledi: “Ben kimsesizlerin kimsesiyim.”

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Necdet Bey’in de söz hakkı doğdu.

Necdet Bey, buyurun lütfen.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Ben de teşekkür ediyorum.

Bakın, Ekrem Bey, dinlemediniz; bu, karşılıklı bir şey değil ama lütfen, dinleyin, karşılıklı değil. Şimdi, düzenlemeler yapıldı. Yani ben şu kadar verdim, ihsan ve lütuf gibi olmasın. Olsun, Kürtçeyle ilgili düzenleme yapıldı ama orada seçim zamanı propaganda da serbestti. Ama Batman’da -altı ay önce ben size söyledim, Mecliste de söyledim- cezaevinde anne Kürtçe konuştuğu için altı ay ceza verdiler.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ne zaman?

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Belgeleri Adalet Bakanlığına verdim Uğur Bey, Adalet Bakanlığına verdim.

*Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Adalet Bakanlığı gelecek buraya.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bakın, bu, karşılıklı olmasın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Necdet Bey, son bir cümle alayım.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Bazı düzenlemeler oldu, ben yeterli olmadığını düşünüyorum. Yani bunun bir ihsan ve lütuf değil, eşitlik temelinde olması lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Elbette, hiçbir temel hak ihsan veya lütuf değildir. Eğer bir yanlış yapılmışsa onlara uygulamada bakılır mutlaka ama haklar lütuf değildir, onun altını ben de çizmek isterim.

Değerli arkadaşlar, şimdi İYİ Partiden Erhan Usta Bey'e söz veriyorum. Son konuşmacı olabilirsiniz başka talep olmazsa.

Buyurun Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Bakan, bürokrasimizin değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlarım.

Tabii, şimdi, AK PARTİ'li bazı arkadaşların devletle ilgili kaygılarının ve hassasiyetlerinin olması beni gerçekten çok duygulandırıyor, bunlar bizim özlediğimiz şeylerdi ancak -bazıları için söylüyorum- şöyle temel bir hataya düşüyorlar: Sanki Türkiye Cumhuriyeti devleti Kasım 2002'de kurulmuş gibi: Böyle bir hataya düşmemek lazım. Türkiye Cumhuriyeti devleti 1923 yılında kurulmuştur, aynı hassasiyeti, o günden bugüne kadar göstermek gerekir diye düşünüyorum.

Bir de burada yapılan bir kısım eleştirileri, Hükûmete yönelik eleştirileri sanki devlete yönelik eleştirilmiş gibi anlayıp onun üzerinden bir savunma refleksi geliştirmenin çok fazla bir anlamı yok, nihayetinde, ikisi ayrı şeydir. Tabii, şimdi, Türkiye biraz parti devletine doğru gittiği için belki o karmaşa oradan çıkıyor.

Şimdi, Sayın Bakan, Bakanlığımızın yapısı... Bugün, sizin Bakanlığımız... Aslında geçmişte, baktığımızda, parlamenter sistemde zaman zaman 3 Bakan tarafından yürütülen işleri, şu anda, siz tek bir Bakan olarak yürütüyorsunuz. Kimi zaman kültür ve turizm bakanlığı ayrıydı, bunun yanı sıra bir de her zaman, hemen hemen kültür ve dile ilişkin kurumlarımızın bağlı olduğu veya Türk dünyasına ilişkin kurumların bağlı olduğu bir Başbakan Yardımcısı olurdu. Dolayısıyla bu büyük bir Bakanlık oldu, bu Bakanlığın bütün birimleriyle ne kadar ilgileniyorsunuz, doğrusu, onu tam bilemiyorum ancak burası çok büyük bir yapı, bunun tekrar gözden geçirilmesi gerekir. Çok fazla vaktim olmadığı için sadece bu düşüncemi ifade edeceğim, detaylarına girmeyeceğim. Belki de böyle olması iyi çünkü bana göre kültür tarafı çok ihmal ediliyor sizin Bakanlığımızın bünyesinde yani yanlış adım atılmaktansa belki de hiç adım atılmaması bu anlamda iyi, hiç olmazsa bazı şeyler bozulmamış olur diye düşünüyorum. Ama ilk yapılması gereken şey de -geçen haftaki grup toplantısında Sayın Genel Başkanımızın da ifade ettiği- bir Türk dünyası bakanlığı artık Türkiye'de kurulmalıdır. Buna son derece ihtiyaç var.

Şimdi, tabii, turizm, bizim açımızdan -Sayın Durmuş Yılmaz da ifade etti- ödemeler dengesi açısından veya Türkiye ekonomisi açısından önemlidir, ciddi bir ödemeler dengesi açığını oradan kapatıyoruz, son yıllarda bir kısım sıkıntılar olmakla birlikte ama onun dışında... Fakat bunu yaparken de tabii, turizm ticari bir meseledir ancak maddi ve manevi kültür cevherlerimizin de doğrudan turizme malzeme edilmemesi gerekir yani manevi zenginliklerimizi ileriye, evlatlarımıza, çocuklarımıza taşırken bunların değersizleşmesine neden olmamak lazım, bu hassasiyetin gösterilmesi lazım. Ne

demek istediğimi bir örnekle söyleyeyim: Ramazan ayında Sultanahmet Meydanı'nda dönen ücretli semazenler bu söylediğime bir örnektir, bu işin içini boşaltmamak lazım, manevi değerlerimizin de değersizleştirilmemesi gerekir. Bu konuda hassas olmak gerekir.

Şimdi, Türk diliyle ilgili olarak bugün en büyük eksliğimiz... Bütün Türk dünyası coğrafyasındaki lehçe ve ağızların yine kendi lehçesini muhafaza etmek şartıyla bütün Türk coğrafyasında öğrenilmesi zarurettir ve bu Bakanlığın planına da alınmalıdır. Türk devletleri teşkilatı çatısı altında derhâl bir Türk kültür heyeti teşkil edilmelidir. Bakanlık çatısı altında Türk kültür çalışmalarının koordinasyonunu sağlayacak bir merkez kurulmalıdır. Bu merkez, sahada yapılması gereken akademik çalışmaları kısa ve uzun vadede belirlemeli, yine, sahasında ehil olan, liyakat sahibi olan kişi ve ekiplerce de bu çalışmaların tamamlanmasına da maddi katkı sağlanmalıdır. Maalesef, bugün, Yurt Dışı Türkler Başkanının faaliyetleri sadece mali ve maddi bir faaliyetle sınırlı kalmaktadır. Millî Eğitim Bakanlığıyla müşterek çalışma heyetleri tertip edilmeli ve gelecek nesillerin millî bir zihinle yetiştirilmesine katkı sağlayacak müşterek faaliyetler düzenlenmelidir. Mesela, çocuklar için yazılan hikâye kitaplarında, bugüne kadar, daha çok tarihimize yön vermiş mühim şahsiyetler ve tarihî vakalar yer almıştır. Bundan sonra bu kitaplarda millî motiflerin izahı, yaşanmış asırlık tecrübelerin dilimizdeki özet ifadeleri olan deyim ve atasözlerinin izahı, adabımuâşeret kaidelerinin izahı gibi önemli mevzulara da yer verilmelidir. İlkokuldan başlayarak Türk cumhuriyetleriyle koordineli Türk lehçe, şive ve ağızları ortak müfredata konulmalıdır, lise sonuna kadar bu; millîlik vasıf ve heyecanını kuvvetlendirir. Türk ve İslam dünyasıyla ortak tarih müfredatı hazırlanıp seyir, sebep, netice, tahlil, geleceği planlama üzerine kurulu bir tarih okutulmalıdır. Tarih ve İslami anlayışı içeren filmler çok önemlidir. Yıllarca Amerikan filmlerinin bizi ne hâle getirdiğini hepimiz biliyoruz. Genç nesilleri, organize ve planlı bir şekilde seyahat ve ziyaretlerle soydaş ve dindaş coğrafyayla tanıştırmak gerekmektedir. Ortak dil, tarih, dinî tedris ve terbiye açısından bu son derece önemlidir. Televizyon programlarında ve her türlü neşriyatta millî hassasiyetlerin dert edilmesi yönünde çalışmalar yapılmalıdır. Bu konuda maalesef sınıfta kalıyoruz. Ayrıca, Türk devletlerinin ilgili bakanlıklarıyla istişare edilerek senaryolarının müşterek yazıldığı, oyuncularının her bölgeden seçildiği sinema filmleri ve dizi filmler çekilmelidir, bu çalışmalarla müşterek Türk kültürünün zengin misallerinin tekrar hatırlatılmasına katkı sağlanmalıdır. Türk dünyası müzik ödülleri, Türk dünyası sinema ödülleri, edebiyat ödülleri, moda ödülleri, bilim ödülleri, Kur'an okuma ödülleri gibi müşterek faaliyetler Türk dünyasında düzenlenmelidir. Oğuz Kağan, Bilge Kağan, Kül Tigin, Dede Korkut, Mevlâna, Yunus Emre, Hacı Bayram Veli, Hacı Bektaş Veli, Ahmet Yesevi, Abılay Han, Çolpan Ata ve diğer birçok şahsiyetlerimizin ilkokul ve ortaokul öğrencileri için çizgi romanları hazırlanmalıdır.

Şimdi, tabii, bugüne kadar da AK Parti hükümetleri döneminde bir kısım ciddi hataların yapıldığını biliyoruz, bunu da söylemeden edemeyeceğim. Her sokağa cami yaptırıldı ama içeri boşaltıldı, değerlerini yitirdik. Herkesi namazda omuz omuza saf tutmaya davet ettik ama çıkışta başka partiye oy verenlerin sırtına çıkmanın veya onlara iftira atmanın günah olduğunu anlatmadık, söylemedik. Din kültürü ve ahlak bilgisi derslerinde çocuklara sabah namazını nasıl kılacağını ezberlettik belki, kılmanın sevap olduğunu da söyledik ama yere tükürmenin günah olduğunu anlatamadık. Kutlu Doğum Haftası'nı neredeyse millî bayram olarak ilan ettik ama Hazreti Peygamber'imizin işi ehline vermek için gerekince gayrimüslimlere bile hakkını teslim ettiğini görmezden geldik. Hâlbuki Kutlu Doğum Haftası'nın, Rumi takvime göre, nisan ayında kutlanması da bir FETÖ eseriydi, aslına uygun bir şekilde hicri takvime göre kutlanması gerekiyor zaten. Geleneğimizin en mühim misali olan yardımlaşmayı bir nevi oy devşirmeye döndürdük. Bunlar da yapılan temel hatalar.

Şimdi, bütçenizle ilgili olarak çok kısa... Sayın Bakan, bu bütçelerle... Bilmiyorum ne kadar kaygınız var kültürle ilgili bir şeyler yapma konusunda ama şimdi, kültürle ilgili iki tane program var; bir tanesi Millî Kültür Programı, diğeri de Sanat ve Kültür Ekonomisi, ikisinin toplamı 6,1 TL yani bu kadar zengin bir coğrafyaya hitap eden Türkiye'nin kültürle ilgili programlarının toplamı... Zaten bunların önemli bir kısmı da personel gideri yani bakanlıklardaki personeller buraya programın bir unsuru olarak yazılıyor. Dille ilgili ayrıca bir müstakil program yok. Türk dünyasıyla ilgili bir program yok. Olan programlarda da -hemen şu performans programlarına bakıyorum- hiçbir iddia yok. Mesela, Atatürk Kültür Merkezinin programında bakıyorsunuz, Türk kültürüne ilişkin bilimsel araştırma, geliştirme faaliyetleri, işte, 2021 yılında 12 tane yapılmış, daha sonraki yıllarda bunun 10'a düşürülmesi öngörülüyor. Performans olarak bu konulmuş. Diğer bütün performans kriterlerinde, eğer dikkat ederseniz şimdi Türk Dil Kurumu ile Atatürk Kültür Merkezinde dikkatimi çekti bütün performanslarda hep aşağı doğru bir performans hedefi konulmuş. Bunlar olacak işler değil.

Bir de seçim bölgem Samsun'la ilgili... Sayın Bakan, Samsun, geçmişte ilk 5'lerin kenti olan Samsun, şu anda, işte kişi başı gelir açısından Türkiye'de 46'ncı sıraya kadar gerilemiş. Tabii, Samsun'un ciddi bir turizm potansiyeli var, bir kültür potansiyeli var, bunun harekete geçirilmesi gerekiyor. Tabii, burada Bakanlığın doğrudan belki çok fazla bir şey yapma imkânı var/yok o ayrı bir konu, burada yerel idarenin de çok gayretli olması gerekiyor elbette ancak Bakanlığın da bu turizm potansiyelini ülkenin dört bir yanına yayması gerekir. Yani mesela Vezirköprü'de bir kanyonumuz var, orada bir kişinin hiçbir şekilde iki saatten fazla kalma imkânı yok yani orada bir -çok affedersiniz- tuvalet yok. Dolayısıyla işte, Ladik Gölü var, Kuş Cenneti var, Ayvacık'ta Saklı Cennet'imiz var, Kunduz Dağı'mız var ki bir doğa harikası, Havza'da, Ladik'te sağlık turizmine son derece yatkın kaplıcalarımız var, kayak merkezi var. İşte, 19 Mayıs ve 25 Mayıs kenti, kurtuluş kenti olan Samsun'un turizm potansiyelini harekete geçirecek bir kısım faaliyetlerin de Bakanlık tarafından organize edilmesi gerekir, yerel idareyle ortak bir şekilde buranın harekete geçirilmesi gerekir. Samsun'un turist sayısı olarak turizmde aldığı pay binde 1,3; bu çok düşük bir oran. Dolayısıyla hem genel olarak memleketteki fakirleşmenin, yoksulluğun azaltılması hem de bölgesel gelişmişlik farklarının azaltılması ve bölgesel gelişmenin sağlanması açısından ben bunun son derece önemli olduğunu düşünüyorum. Buralarda Bakanlığın yerel yönetimlerle birlikte bir kısım programlar uygulayarak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Erhan Bey, toparlayabilirsiniz sevinirim.

ERHAN USTA (Samsun) – Bitireceğim Sayın Başkan, hemen bitiriyorum.

...Samsun'un turizm potansiyelinin harekete geçirilmesi hususu çok zaruri bir ihtiyaç olarak önümüzde durmaktadır. Ben konuşmamı bitirmek istiyorum. Bütçenizin de hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ederim.

Sağ olun.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Son konuşmacımız Sayın Bülent Kuşoğlu.

Buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de kısa bir konuşma yapmak isterim.

Sayın milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

(Uğultular)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bir uğultu var. Sohbetleri biraz erteleyebilirsek çok memnun olurum.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, Kültür ve Turizm Bakanlığının -siz de farkındasınız- turizm tarafını bir bakanlık olarak yönetmek, yönlendirmek daha mantıklı ama kültür tarafını yönetmek, yönlendirmek çok zor çünkü kültürü toplum oluşturuyor. Geçmişten geleceğe uzanan, kökleri olan bir konu, geleneklere bağlı, teknolojiye bağlı, yaşantıya bağlı olarak değişiyor. Bunu bir bakanlık bünyesinde yönetmek mümkün değil tabii ki, yönlendirmek olabiliyor zaman zaman ama yönetmek mümkün değil, turizm gibi değil konu, somut değil. Ancak toplumda da bir ortak kültür oluşturmak şart. Bir “ülkü birliği” denilen, aynı konu için sevinen, üzülen “tasada, kıvançta bir” dediğimiz bir toplum oluşturabilmek lazım, bir toplum kültürü oluşturabilmek lazım. Biz “vatandaş esaslı millet” kavramını cumhuriyetle beraber oluşturmaya başladık, henüz eksiklerimiz var, sıkıntılarımız var ama bu Suriye meselesinden sonra Türkiye’ye gelen, yerleşen, artık “göçmen” diyemeyeceğimiz, “mülteci” diyemeyeceğimiz, önemli ölçüde de Türkiye’de kalacakları belli olan bir kesim var, şimdi, onlara Afganlar da ilave oldu Sayın Bakanım, sayıları bayağı fazla, çeşitli rivayetler var ama toplam olarak 4 milyondan, 5 milyondan, 9 milyona kadar çıkarılıyor bu sayı; Afrikalılar falan da var, geçenlerde bir bakanımız galiba 9 milyon olarak telaffuz etti bu rakamı, çıkarırım onu.

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı Hükümet Programı’nda var. 2020’de, biz, bu konuyla ilgili olarak aşağı yukarı 8 milyar dolar harcamışız yani mültecilerin, göçmenlerin yaşantıları için, yeme içmeleri için, barınmaları için bu parayı veriyoruz, önemli bir meblağ. Ancak artık onların bu toplumda kalacakları, önemli ölçüde bu toplumdaki ayrılmayacakları, Türkiye’den ayrılmayacakları belli, onların da bu topluma tasada kıvançta bir olan, bizim değerlerimizi benimsemiş bir şekilde katılmaları lazım. Bu konuyla ilgili olarak da sizin çalışmalar yapmanız lazım. Avrupa’nın mültecileri almamasının en önemli nedeni entegre edememektir korkmaları: “Entegre edemeyiz.” diyorlar. Ne demek “Entegre edemeyiz?” Hazmedemeyiz, bizim gibi olamazlar kısa zamanda, eğitim veremeyiz, bizim kültürümüzü kısa zamanda özümseyemezler; onun için belli sayının ötesinde almak istemiyor. Şimdi, bizde çok önemli bir sayıya ulaştı bu göçmenler ve muhakkak entegre edilmeleri gerekiyor. Bu konuda da birçok bakanlığın yapması gereken işler var ama Kültür Bakanlığının da yapması gereken işler var. Bildiğim kadarıyla Kültür Bakanlığının şimdiye kadar faaliyet alanı dışında kaldı bu konu, hâlbuki dâhil olması lazım, Kültür Bakanlığının da bu konuyla, bu entegrasyon işiyle uğraşması lazım, çok önemli. Biz “akraba topluluklar” diyoruz, “yurt dışı Türkler” diyoruz, onlar için bütçe ayırıyoruz, para ayırıyoruz, uğraşıyoruz benzeri bir kültüre sahip olalım, dile sahip olalım diye, gayet iyi ama kendi içimizde yabancılar ortaya çıkmamalı, onların da bizim gibi aynı kültürle haşrolmaları lazım, benimsemeleri lazım, bu konuda çalışma yapılması lazım. Sizin Bakanlığın görevleri arasında doğrudan doğruya görünmüyor belki ama bu konu bir boşluk oluşturuyor. Göçmenlerle, mültecilerle ilgili bir entegrasyon politikası şart, onu da bir şekilde oluşturmak lazım.

Çok uzatmadan bir konu daha var: Türk Tarih Kurumu ve Türk Dil Kurumunun bilançolarına bakıyorum, siz baktınız mı bilmiyorum şimdiye kadar. Türk Tarih Kurumunun bilançosunda Tek Hazine Kurumlar Hesabında 1 milyar 663 milyon lira para görünüyor, 1 milyar 633 milyon lira, Türk Dil Kurumunun mali tablolarında da 1 milyar 965 milyon lira görünüyor, bunlar önemli meblağlar. Tek Hazine Hesabında düşük bir faizle eriyor, hâlbuki bu para biliyorsunuz İş Bankasından gelen kâr payı. Bu para Atatürk’ün vasiyetiyle Tarih Kurumu ve Dil Kurumunun çalışmaları, bu konuyu yönetmesi, yönlendirmesi, faaliyette bulunması amacıyla veriliyor. Hiçbir faaliyette bulunulmuyor, bu kurumların kuruluş amaçları doğrultusunda faaliyette bulunulmuyor. Bu faaliyetlerde bulunulması lazım, yoksa, bu

para, Tek Hazine Hesabında düşük faizle eriyecek gidecek. Bunu sormanız, yönlendirmeniz lazım, bu doğrultuda faaliyette bulunmaları lazım bu iki Kurumun. Epeyden beri de bu paralar burada duruyor, birikiyor; ki İş Bankası geçen yıl kâr dağıtımını yapmamıştı, epeyden beri yapmamıştı, bankalara kâr dağıtımını izni verilmemişti, ona rağmen, eğer kâr dağıtımını izni verilseydi son senelerde bu meblağ çok daha fazla olacaktı.

Bir de sizin Yunus Emre Enstitüsü var, Yunus Emre Vakfına bağlı. Sunumunuzda çok az bahsettiniz Yunus Emre'den, Başkanı da sizsiniz. Bir bölüm var ama fazla değil. Bu Vakıf, bu Enstitü Hazinesinden 2021'de -içinde bulunduğumuz yılda- 257,5 milyon lira almış ağustos itibarıyla, 257,5 milyon lira. Ne yapıldı bununla ilgili yani ne yapılıyor? Çok da önemli meblağlar. Gördüğüm kadarıyla, mesela, 2020'de vakıf gelirleri arasında hazine yardımı yine 161 milyon lira görünüyor. Faaliyetlere bakıyorum, pek anlamak da mümkün değil bunları, 2020'deki harcamalara bakıyorum "28-29 milyon lira eğitim gideri" diyor, okutman ücreti.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – 50'den fazla ülkede Türkçe eğitimi veriliyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunlarla ilgili bilgi verebilirseniz memnun olurum.

Şimdi, 29 milyon 2020 rakamı eğitim giderleri, önemli meblağlar. Türkoloji Projesi giderleri 8 milyon 600 küsur bin lira, kültür merkezi cari harcamaları 20 milyon 381 bin lira, kültür merkezi kira giderleri 27 milyon 128 bin, merkez cari giderleri 25 milyon. Bu merkez cari giderleri nedir? Birim harcama mı?" Başkanlık personel giderleri" falan diyor. Detaylı bilgi verebilirseniz memnun olurum. Buradan başka dernek ve vakıflara aktarma var mı?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bu sadece yurt dışındaki Türkçe okutmanlarınınki...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Memnun olurum net bilgi verebilirseniz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son bölümde cevaplarsanız Sayın Bakanım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, bütçelerinizin hayırlı olmasını diliyorum, başarılar diliyorum.

Biraz önce söylediğim faaliyetleri tabii ki Devlet Opera ve Balesiyle, tiyatrolarla, sinemaları desteklemekle, sanat faaliyetlerini desteklemekle yapacağız, yani bu toplumda bir kültür oluşturmayı, o birlik beraberliği tasada kıvançta bir olmayı öyle sağlayacaksınız, bu konuda başarılar diliyorum.

Teşekkür ederim, bütçeleriniz hayırlı olsun.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları üzerindeki konuşmalar, müzakereler tamamlanmıştır.

Söz alan, katkıda bulunan bütün arkadaşlarımıza ben teşekkür ediyorum.

Şimdi, soru cevap işlemine geçiyoruz.

Soru bölümünde Sayın Bakana soru sormak isteyen değerli milletvekillerinin sisteme giriş yapmaları gerekmektedir. Komisyon üyelerimiz için on dakika, diğer milletvekillerimiz için beş dakika olmak üzere toplam on beş dakika soru taleplerini karşılayacağım. Sonra da Kültür ve Turizm Bakanımız Sayın Mehmet Nuri Ersoy'a cevaplar için söz vereceğim.

Şimdi soru işlemine başlatıyorum.

Sayın İbrahim Aydın, buyurun lütfen.

İBRAHİMAYDIN (Antalya) – Sayın Bakanım, bu sene, tabii, cumhuriyet tarihinin en büyük orman yangınları oldu. Özellikle de Muğla milletvekillerimiz, işte “Bu yanan yerlere otel mi yapılacak?” diye soruyorlar ve bahsettikleri bir tane yer var. Ben, dört yıl Bölge Müdürlüğüm zamanında da, iki dönemdir de milletvekili olarak söylüyorum: Yanan yerler yıl içerisinde ağaçlandırılıyor. Oteller yapılmıyor diye söyledik. Bunların bahsettiği yer Muğla ili Milas ilçesi Güvercin Koyu. Burası, 1987 yılında turizm merkezi olarak ilan edilmiş, 1991 yılında Turizm Bakanlığına tahsisli olarak verilmiş ve daha sonra da 2006 yılında Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğü 5 yıldızlı otel yapmak üzere izin vermiş. Fakat 15 Temmuz 2007’de -ben de orada Orman Bölge Müdürüyken- bu yangın çıktı ve oradaki 223 hektarın 2,9 yani 29 hektarlık...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soru sorabilirsek Sayın Aydın, rica ediyorum.

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Bu konuyla ilgili nasıl bir çalışma yapacaksınız ki bu arkadaşlarımıza bu konuyu net anlatabileceğiz? Kesinlikle yıl içerisinde ağaçlandırılıyor, herhangi bir şey de yapılmıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Süleyman Girgin, buyurun.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Ben Sayıştay raporlarına değinecektim ama Sayın İbrahim Bey de konuşunca... Tabii, İbrahim Bey, o zamanlar Orman Genel Müdüdüydü, dediği doğru. 1987 yılında turizm merkezi ilan edildi, 1991 yılında da -bir kısım alan ki- bu alan Bakanlık tarafından firmaya tahsis edildi. Ancak aradan yıllar geçti, bir tek çivi çakılmadı. Neden? Çünkü o dönemlerde çevre hareketi yüksekti, hassasiyet yüksekti ve idareciler tarafından tahsisler askıya alındı fakat daha sonra... Burada kritik nokta şu: Kültür Bakanlığı Yatırım ve İşletmeler Genel Müdürlüğünün yıllar sonra alınan kesin tahsis kararı 2006 yılında verildi, yangından tam bir yıl önce.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soruyu alabilirsek Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Yani “1991’de verilmiş bir izin vardı.” deniliyor ama iznin geçerliliğini yitirdiği 2006 yılında yeniden revize edildiği nedense es geçiliyor. Ben bunu hatırlatmak istemişim.

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bülent Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Sayın Bakan, demin konuşmamda unuttum. Bu Vakıflar Genel Müdürlüğüyle ilgili Sayıştay raporunun “B. Diğer Bulgular” bölümünde 15’inci maddede bir hastane yapımından bahsediliyor yap-işlet-devret modeliyle. Nedir, neden gerek duyuldu? Bazı sorunlar da varmış, bilgi verilebilirse memnun olurum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Garo Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, azınlık topluları sizden müjde bekliyorlar, biliyorsunuz, sekiz yıldır bir müjde bekliyoruz ve sekiz yıldır vakıflar yönetmeliğimiz, seçim yönetmeliğimiz yayınlanmadı. Bu yönetmeliği ne zaman yayınlacaksınız Sayın Bakan? Bu yönetmeliği hazırlarken azınlık toplumlarının görüşlerini aldınız mı, alacak mısınız yoksa bunu kendiniz mi açıklayacaksınız? Ben görüşlerini alarak yapmanızı tercih ederim.

Sayın Bakan, azınlık vakıfları zor durumdalar, onları desteklemek için bütçenizde bir kaynak yok. Bu konuda bir tedbir almayı düşünüyor musunuz kiliselerini ve okullarını idame ettirmek için?

Turizm emekçilerinin büyük çoğunluğu güvencesiz. Bu konuda bir çalışma yapacak mısınız?

Sanatı desteklemek için bütçenizde yeterli kaynak yok. Bu konuda neden ısrarcı olmadınız Sayın Bakan, sanatı daha çok desteklemek için, bütçeye kaynak koymak için?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Erol Bey, siz mi istediniz, Necdet Bey mi?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Her ikimizde.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkiniz de ayrı ayrı...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Evet.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – O zaman açıyorum mikrofonu. Hızlı hızlı sorabilirseniz memnun olurum.

NECDET İPEKYÜZ (Batman) – Teşekkürler.

Sayın Bakan, bu halk kütüphaneleriyle ilgili alımlar yapılıyor. Bu alımların yıllara göre miktarları nedir ve hangi yayınevlerinden alım yapılıyor? Özellikle Türkiye’de konuşulan farklı dillerle ilgili bir alım var mıdır yok mudur? Oranları ne kadardır?

Bir de bildiğiniz gibi “Amazon yasası” diye bir yasa var “fiyatların sabitlenmesi” diye. Bu “online” satışlar birçok şeyi, rekabeti de zedeliyor, hatta Cumhurbaşkanının kitabı “İdefix”de 20 lira, piyasada 36 lira yani “İdefix”in sahipleri belli. Böyle haksız bir şey oluyor. Sabit fiyatla ilgili böyle bir çalışmanız var mı yok mu?

Yunus Emre Enstitüsü yurt dışında da çalışıyor. Sadece Türkçeyle ilgili mi çalışıyor? Türkiye’de konuşulan farklı dillerle ilgili bir çalışması var mı yok mu?

Bir de Kürt tiyatrosuyla ilgili bir çalışma var mı yok mu? Özellikle Devlet Tiyatrolarında bu oyunun Türkiye’nin farklı yerlerinde çalışması konusunda bir çalışmanız var mı yok mu?

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sağ olun.

Sayın Erol Katircioğlu, buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben, doğrusunu isterseniz, doğrudan RTÜK Başkanına sormak istiyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

RTÜK BAŞKANI EBUBEKİR ŞAHİN – Buradayım.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tamam.

Bir medya düzenleyici kurul başkanı olarak Türkiye’nin üçüncü partisi olan Halkların Demokratik Partisinin herhangi bir şekilde televizyonlarda konu olmaması, bir; ikincisi, HDP’li herhangi birinin çağrılmaması sizi rahatsız ediyor mu? Gördüğüm kadarıyla, yönetmeliğinizde “Siyasi partiler ve demokratik gruplar ile ilgili tek yönlü veya taraf tutar nitelikte yayın olamaz.” ilkesi bağlamında baktığımızda buna karşı olmanız gerektiğini düşünüyoruz; siz ne düşünüyorsunuz onu merak ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi Sayın Mustafa Tuncer'e söz veriyorum.

Buyurun lütfen.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Sayın Başkan, Sayın Bakana bir konuyu sormak istiyorum.

Bir iddiayı gündeme getirmek istiyorum ve cevabını istiyorum Sayın Bakanım. Kültür ve Turizm Bakanı Özel Kalem Müdürü Batuhan Mumcu'nun kaç görevi vardır? Kaç yerden maaş almaktadır?

“Bilinenler” diye söyleyeyim: Özel Kalem Müdürlüğü, Ziraat Bankası Gözetim Kurulu Üyeliği...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Soruyu sordunuz, bir cevabını bekleyelim.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – ...Yunus Emre Enstitüsü Yönetim Kurulu Üyeliği bunlardan birkaçı mıdır? Daha başka neler vardır?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Devamı var Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Buyurun.

MUSTAFA TUNCER (Amasya) – Ayrıca, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk tarafından kurulan bir kurumdur. Geçmişte ve günümüzde Atatürk'e hakaret bayağı yaygındır ve bunlarla ilgili şikâyetler de, davalar da, yapılmaktadır. Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Atatürk'e yapılan bu hakaretlerle ilgili şikâyetlerde bulunuyor mu? Açılan davalara müdahil olarak katılıyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Fikret Şahin...

FİKRET ŞAHİN (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, Türk Dil Kurumunun Orta Asya Türk cumhuriyetlerine Türkçe alfabesini ve Türkiye Türkçesini öğretme ve benimsetme konusunda bir çalışması var mıdır? Eğer yoksa bu konuda bir çalışma yapmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Nurhayat Altaca Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakan, bir buçuk yıl önce İznik'e gelip İslam Eserleri Müzesini açtınız. Arkeoloji müzesi için de “Kısa sürede açılacak.” dediniz ama Yunan, Roma, Bizans eserleri arazide bekliyor. İznik arkeoloji müzesi ne zaman açılacak?

Orhangazi'de Ilıpınar Höyüğü açığa çıkarılacak mı?

Mudanya'da Dereköy Kilisesi yıkılmak üzere, restorasyon yapılacak mı?

Büyükorhan Derecik Bazilikasında kazılar yarım bırakıldı, devam edecek mi?

Bahsettiğim konuşmamdaki tiyatrocularla ilgili sınav sonuçları ne zaman açıklanacak?

RTÜK objektif davranacak mı?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Celadet Gaydalı...

MAHMUT CELADET GAYDALI (Bitlis) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Turizmi geliştirme çerçevesinde Nemrut Krater Gölü ve Kayak Merkeziyle ilgili bir çalışmanız var mı?

Van Gölü çevre kirliliği yönünden can çekişiyor, çok geç olmadan Çevre Bakanlığıyla koordineli bir çalışma düşünüyor musunuz?

Van Gölü sahillerinde turizme yönelik cazibe merkezi yaratma gibi bir projeniz var mı?

Son üç yılda Bitlis ve yöresine gelen turist sayısı hakkında elinizde istatistiki bir bilgi var mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kemal Bülbül...

KEMAL BÜLBÜL (Antalya) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bakan, şu anda, Türkiye’de kaç tane arkeolojik kazı yapılmaktadır? Bunların kaçını Bakanlığınız denetiminde yürütmektedir?

İkincisi de bu yıl Hacı Bektaş, Yunus Emre ve Ahi Evran yılıydı. Bununla ilgili şu ana kadar ne yaptınız, bundan sonra ne yapmayı planlıyorsunuz?

Teşekkürler.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkürler.

Sayın Mehmet Ruştü Tiryaki...

MEHMET RUŞTU TİRYAKİ (Batman) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Benim sorularım Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanına. Tek taraflı yayınlarından dolayı TRT hakkında herhangi bir ihlal raporu düzenlendi mi? Düzenlendiyse bunların kaçında yaptırım uygulandı?

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu son bir yılda kaç tane televizyon, radyo lisansı verdi? Lisans başvuruları güvenlik soruşturması nedeniyle bekletilen kaç tane kuruluş var?

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Cumhurbaşkanına hakaret gerekçesiyle son bir yıl içinde kaç yayıncı kuruluşu ne kadar ceza verdi?

Şiddet içerikli, toplumsal cinsiyet eşitliğine aykırı, kadını aşağılayan yayınlara ilgili nasıl bir denetim yapılıyor? Yapılan bir denetim varsa kaç kuruluşu ceza verildi?

Son olarak, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu OHAL süresince kaç televizyon, radyo kanalını kapatmıştır?

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın Hüseyin Yıldız...

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Bakanım, Didim Ticaret Odasında, Didim Altinkum’da vakıflara ait olan 561 ada; 41, 42, 43 ve 44’üncü parselde bulunan boş arazinin içinde açık hava müzesi yapacağınızı söylemişsiniz. Bu projenizi gerçekleştirecek misiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ederim.

Sayın Süleyman Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayıştayla ilgili birkaç sorum olacak Sayın Bakan. Yurt dışı teşkilatlara gönderilen avans ve kredilerin yasal süresinde mahsup edilmediği, Anadolu Medeniyetleri Müzesi Taşınır Kayıt Sistemi'nde eserlere verilen kodların gerçek durumu yansıtmadığı, Vakıflar Genel Müdürlüğü için vakıflara ait taşınır malların kaydının olmadığı, mevzuata aykırı kiralamalar yapıldığı, restorasyon veya onarım karşılığı kiralamalarda kontrol zafiyeti olduğu, kiralamalarda Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınmadığı, kiraya verilen taşınmazların sigorta kaydının takip edilmediği, taşınmazların fonksiyonu değiştirildiği hâlde kirada güncelleme yapılmadığı, Formula 1'e otel ve konaklama evi yapılmadığı, buna rağmen yükleniciye herhangi bir müeyyide uygulanmadığı, bilgileri kontrol edilmediği için hak etmeyenlere de eğitim yardımı yapıldığı, Bezmîâlem Vakıf Üniversitesinin fakir ve ihtiyaç sahiplerine ücretsiz sağlık hizmeti verme yükümlülüğünü yerine getirmedeği, vergi muafiyeti tanınması şartını taşımayan vakıfların Maliyeye bildirilmediği, eski eserleri inşaaya fiziki müdahale yapıldığı, sözleşme süresi biten taşınmazların ihale yapılmadan taahhütnameyle aynı kişiye kiraya verildiği tespiti vardır. Bu konuları da açıklamanızı rica ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İbrahim Aydın...

İBRAHİM AYDIN (Antalya) – Bir yere otel izni verilmesi için yakılmasına gerek yok yani yakmadan da izin verilebiliyor; onu çok iyi biliyorsunuz. Bu sene, aynı yer yine yandı, adam oteli yapmış, otelini mi yakacaktı? 11/11/2021'de orada Millî Ağaçlandırma Seferberliği doğrultusunda fidanlar dikildi, tekrar yandığı için fidanlar dikildi. Türkiye'de bir karış yer yoktur ki yanan yerden izin verilen yer, Bölge Müdürlüğüm zamanında hep söylemişim “Bulun, istifa edeceğim.” diye, aynı iddiaya da devam ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Sayın İsmail Güneş...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanım, Uşak Sivaslı Selçukler kasabasında Sebaste Antik Kenti var, bir ibadethane burası. Burada ne zaman kazı çalışmalarına başlayacağız?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, talep yoksa soru işlemlerini bitiriyorum.

Şimdi, Sayın Kültür ve Turizm Bakanımız Mehmet Nuri Ersoy'a cevap vermesi için söz vereceğim ama bütün bakanlarımıza bir hatırlatma yapıyorum, onu size de iletmek istiyorum.

Dört grupta toplayabiliriz diye düşünüyorum. Birincisi, genel birtakım değerlendirmeler oldu, buna mukabil sizin de genel bazı değerlendirmeleriniz olabilecektir. İkincisi, mükerrer sorular oldu, bunları mümkün olduğunca toplu cevaplırsanız verimlilik açısından faydalı olur diye düşünüyorum. Üçüncüsü, müstakil, belli bir arkadaşımızın sorusu varsa mümkün olduğunca ismen referans vererek cevaplırsanız memnun oluruz. Dördüncüsü, siz artık tecrübeli bir Bakanımızsınız, buradaki vakit, buradaki şartlar altında yeterince tatmin edici cevap veremeyeceğinizi düşündüğünüz veya vakit açısından daha fazla üzerinde çalışmayı düşündüğünüz hususlara yazılı cevap verme imkânınız var. Bir hafta, on gün içinde bu cevaplarınızı da Komisyonumuza iletirseniz -bir hafta olursa- seviniriz. Bir hafta içinde gönderirseniz, ilgili arkadaşlarımıza yazılı cevapları da iletmiş oluruz, Genel Kurul öncesinde hazırlıklar bakımından arkadaşlarımıza faydalı olur.

Sayın Bakanım, süreniz otuz dakikadır, gerekirse bir miktar uzatacağım.

Buyurun lütfen.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Sayın Başkan, öncelikle, bugün saat 15.40’ta merkez üssü Erzurum Köprüköy ilçesi olan 5.1 büyüklüğünde bir deprem meydana geldi, etkilenen tüm vatandaşlarımıza geçmiş olsun dileklerimi iletiyorum, Allah, ülkemizi her türlü afetlerden korusun. Can kaybı olmaması en büyük tesellimiz, yetkililer bölgede gerekli çalışmaları yapıyorlar.

Kültürle ilgili çok önemli konular vardı biliyorsunuz. Bu dönemde, Bakanlığımız tarafından bu önemli konuların birçoğu sonuçlandırıldı. Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası Ankara yerleşkesi, ki bunun yirmi yedi yıl boyunca yüzde 60’lık bir kısmı tamamlanmıştı, Bakanlığımız döneminde, bir yıl içinde kalan yüzde 40’lık kısmı çok hızlı ve doğru bir şekilde tamamlanarak hizmete alındı. Bu bina, kendi alanında dünyada ilk 5 bina arasına girmekte, bunu da özellikle belirtmek istiyorum. Yine, aynı yerleşkede olan tarihi Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrası binası da hızlı bir şekilde restorasyondan, bakımdan geçti ve geçtiğimiz 10 Kasım’da, Cumhurbaşkanımızın da katıldığı bir törenle hizmete alındı.

Yine, İstanbul Atatürk Kültür Merkezi’nde -biliyorsunuz, Taksim’deki- yaklaşık on yıla yakın bir süre mahkeme süreci devam etti, yürütmeyi durdurmalar verildi. Bu süreç sonunda mahkeme inşaatın yapımıyla ilgili onay verdi ve pandemiye rağmen iki buçuk yıl gibi kısa bir sürede yani Avrupa’daki emsallerine göre kıyaslandığında üçte 1 sürede dörtte 1 fiyata bu bina da çok iyi şartlarla gerçekleştirildi ve mekanik, dijital sahneler konusunda da dünyadaki emsallerinden en üstün teknoloji kullanıldı. Özellikle “Çok pahalı mal ettiniz.” diyen birilerini duydum, kesinlikle Avrupa’daki bir benzeri 866 milyon euroya yapılmış, sahnesi kıyas bile götürmez çünkü orası filarmoni salonu, bizimki, bildiğiniz, her türlü operanın sergilenebileceği özel bir sahne, sadece sahnelerin farkı bile 50 milyon eurodan fazla yani o derece fiyat farkını belli etmek istiyorum. Avrupa’da bu tarz yatırımlar ortalama yedi buçuk yılda bitiyor, bizde dörtte 1 fiyata üçte 1 sürede, iki buçuk yıl içerisinde bitirildi.

Yine, Atlas Sineması çok hızlı bir şekilde restore edildi, muhteşem bir bina çıktı ortaya ve Türkiye’nin ilk sinema müzesi bu dönemde gerçekleştirildi.

Galata Kulesi çok ciddi bir restorasyondan geçirildi, yıllar yıllar sonra ilk kez gerçek işlevi kazandırıldı ve şu anda İstanbul’un en çok ziyaretçi alan mekânlarından biri hâline geldi.

Yine, Rami Kışlası, biliyorsunuz, kütüphane olarak çok hızlı bir inşaata girdik, 2022 sonuna kadar bu inşaatı tamamlayacağız. İstanbul’un en büyük kütüphanesini burada gerçekleştirip İstanbulluların hizmetine sunmuş olacağız.

Ankara Resim Heykel Müzesi restorasyonu, yine çok hızlı ve çok iyi bir şekilde tamamlandı. Biliyorsunuz, orada Bakanlığın çok değerli resim koleksiyonları var. Özellikle bu resim koleksiyonlarının saklandığı depolar son teknoloji sistemlerle donatıldı, hem yangına karşı hem hırsızlığa karşı en son teknoloji sistemlerle donatıldı.

Bodrum Kalesi, Sümela Manastırı gibi daha birçok yer var. “Yıllar yılı sürecek.” denen restorasyon çalışmaları bu dönemde hızlı bir şekilde tamamlanıp hizmete sunuldu. Yani Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemi hızlı olmak için, biliyorsunuz, ön plana çıkıyor. Sürat ilkesi fazlasıyla, bu dönemde, Bakanlığımız tarafından yerine getiriliyor.

Yine, Kız Kulesi, nisan ayında, yıllar sonra -biliyorsunuz, o da işlevi dışında kullanılıyordu- Bakanlığımıza tekrar geri döndü kiracısından. Şimdi, hızlı bir restorasyon çalışmasına orada da başlıyoruz ve Nisan 2022’de Allah’ın izniyle, onu da halkımızın hizmetine sunacağız.

Personelimizle ilgili, yevmiyeli sanatçı ve teknik personelle ilgili yirmi yedi yıldır süren sorun vardı -bakın, yirmi yedi yıldır kaç tane yönetim geçirmiş- 3 bin kişiyi kapsayan bir sorundu, bu yevmiyeli personel sorunu, pandemiden önce, Bakanlığımız döneminde sözleşmeli personel statüsü getirilerek tam zamanında çözüldü çünkü pandemi bu arkadaşlar iş bulamayacakları için çok sıkıntı yaşanacaktı. Yirmi yedi yıllık bir sorunu Bakanlığımız döneminde çözdük. Hani “Kültüre çok ağırlık vermiyorsunuz.” diyorsunuz ya, şu anda hep kültürle ilgili çalışmaları sayıyorum size.

Yine, pandemi 40 bin sanatçıya 280 milyon lira destek verildi. Bu destekleri kimin alacağına müzik birlikleri karar verdi; bakın, biz karar vermedik. Onlara listeler geldi, onlar gerekli videoların incelemesini yaptılar, bize gönderdiler, biz de onayladık. Ayrıca, 56 müzik projesine bu dönemde 31 milyon lira ilave destek verdik. Yine, müzik birliklerine verilen yardım tutarlarını pandemi sürecinde yüzde 50 artırdık gelirleri düştüğü için.

Her türlü eleştiriyi kabul ediyorum ama özel tiyatrolara destekle ilgili buradaki eleştiriyi kabul etmiyorum, zaten onlar da kendileri dile getirmişler, sayın vekilim de söyledi. Ben çok sık toplanıyorum özel tiyatrolarla, aramızda çok ciddi bir iletişim var, kendileri bile ilk başta şaşkırdılar “Bir Bakan bu kadar çok toplanır mı bizimle?” diye. Gerçekten, sorun olarak getirdikleri her şeyi tartışıyoruz, onların hepsinin fikirlerini dinliyoruz. Çoğu zaman, kendi aralarında da anlaşmıyorlar, anlaşıkları noktalarda çözüm üretiyoruz. Bakın, 2019 yılında 6,1 milyon tutarında bir destek vardı. 2020 yılında -bu yardımlara ek olarak- Dijital Tiyatro Arşivi Projesi’yle 21,5 milyon lira ilave destek sağlandı. Yine, 2021 yılında -bakın, önce 6 milyon, hemen peşinden 21,5’e çıkıyor- ise özel tiyatroların projelerine yapılan yıllık yardımlarla birlikte Dijital Tiyatro, Tiyatrolarımız Devlet Tiyatroları Sahnelerinde, Özel Tiyatrolar Yaz Turnesinde Projeleri kapsamında verilen ek desteklerle toplam destek miktarı 53 milyon 365 bine çıktı. Bakın, 6 milyona, bir yıl sonra 21,5’e, tekrar bir yıl sonra 53,3 milyona çıkıyor, daha hızlı bir artış zaten söz konusu olamaz, yani toplam üç yılda 81 milyon lira destek sağlandı.

Bir de demin bir iddia vardı “Ortalama destek 22.500 lira.” diye. O da yanlış. Ortalama destek 44.500 lira, onu da özellikle belirtmek istiyorum.

Yine, sahne açamayan özel tiyatroları desteklemek amacıyla 1 Aralık 2020-31 Aralık 2021 tarihleri arasında Devlet Tiyatroları bünyesindeki yerleşik ve turne sahneleri özel tiyatroların kullanımına açılmış, bu kapsamda 504 özel tiyatroya 19 ilde 24 sahne ücretsiz olarak tahsis edilmiştir. Bakın, bu çok önemli bir destektir çünkü özel tiyatroların en büyük riski sahne işletmeciliğidir, işletemezler, bu yükün altına giremezler ve bizim tiyatrolarımızın, Devlet Tiyatrolarımızın sahnelerinin en iyi günlerini, bakın, hafta sonlarını; cuma, cumartesi, pazar günlerini biz özel tiyatrolara tahsis ettik, öncelikli olarak siz kullanın, siz doldurun geliri de sizin olsun dedik.

Peki, bu desteklerin -deniyor ya “Yandıya destek veriliyor.” vesaire- nasıl yapılacağıyla ilgili bir komisyon kurduk, kurul kurduk bu tiyatrocuların, sizin deyiminizle “her kesimden” tiyatrocuları davet ettik, her kesimden -demin isimlerini saydığımız kooperatifler vesaireler de var- bunlarla tartıştık ve kimlere nasıl verileceğine o komisyon kararı verdi, bakın, biz karar vermedik. Herkesin fikrini dinledik, ortakta buluştular, ortakta buluştukları şeye göre de biz uygulamayı başlattık. Kimlerin destek alacağı için de jüri oluşturuldu, bu jüri üyelerini de onlar verdiler. Onların görüşleri doğrultusunda oluşturduğumuz jüriler var. Biz de jüri koyduk ama onların jürilerinin kararlarını baz aldık biz yani onların jürileri kime “Hayır.” diyorsa biz onlara vermedik bir tek, onların jürilerinin “Evet.” dediklerine biz verdik. Ortalıkta iki tane grup vardı, bir grubun “Hayır.” dediğine öteki grup “Evet.” dese de vermiyoruz, öbür grubun “Hayır.” dediğine öbür grup “Evet.” dese de vermiyorduk ama sonuçta çok büyük bir bölümüne, jürinin değerlendirmesine giren tiyatro eserlerinin çok çok büyük bir bölümüne -onlar karar verdi tekrar söylüyorum, biz karar vermedik- biz destek şeyini uyguladık.

“Hayali tiyatroculara destek verildi.” gibi bir söylem vardı. Komik karşıyorum bunu, kusura bakmayın, araştırmadan da yapmayın. Siz ne sanıyorsunuz? Yani orada firmanın ismi yazıyor diye biz destek falan mı veriyoruz sanıyorsunuz? Yahu “Ortak oluşturulan kurul karar veriyor.” diyorum, onları inceliyorlar kimin ne olduğunu bilmiyorlar mı? O firmanın açılımı... Çünkü tiyatrocular o firmayla sadece tiyatro yapmadıkları için başka işlemler de yaptıkları için veya demin sizin saydığımız o vergi borçları vesairenden dolayı yeni firmalar kurdukları için, temiz kimlikli firmalar kurdukları için o firmalar üzerinden başvuruyorlar ama zaten yardım almaya hak kazansa dahi o tiyatroyu gerçekleştiremezse... Onu biz gidip izliyoruz zaten, o bize tarihini, saatini veriyor, biz yerinde gidip izliyoruz, raporunu tutuyoruz, ödemesi öyle yapılıyor zaten. Yani “hayali tiyatro” gibi absürt şeyleri lütfen, iyi araştırmadan buraya getirmeyelim. Meclis çatısı altında veya bize sorduğunuz an -yani Meclisi beklemek zorunda değilsiniz- biz size hemen açıklarız.

Sinemalar... Mesela, bu dönemde, sinema salonlarını yaşatabilmek için yani İstanbul’dan daha çok Anadolu’daki sinema salonları önemli biliyorsunuz, orada birer ikişer salon olan yerler var, şehirlerimizde, onlara “Türk Filmi Gösterim Desteği” adı altında 70,2 milyon lira destek sağladık. Yine bu sinemalara özel olan yüzde 10 oranındaki eğlence vergisini kendi istekleri üzerine 31 Mayıs 2022’ye kadar öteledik, zaten mevcut KDV desteklerinden sinemalar da yararlandı.

Özellikle kültür ve sanat, biliyorsunuz, dünyada en çok etkilenen sektör maalesef. Şimdi, kültür ve sanata destek olmak önemli ama öncelikli olarak kültür, sanat aktivitelerinin tekrar başlamasını sağlamak önemli. Siz bu hareketi başlatamazsanız devletin vereceği destekle, taşıma suyla bu işler dönmez. Bakın, İstanbul’un benzersiz tarihinin etkisiyle eşsiz bir dokuya sahip olan Beyoğlu’nun sahip olduğu kültürel ve mimari değerleri anlatan bir markalaşma ve iletişim projesi olan Beyoğlu Kültür Yolu Festivali’ni başlattık. Bakanlığımızca yenilenen Atatürk Kültür Merkezi, restore ettirdiğimiz Galata Kulesi, Atlas Sineması, Galata Mevlevihanesi, Mehmet Akif Ersoy Hatıra Evi, Tarık Zafer Tunaya Kültür Merkezi ile Taksim Camii Kültür ve Sanat Merkezi gibi çok sayıda tarihî, kültürel ve mimari değerle birlikte Galataport, Emek Sineması, Garibaldi Sahnesi gibi önemli kültür turizm yatırımları Beyoğlu Kültür Yolu’yla vitrine çıktı. Galaport’tan Atatürk Kültür Merkezi’ne kadar uzanan güzergâhta mimariden edebiyata, resimden müziğe, tasarımdan tiyatroya, Beyoğlu’nun büyümlü dokusunun geçmişten geleceğe bir kültür sanat yolculuğu başlattık. Birçok farklı disiplini bir araya getiren, her dalda sanat, sanatçı, sanatsever birlikteliği sağlayan, ülkemizin kültürel ve sanatsal zenginliklerini bir çatı altında toplayan 130 bin metrekare alanda ve 78 ayrı mekânda toplumun her kesimine ve bütün yaş gruplarına hitap eden 381 etkinlik gerçekleştirdik. Bu kapsamda 42 sergi, 87 konser, 98 film gösterimi, 27 tiyatro oyunu, 91 atölye çalışması, 24 söyleşi, 12 opera ve bale temsili, 15 belgesel ve 12 imza günü düzenlendi. 1.400 festival çalışması ve 2.183 sanatçıyla hayata geçirdiğimiz Türkiye’nin en büyük kültür ve sanat projesinde 7 milyon 853 bin 248 ziyaretçiyi ağırlamış bulunmaktayız. Bu festivali sonbaharla sınırlı yapmayacağız, bundan sonra hem sonbaharda hem ilkbaharda bu festivali gerçekleştireceğiz.

Yine, ilkbahardaki festival tarihini yakında açıklayacağız. Benzer bir etkinliği Başkent Kültür Yolu Rotası belirliyoruz, önümüzdeki ay lansmanını yapacağız. Yine, Beyoğlu Kültür Yolu Festivali’yle aynı tarihlerde Başkent Kültür Yolu Festivali’ni de hayata geçireceğiz. Yani sanata taşıma suyla destek vermekten çok tüm dünyaya mesaj veren ülke Türkiye oldu. Kültür ve sanatın pandemi sonrası normalleştiğini gösterebilmek adına yoğun etkinliklerle kültür ve sanata tekrar halkımızı boğmamız gerekiyor. Katılım da çok çok iyiydi. O sebepten dolayı İstanbul halkına da teşekkürlerimi özellikle sunmak istiyorum.

Festival kapsamında, ayrıca, Türk dünyası ülkeleri arasındaki kültürel ve sanatsal iş birliği olanaklarının artırılmasıyla müşterek tarihî ve kültürel değerlerimizin güçlenmesine katkı sağlamak amacıyla Türk dünyasının sinemadaki varlığını 8-12 Kasım 2021 tarihleri arasında Korkut Ata Türk Dünyası Film Festivali'yle beyaz perdeye taşıdık. Bakın, bu çok önemli bir festival. Demin hem MHP milletvekillerim hem İYİ Parti milletvekillerim, AK PARTİ milletvekillerim Türk dünyasıyla ilgili fikirlerini dile getirdiler; bu tarz ortak dili konuşacağımız kültür etkinliklerinden bahsettiler. İşte, tam da konuştuğumuz şey budur. 13 ülkeden 42 filmin yer aldığı ve 100'ün üzerinde sektör temsilcisinin katılımıyla Türk Dünyası 1'inci Sinema Zirvesi'ni de düzenlediğimiz festivali başarıyla gerçekleştirmiş olmanın gururunu yaşıyoruz. Büyük ilgi gören festivalin 2'ncisini inşallah 2022 yılında Türk Dünyası Kültür Başkenti Bursa ilimizde gerçekleştireceğiz. Şimdi, daha da güzel olan bir şey var: Diğer Türk Cumhuriyetleri de buna sahip çıktılar. Bizden sonra Azerbaycan Şuşa'da gerçekleşecek, sonra Kazakistan'da, sonra Özbekistan'da ve Kırgızistan'da; sırayla hepsi talip oldular ve artık bu bir döngü şeklinde devam edecek. En çok sevdiğimiz nokta da bu, herkes sahip çıktı.

Şimdi, Garo Bey'in bazı soruları vardı azınlık vakıflarının seçimiyle ilgili. Geçen sene geçici bir çözüm oluşturuldu ve kalıcı yönetmelik için de bir yıllık süre istenmişti. Bu süre dâhilinde nisan sonuna kadar bu yönetmelikle ilgili hazırlıklarımızı tamamlıyoruz. İçişleri Bakanlığımızla birlikte vakıf temsilcileri ve azınlık cemaat yetkilileriyle de görüşmeler başladı. Siz sorarsanız onlar da size teyit edecektir. Nisan sonuna kadar bu yönetmeliği çıkarıyoruz.

Defnecilerle ilgili bir sorunuz var. Bakanlığımız bünyesinde 2020 yılı Mart ayında Kaçakçılıkla Mücadele Dairesi Başkanlığı kuruldu. Bu şu demek: Ekip sayısı 3 kat arttırıldı, önemli olan şey budur. Ülkeler arası ikili anlaşmalara da büyük önem verilmekte. Kültür varlığı kaçakçılığının önlenmesi için İran, Romanya, Yunanistan, Bulgaristan, Çin, Peru, Türkmenistan, Özbekistan ve Amerika'yla olmak üzere 9 uluslararası anlaşma imzalandı. Ayrıca yeni anlaşmalar için İsviçre ve Sırbistan'la çalışmalar sürdürülmekte; bir aya kadar onlar da tamamlanacak. Özellikle, bakın, bu anlaşmalar çok önemli. Alıcı konumundaki ülkelerle bu anlaşmaları yaptığımız zaman yıllar süren iade süreçleri birkaç ay içinde gerçekleşmekte. Zaten işin püf noktası bu. Siz alıcı ülkeyi caydırdığınız zaman zaten defnecilik kendiliğinden ortadan kalkıyor. Eğer sizin ürünlerinize müşteri bulamazlarsa, açık arttırmalara çıkaramazlarsa otomatikman yağmalamaktan vazgeçiyorlar çünkü değeri çok düşüyor.

Ya, bu tuvaletle ilgili şeyiniz, bakın, biz bununla ilgili araştırmayı yaptık; sizin dediğiniz gibi çıkmadı. Ben de size inandım, yaptırdım, iyi de oldu. Bakın, hiç iddia etmeyelim. Daha önce de "Ermeni mezarlığı" diyordunuz, şimdi "Urartu" diyorsunuz, en azından bir gelişme var. Bakın, dosya istemişsiniz benden, Garo Bey, dosyanız burada, istediğiniz zaman alabilirsiniz, uzmanlar ve üniversiteler tarafından hazırlanmış dosya, ne zaman isterseniz inceleyebilirsiniz. Dediğiniz gibi çıkmadı maalesef.

"Göbeklitepe ve benzeri yerlere fazla, yeteri kadar ilgi gösterilmiyor, buralara daha ilgili gösterilsin." deniyor, pes diyorum yani. Bakın, şimdi, Göbeklitepe 1980'lerde Türkiye'nin gündemine gelmiş. Yurt dışından, Almanlar biliyorsunuz, orayı kazıyor, ilk bulanlar. Yani bizim dönemimize kadar Almanlar bir şeyler yapmışlar, hiç de duyulmamış. Bakın, bizim Bakanlığımız döneminde hiç olmadığı kadar Göbeklitepe, dünya çapında ve Türkiye için de bilinir hâle geldi. Biz daha da ileri gittik, bakın, Göbeklitepe'yi, Güney Anadolu'nun kurtuluş reçetelerinden biri olarak görüyoruz biz. Göbeklitepe, Göbeklitepe'yle sınırlı değil. Şu ana kadar yaptığımız kazı araştırma çalışmaları sonucu 11 tane daha Göbeklitepe'ye benzer yerleşim yeri bulduk. Bir tanesi Karahan tepe, ben onun geçen sene müjdesini vermiştim, toplam 12 oldu. 12'yle de sınırlı kalmayacak, 20'ye kadar gidecek. Şimdi, biz bu çalışmayı uluslararası bir statüye getiriyoruz. Bakın, şu anda 5 ülkeden 8 üniversite ve akademi bununla ilgili başvurularda bulundu, bir o kadar daha başvuru var, hepsini kabul ediyoruz. Türkiye'den de o

kadar akademik başvuru var, onları da kabul ediyoruz ve hepsine kaynak da çıkarıyoruz, Kabinede de konuşuldu, bir devlet projesi hâline getirildi. Hızlı bir şekilde burası “Taş Tepeler Neolitik Çağ Parkı” olarak -yani üst isim olarak söylüyorum, “Göbeklitepe” ismi “Göbeklitepe” olarak kalıyor, herkes kendi bölgesi olarak anılıyor- yaklaşık 100 kilometrelik bir hattan bahsediyoruz, kültür hayatımıza, arkeoloji hayatımıza yerleşecek. Bakın, dünyanın sayılı noktalarından biri on iki bin yıllık geçmişli var. Yeni bulunan, keşfedilen bölgelerin daha eski olma ihtimalleri de var. Ama bu üç dört sene sonrasında yapılacak yoğun -Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı da buna konsantre- tanıtımlardan sonra, ki şu anda inanılmaz bir talep var. Bunu, uluslararası basınımızın bizim ilk lansmana gösterdiği ilgiden anlıyoruz. 50’ye yakın ülkeden basın mensupları geldiler, demek ki etkisini onlar bizden daha önce görüyorlar. Şimdi, bu başladığı zaman Mısır için piramitler neyse Türkiye için, Güneydoğu için de taş tepeler o olacak ve bunu çok değil, en fazla üç sene içinde hep beraber hissedeceğiz ve oraya çok ciddi turizm yatırımlarını da beraberinde getirecek. Sadece Güneydoğu için yapılmış bir yatırım değildir, doğuyu da buna bağlayacak bir hat üzerindedir. Sadece Urfa’yla sınırlı değildir. 5’li, 6’lı bir destinasyon hattıdır ve bölgeye yapılan hava köprüsünü dahi değiştirecektir.

Kiliselerin restorasyonu ile ilgili... Şimdi, bakın, şurada ben basit bir şey göstereyim. Şimdi, Vakıflar Genel Müdürlüğümüz, bak, burada 21 tane kilise var, restorasyonuna başlamış yapmış. Garo Bey, bak, restorasyonunu yaptıklarımızı diyorum. Şimdi, siz dediniz ki, benim zoruma giden şu oldu: “Yurt dışında bir camiye bir şey yapsalar, şunu yapsalar, ben zıplarım, isyan ederim.” dediniz. Ya, Azerbaycan’da, Karabağ’da, Şuşa’da yerle bir ettiler. Çıkıp Ermenistan’a, Paşinyan’a bir mektup yazdınız mı? Parlamentoya bir mektup yazdınız mı? Gerçekten görmek isterim o mektuplarınızı. Yani keşke herkes bizim sahip çıktığımız kadar sahip çıksın. Bakın, çok daha etkili bir şey söyleyeceğim size: Yurt dışında biz başvuruyoruz Vakıflar ve TİKA olarak. “Verin, bunu bir restore edelim.” diyoruz. Ona dahi izin vermiyorlar bakın. Hani biz başvuruyoruz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye kilise yapılmıyor?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY - Avrupa’da da kilise yapılmayan kiliseler var ya, ben size 100 tane göstereyim. Onların kullanım amaçları farklı ama ben size başka bir şey söylüyorum ya. Avrupa’da bana bağlı kurumların tamamı, Osmanlı ecdadından kalan eserler için bizzat biz başvuruyoruz “Siz karışmayın, biz yapacağız.” diyoruz veya “İstiyorsanız rölöve desteği verelim, proje desteği verelim, arşivimizden kaynak desteği verelim.” Çıt yok. Hep evrak, şu bu. Hani kitabına uygun bir şekilde oyalıyorlar. Gerçekten şey olanlar üç beş yıl sonra cevap veriyorlar, o da Cumhurbaşkanımızın bizzat ısrarla takipleri sonucu izin alabildiklerimizden, lider bazında aldıklarımızı yapıyoruz. Yani dışarıda hikâye anlatıldığı gibi değil maalesef, ben de çok istiyorum ama.

Şimdi, turizmle ilgili konulara gelelim. Bakın, turizm çok zor bir döneme girdi, dünya genelinde yani bu Türkiye’yle has bir şey olmadı, dünya genelinde. “Turizmin başına çok daha fazla bir şey gelmez.” diyorduk. Demek bu da varmış, olmayacak şey, aklımızdan bile geçmeyecek şey dünyanın başına geldi. Şimdi, 2019 yılında biz Türkiye olarak bir rekor kırdık, 51,7 milyon turist, 34,5 milyar dolar da gelir elde ettik. Hani Sayın İlgezdi siz, “Turizmi çok kötü yönettiniz, turizmci perişan falan.” diyorsunuz ya.

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Hâlâ öyle düşünüyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Şimdi, bakın, bizim rakip ülkelerimiz belli, dünyanın her yerinde turizm yapılıyor ama hani “deniz, kum, güneş” deyince baktığınız zaman Yunanistan, İspanya’dır; İtalya tarihî kentler, İspanya tarihî kentler konusu da olur. 2020 yılında Avrupa’da büyük ölçekli turizm yapan turizm ülkeleri yüzde 80 daraldı, Türkiye bu dönemde, 2020’de yüzde 68 daraldı. Bakın, Avrupa ülkelerinde her türlü Avrupa Birliği korumacılığına rağmen, yani

ekonomik endişelerle siyasi kararlar alınıyor. Ben onlara çok kızmıyorum, ekonomik endişeleri vardı, krizin nereye gideceğini bilmiyorlardı, onlar tek kasa gibi gördükleri için ekonomik endişelerle siyasi kararlar alabiliyorlardı. Ona rağmen onlar yüzde 80 küçülürken biz yüzde 68 küçüldük. Şimdi, gelelim 2021'e, bu yıl ne oldu? Bakın, Yunanistan ve İspanya'ya baktığımız zaman ortalama yüzde 20-30 bandında büyüyecekler bu sene, geçen seneye kıyasla. Türkiye ne kadar büyüyecek? 80-100 bandında büyüyecek. Bakın, daha büyük bir büyüme oranı dünyada yok herhâlde yani büyük turizm ülkeleri arasında. Yani biz açık ara daha iyi büyüyoruz. Daha ilginç bir şey söyleyeyim mi size? Türkiye turizm tarihinde, Türkiye, ilk kez İspanya'dan daha fazla turist aldı, tarihinde ilktir bakın. Biz normalde yüzde 40 altına kadar gelebiliyorduk, Avrupa Birliği'nin bazı alışık destinasyonları olduğu için arada yüzde 40'lık bir fark oluyordu, biz onlardan yüzde 40 daha düşüktük. Tarihinde ilk kez Türkiye İspanya'dan daha fazla turist aldı. Şu anda İspanya'da tek konu Türkiye biliyor musunuz, turizm çevresinde, "Nasıl yapıyor bu adamlar bu işi?" diye.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ucuz diye çünkü.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANİ MEHMET NURİ ERSOY – Ucuz değil, neden değil? O da doğru değil, onu da biz nasıl ölçüyoruz? Ben size söyleyeyim: Harcamalarına bakıyoruz. Bakın, en çok rekor kırdığımız yıl 2019, 2018'de 630 dolarlara kadar düşmüş, 2019'da 647 dolar, şu anda 830 dolar. Yani biz daha fazla para, döviz bazında daha fazla para harcıyoruz adamlara, yani biz orada bir şeydeyiz yani izlediğimiz hem geliri büyüteceğiz hem kişi başı geliri büyüteceğiz stratejisi şu anda uygulandığı gibi çalışıyor. Peki, bunlar nasıl oluyor, kendiliğinden mi oluyor? Bakın, bunlar nasıl oluyor? Öncelikli olarak güvenli turizm sertifikasıyla oluyor. Bakın, Türkiye Avrupa'da ve diğer yakın destinasyonlarda güvenli turizm sertifikasını icat edip uygulayan açık ara ilk ve en iyi uygulayan ülke oldu. Bunu bizzat yabancı ülkeler kendileri söylüyor. Biz bütün yabancı büyükelçileri ülkemize davet ettik, bir de adamları eğittik. Yani mecbursunuz, hattı açmak için stratejinizin detaylarını vermek zorundasınız. Kendi dillerine çevirdik, ellerine verdik uygulamanın prosedürlerini, nasıl işlediğini, denetimlerin nasıl yapıldığını, uluslararası firmalar tarafından nasıl denetlendiğini. Hiçbiri cesaret edemedi, bakın, kopyaladılar ama uygulayamıyorlar. Bunu yolcu görmüyor mu sanıyorsunuz? Yani hattın açılması sizin yolcu alacağınız anlamına gelmiyor, hattı çok iyi tanıtmanız lazım, sertifikanızı çok iyi tanıtmanız lazım ve "miş gibi" yapmamanız lazım, gerçekten uyguluyor olmanız lazım. O zaman o yolcu sizi tercih ediyor ve tabii, tanıtımı neyle yaptık? Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı. Bakın, şu anda Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı sayesinde Türkiye dünyada açık ara en yoğun ve etkili -bakın, etkili kelimesini söylüyorum; ilan vermesi çok önemli değil, etkili ilanı vermeniz önemli- ilan yapan ülkedir ve bunun sonuçlarını açık ara rezervasyonlarda artış olarak görüyoruz. Ben burada sayıları açıkladığım zaman geçen sene Mecliste, biliyorsunuz, sonrasında bazı milletvekili arkadaşlarımız -isim vermeyeyim şimdi- beni en iyimser ihtimalle hayalcilikle suçlamışlardı. Ne oldu arkadaşlar? Bakın, onlara verileri açıkladıktan sonra Türkiye kapandı, dünya tekrar kapandı, pandemi döneminde veri açıklamak zaten cesaret ister. Sonra ne oldu? Yoğun tanıtımla, esnek tanıtımla kapanan hattı kapattık, başka hattı tanıtmaya... Çok yoğun çalışmalarla sezona girerken ne dedik? Her koşulda biz 25 milyon turist, 20 milyar dolar geliri getireceğiz dedik. Geçen ay da bu rakamı 28 milyon turist, 22 milyar dolar gelir olarak revize ettik. Hâlâ çok iyi gidiyor turizmimiz, çok çok iyi gidiyor, hiç boşluk bırakmıyoruz, olası her potansiyele saldırıyoruz. Muhtemelen 24 milyar doları da yıl sonunda yakalayacağız inşallah. Şu anda turizmcilerle birlikte el ele verdik, yoğun bir şekilde çalışıyoruz.

"Personel işsiz kaldı, personel iş bulamıyor turizmde." diye bir eleştiri vardı. Vallahi bilmiyorum, biz şu anda personel arıyoruz turizmciler olarak. 500 bin -ona da geleyim- yani "Şu anda 500 bin personel işsiz." diyorsunuz, tam tersi biz 500 bin personel arıyoruz yani şu anda. Hatta bu personel sorununu çözebilmek için, nitelikli personel sorununu çözebilmek için Millî Eğitim Bakanlığımızla

-ben bunun zaten böyle olacağını üç yıl önce biliyordum- öncelikli olarak Anadolu meslek liseleri protokolü yapıldı ve Anadolu meslek liselerinin müfredatı değiştirildi. Bakan, köklü değişiklikler yapıyor, adımlar atılıyor. O sayede Anadolu meslek liseleri talep görür oldu ve şu anda yok satıyor Anadolu meslek liseleri. Ve bu öğrenciler 3 tane lisanı iyi derecede... Haftada yirmi üç saat lisan eğitimi alıyorlar bakın. Bir öğrencinin turizme başlaması için -hani, çalıştıkları yerlerde maaş da veriyoruz, ayrı konu ama onun hiç önemi yok- öğrenciye 3 tane lisanı haftada yirmi üç saat ders vererek çok iyi öğretiyorsunuz. Yani, ileride turizm yapmasa bile kariyeri için hayatı önemi olan bir hazine veriyorsunuz ona. Öğrenci de onun farkında, otelci de onun farkında. Otelcinin de aklına yatıyor bu iş çünkü öğrenciyi protokolle, kendi otelinde istihdam ediyor, dört yıl boyunca onun yetişmesini sağlıyor kendi gözüyle, dört yılın sonunda da garantili işini veriyor.

Şimdi, bir adım daha attık. Burada Mahmut Bey'le biz Bakan Yardımcılığı döneminde başlamıştık.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım, on beş dakika ek süre veriyoruz, devam edin lütfen.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Tamam, teşekkür ederim.

Mahmut Bey'in döneminde verdik bunu, Bakan Yardımcılığı döneminde verdik. Şimdi meslek eğitim programları başlattık. Yaşı kaç olursa olsun mesleki eğitim veriyoruz. Bunu da sektör temsilcileriyle beraber hazırladık. Bu yıl hızlı bir şekilde yılbaşından sonra bunu da hizmete alıyoruz. Hedefimiz burada her yıl 25 bin sektöre yeni başlayacak personelin turizm eğitimini yapıp eğitilmiş personelin sektöre kazandırılmasını sağlamak. 2634 sayılı Yasa'yla ilgili...

TGA'yı da çok kısaca anlatayım, kafanıza çok yanlış bilgiler doldürmüşsünüz. Bakan, TGA 15 kişilik Yönetim Kurulundan oluşuyor. Bunun 3'ü Bakanlık; Bakan, Bakan Yardımcısı, Tanıtma Genel Müdürü; 1'i Türk Hava Yolları; 1'i havalimanı -2 tane havalimanı grubu var, onlar dönüşümlü 1 üye veriyorlar- 1'i seyahat acentesi ve 9'u da otelcilerden oluşan toplam 10 üyesi daha var. Şimdi, hadi Bakanlık ve THY'yi kamu personeli sayacak olursak, kamu diyecek olursak, kalan 11'i seçimle, bakın, seçimle turizmciiler arasından seçilerek geliyor; aslında burası özel sektör gibi çalışıyor. Şimdi, bu 7 bölgede kapalı zarf usulü oylama yapılıyor. Bu kapalı zarf usulü oylamada en çok oy alan temsilciler -otel temsilcileri- buraya Yönetim Kuruluna gönderiliyor yani biz belirlemiyoruz kimin seçileceğini, oraya kim gelecek. Şimdi, sadece 4 koltuk -THY'yi de sayarsanız- kamu ve 11 koltuk özel sektöre ait. Yani özel sektör tarafından yönetilen bir kurumdan bahsediyoruz. Hani "Bakanlık keyfi yönetiyor." falan "Kendisi çiftlik yaptı." falan söz konusu bile olamaz. Ağırılık zaten orada, sistem özellikle öyle kuruldu. Yine, parayı ödeyenlerin, özellikle parayı ödeyenlerin, temsilcilerin parayı nereye harcayacağına karar verdiği bir oluşum oluşturduk. Bakan, parayı ödeyenler yönetime seçiliyor ve paranın nereye harcanacağına onlar karar veriyor. Düzenli olarak bütün bütçeleri, faaliyetleri Yönetim Kurulunda tartışılıyor. Minimum 4 kere toplanması lazım, biz bu sene 8'i geçtik yanılmıyorsam. İhtiyaç olduğu her an topluyoruz çünkü maalesef sabit bir bütçeyle gidemiyoruz. Niye gidemiyoruz? Çünkü pandemi var. Her hafta bir şey değişiyor. Bakan, ayı geçtim haftada değişiyor; hatlar kapanıyor açılıyor, ülkeler değiştiriyor, mecbursunuz siz de değişiklik yapmaya. Eğer elimizde böyle esnek bir yapı olmasaydı bakın, İspanya'dan daha beter olurduk. Yani, İspanya yüzde 10 büyürken biz niye yıllar sonra İspanya'yı geçtik, yüzde 100 büyüdük gelirden? İşte, bu sebepten büyüdük. Doğru adımları attık, doğru sonuçlar aldık.

Aylık faaliyet raporlarını görmek istemişsiniz. Bakan, yani, bizden gelmesini beklemenize gerek yok, orası çok şeffaf "tga.gov.tr" diye bir site var, girin lütfen, ay bazında, ay bittikten sonra bütün faaliyetlerini oraya yüklüyor, oradan ziyaret edip yaptığı bütün şeyleri görebilirsiniz.

Yine, Yönetim Kurulunun dışında Danışma Kurulu var, STK başkanlarının olduğu. Onları da davet ediyoruz yılda en az 4 kere. 4 kere kendilerine bilgilendirme yapıyoruz, fikirlerini de alıyoruz.

Yine, yasayla ilgili, maalesef çok çarpıtıldı bu yasa da ona da çok kısa değinmek istiyorum. Şimdi, bu tahsis yasası bugünün yasası değil. Yani Özal döneminde, önce Bülend Ulusu döneminde, 1982 yılında, otuz dokuz yıl önce yürürlüğe giren Turizmi Teşvik Kanunu'yla orman arazilerinin kamu yararı gözetilerek turizm amaçlı konaklama tesisleri -altını çiziyorum- yapılabilmesi için Tarım ve Orman Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Kültür ve Turizm Bakanlığı yetkilendirilmiştir. 3 bakanlık yetkilendirilmiş ve Çevre ve Şehircilik üzerinden de diğer bakanlıklar da dolaylı yetkilendirilmiş oluyor aslında. Bu yeni düzenlemeyle, bu yetki konaklama tesisleri konusundaki uzmanlığı gereği -yani konaklamayla ilgili yetki sadece- Kültür ve Turizm Bakanlığıyla sınırlandırılarak diğer 2 bakanlığın yetkileri kaldırıldı. Yani bakın, ilave bir yetki yok, tam tersi koruma yapılıyor, sınırlandırma getiriyor ve ben bunu yasa çıkmadan önce de Grup Başkan Vekillerine anlattım. Kültür ve Turizm Bakanlığının da tahsis edeceği orman arazisini öncelikle Tarım ve Orman Bakanlığından talep etmek ve Tarım ve Orman Bakanlığının uygun görüşü ve oluruyla araziye devralması mümkün. Yani onay da kalkmış değil, Tarım ve Orman Bakanlığı onay vermezse kafasına göre burası öyle bir şey yapamıyor zaten. Yine eskisi gibi, Tarım ve Orman Bakanlığından talep edecek, Tarım ve Orman Bakanlığı uygun görecektir, Kültür ve Turizm Bakanlığı bu işlemi yapacak. Şimdi, Tarım ve Orman Bakanlığı uygun görmezse tahsis işlemi yapılamıyor. Yine bir sınırlama, yine AK PARTİ döneminde geliyor, 82'den sonra. 2008 miydi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKAN YARDIMCISI NADİR ALPASLAN – 2008.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – 2008 yılında, yine koruma amaçlı bir sınırlama geliyor, deniliyor ki: "Tahsis yapılacak araziler ilgili bölgenin toplam orman arazisinin binde 5'ini geçemez." Yani sadece konaklama için değil, herhangi bir amaçla tahsis yapıyorsanız bu tahsislerin toplamı ilgili bölgenin, ilgili ilin içinde bulunan orman arazilerinin binde 5'yle sınırlıdır. Tavan sayı koyuyor koruma amaçlı, bu koruma da AK PARTİ döneminde geliyor. Yani bakın, hiç ek bir ilave hak verilmemiş, hep sınırlama gelmiş, hep haklar kısıtlanmış, doğrusu yapılmış, olması gerektiği gibi yapılmış.

Şimdi, yanan ormanlarla ilgili Anayasa'da mevcut net bir hüküm var, 169'uncu madde, kesinlikle ağaçlandırılmak zorunda. Bununla ilgili tek bir örnek yok. Bakın, bir tane örnek var, söylediniz: "Güvercinlik." Onun bununla alakası yok, demin Sayın Vekilim de anlattılar. Arazinin tahsis işlemi 97'de yapılıyor, 2006'da kesin arazi devri yapılıyor ama yangın 2007'de çıkıyor yani arazi yatırım yapılabilir özelliğini aldıktan sonra. İkinci konu, daha da ilginç olanı, yanan yer de aslında şu anki otellerin yapıldığı yer değil, yan tarafı, uydu fotoğraflarını size göstereyim, görürsünüz. Yanan yer o taraf değil, yanan yer o 2007'deki yangında üzerine yatırım yapılmayan yer, zaten yatırım da yapılmadı çünkü benim Bakanlığım döneminde de ilgili tahsis sahibi edimlerini yerine getirmediği için tahsis iptal edildi. Yani zaten izni vardı ama biz, tahsisle ilgili yatırım taahhütlerini yerine getirmediği için o araziye iptal etmişiz, yani yanan yerin onunla alakası yok, doğru bir örnek de yok. Boşu boşuna, gereksiz yere halk arasında huzursuzluk yaratmaya da bence hiç ihtiyaç yok.

Şimdi, lojman ihtiyacıyla ilgili...

ERHAN USTA (Samsun) – Sonradan yanan yerlere tahsis verildi mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Efendim?

ERHAN USTA (Samsun) – Sonradan yanan yerlere tahsis verildi mi?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Hayır, hayır şu anda iptal edildi, kaldı.

O ilk yanan yeri diyorsunuz değil mi?

ERHAN USTA (Samsun) – Evet.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – İlk yanan yer iptal edildi. Zaten diğer yerler, hani, önceden bir tahsisi, Kültür ve Turizm Bakanlığına devri yapılmadığı için onlar zaten yandıktan sonra tahsis edilme imkânı yok artık. Onlar otomatikman ağaçlandırılacak bölge olarak kaydediliyor ve zaten Orman Bakanlığımız başladı ağaçlandırmaya yani kesim, temizleme...

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Bakanım, her daim yalan söylüyorlar.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Şimdi, lojman ihtiyacıyla ilgili Sayın Vekilim Gökân Zeybek dile getirdiler. Biz bununla yasal düzenlemeyi, bakın yine, 2634 sayılı Kanun'da yaptık, daha öncesinde de dile getirdim ve şiddetle karşı çıktınız. Bakın, bu lojman ihtiyacı doğrudur, çalıştayda doğru tespit etmişsiniz. Mutlaka yapılması lazım, mutlaka yapılması lazım. Biz bununla ilgili çalışmalarını da yapacağız, tahsisli arazilerin tespitini yapıyoruz, ihaleye çıkacağız. Öncelikli olarak tahsis sahiplerine ihale edilecek, yönetmelik o şekilde çıktı. Yeterli talep olmazsa yönetmelikle değişikliğe gideriz ama zaten talep olacak çok büyük ihtiyaç var bunlarla ilgili.

Şimdi, diğer soruları cevaplamadan önce, Sayın Başkanım, Sayın Alban her sene olduğu gibi benimle ilgili bir ithamda bulundu. Sayın Alban daha önce de Tele1'de bu benzer iftiraları bana atmıştı.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Aslında bu tür ithamlarda bulunanların ayrılmaması, burada kalması gerekir diye düşünüyorum ama maalesef, şu anda aramızda yok.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Evet, önemli değil, nasıl olsa kaydı alırlar, iletirler kendisine.

Tele1'e karşı açtığım davayı o zaman kazandım ve kurumla ilgili tehzibi uzun uzun kurum yayınladı. Ayrıca, televizyon kurumu ve sizin hakkınızda, yani Sayın Alban hakkında açtığım tazminat davası da devam ediyor. Kazandığım tazminatları da Mehmetçik Vakfına her zaman olduğu gibi bağışlamaya devam edeceğim.

Şimdi, 74 yılında alınmış olan baba mirası Bodrum Torba'daki arazinin terki olan ve fiiliyatta ihtiyaç olmadığı için belediye tarafından hiç açılmamış, sadece kâğıt üstünde olan yolun, firmamın talebi daha yokken yıllar önce Bodrum CHP Belediyesinin yolu kaldıran bütüncül plan değişikliği talebinde bulunması ve bu talepten yıllar sonra komşu parsellerin de firmaya ait olması sebebi ve arazilerin birleştirilmesi için yapılan başvuru sonucu, emsal parsel maksimum değer tespitiyle başlayan açık artırmayla -bakın, altını çiziyorum- firmanın terk ettiği arazinin tekrar firmaya bedeli karşılığı satılması işlemidir. Buradan, satıştan elde edilen gelir de devlete irat kaydedilmiştir; ha, bu konuyla da ilgili hukuk haklarımız saklı, gerekli hukuki süreçleri zaten pazartesi itibarıyla başlatacağım. Şimdi, arazi de çok büyük bir araziymiş gibi gelmesin ha, 790 metrekare miydi, 800 metrekare miydi neydi, küçükçük bir araziden bahsediyoruz, sanki bir şaibe varmış gibi anlatılıyor her seferinde.

Şimdi, yine, soruları cevaplamaya devam edelim. Gamze Akkuş İlgezdi Hanımefendi'nin "Ülke genelinde müze müdürlükleri envanterinde kayıtlı ne kadar tarihî eser vardır, bunların kaç tanesi kayıptır?" diye bir şeyde bulunmuşsunuz. Şimdi, Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı müzelerde toplam 3 milyon 278 bin 114 adet eser bulunmaktadır. Bakanlığımız Kültür Varlıkları ve Müzeler Genel Müdürlüğüne bağlı müzelerden çalınan, kaybolan kültür varlıkları

taşra teşkilatına iletilen bilgiler doğrultusunda kayıt altına alınmakta olup yurt içinde ve yurt dışında bulunabilmeleri amacıyla duyurular yapılmaktadır. Bunlar da “kvmgm.ktb.gov.tr” sitesinden düzenli olarak yayınlanmaktadır, siz de oraya girip takibini yapabilirsiniz.

Yine, Gaziantep Müze Müdürlüğünde sözleşmeli arkeolog olarak görev yapan Merve Kaçmış'ın intiharıyla ilgili hususların soruşturulması... Arkeolog Merve Kaçmış'ın intiharı üzerine Bakanlığımız müfettişleri tarafından idari soruşturma yürütülmüş, soruşturma neticesinde soruşturmaya esas eserler bilirkişi tarafından sayılmış, bilirkişi tarafından sadece toplam değeri 920 lira olarak tespit edilen bazı toprak eserler bulunamamıştır. Bu eserlerin, küçük ebatlarda, müzede binlerce örneği olan pişmiş toprak, tabak, bronz iğne gibi eserler olduğu tespit edilmiştir. Bu eserlerin zararı sorumlu kişilerden tahsil edilmiştir, ilgili personeller hakkında gerekli idari işlemler yapılmıştır. İntiharla ilgili adli soruşturma Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcılığında, bulunamayan 920 lira bedelli 10 parçayla ilgili, personeller hakkında soruşturma Gaziantep Cumhuriyet Başsavcılığında devam etmektedir.

Yine, sizin bir sorunuz var, İstanbul Arkeoloji Müzesi için Atatürk Havalimanı'nda depo müze yapılması... Yüz otuz yıllık geçmişe sahip İstanbul Arkeoloji Müzeleri, bünyesinde 765 bin envanterlik eserle ülkemiz müzelerinde bulunan tüm eserlerin tek başına dörtte 1'ini barındırmaktadır. Türkiye'nin tüm müzelerinde bulunan toplam sikke koleksiyonunun yüzde 30'u, arkeolojik eser koleksiyonunun yüzde 12,5'i İstanbul Arkeoloji Müzeleri bünyesindedir, mevcut eserlerine her yıl binlerce yenisi ilave olmaktadır. İstanbul Arkeoloji Müzeleri koleksiyonu laboratuvar ortamına da sahip mekânlarda muhafaza edilmesi, birinci derece deprem bölgesinde yer alan İstanbul'da olası bir deprem ve diğer afet risklerine karşı hazırlıklı olunması ve eserlerin bu risklere karşı da korunması gerekmektedir. Bu sebeple, hem İstanbul Arkeoloji Müzelerine hem de bölgelerdeki diğer müzelere hizmet verebilmesi amacıyla İstanbul'un Avrupa yakasında Atatürk Havalimanı'nda, Anadolu yakasında ise Maltepe'de Bakanlığımız adına tahsisi yapılan alanlarda, dünyada modern müzeciliğin uygulandığı pek çok ülkede olduğu gibi, koruma ve konservasyon merkezleri yani depo müzeler oluşturulmaya başlandı. Bu Türkiye'de ilk olacak yani hem depolayacağız hem de özellikle konusunda ihtisası olan akademisyenler tarafından da gezilmesini sağlayacağız. Koruma, konservasyon merkezini açıklamama gerek yok herhâlde?

Evvet, yine, sizin “Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü emrinde çalışan virtüöz ve korist DÖSİMM personeli neden veri hazırlama kontrol işletmeni olarak istihdam edilmektedir, söz konusu personel hakkında neden soruşturma yürütülmektedir?” diye bir sorunuz var. Döner Sermaye İşletmesi Merkez Müdürlüğünce istihdam edilerek Güzel Sanatlar Genel Müdürlüğü bünyesinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu kapsamında görevlendirilen 57 memur 2007 yılı öncesinde geçici işçi statüsünde çalışmaktayken 5620 sayılı Kanun kapsamında 1 Kasım 2007 tarihinde sözleşmeli büro personeli kadrosuna, 632 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'yle 15 Ağustos 2011 tarihinden itibaren memur kadrosuna geçirilmiştir. Söz konusu personelin fiilen görev yaptıkları kadro unvanlarına geçirilmelerine yönelik kanun değişikliği çalışması gerekmekte olup mevzuat çalışmasının yakın zamanda sonuçlandırılması planlanmaktadır. Söz konusu personel hakkında kadro unvanları dolayısıyla yürütülmekte olan herhangi bir soruşturma bulunmamaktadır yani bu tamamen teknik bir konu, o da düzeltilecek, kanun gerektirdiği için yapılamıyor.

Muazzez Orhan Işık ve de Dersim Dağ'ın bir sorusu var, Kürtçe dilinin korunması ve geliştirmesi için kültür alanında yapılan çalışmalar... Bakanlığımız tarafından yayınlanan “Ermeni Bestekârlar, Kürdilihicazkâr Faslı”, “Aynı Telden Ayır Dilden, Gayrimüslim Besteciler”, “Farklı Diller Farklı Renkler”, “Farklı Diller Farklı Renkler 2” sesli yayın eserleri içeriğinde toplumun ortak duygu ve düşüncesini içerecek şekilde kültürümüze ait Kürtçe, Ermenice, Arapça, Süryanice, Boşnakça, Azerice,

Kazakça, Lazca, Zazaca, Rumca sesli eserlerine yer verilmiştir. Ayrıca, Ahmedî Hani'nin 1692 yılında Kürtçenin Kurmancı lehçesiyle yazdığı "Mem û Zîn" adlı eserlerinden yola çıkarak Cuma Boynukara'nın yazdığı "Mem û Zîn" adlı eserin 2012-2013 sanat sezonunda Diyarbakır Devlet Tiyatrosu'nda 61, 2018-2019 sanat sezonunda ise Van Devlet Tiyatrosu'nda 38 temsili gerçekleştirilmiştir. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu'nun 81'inci maddesi uyarınca Kürtçe olarak basıldığı talep sahiplerince beyan edilen süreli olmayan yayınlara yani kitaplara ilişkin olarak 17 Haziran 2016-17 Haziran 2021 tarihleri arasında 1.431 kitap için toplam 1 milyon 310 bin 356 adet bandrol tedarik edilmiştir. Yani 1.431 kitap 1 milyon 310 bin adet basılmış. "Bakanlık Kürtçe kitap basmıyor." denilmiştir. Demin zaten örneklerini size ilettim.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım ilave beş dakika daha veriyorum. Toparlarsak sevinirim. Geri kalan kısımları yazılı cevaplırsanız sevinirim.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Tamam, zaten öyle yapacağız. Elli dakika da verseniz yetmeyecek.

Evet, şimdi, İYİ Partiden Sayın İbrahim Halil Oral'ın Bitlis Ahlat'ta yapılan çalışmalarla ilgili bir bilgilendirme talebi olmuş. Bakanlığımızca Bitlis Ahlat'ta yer alan Ahlat Sahil Kalesi, Ahlat Kale, Selçuklu Hamamı gibi kültür varlıklarıyla ilgili restorasyon çalışmaları yapılmaktadır. Selçuklu Mezarlığı'nda bulunan 48 adet taşınmaz kamulaştırılarak güney ve kuzey kapısıyla mezarlık alanında çevre düzenleme çalışmaları gerçekleştirilmiş, 2.600 metrelik yürüme yoluyla alanın tamamının ziyaret edilebilmesi sağlanmıştır. Mezarlık alanında 2011 yılından günümüze kadar yapılan kazı ve restorasyon çalışmaları sonucunda toplam 11 adet akıtın restorasyonu, 4.450 adet mezar taşında restorasyon, konservasyon ve epigrafi çalışmaları tamamlanmıştır. Ayrıca kazı çalışmaları esnasında 8 adet akıt yani yeraltı oda mezarı tespit edilmiştir. 2021 yılı kazı sezonu çalışmaları sonucunda toplam 149 mezar taşının bakımları yapılmıştır. Bu mezarlığın 62 tanesini şahide ve sandukasının epigrafik çözümlenmeleri yapılmıştır. Ayrıca bugüne kadar hiç bilinmeyen ve tamamen çocuklara ait 19 adet yeni mezar bulunmuştur. Ahlat Kazı Başkanlığı için kazı araştırma laboratuvarı kurulmuş olup kazı çalışmalarında çıkan eserler yerinde incelenmektedir.

Bir de bu tarz yerlerin alan başkanlığı şekline dönüştürülmesi isteniyor. "Alan başkanlığı" kavramı farklı. Alan başkanlığını farklı Bakanlıkların yetkilerinin çakıştığı yerlerde uygulamaya sokuyoruz. Yani Orman, Çevre, Turizm gibi farklı Bakanlıkların yetkileri çakıştığı zaman alan yapıyoruz. Yoksa sırf bir alanı yönetmek için alan başkanlığı doğru bir çözüm değil. Oraya çözüm, yönetim yapılabilir.

Yine Ankara Millet Bahçesi'nde AKM binası ve Ankara ilinde gerçekleştirilecek çalışmalar... Ha, buraya çok iyi bir çalışma yapıyoruz. Hazırlıklarımız bitmek üzere. Ankara Millet Bahçesi'nde yer alan Atatürk Kültür Merkezi binasının aslına uygun biçimde onarılarak bir bölümünde Türklerin Anadolu'ya gelişi, bu toprakları yurt edinişi, köklü devlet geleneği çerçevesinde, kültür ve sanat başta olmak üzere, medeniyetin diğer tüm alanlarında Anadolu'ya kattığı değerlerin ilk devlet kuruluşundan günümüze kadarki sürecini anlatacağı Türk Tarih Müzesi kurulması planlanmaktadır.

Yine Ankara ilinde gerçekleştirilen çalışmalar, tamamlanan işler... Demin saymıştım bunları. Yani buraya Ankara'nın en büyük, Türkiye'nin de sayılı müzelerinden birini kuruyoruz; Atatürk Kültür Merkezi. Böyle de bir ihtiyaç vardı, bu ihtiyacı da bu şekilde gerçekleştirmiş oluyoruz.

Nuran İmir, HDP Şırnak Milletvekili, şimdi milletvekilimize dağıtılan kitap seti, UNESCO -yani demin bir eleştiri yapmıştınız ya- Somut Olmayan Kültürel Miras Listesi'nde bulunan 20 değer tanıtımından oluştuğu için kitap setinde sadece bu konular yer almaktadır. Yani o setin amacı, UNESCO'dan ilk 20 tane kültür mirasına girmiş olanların tanıtımının yapılması için verildi yoksa başka bir amacımız yok burada.

Yine Anadolu Medeniyetleri Müzesi envanter kayıtlarıyla ilgili, Sayıştay raporuyla ilgili bir sorunuz var. Hiç Sayıştaya değinmemiş olmayalım. 100'üncü kuruluş yılını kutladığımız Müzemizin koleksiyonunda herhangi bir eksiklik söz konusu değildir. Anadolu Medeniyetleri Müzemizin toplamda 195 bine yakın eseri Müzenin 23 farklı deposunda korunmaktadır. Tüm eserler resmî veri tabanında yer almaktadır. Sayıştayca dile getirilen husus eski sistemden yeni sisteme geçiş sürecine ilişkin tamamen teknik bir konu. Bu tarz, Sayıştayla ilgili çok teknik konular var. Bu yıl içinde bu teknik sorunların, yani farklı dili konuşuyor sistemler, hepsini gideriyoruz. Önümüzdeki sene karşınıza çok çok büyük bir kısmı çıkmayacak.

Evet, İsmet Tokdemir, CHP Hatay... Pandemi sebebiyle Hatay EXPO için Bakanlıkça destek sunulması... Bununla ilgili Hatay Büyükşehir Belediye Başkanımız da bizi ziyaret etmişti. Özellikle tanıtımıyla ilgili gerekli verileri bize sağlıyorlar. Türkiye Turizm Tanıtım ve Geliştirme Ajansı ile olası hedef ülkelerde ve Türkiye genelinde yoğun bir tanıtım desteği vereceğiz.

Yine Garo Paylan Diyarbakır Milletvekilimiz: "Frigler, Urartular hepsi Anadolu'nun kadim tarihinin bir parçası olarak görülmemekte, bunun en önemli göstergesi Türk Dil Kurumunda, Türk Tarih Kurumunda yalnızca Türk adının yer alması Kürtçeyle ilgili yapılan durumlar, Türkçe dışındaki dillerin korunması için neden çaba harcamıyorsunuz?" diye bir sorunuz var.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Son cevap olursa seviniriz, gerisi yazılı olsun.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Tamam.

Ermenice, Kürtçe, Süryanice, Arnavutça, Boşnakça, Bulgarca, Yunanca, Çince, Farsça, Fransızca, Gürcüce, Arapça, Hindoloji, Hungaroloji, İbranice, İspanyolca, İtalyanca, Japonca, Lehçe, Rusça, Ukraynaca, Urdu dillerinde eğitim gören lisans öğrencilerine –bakın, burada biz tekrar onlara da burs veriyoruz– bin lira ile 2 bin lira arası burs desteği veriyoruz.

Bir tek KOMER'le ilgili Aydın Milletvekilimizin bir şeyi vardı. Bakın –ne kadar hakimsiniz bilmiyorum– ben ilk göreve gelince KOMER'e gittim –bu kongre merkezini kastediyorum, Kuşadası Kongre Merkezi'ni– orayı TÜRSAB 1'e 3 maliyetle mal etmiş. Hani 1 liralık şeyi 3 liraya mal etmiş. İçine girdik biz, teftiş raporları vesaire, hatır çekleri vesaire... Gerekli suç duyurularında da bulunduk, ayrı konu. Şimdi, bize deniliyor ki... Yönetim kurulu seçimi oldu geçen haftalarda, takip ettiniz mi? Bizim Bakanlığımızı dışarıda bıraktılar. Şimdi diyor ki yani bize özetle: "Ben 1'e 3 maliyetle yapmaya devam edeceğim, sen hiç sorgulama, yönetimin de dışında kal. Ben devletten götürmeye alıştım, götürmeye devam edeyim." Ya, böyle bir usul bitti artık. Benim dönemimde ben böyle şeylere izin vermiyorum. Kusura bakmayın, çok da sert tavır koyuyorum. Yani bir Allah'ın kulu bana bir daha böyle bir yatırımla ilgili gelmesin. Yani ben KOMER için söylemiyorum. Hani devlete 1'e 3 mal ettikleri bir şeyi bana yutturma şansları yok, izin de vermeyeceğim, sonuna kadar da takipçisiyim.

HÜSEYİN YILDIZ (Aydın) – Sayın Bakanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – İkili konuşma usulümüz yok Hüseyin Bey, daha sonra ziyaret edin, konuşun ama burada ikili konuşma usulümüz yok.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Gelsinler, bak, özellikle... İyi niyetli olan birisi yönetim kuruluna Bakanlığı alır. Bakanlık bugüne kadar TÜRSAB'la yaptığı bu tarz protokollerin hepsinden alacaklı. Şimdi, sizin STK olmanız Bakanlığa her seferinde bir para takmanızı mı gerektiriyor? Ve dikkat ediyorum, çok ilginç, orası Çiftlik Bank gibi maşallah. Borçlu olan şirketlerin hepsi batık, müflis şirketler. Bu TÜRSAB'ın gelir elde ettiği şirketler hiçbir şeyde yok. Güzel bir düzen kurmuşlar. Ya, biz o işte yokuz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum Sayın Bakan.

Değerli arkadaşlar, çok sayıda kuruluşumuz var bugün oylamamızı gerektiren. Muhtemelen on beş yirmi dakika sadece oylama sürecektir. Önergeler var bir taraftan.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanımız yazılı mı cevap verir?

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Onları yazılı olarak hazırlayacağız, vereceğiz efendim, bir hafta içinde söz verdiğimiz gibi göndeririz.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Radyo ve Televizyon Üst Kurulumuz yazılı olarak cevap verecek.

Değerli milletvekilleri, böylece gündemimizdeki kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi oylamalara geçiyoruz.

Sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

Kültür ve Turizm Bakanlığının bütçesini okutuyorum:

(Kültür ve Turizm Bakanlığının 2022 yılı bütçesi okundu)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – 1 adet önerge vardır, okutuyorum:

Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığına

Cetvelde gösterilen değişikliğin aşağıdaki gerekçeyle kabulünü arz ve teklif ederiz.

Kurum: Kültür ve Turizm Bakanlığı

Yıl: 2022

Ödenek (A) Cetveli

Program	Kurumsal	Finansman	Ekonomik Kod	D ü ş ü r ü l e n Miktar
45	18.67	01	05.03	50.000.000

Garı Paylan

Diyarbakır

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakanın önünden şey yaparsak...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Sayın Bakanım meşgul etmezsek... Önergeler var arkadaşlar, lütfen, dinlemesi gerekiyor. Gerçi önerge konusunda kararı Komisyonumuz verecek. Tabii, Sayın Bakanımızın öyle bir yetkisi yok.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, Bakanımızı meşgul etmezsek sevinirim. Oylamaya katılmayacak, yetkisi yok ama dinlemesi gerekiyor, bilgi sahibi olması gerekiyor.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Bakan, dünyada 50’den fazla ülkede Türkçe eğitim verdiğinizi söylediğiniz, önemli bir şey yapıyorsunuz. Size teşekkür ederim. Biz de Türkiye’de azınlık okulları olarak yurttaşlarımıza Ermenice, Rumca, İbranice ve elbette Türkçeyi öğretiyoruz. Bakın, ben de azınlık okulunda okudum ve Türkçeyi konuşabiliyorum, Ermeniceyi de konuşabiliyorum, İngilizceyi, İspanyolca’yı da konuşabilirim yani çok dilliyim. Ama bu okullar –biliyorsunuz– azınlık vakıflarına bağlı ve ibadethaneleri de yani kiliseleri de idame ettirmeye çalışıyoruz ve hepimiz de vergi veriyoruz tüm Türkiye Cumhuriyeti yurttaşları gibi ama bütçeden bu vakıflara 5 kuruş kaynak aktarılmıyor. Ne

kadar zor durumda olduklarını Burhan Bey çok iyi biliyor, öğretmen maaşlarını ödeyemediklerini çok iyi biliyor. Mademki bu kadar adalet konusunda iddialıyız Türkiye olarak –ve öyle olmalıyız demokrasi konusunda– benim önerim azınlık vakıflarına ibadethane ve okullarını idame ettirmeleri için bütçeden kaynak aktarılmasıdır.

Sayın Bakan, Lozan Barış Antlaşması demek istemezdim ama Lozan Barış Antlaşması'nın 41 ve 42'nci maddelerine göre bu okullara ve ibadethanelere kaynak ayrılması gerekir bütçeden ama bakın, geçen gün önerge verdim “Anayasa'mıza göre Türkçeden başka dilde eğitim yapılamaz.” dedi Sayın Başkan. Oysa, Türkiye’de İngilizce, Almanca, Fransızca eğitim verilebiliyor ama Ermeniceye, Rumcaya ve İbraniceye kaynak ayrılmıyor.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Süreniz tamamlanmıştır, bağlarsanız...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu açıdan, bu gerekçeyle Kültür ve Turizm Bakanlığı bütçesinin 50 milyon TL artırılarak azınlık vakıflarına kaynak aktarılmasını öneriyorum.

KÜLTÜR VE TURİZM BAKANI MEHMET NURİ ERSOY – Bir şey söylemem lazım Lozan Anlaşması'yla ilgili, sözleşmedeki maddelere bütün tarafların uyması lazım.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Değerli arkadaşlar, bu önergeler konusunda Bakana bakıyorsunuz da Sayın Bakanın yetkisi yok, Komisyon karar verecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, müteakiliyet vatandaşa olmaz; bunu unutmayın.

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Teşekkür ediyorum.

Şimdi önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

(Kültür ve Turizm Bakanlığının 2022 yılı bütçesi oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Kültür ve Turizm Bakanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun bütçesini okutuyorum:

(Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğünün 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Devlet Tiyatroları Genel Müdürlüğünün 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türkiye Yazma Eserler Kurumu Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Vakıflar Genel Müdürlüğünün bütçesini okutuyorum:

(Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Vakıflar Genel Müdürlüğünün 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumunun 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Atatürk Araştırma Merkezinin bütçesini okutuyorum:

(Atatürk Araştırma Merkezinin 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Atatürk Araştırma Merkezinin 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Atatürk Kültür Merkezinin bütçesini okutuyorum:

(Atatürk Kültür Merkezinin 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Atatürk Kültür Merkezinin 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türk Dil Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türk Dil Kurumunun 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk Dil Kurumunun 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Türk Tarih Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Türk Tarih Kurumunun 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Türk Tarih Kurumunun 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kapadokya Alan Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Kapadokya Alan Başkanlığının 2022 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Kesin hesabını okutuyorum:

(Kapadokya Alan Başkanlığının 2020 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN CEVDET YILMAZ – Böylece, gündemimizdeki kamu idarelerinin bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir; hayırlı uğurlu olsun.

Sayın Bakanımıza, Bakan Yardımcılarımıza, milletvekillerimize, bürokratlara ve bütün katılımcılara katkıları için çok teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, 22 Kasım 2021 Pazartesi günü saat 11.00'de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 21.33

